

वार्षिक कार्यक्रम तथा प्रगति विवरण

(आ.व. २०७७/७८)

नेपाल सरकार

कृषि तथा पशुपन्धी विकास मन्त्रालय
प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना
परियोजना व्यवस्थापन एकाइ
खमलटार, ललितपुर

बेमौसमी धिँरौला खेती, कास्की

ब्लक विकास कार्यक्रम अन्तर्गत च्याउ खेती,
चितवन

Screen House भित्र PBS आलु
बीउ उत्पादन, डडेलधुरा

व्यावसायिक बन्दा खेती, धादिङ

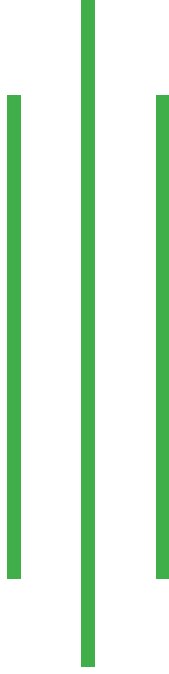

व्यावसायिक अकवरे खुर्सानी खेती, पाल्पा

भक्तपुर स्थानीय जातको काँक्रा खेती
नवलपरासी पूर्व

वार्षिक कार्यक्रम तथा प्रगति विवरण (आ.व. २०७७/७८)

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्ध्री विकास मन्त्रालय
प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना
परियोजना व्यवस्थापन एकाइ
खुमलटार, ललितपुर
२०७८

नेपाल सरकार
कृषि तथा पशुपन्ध्री विकास मन्त्रालय
प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना
परियोजना व्यवस्थापन एकाइ
खुमलटार, ललितपुर

फोन नं. : ०१-५५२०३४६
इमेल : pmamp.pmu@gmail.com
वेवसाइट : pmamp.gov.np
प्रकाशन वर्ष : २०७८

मन्त्र्य

आन्तरिक संस्थागत जनशक्तिबाट दस्तावेज तयार भई नेपाल सरकारको आन्तरिक स्रोतबाट सञ्चालन हुने गरी “कृषि विकास रणनीति” को कार्यान्वयनको सहयोगी परियोजनाको रूपमा कृषिमा आधारित अर्थतन्त्रबाट कृषिजन्य उद्योगमा रूपान्तरित आधुनिक, व्यावसायिक, दिगो एवम् आत्मनिर्भर कृषि क्षेत्रको विकास गर्ने सोचका साथ नेपाल सरकार, मन्त्रपरिषद्को मिति २०७३/०९/२६ को निर्णयबाट आ.व. २०७३/७४ देखि प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना १० वर्षको लागि नेपालका सातै प्रदेश, ७७ जिल्ला र ७५३ पालिकाहरूमा सञ्चालनमा रहेको छ। यो परियोजनालाई पन्ध्रौं पञ्च वर्षीय योजनाको कृषि क्षेत्रको विकासका लागि रूपान्तरणकारी परियोजनाको रूपमा लिइएको छ।

कृषि उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिका लागि आवश्यक प्रविधि पहुँच तथा उत्पादन सामग्रीको व्यवस्था, बाली/वस्तुको उत्पादन लागत घटाउनका लागि यान्त्रिकरण एवम् पूर्वाधार विकास लगायतका क्रियाकलापमार्फत प्रशोधन तथा बजारीकरण गरी उत्पादनको मूल्य अभिवृद्धि गर्ने स्पष्ट मार्गचित्रका साथ नेपालको कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरणको परिकल्पना यस परियोजनामा गरिएको छ। कृषि क्षेत्रको समग्र विकासका लागि सरोकारवाला समुदायकै नेतृत्वले सहजीकरण गरी आधुनिकीकरणको प्रक्रियालाई तीव्र गति दिने गरी परिकल्पना गरिएको यस परियोजनामा मुख्यतः चार वटा सम्भागहरू: साना व्यावसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम, व्यावसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (ब्लक) विकास कार्यक्रम, व्यावसायिक कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र (जोन) विकास कार्यक्रम र वृहत व्यावसायिक कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक केन्द्र (सुपरजोन) विकास कार्यक्रमको व्यवस्था गरी कृषि क्षेत्रको उत्पादन, प्रशोधन तथा औद्योगिकीकरणमार्फत कृषिमा आत्मनिर्भरताको दिशामा अगाडि बढ्ने अपेक्षा गरिएको छ। परियोजना दस्तावेजमा उल्लेख गरिएको अपेक्षित उपलब्धिहरूको हालसम्मको प्रगतिको अवस्था हेर्दा आ.व. २०७३/७४ देखि आ.व. २०७७/७८ सम्ममा देशभर ७७ जिल्लामा विशिष्टीकृत बाली वस्तुहरूमा ६६९३ वटा पकेट, १२२७ वटा ब्लक, १०६ जोन र १६ वटा सुपरजोन स्थापना भई कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेका छन्। साथै आ.व. २०७६/७७ देखि प्रशासनिक संरचनामा परिवर्तन भई ५८ वटा परियोजना कार्यान्वयन एकाइमार्फत सुपरजोन/जोन, ७ वटै प्रदेशका जिल्ला स्थित कार्यालयमार्फत ब्लकका कार्यक्रम र ७५३ पालिकाहरूमार्फत पकेटका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएका थिए।

आ.व. २०७७/७८ को वार्षिक पुस्तिका तयारीमा प्रत्यक्ष रूपमा संलग्न प्रतिफल मूल्याङ्कन शाखाका वरिष्ठ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन अधिकृत श्री हिक्मत कुमार श्रेष्ठ र सहयोगी विज्ञ श्री प्रज्ञा गौतम सहित परियोजनाका सम्पूर्ण वरिष्ठ अधिकृतहरू र सबै कर्मचारी मित्रहरूलाई विशेष आभार व्यक्त गर्दछु। राष्ट्रिय महत्व बोकेको यस परियोजनाका विभिन्न क्रियाकलापहरूको कार्यान्वयनमा आवश्यक सहयोग एवम् सहजीकरण गर्नुहुने परियोजना व्यवस्थापन एकाइ, परियोजना कार्यान्वयन एकाइका कर्मचारी र परियोजना सम्भागका सञ्चालन समन्वय समितिका पदाधिकारीहरू प्रति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु। आशा छ, कृषि विकासका क्षेत्रमा अध्ययन अनुसन्धानमा संलग्न विद्वत वर्ग, कृषि क्षेत्रको विकाससँग सम्बन्धित राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्थाहरू, प्रसारकर्ता, कृषि व्यवसायी लगायतका सरोकारवालाका लागि यो पुस्तिका उपयोगी हुनेछ। यस पुस्तिकालाई अभि परिष्कृत गर्ने सम्बन्धमा सरसल्लाह र सुझावको अपेक्षा गर्दै पुस्तिका तयार गर्ने सिलसिलामा आवश्यक तथ्याङ्क र सूचना प्रदान गर्नु हुने परियोजनासँग प्रत्यक्ष र परोक्ष रूपमा संलग्न सबै महानुभाव प्रति हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्दछु।

हस्त बहादुर तिष्ठ
परियोजना निर्देशक

विषय-सूची

खण्ड-क

१. परियोजनाको संक्षिप्त परिचय	१
१.१ परियोजनाको परिचय	१
१.१.१ पृष्ठभूमि	१
१.१.२ परियोजनाको सोच, लक्ष्य एवम् उद्देश्य	१
१.१.३ परियोजनाका रणनीतिहरू	३
१.१.४ परियोजनाका सम्भागहरू	२
१.१.५ परियोजना सञ्चालनको अवधारणा	२
१.१.६ परियोजना सञ्चालन गर्ने निकाय	२
१.१.७ अवधारणा ढाँचा (Conceptual Framework)	४
१.१.८ परियोजनाको जनशक्ति विवरण	५
१.१.९ आ.व. २०७७/७८ को स्वीकृत दरबन्दी विवरण	७
१.१.१० परियोजनामा कार्यरत विज्ञको विवरण (आ.व. २०७८/७९)	९
१.१.११ अपेक्षित उपलब्धि	१०
१.१.१२ परियोजनाका प्रभाव तथा उपलब्धिका अपेक्षित सूचकहरू	१२
१.१.१३ पन्ध्रौं योजना र परियोजना	१३

खण्ड-ख

२. कार्यक्रम र खर्चको विवरण	१४
२.१ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सञ्चालित कार्यक्रमको प्रगति विवरण	१४
२.१.१ प्रगति सारांश	१४
२.२ सम्भाग अनुसार सञ्चालित कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण (आ.व. २०७७/७८)	१६
२.२.१ सुपरजोन विकास कार्यक्रम	१६
२.२.२ जोन विकास कार्यक्रम	१८
२.२.३ पकेट तथा ब्लक विकास कार्यक्रम	२७
२.३ परियोजना कार्यान्वयन एकाइहरूबाट सञ्चालित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू	२७
२.३.१ कस्टम हायरिड सेण्टर स्थापना	२७
२.३.२ पोष्टहार्भेष्ट सेण्टर स्थापना	२७
२.३.३ सुधारिएको अलैंची भट्टी विवरण	२७
२.३.४ क्षेत्र विस्तार कार्यक्रम	२८
२.३.५ साना सिँचाइ तथा सौर्य सिँचाइ प्रणाली निर्माण तथा मर्मत सुधार	२८
२.३.६ तरकारी तथा फलफूल नर्सरी पूर्वाधार विकास सहयोग	३०
२.३.७ उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा प्राविधिक सेवा प्रवाह	३१
२.३.८ कृषि प्राविधिक शिक्षालय स्थापना/सञ्चालन सहयोग	३१

२.३.९	चक्लाबन्दी खेती विस्तार	३३
२.३.१०	पशु विकास कार्यक्रम	३५
२.३.११	स्थानीय तहको लागत सहभागितामा बीउ स्रोत केन्द्र स्थापना	३५
२.३.१२	सहकारी साभेदारी अन्तर्गत कृषि उपजको बजारीकरण सहयोग	३६
२.३.१३	भण्डारण, प्राथमिक प्रशोधन/प्रशोधन उद्योग स्थापना	३६
२.३.१४	स्रोत केन्द्रहरू	३८
२.४	राष्ट्रिय महत्त्वका प्राथमिकताका बाली/वस्तुहरू	४०
२.५	लाभान्वित जनसंख्या	४४

खण्ड-ग

३.	परियोजनाको प्रगति सारांश	४६
३.१	परियोजना कार्यान्वयनमा संलग्न अन्य निकायहरूको प्रगति विवरण	४६
३.१.१	परियोजना व्यवस्थापन एकाइ	४६
३.१.२	नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद्	४६
३.१.३	सिँचाइ विभाग	४७
३.१.४	परियोजना अन्तर्गतका निकायहरूको भौतिक र वित्तीय प्रगति स्थिति (आ.व. २०७७/७८)	४७
३.१.५	परियोजना व्यवस्थापन एकाइको भौतिक र वित्तीय प्रगति स्थिति (आ.व. २०७७/७८)	४८
३.१.६	परियोजना अन्तर्गत निकायहरूको प्रगति नपुगका कारणहरू	५४
३.१.७	परियोजना अन्तर्गत आ.व. २०७७/७८ मा सम्पन्न मुख्य/मुख्य गतिविधिहरू	६६
३.१.८	परियोजना अन्तर्गत आ.व. २०७७/७८ मा नीति तथा कार्यक्रमसँग सम्बन्धित गतिविधिहरूको प्रगति स्थिति	७०
३.१.९	परियोजना कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या तथा चुनौतीहरू	८९
३.१.१०	परियोजनामा कोभिड-१९ को प्रभाव र समस्या	११०
३.१.११	MAJOR ISSUES AND INTERVENTION FRAMEWORK	१११
३.१.१२	परियोजना कार्यान्वयनका सिकाइहरू	११६
३.१.१३	प्रविधि विस्तारमा परियोजना	११६

खण्ड-घ

अनुसूचीहरू	११८
अनुसूची -१	११८
अनुसूची -२	१२१
अनुसूची-३	१४४
अनुसूची-४	१५४
अनुसूची-५	१६२

१. परियोजनाको संक्षिप्त परिचय

१.१ परियोजनाको परिचय

१.१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको अर्थतन्त्रको मेरूदण्डको रूपमा रहेको कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरण, विशिष्टीकरण र औद्योगिकीकरणमार्फत समग्र कृषि क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्दै आत्मनिर्भर अर्थतन्त्रको विकास गर्नका लागि कृषि क्षेत्रको दिर्घकालीन “कृषि विकास रणनीति” लाई कार्यान्वयनमा सहयोगी परियोजनाको रूपमा आन्तरिक संस्थागत जनशक्तिबाट दस्तावेज तयार भई नेपाल सरकारको आन्तरिक स्रोतबाट सञ्चालन हुने गरी नेपाल सरकार, मन्त्रपरिषद्को मिति २०७३/०९/२६ को निर्णय बमोजिम देशभर सञ्चालन हुने गरी आर्थिक वर्ष २०७३/७४ देखि यस परियोजना कार्यान्वयनमा रहेको छ। कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय कार्यान्वयन निकाय रहने गरी १० वर्षसम्म सञ्चालन हुने यस परियोजनाको कुल लागत १ खर्व ३० अर्व ७४ करोड २० लाख रहेको छ। यस परियोजनाको आ.व. २०७७/७८ को स्वीकृत वार्षिक बजेट रू. ८ अर्व २१ करोड ४२ लाख ३९ हजार विनियोजित भएकोमा परियोजना व्यवस्थापन एकाइ र अन्तर्गत निकायका लागि रू. ३ अर्व २२ करोड ५३ लाख ३९ हजार र प्रदेश सरकार (ब्लक) तर्फ रू. २ अर्व २ करोड ७४ लाख विनियोजन भएको थियो भने स्थानीय सरकार (पकेट) तर्फ रू. २ अर्व ९६ करोड विनियोजन भएको थियो।

१.१.२ परियोजनाको सोच, लक्ष्य एवम् उद्देश्य

सोच:

कृषिमा आधारित अर्थतन्त्रबाट कृषिजन्य उद्योगमा रूपान्तरित आधुनिक, व्यावसायिक, दिगो एवम् आत्मनिर्भर कृषि क्षेत्रको विकास गर्ने।

लक्ष्य:

समग्र कृषि मूल्य शृङ्खलाका अवयवहरूको एकीकृत संयोजन र परिचालनमार्फत खाद्य पोषण सुरक्षा सुनिश्चित गर्दै कृषि औद्योगिकीकरण उन्मुख दिगो आर्थिक अवसरहरू सृजना गरी राष्ट्रको समग्र विकासमा टेवा पुऱ्याउने।

उद्देश्यहरू:

१. प्रमुख कृषि उपजहरूको विशिष्टीकृत क्षेत्रहरू निर्माण गर्ने,
२. निर्यातयोग्य कृषि बाली/वस्तुहरूको मूल्य अभिवृद्धि गर्दै प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने,
३. कृषिलाई सम्मानजनक नाफामुखी व्यवसायका रूपमा विकास गर्दै रोजगारीका अवसरहरू सृजना गर्ने, र
४. बहुसरोकारवाला निकायहरूबीचको कार्यमूलक समन्वयमार्फत प्रभावकारी सेवा प्रवाहको सुनिश्चितता गर्ने।

१.१.३ परियोजनाका रणनीतिहरू

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजनाले कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरणका लागि निम्न अनुसारका रणनीतिहरू सञ्चालन गर्नेछ।

१. भूमिको वैज्ञानिक उपयोग,
२. आधुनिक कृषि प्रविधिहरूको अवलम्बन,

३. कृषिमा यान्त्रिकीकरण,
४. कृषि उपजहरूको प्रशोधन तथा बजारीकरण र पूर्वाधारहरूको विकास,
५. कृषि अनुसन्धान-शिक्षा-प्रसार प्रणालीको सुदृढ समन्वय एवम् आधुनिकीकरण,
६. प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन प्रणालीको अवलम्बन,
७. गुणस्तर नियन्त्रण तथा खाद्य स्वच्छता अभिवृद्धि,
८. वातावरण परिवर्तन अनुकूलित कृषि प्रणाली अवलम्बन ।

१.१.४ परियोजनाका सम्भागहरू

१. साना व्यावसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) विकास कार्यक्रम,
२. व्यावसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (ब्लक) विकास कार्यक्रम,
३. व्यावसायिक कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र (जोन) विकास कार्यक्रम,
४. बृहत व्यावसायिक कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक केन्द्र (सुपरजोन) विकास कार्यक्रम,

यी सम्भागहरूमा कृषि सामग्री आपूर्ति व्यवस्थापन, यान्त्रिकीकरण सहयोग, चक्लाबन्दी कार्यक्रम, भौतिक पूर्वाधार विकास सहयोग, अनुसन्धान-शिक्षा-प्रसार सुदृढीकरण सहयोग, कृषि आधुनिकीकरणका लागि विज्ञहरू सेवा करार, कृषिजन्य उद्योगहरू स्थापना लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेका छन् । आ.व. २०७७/७८ मा २३२० पकेट र ६२९ ब्लक सञ्चालनका लागि ७५३ स्थानीय तह एवम् प्रदेश सरकारको कृषि हेर्ने मन्त्रालय अन्तर्गतका जिल्ला स्थित कृषि तथा पशु सेवा कार्यालय केन्द्रहरूमा बजेट तथा कार्यक्रम हस्तान्तरण भएको थियो भने परियोजना कार्यान्वयन एकाइहरूमाफत विभिन्न बाली वस्तुहरूमा १०६ वटा जोनहरू तथा १६ सुपरजोनहरूमा स्वीकृत कार्यक्रम बमोजिमका विभिन्न क्रियाकलाप सञ्चालन भएका थिए । साथै परियोजना कार्यान्वयनमा संलग्न केन्द्रीय निकायहरू क्रमशः खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण विभाग, नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद्, राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र, गण्डक सिँचाइ व्यवस्थापन डिभिजनमाफत विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएका थिए ।

१.१.५ परियोजना सञ्चालनको अवधारणा

१. कृषियोग्य जमिनको चक्लाबन्दी
२. विशिष्टीकृत बालीको व्यावसायिकरण
३. उन्नत प्रविधि र गुणस्तरीय पूर्वाधार विकास
४. अन्तराष्ट्रिय बजारमा प्रतिस्पर्धी कृषि औद्योगिकीकरण
५. उपलब्धिमा आधारित सहजीकरण (Smart Output based Facilitation)

१.१.६ परियोजना सञ्चालन गर्ने निकाय

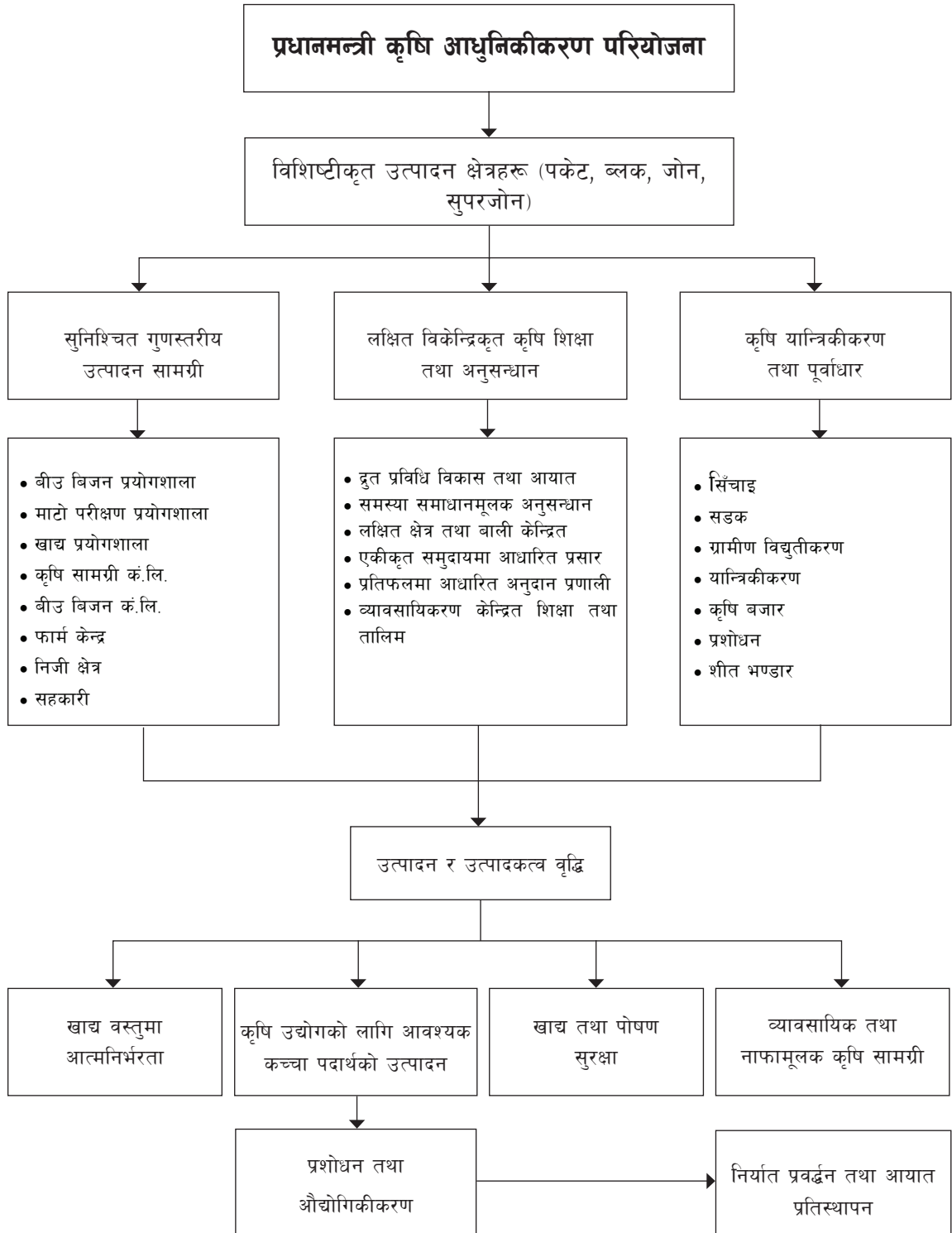
नेपाल सरकार, कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय ।

परियोजना कार्यान्वयनमा सहयोगी निकायहरू:

- अर्थ मन्त्रालय
- संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय
- उर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ मन्त्रालय
- उद्योग वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय

- भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय
- वन तथा वातावरण मन्त्रालय
- शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय
- सहरी विकास मन्त्रालय

१.१.७ अवधारणा ढाँचा (Conceptual Framework)

१.१.८ परियोजनाको जनशक्ति वितरण

१.१.८.१ परियोजना व्यवस्थापन एकाइ (स्थायी)

क्र. सं.	पद	श्रेणी	सेवा	समूह	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त	कैफियत
१	परियोजना निर्देशक	रा.प.प्र.प्रा.	नेपाल कृषि	समूहकृत नहुने	१	१	०	
२	वरिष्ठ योजना अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	नेपाल कृषि	एग्री.इको. एण्ड मार्केटिङ	१	१	०	
३	वरिष्ठ कृषि इन्जिनियर	रा.प.द्वि.प्रा.		कृषि इन्जिनियरिङ	१	१	०	
४	वरिष्ठ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	नेपाल कृषि	समूहकृत नहुने	१	१	०	
५	वरिष्ठ कृषि अधिकृत	रा.प.द्वि.प्रा.	नेपाल कृषि	समूहकृत नहुने	१	१	०	
६	उपसचिव (लेखा)	रा.प.द्वि.प्रा.	नेपाल प्रशासन	लेखा	१	०	१	
७	योजना अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	नेपाल कृषि	एग्री.इको. एण्ड मार्केटिङ	१	१	०	
८	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	नेपाल कृषि	समूहकृत नहुने	१	१	०	
९	कृषि अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	नेपाल कृषि	समूहकृत नहुने	१	१	०	
१०	पशु विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	नेपाल कृषि	लाइभस्टक	१	१	०	
११	शाखा अधिकृत	रा.प.तृ.प्र.	नेपाल प्रशासन	सामान्य प्रशासन	१	१	०	
१२	पशु सेवा प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	नेपाल कृषि	लाइभस्टक	१	१	०	
१३	क्यामेरामेन	रा.प.अनं.द्वि.प्र.	नेपाल विविध		१	१	०	
१४	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.प्र.	नेपाल प्रशासन	लेखा	१	१	०	
१५	नायव सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.प्र.	नेपाल प्रशासन	सामान्य प्रशासन	१	१	०	
१६	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.प्र.	नेपाल प्रशासन	सामान्य प्रशासन	१	१	०	
जम्मा					१६	१५	१	

१.१.८.२ परियोजना व्यवस्थापन एकाइ (करार सेवा)

क्र. सं.	पद	श्रेणी	सेवा	समूह	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त	कैफियत
१	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्र.प्र.	विविध		५	५	०	
२	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहीन	नेपाल ईन्जिनियरिङ	मे.इ.	७	७	०	
३	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	नेपाल प्रशासन	सामान्य प्रशासन	४	४	०	
जम्मा					१६	१६	०	
कुल जम्मा					३२	३१	१	

१.१.८.३ परियोजना कार्यान्वयन एकाइ (स्थायी)

क्र. सं.	पद	श्रेणी	सेवा	समूह	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त	कैफियत
१	वरिष्ठ कृषि अधिकृत	रा.प.प्रा.	नेपाल कृषि	समूहकृत नहुने	५८	४४	१४	
२	कृषि अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	नेपाल कृषि	समूहकृत नहुने	८४	६७	१८	
३	पशु विकास अधिकृत	रा.प.तृ.प्रा.	नेपाल कृषि	ला.पो.डे.डे.	५	१	४	
४	पशु चिकित्सक	रा.प.तृ.प्रा.	नेपाल कृषि	भेटेरिनरी	३	३	०	
५	लेखापाल	रा.प.अनं.प्र.प्र.	नेपाल प्रशासन	लेखा	५८	४६	१२	
६	नायव सुब्बा	रा.प.अनं.प्र.प्र.	नेपाल प्रशासन	सामान्य प्रशासन	४१	३३	८	
७	खरिदार	रा.प.अनं.द्वि.प्र.	नेपाल प्रशासन	सामान्य प्रशासन	१७	१२	५	
८	प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	नेपाल कृषि	समूहकृत नहुने	३३	११	२२	
९	नायव प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.द्वि.प्रा.	नेपाल कृषि	समूहकृत नहुने	१४	९	५	
१०	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	विविध		१	१	०	
जम्मा					३१४	२२७	८८	

१.१.८.४ परियोजना कार्यान्वयन एकाइ (करार)

क्र. सं.	पद	श्रेणी	सेवा	समूह	स्वीकृत दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त	कैफियत
१	कम्प्युटर अपरेटर	रा.प.अनं.प्र.प्रा.	विविध		७	७	०	
२	नायव प्राविधिक सहायक	रा.प.अनं.प्रा.	नेपाल कृषि	समूहकृत नहुने	१८०	१६८	१२	
३	नायव पशु सेवा प्राविधिक	रा.प.अनं.प्रा.	नेपाल कृषि	समूहकृत नहुने	१६	१५	१	
४	हलुका सवारी चालक	श्रेणी विहीन	नेपाल ईन्जिनियरिङ	मे.इ.	५६	५३	३	
५	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहीन	प्रशासन	सामान्य प्रशासन	१३५	१३१	४	
जम्मा					३६४	३७४	२०	
कुल जम्मा					७४०	६३२	१०८	

१.१.८ आ.व. २०७७/७८ को स्वीकृत दरबन्दी वितरण

क्र.सं.	प.का.ए.	परियोजना निर्देशक	वरिष्ठ अधिकृत/उपसचिव	शाखा अधिकृत	कृषि अधिकृत	पशु चिकित्सक	पशु विकास अधिकृत	नायव सुब्बा	लेखापाल	क्यामेरामैन	प्राविधिक सहायक	नायव प्राविधिक सहायक	खरिदार	ना.प्रा.स. (स्थायी/करार)	ना.प.से.प्रा. (स्थायी/करार)	कम्युटर अपरेटर	सहायक कम्युटर अपरेटर	हलुका स्वारी चालक	कार्यालय सहयोगी	जम्मा
१	प.व्य.ए., खुमलटार	१	५	१	३		१	१	१	१	१		१			५		७	४	३२
२	ताप्लेजुङ/ पाँचथर		१		२			१	१					४				१	३	१३
३	संखुवासभा/ भोजपुर		१		२			१	१					४				१	३	१३
४	ओखलढुङ्गा/ सोलुखुम्बु		१		२			१	१					५				१	३	१७
५	खोटाङ		१		१			१	१					२				१	२	९
६	तेह्रथुम/ धनकुटा		१		२			१	१		२			२				१	३	१३
७	इलाम		१		१	१		१	१					२	२			१	२	१२
८	भापा		१		२			१	१		२	१		५				१	२	१६
९	मोरङ		१		२				१				१	४		१		१	२	१३
१०	सुनसरी		१		१	१			१				१	८	२			१	२	१८
११	उदयपुर		१		१			१	१					६				१	२	१३
१२	सिरहा/ सप्तरी		१		२	१		१	१					६	२			१	३	१८
१३	धनुषा		१		२			१	१		१			३		१		१	२	१३
१४	महोत्तरी		१		१			१	१					४				१	२	११
१५	सर्लाही		१		१			१	१		१			१				१	२	९
१६	रौतहट		१		१				१				१	४				१	२	११
१७	बारा		१		१			१	१		२							१	२	९
१८	पर्सा		१		१			१	१					२				१	२	९
१९	दोलखा		१		१				१				१	२				१	२	९
२०	सिन्धुपाल्चोक		१		१			१	१					२				१	२	९
२१	काभ्रेपलान्चोक				१						२								१	४
२२	नुवाकोट		१		१			१	१		१			३				१	२	११
२३	रसुवा				१									२					१	४
२४	धादिङ		१		१				१				१	४				१	२	११

क्र.सं.	प.का.ए.	परियोजना निर्देशक	वरिष्ठ अधिकृत/उपसचिव	शाखा अधिकृत	कृषि अधिकृत	पशु चिकित्सक	पशु विकास अधिकृत	नायव सुब्बा	लेखापाल	व्यासरोसेन	प्राविधिक सहायक	नायव प्राविधिक सहायक	खरिदार	ना.प्रा.स (स्थायी/करार)	ना.प.से.प्रा. (स्थायी/करार)	कम्युटर अपरेटर	सहायक कम्युटर अपरेटर	हलुका सवारी चालक	कार्यालय सहयोगी	जम्मा
२५	भक्तपुर		१	३				१	१		३			२				१	४	१६
२६	रामेछाप		१	१		१		१	१				१	४	२			१	२	१४
२७	सिन्धुली		१	१				१	१			१		१				१	२	९
२८	मकवानपुर		१	१				१	१					२				१	२	९
२९	चितवन		१	२					१		३	१	१	४			१	१	२	१७
३०	गोरखा		१	१					१				१	४				१	२	११
३१	तनहुँ			१										२					१	४
३२	लमजुङ		१	१				१	१					२				१	२	९
३३	मनाङ			१										२					१	४
३४	मुस्ताङ		१	१				१	१					२				१	२	९
३५	म्याग्दी			१		१					१			१	२				१	७
३६	कास्की		१	२				१	१		२						१	१	२	११
३७	नवलपरासी पूर्व		१	१				१	१					४				१	२	११
३८	स्याङ्जा		१	१				१	१		२	२						१	२	११
३९	बाग्लुङ		१	१				१	१					२				१	२	९
४०	पर्वत			१										४					१	६
४१	रूकुम पूर्व		१	१				१	१					२				१	२	९
४२	रोल्पा			१										२					१	४
४३	प्युठान		१	१					१				१	२				१	२	९
४४	गुल्मी		१	१				१	१		१	१		४				१	२	१३
४५	अर्घाखाँची		१	१		१		१	१		२				२			१	२	१२
४६	पाल्पा		१	१					१		१		१	१				१	२	९
४७	रूपन्देही		१	२				१	१		१	१					१	१	२	११
४८	नवलपरासी पश्चिम			१										२					१	४
४९	कपिलवस्तु		१	१					१		२		१	४		१		१	२	१४
५०	दाङ		१	१				१	१		१	१		४				१	२	१३
५१	बाँके		१	१				१	१					२				१	२	९
५२	बर्दिया		१	१				१	१		१	१						१	२	९

क्र.सं.	प.का.ए.	परियोजना निर्देशक	वरिष्ठ अधिकृत/उपसचिव	शाखा अधिकृत	कृषि अधिकृत	पशु चिकित्सक	पशु विकास अधिकृत	नायव सुब्बा	लेखापाल	व्यासरोसेन	प्राविधिक सहायक	नायव प्राविधिक सहायक	खरिदार	ना.प्रा.स (स्थायी/करार)	ना.प.से.प्रा. (स्थायी/करार)	कम्युटर अपरेटर	सहायक कम्युटर अपरेटर	हलुका सवारी चालक	कार्यालय सहयोगी	जम्मा
५३	डोल्या		१	१				१					१	२					२	५
५४	मुगु		१	१				१					१	२				१	२	९
५५	हुम्ला		१	१			१	१						२					२	५
५६	जुम्ला		१	१			१	१		१	१							१	२	९
५७	कालीकोट			१										२					१	४
५८	दैलेख		१	१		१	१	१						४	२			१	२	१४
५९	जाजरकोट		१	१				१	१				१	४				१	२	११
६०	सल्यान		१	१			१	१						४				१	२	११
६१	रुकुम पश्चिम			१										२					१	४
६२	सुर्खेत		१	२			१	१						४			१	१	२	१३
६३	बाजुरा		१	१				१					१	२				१	२	९
६४	बझाङ		१	१				१					१	२				१	२	९
६५	दार्चुला		१	१			१	१		२								१	२	९
६६	बैतडी			१										२					१	४
६७	डडेल्धुरा		१	१			१	१						४				१	२	११
६८	डोटी			१										२					१	४
६९	अछाम		१	१		१		१					१	२	२			१	२	१२
७०	कैलाली		१	२			१	१		१	१			२		१		१	२	१३
७१	कञ्चनपुर		१	१			१	१		१				१				१	२	९
जम्मा		१	६३	१	८८	३	६	४२	५५	१	३४	१४	१८	१०	१६	५	४	६३	१३७	७४०

१.१.१० परियोजनामा कार्यरत विज्ञको वितरण (आ.व. २०७८/७९)

क्र.सं.	प.का.ए.	नाम	पद	मोवाइल नं	इमेल
१	मोरङ	श्री सुमन कुमार भगत	बागवानी विज्ञ	९८४१२५१३३५	sumanbhagat2006@gmail.com
		श्री प्रज्ञा गौतम	बाली संरक्षण विज्ञ	९८६०१०३७२८	prazzya1@gmail.com
		श्री सुन्दर भा	सामाजिक विकास विज्ञ	९८५२०३००८२	sundar22jha@gmail.com
		श्री घनश्याम दाहाल	पशु विज्ञ	९८२३२००९२९	ghanashyamdahal39@gmail.com
		श्री एलिना रायमाभी	इन्जिनियर		aleenarayamajhi13@gmail.com

क्र. सं.	प.का.ए.	नाम	पद	मोवाइल नं	इमेल
२	धनुषा	श्री विष्णुदेव यादव	मत्स्य विज्ञ	९८४४०३६८३७	vishnudeo111@gmail.com
		श्री निरज सापकोटा	सामाजिक विकास विज्ञ	९८४३०९३०६६	niraj.pranamisapkota@gmail.com
		श्री मनिस शाह	इन्जिनियर	९८४५५५६९९९	sahmanish26@gmail.com
३	चितवन	श्री प्रेम प्रसाद भट्टराई	बजार विज्ञ	९८५५०६२७४७	bhattaraipp@gmail.com
		श्री दिपुकर पाण्डे	सामाजिक विकास विज्ञ	९८४९३६९९४४	dipukarpandey@gmail.com
		श्री कालिका कोईराला	बागवानी विज्ञ	९८४५०२९२७६	Kalika.koirala@gmail.com
		श्री रामचन्द्र सुवेदी	बाली संरक्षण विज्ञ	९८४६५५६०४०	rcsubedi3@gmail.com
		श्री सन्देश पौडेल	इन्जिनियर	९८४५६९२२९०	sandeshinpoudel@gmail.com
४	कास्की	श्री मेघा सुवेदी	बाली विज्ञ	९८४६५७४९८८	meghasubedi73@gmail.com
		श्री मनोज ढकाल	बागवानी विज्ञ	९८०८९३६६७९	manojdhakal12@gmail.com
		श्री गोविन्द श्रेष्ठ	सामाजिक विकास विज्ञ	९८५९०००९९५	kshitiz.govin@gmail.com
		श्री अर्जुन गौतम	इन्जिनियर	९८४००९०२९३	gautam.ag81@gmail.com
५	रूपन्देही	श्री अस्मिता न्यौपाने	कृषि प्रसार विज्ञ	९८४५४४७९८४	asmita.neupane2021@gmail.com
		श्री सुदिप मरासिनी	बाली विज्ञ	९८४७३५९५७९	sudeepmarassini8@gmail.com
		श्री छवी डाँगी	इन्जिनियर	९८४३९३४७०५	moonchhabi2072@gmail.com
६	सुर्खेत	श्री वेदप्रसाद चौलागाई	बाली संरक्षण विज्ञ	९८४८३०९८९७	chaulagainbedprasad@gmail.com
		श्री अन्जु दाहाल	सामाजिक विकास विज्ञ	९८६९४९६९९८	anjudahal2075@gmail.com
		श्री विवश रोकाय	बागवानी विज्ञ	९८५८०७९७९६	rokaya.bibash91@gmail.com
		श्री सुरज बि.सी	बजार विज्ञ	९८६५०३५२६७	bcsuraj51@gmail.com
		श्री धर्मराज पोखरेल	इन्जिनियर	९८४०४८६२७४	dharmarajpokhrel555@gmail.com
७	कैलाली	श्री बिनोद राना	बाली विज्ञ	९८४५३७७८३	binodrana4@gmail.com
		श्री शंखर ब. कामी	सामाजिक विकास विज्ञ	९८४८७३९०८८	bdrshaankar@gmail.com
		श्री विजय आचार्य	इन्जिनियर	९८६०३०५०२६	Vijayacharya305026@gmail.com

१.१.११ अपेक्षित उपलब्धि

१. आ.व. २०७७/७८ सम्म जम्मा १०६ वटा जोन र १६ वटा सुपरजोनहरू स्थापना भई सञ्चालनमा आएका छन् । यसैगरी परियोजना अवधिभरमा पकेट, ब्लक, जोन र सुपरजोनको संख्यामा सम्भाव्यता र औचित्यताका आधारमा क्रमशः वृद्धि गर्दै परियोजनाको अन्त्यसम्ममा कम्तीमा १५ हजार पकेटहरू, १५ सय ब्लकहरू, ३ सय जोनहरू र २९ सुपरजोनहरू स्थापना भएका हुनेछन् । परियोजनाको शुरुदेखि आ.व. २०७७/७८ सम्म विशिष्टीकृत बाली/वस्तुहरूको जम्मा ६६९३ पकेट, १२२७ वटा ब्लक, १०६ वटा जोन, १६ वटा सुपरजोनहरू स्थापना भई सञ्चालन भएका छन् ।
२. परियोजना दस्तावेज अनुसार लागू भएको अवधि ३ वर्ष भित्र प्रमुख खाद्यान्न बालीहरू (धान, गहुँ, मकै) मा, २ वर्ष भित्र तरकारी बाली तथा माछामा र ७ वर्ष भित्र प्रमुख फलफूल बालीमा आत्मनिर्भर हुने उल्लेख छ ।

३. परियोजना अवधिभरमा कुल लगानी करिब रु. १ खर्व ३० अर्बबाट मूल्य अभिवृद्धि सहित करिब रु. २० खर्व ९५ अर्ब ७५ करोड मूल्य बराबरको रकम कुल गार्हस्थ उत्पादनमा योगदान पुगेको हुनेछ । जसबाट कृषि विकास रणनीतिको पहिलो १० वर्षको लक्ष्य हासिल गर्न महत्वपूर्ण सहयोग पुग्नेछ ।
४. परियोजनाको अन्तिम वर्षमा करिब ५ लाख १० हजार आंशिक र २५ हजार ५०० स्थायी रोजगारीको संख्या पुगेको हुनेछ । परियोजनाबाट प्रत्येक वर्ष सृजना भएको रोजगारीको अवस्था तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

१.१.११.१ परियोजनाका सम्भागहरूबाट सृजना भएको रोजगारीको अवस्था (आ.व. २०७७/७८)

क्र. सं.	रोजगारी	२०७३/७४		२०७४/७५		२०७५/७६		२०७६/७७		२०७७/७८		कैफियत
		प्रक्षेपित	प्रगति	प्रक्षेपित	प्रगति	प्रक्षेपित	प्रगति	प्रक्षेपित	प्रगति	प्रक्षेपित	प्रगति	
१	आंशिक	८७०००	६७१७८	६३४६२०	२८१४००	६३४६२०	३९६०३०	५८९२९०	४४३४६७	५८९२९०	३८३०३८	
२	पूर्ण	४३५००	२३५१२	३१७३१	२५३२६	३१७३१	२७७२२	५९४६५	४८७८१	२९४६५	२३५७२	

स्रोत: परियोजना कार्यान्वयन एकाइ र भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय, प्रदेश सरकारबाट प्राप्त प्रगति प्रतिवेदनहरूबाट विश्लेषण गरिएको ।

१.१.११.२ परियोजनाका सम्भागहरूले ढाक्ने क्षेत्रफल हेक्टर (आ.व. २०७७/७८)

क्र. सं.	सम्भाग	२०७३/७४		२०७४/७५		२०७५/७६		२०७६/७७		२०७७/७८		कैफियत
		प्रक्षेपित	प्रगति	प्रक्षेपित	प्रगति	प्रक्षेपित	प्रगति	प्रक्षेपित	प्रगति	प्रक्षेपित	प्रगति	
१	पकेट	२१०००	२७१४६	१४३३०	१०१२	१४३३०	८२८३	१४३३०	१४४९९	६३९९०	५१९४१	आ.व. २०७७/७८ को अन्तसम्म परियोजनाका सम्भागहरूको क्षेत्रफल १९,३९९० हेक्टर लक्ष्य रहेकोमा २४,२९०१ हेक्टर प्रगति भएको ।
२	ब्लक	१५०००	१९५६६	१५०००	३३०	१५०००	२०९००	१५०००	२७७२०	६००००	६८५१६	
३	जोन	१५०००	१५५२९	१५०००	१८८८	१५०००	२४३४२	१५०००	४२०५९	६००००	८३८१८	
४	सुपरजोन	७०००	९३०३	१०००	२००४	१०००	१०२६४	१०००	१७०५५	१००००	३८६२६	
जम्मा		५८०००	७५४४५	४५३३०	५२३४	४५३३०	६३७८९	४५३३०	१०२३३३	१९३९९०	२४२९०१	

स्रोत: परियोजना कार्यान्वयन एकाइ र प्रदेश सरकारको कृषि हेर्ने मन्त्रालयबाट प्राप्त प्रगति प्रतिवेदनहरूको आधारमा विश्लेषण गरिएको ।

१.१.१२ परियोजनाका प्रभाव तथा उपलब्धिका अपेक्षित सूचकहरू

प्रभाव/उपलब्धि	प्रभाव/उपलब्धिका सूचकहरू	सूचनाको स्रोत	परियोजना प्रथम वर्ष (२०७३/७४)	परियोजनाको अन्तिम लक्ष्य (२०८२/८३)
समग्र कृषि मूल्य शृङ्खलाका अवयवहरूको एकीकृत संयोजन र परिचालनमार्फत खाद्य पोषण सुरक्षा सुनिश्चित गर्दै कृषि औद्योगिकीकरण उन्मुख दिगो आर्थिक अवसरहरू सृजना गरी राष्ट्रको समग्र विकासमा टेवा पुऱ्याउने ।	१. कुल गार्हस्थ्य उत्पादनमा थप योगदान । २. परियोजनाको अन्त्य सम्ममा १८ विभिन्न कृषि वस्तुहरूको गुणस्तरीय उत्पादन, सामग्रीहरूको सहज उपलब्धतादेखि प्रशोधन र बजारीकरण सम्मका क्रियाकलापहरूमार्फत मूल्य शृङ्खला मजबूत भएको हुने ।	सर्वेक्षण प्रतिवेदन, परियोजना समिक्षाका प्रतिवेदन, मध्यावधि समिक्षाको प्रतिवेदन ।	२६ अर्ब ८ करोड	१. परियोजनाको अन्त्य सम्ममा रू. २० खर्ब ९५ अर्ब ७५ करोड बराबरको योगदान । २. १८ विभिन्न कृषि वस्तुहरूको लक्ष्य ।
	<ul style="list-style-type: none"> १८ विभिन्न कृषि वस्तुहरूको क्षेत्रफलमा विस्तार भएको हुने । १८ विभिन्न कृषि वस्तुहरूको उत्पादनमा वृद्धि भएको हुने । पूर्ण रोजगारी सृजना (श्रम दिन) । 		४२,३०० हेक्टर ४,७७,००० मे.टन २५,५०० श्रम दिन	८,४२,००० हेक्टर ६६,००,००० मे.टन ४,०९,००० श्रम दिन
प्रतिफल <ul style="list-style-type: none"> साना व्यावसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (पकेट) सञ्चालन । व्यावसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र (ब्लक) सञ्चालन । कृषि उत्पादन तथा प्रशोधन केन्द्र (जोन) हरू सञ्चालन । वृहत कृषि उत्पादन तथा औद्योगिक क्षेत्र (सुपरजोन) स्थापना । 	प्रतिफलका सूचकहरू <ul style="list-style-type: none"> १० हेक्टर क्षेत्रफल १०० हेक्टर क्षेत्रफल ५०० हेक्टर १००० हेक्टर 	सर्वेक्षण प्रतिवेदन, परियोजना समिक्षाको प्रतिवेदन, मध्यावधि समिक्षाको प्रतिवेदन	२१०० (२१,००० हेक्टर) १५० (१५,००० हेक्टर) ३० (१५,००० हेक्टर) ७ (७,००० हेक्टर)	१५,००० (१,५०,००० हेक्टर) १५०० (१,५०,००० हेक्टर) ३०० (१,५०,००० हेक्टर) २१ (२१,००० हेक्टर)

१.१.१३ पन्ध्रौ योजना र परियोजना

आयोजनाको नाम	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना
विषय क्षेत्र	आर्थिक क्षेत्र, कृषि
परिचय	कृषि क्षेत्रमा आवश्यक आधारभूत पूर्वाधारको उपलब्धता, उन्नत बीउ र नश्लको प्रयोग बढाउँदै कृषिको आधुनिकीकरण गर्नु पर्ने आवश्यकता छ। प्रतिस्पर्धी क्षमता अभिवृद्धि एवम् खाद्य तथा पोषण सुरक्षा सुनिश्चित गर्दै यस क्षेत्रको औद्योगिकीकरण गरी दिगो आर्थिक अवसर सृजना गर्न तथा कृषि उत्पादनमा आत्मनिर्भर हुनका लागि यस परियोजनालाई रूपान्तरणकारी आयोजनाको रूपमा अंगीकार गरिएको छ।
राष्ट्रिय लक्ष्य	<ul style="list-style-type: none"> • उच्च र समतामूलक राष्ट्रिय आय • उच्च र दिगो उत्पादन तथा उत्पादकत्व • परिष्कृत तथा मर्यादित जीवन
लक्ष्य	समग्र कृषि मूल्य शृङ्खलाका अवयवहरूको संयोजन र परिचालनमार्फत औद्योगिकीकरण गर्ने।
उद्देश्य	प्रमुख कृषि उपजहरूको विशिष्टीकृत क्षेत्रहरू निर्माण गरी प्रमुख वाली वस्तुहरूमा आत्मनिर्भर हुँदै प्रतिस्पर्धात्मक क्षमता तथा निर्यातयोग्य कृषि वस्तुहरूको मूल्य अभिवृद्धि गर्ने।
असर तथा प्रभाव	खाद्य तथा पोषण सुधार, कृषिमा आधारित उद्योगको विस्तार, आयात प्रतिस्थापन तथा निर्यात प्रवर्द्धन, रोजगारी सृजना र गरिबी निवारणमा उल्लेख्य योगदान पुगेको हुनेछ।
प्रतिफल	भौगोलिक सम्भाव्यता तथा स्थानीय आवश्यकताका आधारमा क्रमशः १५,००० पकेट, १,५०० ब्लक, ३०० जोन र २१ सुपरजोन स्थापना भई ८ लाख ४२ हजार हेक्टरमा खेती भएको हुने र करिब ६६ लाख मे.टन थप कृषि उपज उत्पादन भएको हुनेछ।
प्रमुख क्रियाकलाप	<ul style="list-style-type: none"> • साना कृषि औजार उपकरण, कस्टम हायरिड सेवा केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालनमा सहयोग गरी लागत न्यूनीकरण गर्ने, • भूमिको वैज्ञानिक व्यवस्थापन र वाली विशेषको खेती विस्तार, सहकारी खेती, करार खेती, स्वेच्छिक रूपमा चक्लाबन्दीमा आवद्धता, नमूना कृषि फार्म स्थापना, साना, मभौला तथा ठूला सिँचाई प्रणाली विकास तथा मर्मत सम्भार गरी उत्पादन वृद्धि गर्ने, • प्रशोधन उद्योग र पोष्ट हार्भेष्ट सेक्टर स्थापनामा सहयोग, बजार व्यवस्थापन र खाद्य वस्तुहरूको गुणस्तर नियमन तथा क्वारेन्टाइन सेवा विस्तार गरी मूल्य शृङ्खला अभिवृद्धि गर्ने र • कृषि अनुसन्धान केन्द्र र सरकारी फार्म केन्द्रहरूको आधुनिकीकरण तथा संस्थागत क्षमता विकास गरी गुणस्तरीय बीउ तथा नश्लको उपलब्धता वृद्धि गर्ने।
आयोजना अवधि	सुरू आ.व. २०७३/७४ सम्पन्न आ.व. २०८२/८३
कुल लागत	रु. १ खर्ब ३० अर्ब
कार्यान्वयन अवस्था	३१ अर्ब ६१ करोड ३६ लाख विनियोजित बजेटको ६४.८३% खर्च भएको अवस्था छ। परियोजनाको शुरुदेखि आ.व. २०७७/७८ सम्ममा १६ सुपरजोन, १०६ जोन, १२२७ ब्लक र ६६९३ पकेट सञ्चालन भएका छन्।
आयोजनाको दायरा	कार्यान्वयन हुने क्षेत्र: ७७ जिल्ला तथा ७५३ पालिकाहरू लाभान्वित जनसंख्या: ११.४१ लाख
सुधारका पक्ष	पहिलो पाँच वर्षको कार्यान्वयन मूल्याङ्कन गरी राष्ट्रिय आवश्यकता, उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिमा योगदान पुऱ्याउने खास-खास वाली वस्तुमा केन्द्रित हुने गरी रूपान्तरणकारी आयोजनाका आधार बमोजिम सुधार गर्ने।

२. कार्यक्रम र खर्चको विवरण

२.१ आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा सञ्चालित कार्यक्रमको प्रगति विवरण

२.१.१ प्रगति सारांश

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा परियोजनाको स्वीकृत मूल दस्तावेज अनुसार कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालय अन्तर्गत यस परियोजना मातहतका परियोजना व्यवस्थापन एकाइ तथा परियोजना कार्यान्वयन एकाइहरू, नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद्, गण्डक सिँचाइ व्यवस्थापन डिभिजन, खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण विभाग र राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र, कीर्तिपुरमार्फत स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम बमोजिम परियोजनाको कार्यक्रम कार्यान्वयन भएको थियो (तालिका १)। परियोजनाका विभिन्न ४ सम्भागहरू मध्ये पकेट कार्यक्रम स्थानीय पालिकाबाट, ब्लक विकास कार्यक्रम प्रदेश सरकारको भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय अन्तर्गतका जिल्ला स्थित कृषि/पशु सेवासँग सम्बन्धित कार्यालय एवम् जोन तथा सुपरजोन विकास कार्यक्रम परियोजना कार्यान्वयन एकाइहरूमार्फत सञ्चालन भएको थियो। साथै सुपरजोन सम्भाग अन्तर्गत नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद्बाट अनुसन्धान तथा प्रविधि विकास सम्बन्धी लक्षित कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएका थिए।

तालिका १: निकायगत विनियोजन भएको बजेट तथा खर्च विवरण (आ.व. २०७७/७८)

क्र. सं.	कार्यक्रम/कार्यालय	वार्षिक विनियोजित बजेट			वार्षिक खर्च			खर्च प्रतिशत		
		पूँजीगत	चालु	जम्मा	पूँजीगत	चालु	जम्मा	पूँजीगत	चालु	जम्मा
१	परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	२०८५७५	२६२७८७४	२८३६४४९	१६५१३२	२१०८९८७	२२७४११९	७९	८०	८०
२	गण्डक सिँचाइ व्यवस्थापन डिभिजन	५३४२	०	५३४२	४९८४	०	४९८४	९३	०	९३
३	खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण विभाग	१००००	०	१००००	९५००	०	९५००	९५	०	९५
४	नार्क अन्तर्गतका कार्यालयहरू	४९९३५	४२९१५	९२८५०	३२३४१	२५४४१	५७७८२	६४	५९	६२
५	राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र	०	२३४१	२३४१		६३३	६३३	०	२७	२७
६	परियोजना व्यवस्थापन एकाइ	१४५९०	२६३७६७	२७८३५७	३७१५	७६६५६	८०३७०	२५	२९	२८.८७
	जम्मा	३८८४४२	३५३६८५७	३९२५३३९	२१५६७२	३२११७१७	३४३७३८९	७४	७५	७५.२६

तालिका: २ परियोजना अन्तर्गत निकायहरूको भारत प्रगति स्थिति

वार्षिक निकायगत एकमुष्ठ भारत प्रगति विवरण

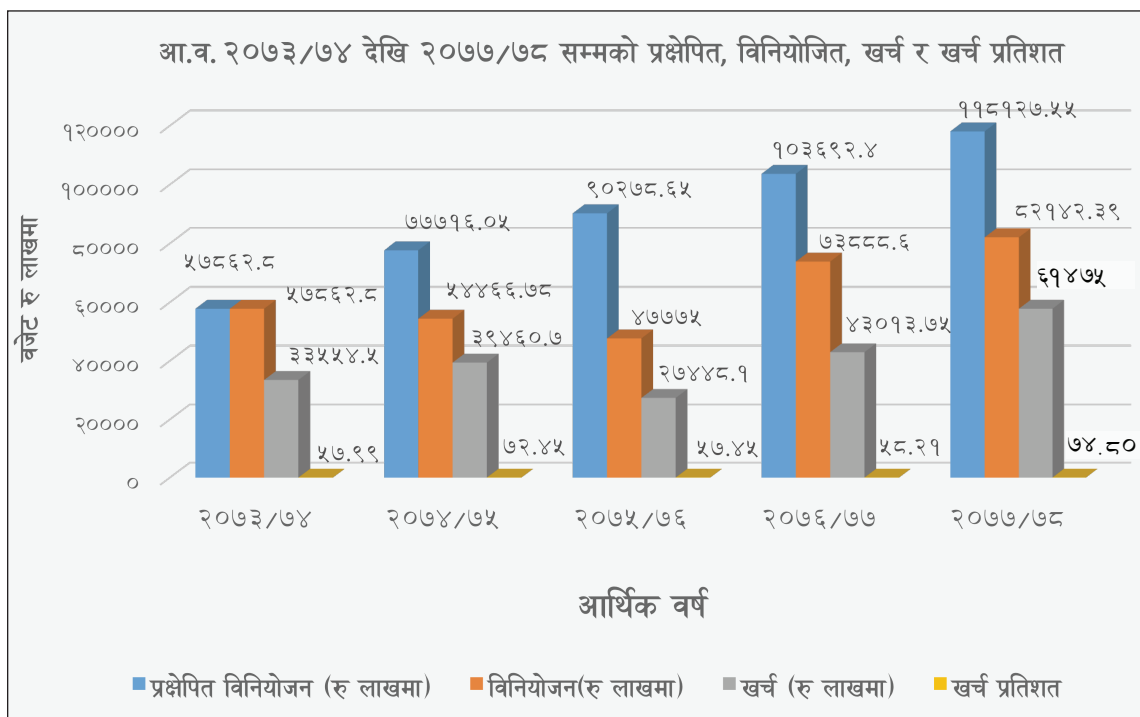
निकाय	वार्षिक			
	लक्ष्य भार	प्रगति भार	भारित प्रगति प्रतिशत	एकमुष्ठ भारत प्रगति
प.का.ए. (जोन/सुपरजोन)	८७.९४	७७.६६	८८.३१	७७.६६
गण्डक सिँचाई व्यवस्थापन डिभिजन	०.१७	०.१७	१००	०.१७
खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण विभाग	०.३१	०.३१	१००	०.३१
नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद्	२.८८	२.२८	७९.२३	२.२८
राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र	०.०७	०.०४	४९.१३	०.०४
परियोजना व्यवस्थापन एकाइ	८.६३	३.३९	३९.२५	३.३९
एकमुष्ठ भारत प्रगति	१००.००	८३.८४		८३.८४

तालिका: ३ आ.व. २०७३/७४ देखि आ.व. २०७७/७८ सम्मको विनियोजित बजेट र खर्चको विवरण

रकम रू. लाखमा

आ.व./निकाय		संघीय निकाय	प्रदेश मन्त्रालय (ब्लक)	स्थानीय तह (पकेट)	जम्मा	प्रक्षेपित बजेट	फरक
२०७३/७४	विनियोजन	५७८६२.७५			५७८६३	५७८६३	०
	खर्च	३३५५४.४६			३३५५४.५		
	खर्च प्रतिशत	५७.९९			५७.९९		
२०७४/७५	विनियोजन	३२५८८.७८		२१८७८	५४४६६	७७७६.०५	-२३२५०
	खर्च	२२६८६.८४		१६७७५	३९४६०		
	खर्च प्रतिशत	६९		७६.६७	७२.४५		
२०७५/७६	विनियोजन	३२३०४	१५४७१		४७७७५	९०२७८.६५	-४२५०४
	खर्च	१८५४७.३५	८९००.७७		२७४४८.१		
	खर्च प्रतिशत	५७.४२	५७.५३		५७.४५		
२०७६/७७	विनियोजन	३०४६४.२३	४३४२४.४		७३८८८.६	१०३६९२.४	-२९८०४
	खर्च	२०३७४.६५	२२६३९.१		४३०१३.७५		
	खर्च प्रतिशत	६६.८८	५२.१३		५८.२१		
२०७७/७८	विनियोजन	३२२५३.४	२०२८९	२९६००	८२१४२.४	११८१२७.५५	-३५९८५
	खर्च	२४२२९.३९	१५०४५.६८	२२२००	६१४७५		
	खर्च प्रतिशत	७५.२६	७४.१६	७५	७४.८		
२०७७/७८ सम्म जम्मा विनियोजन		१८५४७३	७६१८४.४	५१४७८	३१६१३५.४	४४७६७७.४	-१३१५४२
२०७७/७८ सम्म जम्मा खर्च		११६३६२.३६	४६५८५.५८	३८६७४	२०४६५१.६७		
२०७७/७८ जम्मा खर्च प्रतिशत		६४.३७	५८.८३	७५.७१	६४.८३		

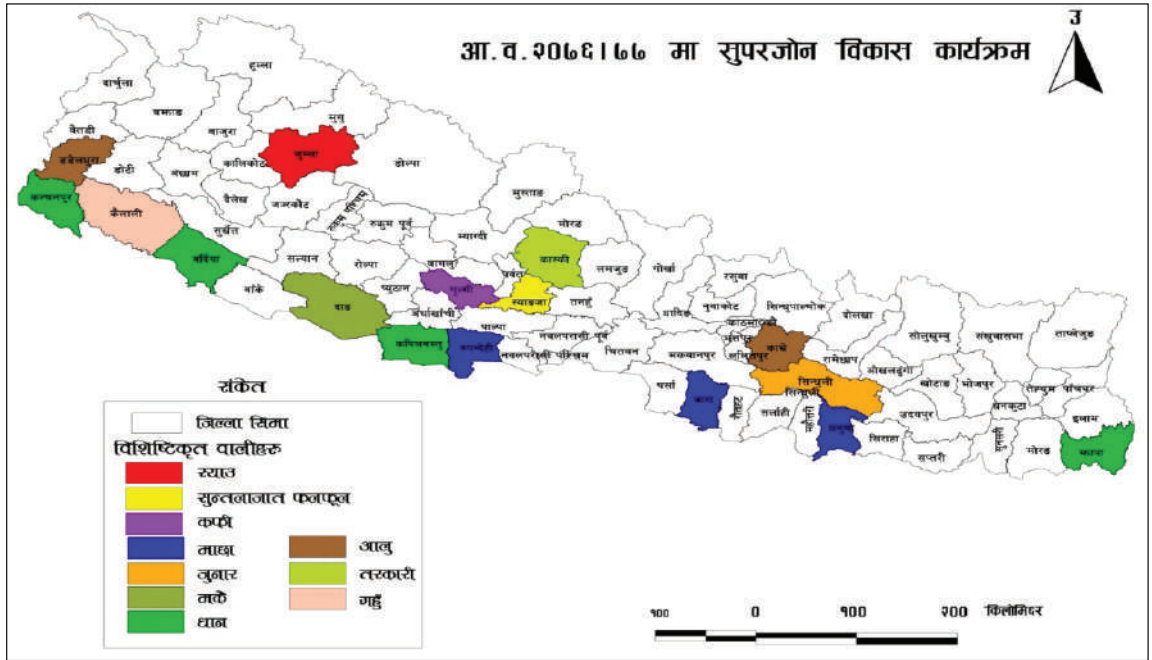

चित्र नं १: आ.व. २०७३/७४ देखि आ.व. २०७७/७८ सम्मको विनियोजित बजेट र खर्चको विवरण

२.२ सम्भाग अनुसार सञ्चालित कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण (आ.व. २०७७/७८)

२.२.१ सुपरजोन विकास कार्यक्रम

सुपरजोनमा उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्न, कृषि यान्त्रिकीकरण, कृषि पूर्वाधार विकास एवम् व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा प्राथमिक प्रशोधन केन्द्रहरूको स्थापना र औद्योगिकीकरण गर्ने र कृषि आधुनिकीकरणको आधारशीला तयार गर्ने, रोजगारी सृजना गरी कृषकहरूको आमदानी वृद्धि गर्ने उद्देश्यले आ.व. २०७७/७८ सम्म देशभरमा १६ वटा सुपरजोन कार्यक्षेत्र निर्धारण भई कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएका थिए ।

चित्र नं २: सुपरजोन विकास कार्यक्रम

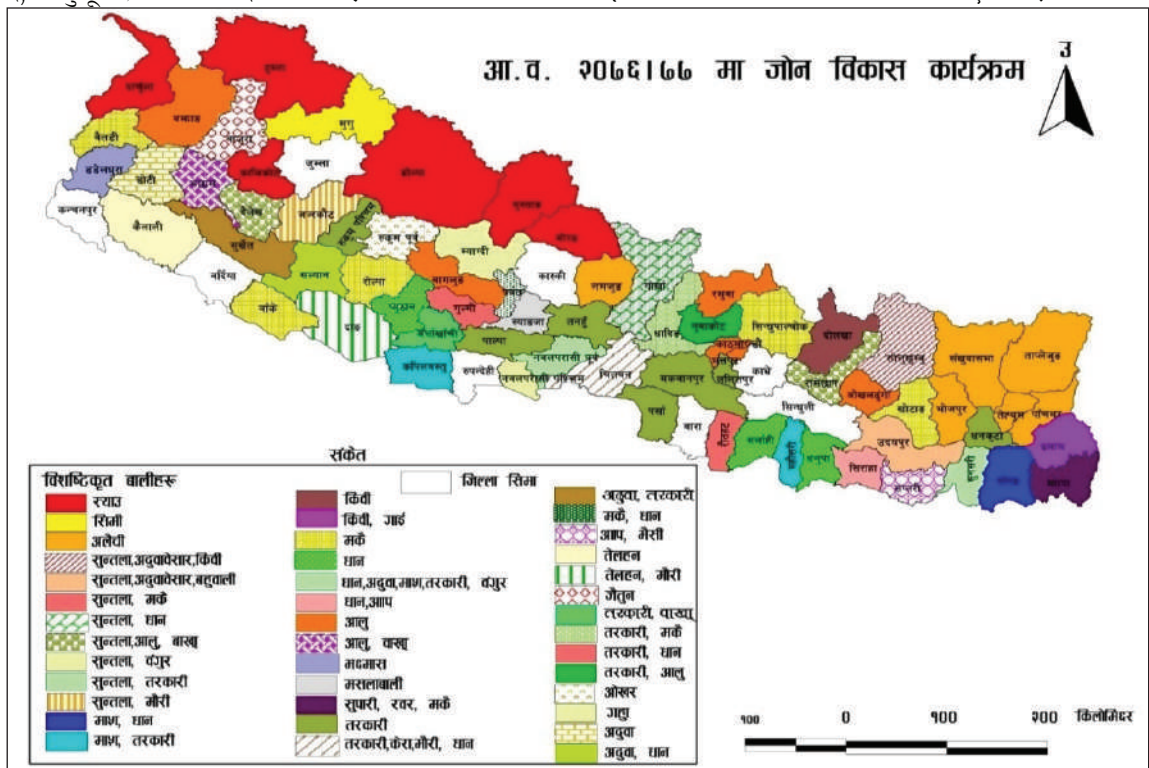
तालिका : ४ सुपरजोन र विशिष्टीकृत बालीहरूको विवरण

क्र.सं.	जिल्ला	बाली	सुपरजोन	सञ्चालन वर्ष
प्रदेश नं. १				
१	भापा	धान	सुपरजोन	२०७३/७४
प्रदेश नं. २				
२	धनुषा	माछा	सुपरजोन	२०७४/७५
३	बारा	माछा	सुपरजोन	२०७३/७४
बागमती प्रदेश				
४	काभ्रेपलान्चोक	आलु	सुपरजोन	२०७३/७४
५	सिन्धुली	जुनार	सुपरजोन	२०७३/७४
गण्डकी प्रदेश				
६	कास्की	तरकारी	सुपरजोन	२०७३/७४
७	स्याङ्जा	सुन्तलाजात फलफूल	सुपरजोन	२०७५/७६
लुम्बिनी प्रदेश				
८	गुल्मी	कफी	सुपरजोन	२०७५/७६
९	रूपन्देही	माछा	सुपरजोन	२०७६/७७
१०	कपिलवस्तु	धान	सुपरजोन	२०७५/७६
११	दाङ	मकै	सुपरजोन	२०७३/७४
१२	बर्दिया	धान	सुपरजोन	२०७५/७६

क्र.सं.	जिल्ला	बाली	सुपरजोन	सञ्चालन वर्ष
कर्णाली प्रदेश				
१३	जुम्ला	स्याउ	सुपरजोन	२०७३/७४
सुदूरपश्चिम प्रदेश				
१४	डडेलधुरा	आलु	सुपरजोन	२०७४/७५
१५	कैलाली	गहुँ	सुपरजोन	२०७३/७४
१६	कञ्चनपुर	धान	सुपरजोन	२०७६/७७

२.२.२ जोन विकास कार्यक्रम

जोनमा समावेश गरिएका बाली वस्तुहरूको उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गर्न, जोन क्षेत्रमा कृषि यान्त्रिकीकरण, कृषि पूर्वाधार विकास एवम् व्यावसायिकरण प्रवर्द्धन तथा प्रारम्भिक प्रशोधन केन्द्रहरूको स्थापनामार्फत कृषि आधुनिकीकरणको आधारशीला तयार गर्ने, रोजगारी सृजना गरी कृषकहरूको आम्दानी वृद्धि गर्ने उद्देश्यले आ.व. २०७७/७८ सम्म देशभरमा जम्मा १०६ वटा जोन विकास कार्यक्रमहरू सञ्चालन भएको थियो (चित्र ३, अनुसूची)। आ.व. २०७८/७९ मा देशभरमा जम्मा ७१ वटा नयाँ जोन थप प्रस्ताव गरिएको छ।

चित्र नं. ३: विभिन्न बालीमा सञ्चालित जोनहरू

यस कार्यक्रम अन्तर्गत स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार सम्बन्धित परियोजना कार्यान्वयन एकाइ (जोन) र सम्बन्धित सञ्चालक समिति बीचको सम्झौताका आधारमा विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालन भएका छन्। आ.व. २०७७/७८ सम्म विशिष्टीकृत बालीहरूको जम्मा १०६ वटा जोनहरू सञ्चालनमा आएका छन् र विस्तृत विवरण तालिका नं. ५ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका: ५ जोन र विशिष्टीकृत बालीहरूको विवरण

क्र.सं.	जिल्ला	बाली/वस्तु	हाल सञ्चालित जोन/सुपरजोन	सुरूवात वर्ष	अनुशरणमा जाने वर्ष	आ.व. २०७८/७९ बाट सञ्चालन हुने नयाँ जोन	
						संख्या	बाली/वस्तु
प्रदेश नं. १							
१	ताप्लेजुङ	अलैंची	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	१	मकै
२	पाँचथर	अलैंची	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९	१	आलु
३	संखुवासभा	अलैंची	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	१	सुन्तलाजात फलफूल
४	भोजपुर	अलैंची	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	१	सुन्तलाजात फलफूल
५	ओखलढुङ्गा	आलु	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	१	बाखा
६	सोलुखुम्बु	सुन्तलाजात फलफूल	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९	१	स्याउ/ओखर
		अदुवा/बेसार	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०		
		किवी	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
७	खोटाङ	मकै/मकै बीउ	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९	२	तरकारी, बाखा
८	तेह्रथुम	अलैंची	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१	१	तरकारी
९	धनकुटा	तरकारी	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९	१	सुन्तलाजात फलफूल
१०	इलाम	किवी	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	०	
		गाई	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
११	भापा	रबर	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	०	
		सुपारी	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०		
		मकै	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
१२	मोरङ	धान	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	१	तरकारी
		माछा	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९		
१३	सुनसरी	अदुवा/बेसार	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९	०	
		तरकारी	जोन	२०७४/७५	२०७८/७९		
		माछा	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०		
		धान	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
		बङ्गुर	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
१४	उदयपुर	सुन्तलाजात फलफूल	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९		
		अदुवा/बेसार	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०		
		बहुवाली (धान, मकै, आलु)	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
				जम्मा		११	

क्र.सं.	जिल्ला	बाली/वस्तु	हाल सञ्चालित जोन/सुपरजोन	सुरूवात वर्ष	अनुशरणामा जाने वर्ष	आ.व. २०७८/७९ बाट सञ्चालन हुने नयाँ जोन	
						संख्या	बाली/वस्तु
प्रदेश नं. २							
१	सप्तरी	आँप	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९	१	धान
		भैंसी	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
२	सिरहा	आँप	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१	१	माछा
		धान	जोन	२०७४/७५	२०७८/७९		
३	धनुषा	माछा	सुपरजोन	२०७४/७५	२०७८/७९	१	आँप
		धान	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०		
४	महोत्तरी	तरकारी	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	०	
		माछा	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
५	सर्लाही	धान	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९	१	मकै
६	रौतहट	तरकारी	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९	१	केरा
		धान	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
७	बारा	माछा	सुपरजोन	२०७३/७४	२०७८/७९	२	धान, गाई/भैंसी
८	पर्सा	तरकारी	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९	१	धान
			जम्मा			८	
बागमती प्रदेश							
१	दोलखा	किवी	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	१	आलु
२	सिन्धुपाल्चोक	मकै/मकै बीउ	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	१	गाई/भैंसी
३	काभ्रेपलान्चोक	आलु	सुपरजोन	२०७३/७४	२०७८/७९	१	गाई/भैंसी
४	नुवाकोट	तरकारी	जोन	२०७४/७५	२०७८/७९	१	धान
		आलु	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९		
५	रसुवा	आलु	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१	१	तरकारी
६	धादिङ	मकै/मकै बीउ	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९	१	तरकारी
		तरकारी	जोन	२०७४/७५	२०७८/७९		
७	भक्तपुर	आलु	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९	१	तरकारी
८	काठमाडौं	आलु	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१	१	तरकारी
९	ललितपुर	तरकारी	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१	१	गाई/भैंसी
१०	रामेछाप	जुनार	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	०	
		आलु	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
		बाखा	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
११	सिन्धुली	जुनार	सुपरजोन	२०७४/७५	२०७८/७९	१	अदुवा/बेसार
१२	मकवानपुर	तरकारी	जोन	२०७४/७५	२०७८/७९	१	धान

क्र.सं.	जिल्ला	बाली/वस्तु	हाल सञ्चालित जोन/सुपरजोन	सुरूवात वर्ष	अनुशरणमा जाने वर्ष	आ.व. २०७८/७९ बाट सञ्चालन हुने नयाँ जोन	
						संख्या	बाली/वस्तु
१३	चितवन	तरकारी	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९	०	
		केरा	जोन	२०७४/७५	२०७८/७९		
		मौरी	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०		
		धान	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
		जम्मा		११			

गण्डकी प्रदेश

१	गोरखा	सुन्तलाजात फलफूल	जोन	२०७४/७५	२०७८/७९	१	आलु
		धान	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
२	तनहुँ	तरकारी	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	१	धान
३	लमजुङ	अलैंची	जोन	२०७४/७५	२०७८/७९	२	मौरी, तरकारी
४	मनाङ	स्याउ	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	१	आलु
५	मुस्ताङ	स्याउ	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	१	च्याङ्गा
६	म्याग्दी	सुन्तलाजात फलफूल	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	१	आलु
			जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
७	कास्की	तरकारी	सुपरजोन	२०७३/७४	२०७८/७९	१	अलैंची
८	नवलपरासी पूर्व	सुन्तलाजात फलफूल	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	०	
		तरकारी	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
९	स्याङ्जा	सुन्तलाजात फलफूल	सुपरजोन	२०७५/७६	२०७९/८०	२	भैंसी, आँप/लिची
		मसलाबाली	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
१०	बाग्लुङ	आलु	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	१	बाखा
११	पर्वत	मकै/मकै वीड	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९	१	तरकारी
		धान	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
		जम्मा				१२	

लुम्बिनी प्रदेश

१	रुकुम पूर्व	ओखर	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	१	आलु
२	रोल्पा	मकै	जोन	२०७४/७५	२०७८/७९	१	आलु
३	प्युठान	धान	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९	१	तरकारी

क्र.सं.	जिल्ला	बाली/वस्तु	हाल सञ्चालित जोन/सुपरजोन	सुरूवात वर्ष	अनुशरणमा जाने वर्ष	आ.व. २०७८/७९ बाट सञ्चालन हुने नयाँ जोन	
						संख्या	बाली/वस्तु
४	गुल्मी	कफी	सुपरजोन	२०७६/७७	२०८०/८१	२	मकै, बाखा
		सुन्तलाजात फलफूल	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०		
		मकै/मकै बीउ	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९		
५	अर्घाखाँची	तरकारी	जोन	२०७४/७५	२०७८/७९	१	कफी
		बाखा	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
६	पाल्पा	तरकारी	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९	२	सुन्तलाजात फलफूल, अदुवा/बेसार
७	रूपन्देही	माछा	सुपरजोन	२०७५/७६	२०७९/८०	१	गहुँ
८	नवलपरासी पश्चिम	गहुँ	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१	१	केरा
९	कपिलवस्तु	तरकारी	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	०	
		माछा	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
१०	दाङ	तोरी	जोन	२०७४/७५	२०७८/७९	१	कफी
		मौरी	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०		
११	बाँके	मकै/मकै बीउ	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९	१	धान
१२	बर्दिया	धान	सुपरजोन	२०७५/७६	२०७९/८०	२	माछा, केरा
जम्मा						१३	
कर्णाली प्रदेश							
१	डोल्पा	स्याउ	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१	१	दलहन
२	मुगु	सिमि	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१	१	स्याउ/ओखर
३	हुम्ला	स्याउ	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१	१	भेडा/बाखा
४	जुम्ला	स्याउ	सुपरजोन	२०७३/७४	२०७८/७९	१	दलहन
५	कालीकोट	स्याउ	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	१	दलहन
६	दैलेख						
७	जाजरकोट	सुन्तलाजात फलफूल	जोन	२०७४/७५	२०७८/७९	१	स्याउ/ओखर
		मौरी	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
८	सल्यान	अदुवा/बेसार	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९	१	तरकारी
		धान	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
९	रुकुम पश्चिम	तरकारी बीउ	जोन	२०७४/७५	२०७८/७९	१	मकै

क्र.सं.	जिल्ला	बाली/वस्तु	हाल सञ्चालित जोन/सुपरजोन	सुरूवात वर्ष	अनुशरणमा जाने वर्ष	आ.व. २०७८/७९ बाट सञ्चालन हुने नयाँ जोन	
						संख्या	बाली/वस्तु
१०	सुर्खेत	अदुवा/बेसार	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९	१	मकै
		तरकारी	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
				जम्मा		५	
सुदुर पश्चिम प्रदेश							
१	बाजुरा	जैतुन	जोन	२०७३/७४	२०७८/७९	१	स्याउ/ओखर
२	बझाङ	आलु	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१	१	दलहन
३	दार्चुला	स्याउ	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	१	सुन्तलाजात
४	बैतडी	मकै	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	१	तरकारी
५	डडेलधुरा	भटमास	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१	०	
६	डोटी	अदुवा/बेसार	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१	१	सुन्तलाजात फलफूल
७	अछाम	आलु	जोन	२०७५/७६	२०७९/८०	०	
		बाखा	जोन	२०७६/७७	२०८०/८१		
८	कैलाली	गहुँ	सुपरजोन	२०७३/७४	२०७८/७९	१	धान
		तेलहन	जोन	२०७४/७५	२०७८/७९		
९	कञ्चनपुर	धान	सुपरजोन	२०७५/७६	२०७९/८०		गहुँ
				जम्मा		७	
	जम्मा			जोन १०६ र सुपरजोन १६		७१	

तालिका : ६ जोन/सुपरजोनहरूको प्रदेशगत विवरण

क्र.सं.	प्रदेश	आ.व. २०७७/७८ सम्म			पहिलो वर्ष (आ.व. २०७३/७४)		आ.व. २०७८/७९
		जोन	सुपरजोन	जम्मा	जोन	सुपरजोन	थप जोन
१	प्रदेश नं. १	२६	१	२७	७	१	११
२	प्रदेश नं. २	११	२	१३	४	१	८
३	बागमती	१८	२	२०	५	१	११
४	गण्डकी	१४	२	१६	२	१	१२
५	लुम्बिनी	१४	५	१९	७	१	१३
६	कर्णाली	१४	१	१५	२	१	९
७	सुदुरपश्चिम	९	३	१२	३	१	७
	जम्मा	१०६	१६	१२२	३०	७	७१

तालिका: ७ जोन/सुपरजोन जिल्लागत विवरण

क्र. सं.	बाली/वस्तु	अवस्थित जिल्ला र संख्या					अनुशरणमा गएको जोनको जम्मा संख्या
		आ.व. २०७७/७८ सम्म जोन भएका जिल्लाहरू	२०७८/७९ मा जोनको लागि थप भएका जिल्लाहरू	थप जोनको जम्मा संख्या	आ.व. २०७७/७८ सम्म सुपरजोन भएका जिल्लाहरू	सुपरजोनको जम्मा संख्या	
१	खाद्यान्न बाली						
	धान	मोरङ, सुनसरी, सिरहा, धनुषा, सर्लाही, रौतहट, चितवन, गोरखा, प्युठान, सल्यान, पर्वत	सप्तरी, बारा, पर्सा, नुवाकोट, मकवानपुर, तनहुँ, बाँके, कैलाली	१९	भापा, कञ्चनपुर, कपिलवस्तु, बर्दिया	४	सिरहा, सर्लाही, प्युठान
	मकै	भापा, खोटाङ, सिन्धुपाल्चोक, पर्वत, गुल्मी, रोल्पा, बाँके, बैतडी, धादिङ	ताप्लेजुङ, सर्लाही, गुल्मी, रुकुम पश्चिम, सुर्खेत	१४	दाङ	१	खोटाङ, धादिङ, पर्वत, गुल्मी, रोल्पा, बाँके
	गहुँ	नवलपरासी	रूपन्देही र कञ्चनपुर	३	कैलाली	१	
	बहुबाली (धान, मकै, आलु)	उदयपुर		१			
२	तरकारी बाली						
	आलु	ओखलढुङ्गा, रामेछाप, रसुवा, नुवाकोट, भक्तपुर, काठमाडौँ, बागलुङ, बैलेख, बझाङ, अछाम	पाँचथर, दोलखा, गोरखा, मनाङ, म्याग्दी, रोल्पा, रुकुम पूर्व	१७	काभ्रेपलान्चोक, डडेल्धुरा	२	भक्तपुर, नुवाकोट
	तरकारी	धनकुटा, सुनसरी, महोत्तरी, पर्सा, नुवाकोट, धादिङ, चितवन, मकवानपुर, ललितपुर, तनहुँ, नवलपुर, पाल्पा, कपिलवस्तु, रुकुम पश्चिम, अर्घाखाँची, सुर्खेत, रौतहट	मोरङ, तेह्रथुम, खोटाङ, भक्तपुर, काठमाडौँ, धादिङ, लमजुङ, पर्वत, प्युठान, सल्यान, बैतडी	२८	कास्की	१	धनकुटा, रौतहट, पर्सा, नुवाकोट, धादिङ, मकवानपुर, चितवन, पाल्पा, अर्घाखाँची, रुकुम पश्चिम, तनहुँ
३	दालबाली	मुगु (सिम्री), डडेल्धुरा (भटमास)	डोल्पा, जुम्ला, कालिकोट, बझाङ	६			
४	तेलबाली	दाङ (तोरी), कैलाली (तोरी)		२			कैलाली

क्र. सं.	बाली/वस्तु	अवस्थित जिल्ला र संख्या						अनुशरणमा गएको जोतको जम्मा संख्या
		आ.व. २०७७/७८ सम्म भएका जिल्लाहरू	२०७८/७९ मा जोतको लागि थप भएका जिल्लाहरू	थप जोतको जम्मा संख्या	आ.व. २०७७/७८ सम्म सुपरजोन भएका जिल्लाहरू	सुपरजोनको जम्मा संख्या	२०७८/७९ देखि अनुशरणमा गएको जोतका जिल्लाहरू	
५	पशुपालन तर्फ							
	माछा	मोरङ, सुनसरी, महोत्तरी, कापिलवस्तु	सिरहा, बर्दिया	६	धनुषा, बारा, रूपन्देही	३	मोरङ	१
	वाखा	रामेछाप, अर्घाखाँची, दैलेख, अछाम	ओखलढुङ्गा, खोटाङ, रसुवा, मुस्ताङ, बारलुङ, गुल्मी, हुम्ला, (वाखा, च्यांग्रा, भेडा)	११				
	बड्युर	सुनसरी, म्याग्दी		२				
	भैंसी	सप्तरी	बारा, सिन्धुपाल्चोक, कोभ्रेपलान्चोक, ललितपुर, स्याङ्जा	६				
	गाई	इलाम		१				
६	फलफूल बाली							
	स्याउ	मनाङ, मद्रस्ताङ, कालीकोट, डोल्पा, हुम्ला, दार्चुला	सोलुखुम्बु, जाजरकोट, मुगु, बाजुरा	१०	जुम्ला	१		
	सुन्तला	सोलुखुम्बु, उदयपुर, गोरखा, म्याग्दी, नवलपरासी पूर्व, गुल्मी, जाजरकोट, दैलेख	धनकुटा, संखुवासभा, भोजपुर, पाल्पा, डोटी, दार्चुला	१४	स्याङ्जा	१	सोलुखुम्बु, उदयपुर, गोरखा, जाजरकोट	४
	जुनार	रामेछाप		१	सिन्धुली	१		
	आँप	सप्तरी, सिरहा	धनुषा, स्याङ्जा	४			सप्तरी	१
	केरा	चितवन	रौतहट, नवलपरासी पश्चिम, बर्दिया	४				
	ओखर	रुकुम पूर्व		१				

क्र. सं.	बाली/वस्तु	अवस्थित जिल्ला र संख्या						अनुशरणमा गएको जौनको जम्मा संख्या
		आ.व. २०७७/७८ सम्म जौन भएका जिल्लाहरू	२०७८/७९ मा जौनको लागि थप भएका जिल्लाहरू	थप जौनको जम्मा संख्या	आ.व. २०७७/७८ सम्म सुपरजौन भएका जिल्लाहरू	सुपरजौनको जम्मा संख्या	२०७८/७९ देखि अनुशरणमा गएको जौनका जिल्लाहरू	
	किवी	इलाम, दोलखा, सोलुखुम्बु		३				
७	नियान्तमुखी बाली							
	अलैंची	ताप्लेजुङ, पाँचथर, संखुवासभा, तेह्रथुम, भोजपुर, लमजुङ	कास्की	७			पाँचथर, कास्की	२
	अदुवा/बेसार	सोलुखुम्बु, उदयपुर, सुनसरी, स्याङ्जा, सल्यान, सुर्खेत, डोटी	सिन्धुली र पाल्पा	९			सल्यान, सुर्खेत	२
	मौरी	दाङ, चितवन, जाजरकोट	लमजुङ	४				
	कफी		अर्घाखाँची	१		१		
	सुपारी	भापा		१				
	रबर	भापा		१				
	जैतुन	बाजुरा		१			बाजुरा	१
			जम्मा	१७७		१६		३४

२.२.३ पकेट तथा ब्लक विकास कार्यक्रम

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा यस परियोजना अन्तर्गत पकेट तथा ब्लक सम्भागतर्फको कार्यक्रमहरू क्रमशः स्थानीय तह र प्रदेश सरकारको कृषि हेर्ने मन्त्रालय अन्तर्गतका जिल्लास्थित कार्यालयहरूमाफत सञ्चालन हुने गरी उक्त तहहरूमा हस्तान्तरण भएको हो । यस अन्तर्गत आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा कृषितर्फ १५०६ र पशु सेवातर्फ ८१४ गरी २३२० पकेटहरू स्थानीय तहमाफत सञ्चालन भएका थिए भने जिल्ला स्थित कार्यालयहरूबाट कृषितर्फ ५७३ र पशु सेवातर्फ ४८ गरी ६२१ ब्लक सञ्चालन भएका थिए । परियोजना सुरु भएदेखि आ.व. २०७७/७८ सम्म ६६९३ पकेट र १२२७ ब्लक सञ्चालनमा आएका छन् ।

२.३ परियोजना कार्यान्वयन एकाइहरूबाट सञ्चालित मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरू

२.३.१ कस्टम हायरिड सेण्टर स्थापना

कृषिमा यान्त्रिकीकरण प्रवर्द्धनका लागि उत्पादनदेखि बजारीकरणसम्म आवश्यक पर्ने सबै प्रकारका मेसिनरी औजार उपकरणको सेट सहितको सेवा उपलब्ध गराउनका लागि सम्बन्धित जोन/सुपरजोन सञ्चालक समितिहरूमाफत जोन/सुपरजोनहरूमा ५०% अनुदान सहयोगमा कस्टम हायरिड सेण्टर (CHC) स्थापना गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ । आ.व. २०७७/७८ सम्ममा परियोजनाको अनुदान सहयोगमा जम्मा ५६९ वटा कस्टम हायरिड सेण्टर बनेको तथ्याङ्क छ । आ.व. २०७७/७८ मा यो कार्यक्रम सञ्चालनमा थिएन ।

२.३.२ पोष्टहार्भेष्ट सेण्टर स्थापना

परियोजना कार्यान्वयन एकाइबाट सञ्चालित जोन/सुपरजोनहरूमा व्यावसायिकरणका लागि प्राथमिक प्रशोधन केन्द्र, गोदाम घर, ग्रेडिड, प्रि-कुलिड, तौलाई, प्याकेजिड, लेवलिड, ढुवानी, प्रदर्शन तथा बिक्री कक्ष/स्टल लगायतका उत्पादनोपरान्त उपज व्यवस्थापन/ट्याण्डलिड तथा बजार व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक अन्य पूर्वधारहरू र साना ढुवानी साधन (ट्र्याक्टर, सिङ्गल क्याबिनको जिप, पिकअप आदि) समेत रहेको पोष्टहार्भेष्ट सेण्टर निर्माण गर्ने कार्यक्रम परियोजना दस्तावेजमा उल्लेख रहेको छ । आ.व. २०७७/७८ मा यो कार्यक्रम सञ्चालनमा थिएन । हालसम्म परियोजनाको ८५% अनुदान सहयोगमा ३६६ वटा पोष्टहार्भेष्ट सेण्टर तयार भएका छन् ।

२.३.३ सुधारिएको अलैची भट्टी विवरण

आ.व. २०७७/७८ मा अलैची जोन कार्यक्रम अन्तर्गत १०० वटा सुधारिएको अलैची भट्टीहरू निर्माण गरिएका छन् भने हालसम्म जम्मा ३८३ वटा सुधारिएको अलैची भट्टीहरू निर्माण भएका छन् ।

तालिका : ट सुधारिएको अलैची भट्टी विवरण

क्र.सं.	प.का.ए.	जोन/सुपरजोन संख्या	आ.व. २०७५/७६ सम्म (संख्या)	आ.व. २०७६/७७	आ.व. २०७७/७८	हालसम्म जम्मा	कैफियत
१	ताप्लेजुड	२	३२	१००	४०	१७२	
२	संखुवासभा	२	२८	३९	३०	९७	
३	तेह्रथुम	१	७	२१	३०	५८	
४	लमजुड	१	३४	२२	०	५६	
जम्मा		६	१०१	१८२	१००	३८३	

२.३.४ क्षेत्र विस्तार कार्यक्रम

परियोजना कार्यान्वयन एकाइहरूबाट सञ्चालित सम्भागहरू जोन/सुपरजोन तोकिएका विशिष्टीकृत बाली/वस्तुहरूको आ.व. २०७७/७८ मा थप ६२६९ हेक्टर खाद्यान्न बाली, ११६४.३५ हेक्टर फलफूल, २७२९.७१ हेक्टर तरकारी/आलु, ७१४ हेक्टर मसला बाली, अलैंची र ३४८.५५ हेक्टर माछाको क्षेत्रफल विस्तार गरी उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिका कार्यक्रमहरू सञ्चालित छन् ।

२.३.५ साना सिँचाइ तथा सौर्य सिँचाइ प्रणाली निर्माण तथा मर्मत सुधार

जोन/सुपरजोनहरूमा सम्बन्धित सञ्चालक समितिमार्फत माग भए बमोजिम जोन विकास कार्यक्रममा सहभागी कृषक समूह, सहकारी, जल उपभोक्ता समूह तथा निजी कृषि व्यवसायीहरू र परियोजना कार्यान्वयन एकाइहरू बीचको सम्झौताका आधारमा साना सिँचाइ सम्बन्धी पूर्वाधार निर्माण तथा मर्मत सम्भार सम्बन्धी कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । जस अन्तर्गत परियोजनाको ८५% अनुदान सहयोगमा साना सिँचाइ कुलो मर्मत, पानी सङ्कलनका लागि सिमेन्टेड तथा प्लाष्टिक पोखरी निर्माण, पक्की पोखरी निर्माण, थोपा सिँचाइ प्रणाली स्थापना, कुलो मर्मत स्यालो ट्यूब वेल, बाँध, पानी तान्ने मोटर/पम्प, पाइप लिफ्ट सिँचाइ लगायतका साना सिँचाइ सम्बन्धी पूर्वाधार तथा मेशीनरीहरूमा अनुदान सहयोग उपलब्ध गराइएको छ । आ.व. २०७७/७८ मा थप ३१५३ साना सिँचाइ थप निर्माण भई ६१०४.१५ हेक्टरमा थप सिँचाइ पुगेको छ । हालसम्म जम्मा ६४६४ साना सिँचाइ निर्माण भएका छन् जसबाट १२४०४ हेक्टर क्षेत्रफलमा थप सिँचाइ भएको छ । साथै ७ वटा सौर्य सिँचाइ थप भई ६९ सौर्य सिँचाइ निर्माण भएको छ । जसबाट २८९.३३ हेक्टरमा थप सिँचाइ भएको छ । हालसम्म जोन/सुपरजोनबाट ६५४० साना सिँचाइ निर्माण भई १२६९४ हेक्टरमा थप सिँचाइ पुगेको छ ।

तालिका : ट साना तथा सौर्य सिँचाइको विवरण

क्र. सं.	प.का.ए.	जोन/सुपरजोन संख्या	साना तथा सौर्य सिँचाइ			हालसम्म जम्मा	कैफियत
			आ.व. २०७५/७६ सम्म (संख्या)	आ.व. २०७६/७७ (संख्या)	आ.व. २०७७/७८ (संख्या)		
१	ताप्लेजुङ	१	०	११	४३	१३९	
२	पाँचथर	१	८३	२			
३	संखुवासभा	१	१२	३९	५०	१३४	
४	भोजपुर	१	१२	२१			
५	ओखलढुङ्गा	१	१४	२८	२०	२१३	
६	सोलुखुम्बु	३	३५	११६			
७	खोटाङ	१	१५	७०	१५०	२३५	
८	तेह्रथुम	१	०	२५			
९	धनकुटा	१	७५	३८	४०	१७८	
१०	इलाम	२	१५	१२			०
११	फापा	४	२८०	२५३	४०	५७३	२५ सौर्य सिँचाइ
१२	मोरङ	२	३९	२४९	१२९	३८८	
१३	सुनसरी	५	१०	३८	७३	१२१	५ सौर्य सिँचाइ

क्र. सं.	प.का.ए.	जोन/सुपरजोन संख्या	साना तथा सौर्य सिंचाई			हालसम्म जम्मा	कैफियत
			आ.व. २०७५/७६ सम्म (संख्या)	आ.व. २०७६/७७ (संख्या)	आ.व. २०७७/७८ (संख्या)		
१४	उदयपुर	३	५७	३२	३०	११९	
१५	सिरहा/सप्तरी	४	८१	७२	२१४	३६७	
१६	धनुषा	२	५०	१५९	१०३	३१२	
१७	महोत्तरी				५०	५०	
१८	सर्लाही	१	५०		६४	११४	
१९	रौतहट	२	६०	२३५	७०	३६५	
२०	बारा	१	१४६		११२	२५८	
२१	पर्सा	१	१	५०	१८	६९	
२२	दोलखा	१		२	३२	३४	
२३	सिन्धुपाल्चोक/काभ्रेपलान्चोक	२		४१	५६	९७	
२४	नुवाकोट/रसुवा	२		६२	३६	९८	
२५	धादिङ	२	६९	४६	४६	१६१	
२६	भक्तपुर	३	३८	०	४२	८०	
२७	रामेछाप	३		२२	५१	७३	
२८	सिन्धुली	१		५६	४५	१०१	
२९	मकवानपुर	१	७४	३७	६६	१७७	
३०	चितवन	४	८३	१२२	११७	३२२	
३१	गोरखा/तनहुँ	३	५९	८४	१०९	२५२	
३२	मनाङ/लमजुङ	२	५१	८	४५	१०४	
३३	मुस्ताङ/म्याग्दी	२	०	१०	२८	३८	
३४	कास्की	१	२	७१	३६	१०९	५ सौर्य सिंचाई
३५	नवलपरासी पूर्व	२	१२	३८	४१	९१	३ सौर्य सिंचाई
३६	स्याङ्जा	२	२६	१५	७८	११९	
३७	बाग्लुङ/पर्वत	३	३९	६७	६१	१६७	५ सौर्य सिंचाई
३८	रूकुम पूर्व/रोल्पा	२	२६	०	३०	५६	
३९	प्युठान	१	४५	४०	३७	१२२	
४०	गुल्मी	३	८२	४९	३५	१६६	
४१	अर्घाखाँची	१	२२	४२	२८	९२	
४२	पाल्पा	१	४४	३८	१२९	२११	
४३	रूपन्देही/नवलपरासी पश्चिम	२		४८	७७	१२५	
४४	कपिलवस्तु	३	५६	२	८२	१४०	१० सौर्य सिंचाई

क्र. सं.	प.का.ए.	जोन/सुपरजोन संख्या	साना तथा सौर्य सिंचाइ			हालसम्म जम्मा	कैफियत
			आ.व. २०७५/७६ सम्म (संख्या)	आ.व. २०७६/७७ (संख्या)	आ.व. २०७७/७८ (संख्या)		
४५	दाड	१	५०	२९	३३	११२	
४६	बाँके	१	४	२	४९	५५	
४७	बर्दिया	१	२८	८	२०६	२४२	
४८	डोल्पा	१		२०	१९	३९	
४९	मुगु	१		३०	२४	५४	
५०	हुम्ला	१			१८	१८	
५१	जुम्ला/कालीकोट	२	७९	६५	२५	१६९	
५२	दैलेख	३	१४		१४	२८	
५३	जाजरकोट	२	६०	४५	२७	१३२	
५४	सल्यान/रूकुम पश्चिम	३	५४	३२	२२	१०८	
५५	सुर्खेत	२	२२	२४		४६	
५६	वाजुरा	१	६	१२	२९	४७	
५७	बझाङ	१		१५	१८	३३	
५८	दार्चुला/बैतडी	२	८	४६	४०	९४	
५९	डडेल्धुरा/डोटी	३	५९	४८	५९	१६६	
६०	अछाम	२	१५		२८	४३	
६१	कैलाली	२	९०	७५	७२	२३७	३ सौर्य सिंचाइ
६२	कञ्चनपुर	१	१२०	१३०	११	२६१	१३ सौर्य सिंचाइ

२.३.६ तरकारी तथा फलफूल नर्सरी पूर्वाधार विकास सहयोग

यस परियोजना अन्तर्गत तरकारी तथा फलफूल बालीका जोनहरूमा स्वस्थ र गुणस्तरीय बिरूवा उत्पादनका लागि सरकारी/निजी/सहकारी/समूहको साभेदारीमा जोन क्षेत्रमा उच्च प्रविधियुक्त नर्सरी स्थापना गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन भएका छन् । परियोजनाको ८५ प्रतिशत अनुदानमा पूर्वाधार निर्माण गर्ने काम अलैंची-पाँचथर, तरकारी-धनकुटा, सुन्तालाजात फलफूल-सोलुखुम्बु, तरकारी-नुवाकोट, तरकारी-चितवन, तरकारी-मकवानपुर, सुन्तालाजात-स्याङ्जा, तरकारी-पाल्पा जोनहरूमा सम्पन्न भएको थियो ।

तालिका: ५ तरकारी तथा फलफूल नर्सरीको विवरण

क्र. सं.	प.का.ए.	जोन/सुपरजोन संख्या	आ.व. २०७५/७६ सम्म (संख्या)	आ.व. २०७६/७७ (संख्या)	हालसम्म जम्मा	कैफियत
१	ताप्लेजुङ	१		१	१	अलैंची
२	सोलुखुम्बु	३	४	४	८	सुन्तालाजात फलफूल
३	धनकुटा	१	७	०	७	तरकारी

क्र. सं.	प.का.ए.	जोन/सुपरजोन संख्या	आ.व. २०७५/७६ सम्म (संख्या)	आ.व. २०७६/७७ (संख्या)	हालसम्म जम्मा	कैफियत
४	इलाम	२	०	१	१	किवी
५	उदयपुर	२	२	०	२	सुन्तालाजात फलफूल
६	सिन्धुली	१	२	४	६	सुन्तालाजात फलफूल
७	मकवानपुर	१	२७		२७	तरकारी
८	चितवन	४	३०	१	३१	तरकारी-३०, केरा-१
९	गोरखा	२	१	३	४	सुन्तालाजात फलफूल
१०	तनहुँ	१	२		२	तरकारी
११	मनाङ	१	१	०	१	स्याउ
१२	म्याग्दी	२		४	४	सुन्तालाजात फलफूल
१३	कास्की	१	१५	१	१६	तरकारी
१४	नवलपरासी	२		३	३	सुन्तालाजात फलफूल
१५	स्याङ्जा	२	३		३	सुन्तालाजात फलफूल
१६	रूकुम पूर्व	१		३	३	ओखर
१७	गुल्मी	३		५	५	सुन्तालाजात फलफूल
१८	अर्घाखाँची	१	४	६	१०	तरकारी
१९	दाङ	३		१	१	मौरी
२०	डोल्पा	१		२	२	स्याउ
२१	कालीकोट	१		२	२	स्याउ
२२	जुम्ला	१	२		२	स्याउ
२३	रूकुम पश्चिम	१	१		१	तरकारी
२४	बाजुरा	१	२		२	जैतुन

२.३.७ उन्नत प्रविधि प्रदर्शन तथा प्राविधिक सेवा प्रवाह

जोनहरूमा सम्बन्धित बाली वस्तुहरूको व्यावसायिक उत्पादन तथा प्रशोधन सम्बन्धी आधुनिक प्रविधि प्रसारण एवम् हस्तान्तरणका लागि सम्बन्धित परियोजना कार्यान्वयन एकाइमार्फत विभिन्न बाली/वस्तुमा कृषकहरूको सहभागितामा प्राङ्गारिक मल/भर्मी कम्पोष्ट/हरियो मल गरी ७८ प्रविधि प्रदर्शन र ११८ उन्नत प्रविधि प्रदर्शन सञ्चालन गरिएका छन् । यस कार्यक्रमसँगै जोनहरूमा सम्बन्धित बाली/वस्तुको उत्पादन तथा प्रशोधन प्रविधि, बजारीकरण, मूल्य शृङ्खला विकास लगायतका विविध पक्षहरू समेटिने गरी १९१ वटा स्थलगत तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम समेत सञ्चालन भएका छन् ।

२.३.८ कृषि प्राविधिक शिक्षालय स्थापना/सञ्चालन सहयोग

परियोजनाको मूल दस्तावेजमा यस परियोजनाको प्रमुख रणनीतिको रूपमा रहेको कृषि अनुसन्धान-शिक्षा-प्रसारको सम्बन्धको समन्वय तथा आधुनिकीकरण गर्ने व्यवस्था बमोजिम परियोजनाका जोनहरूमा कृषि प्राविधिक शिक्षालय स्थापना तथा सञ्चालनका लागि चालु अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था रहेको छ ।

यस कार्यक्रम अन्तर्गत आ.व. २०७७/७८ मा थप ८० वटा प्राविधिक शिक्षालयको साभेदारीमा व्यावसायिक उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन भई १११ वटा कृषि प्राविधिक शिक्षालयहरूलाई अनुदान उपलब्ध गराइएको थियो । जस अन्तर्गत उक्त शिक्षालयहरूमा हुने प्रयोगात्मक अभ्यासलाई व्यावहारिक बनाउन पोलिहाउस, आधुनिक नर्सरी निर्माण, शिक्षालयमा पुस्तकालय तथा प्रयोगशालाको सुदृढीकरण लगायतका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नका लागि अनुदान उपलब्ध गराइएको थियो ।

तालिका १०: प्राविधिक शिक्षालयको साभेदारीमा व्यावसायिक उत्पादन कार्यक्रम (आ.व. २०७७/७८)

क्र.सं.	प.का.ए.	जोन/सुपरजोन	संख्या	क्र.सं.	प.का.ए.	जोन/सुपरजोन	संख्या
१	ताप्लेजुङ	जोन	१.०	३०	कास्की	जोन	२.०
२	संखुवासभा	जोन	३.०	३१	नवलपरासी पूर्व	जोन	१.०
३	ओखलढुङ्गा	जोन	०.०	३२	स्याङ्जा	जोन	१.०
४	खोटाङ	जोन	४.०	३३	बाग्लुङ/पर्वत	जोन	२.०
५	तेह्रथुम	जोन	२.०	३४	रूकुम पूर्व	जोन	२.०
६	इलाम	जोन	२.०	३५	प्युठान	जोन	३.०
७	भापा	सुपरजोन/जोन	१.०	३६	गुल्मी	जोन	०.०
८	मोरङ	जोन	१.०	३७	अर्घाखाँची	जोन	२.०
९	सुनसरी	जोन	२.०	३८	पाल्पा	जोन	१.०
१०	उदयपुर	जोन	१.०	३९	रूपन्देही	जोन	२.०
११	सिरहा	जोन	०.०	४०	कपिलवस्तु	जोन	१.०
१२	धनुषा	सुपरजोन	१.०	४१	दाङ	जोन	१.०
१३	महोत्तरी	जोन	१.०	४२	बाँके	जोन	१.०
१४	सर्लाही	जोन	०.०	४३	बर्दिया	जोन	१.०
१५	रौतहट	जोन	१.०	४४	डोल्पा	जोन	०.०
१६	बारा	सुपरजोन	१.०	४५	मुगु	जोन	०.०
१७	पर्सा	जोन	२.०	४६	हुम्ला	जोन	०.०
१८	दोलखा	जोन	१.०	४७	जुम्ला	जोन	१.०
१९	सिन्धुपाल्चोक	सुपरजोन	२.०	४८	दैलेख	जोन	१.०
२०	नुवाकोट	जोन	२.०	४९	जाजरकोट	जोन	१.०
२१	धादिङ	जोन	२.०	५०	सल्यान	जोन	२.०
२२	भक्तपुर	जोन	२.०	५१	सुर्खेत	जोन	२.०
२३	रामेछाप	जोन	१.०	५२	बाजुरा	जोन	१.०
२४	सिन्धुली	सुपरजोन	१.०	५३	बझाङ	जोन	१.०
२५	मकवानपुर	जोन	२.०	५४	दार्चुला	जोन	१.०
२६	चितवन	जोन	४.०	५५	डडेल्धुरा	जोन	०.०

क्र.सं.	प.का.ए.	जोन/सुपरजोन	संख्या	क्र.सं.	प.का.ए.	जोन/सुपरजोन	संख्या
२७	गोरखा	जोन	१.०	५६	अछाम	जोन	४.०
२८	लमजुङ	जोन	०.०	५७	कैलाली	जोन	१.०
२९	मुस्ताङ	जोन	२.०	५८	कञ्चनपुर	जोन	२.०

२.३.५ चक्लाबन्दी खेती विस्तार

खेती योग्य जमिनमा उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउन स-साना कित्तामा छरिएर रहेका जग्गाहरूलाई चक्लाबन्दी गरी वा एकल बालीको माध्यमबाट चक्लाबन्दीमा खेती गर्ने समूह, सहकारी वा निजी उद्यमीहरूलाई परियोजना कार्यान्वयन एकाइमा सञ्चालित जोन/सुपरजोनमार्फत उत्पादन सामग्री, यान्त्रिकीकरण, सिञ्चित क्षेत्र विस्तारमा अनुदान उपलब्ध गराइएको थियो । आ.व. २०७७/७८ मा थप २७६ वटा चक्लाबन्दी खेतीबाट २५१५.६५ हेक्टर थप भई परियोजनाबाट Land Consolidation/crop pulling गरी करिब ३२३८.६५ हेक्टर चक्लाबन्दी खेती गरिएको छ ।

तालिका : ११ आ.व. २०७७/७८ चक्लाबन्दी खेतीको विवरण

क्र.सं.	प.का.ए.	जोन/सुपरजोन	बाली	संख्या
१	ताप्लेजुङ	जोन	अलैंची	५
२	संखुवासभा	जोन	अलैंची	६
३	ओखलढुङ्गा	जोन	मौरी, किवी, सुन्तला, तरकारी	४
४	खोटाङ	जोन	मकै	५
५	तेह्रथुम	जोन	तरकारी	५
६	इलाम	जोन	किवी, गाई	०
७	भापा	सुपरजोन/जोन	धान, मकै	२०
८	मोरङ	जोन	धान	२
९	सुनसरी	जोन	कागती, धान, बेसार, माछा	१३
१०	उदयपुर	जोन	आलु, अदुवा, धान, बेसार	८
११	सिरहा	जोन	धान, गहुँ	११
१२	धनुषा	सुपरजोन	तरकारी, माछा, धान	५
१३	महोत्तरी	जोन	आँप, चैते धान, माछा	३
१४	सर्लाही	जोन	तरकारी, हिउँदे मकै	५
१५	रौतहट	जोन	धान	३
१६	बारा	सुपरजोन	माछा	३
१७	पर्सा	जोन	माछा, धान	५
१८	दोलखा	जोन	किवी	४
१९	सिन्धुपाल्चोक	सुपरजोन	आलु	१७
२०	नुवाकोट	जोन	आलु, धान, बहुवर्षीय बाली	४

क्र.सं.	प.का.ए.	जोन/सुपरजोन	बाली	संख्या
२१	धादिड	जोन	पशुपन्ध्री	२
२२	भक्तपुर	जोन	तरकारी	१
२३	रामेछाप	जोन	आलु/सुन्तला	५
२४	सिन्धुली	सुपरजोन	सुन्तालाजात फलफूल	६
२५	मकवानपुर	जोन	तरकारी	४
२६	चितवन	जोन	धान, तरकारी	६
२७	गोरखा	जोन	फलफूल	६
२८	लमजुङ	जोन	अलैंची, तरकारी	०
२९	मुस्ताङ	जोन	स्याउ/ओखर	०
३०	कास्की	जोन	कागती, सुन्तला	४
३१	नवलपरासी पूर्व	जोन	सुन्तलाजात फलफूल	७
३२	स्याङ्जा	जोन	सुन्तला, अदुवा, खाद्यान्न	४
३३	बाग्लुङ/पर्वत	जोन	सुन्तालाजात फलफूल, तरकारी	२
३४	रूकुम पूर्व	जोन	स्याउ/ओखर	५
३५	प्युठान	जोन	धान, मकै	८
३६	गुल्मी	जोन	सुन्तला, कफी	७
३७	अर्घाखाँची	जोन	तरकारी	६
३८	पाल्पा	जोन	तरकारी	६
३९	रूपन्देही	जोन	धान	६
४०	कपिलवस्तु	जोन	माछ्रा	१०
४१	दाङ	जोन	मकै	३
४२	बाँके	जोन	मकै, धान	३
४३	वर्दिया	जोन	धान	०
४४	डोल्पा	जोन	स्याउ	४
४५	मुगु	जोन	सिमी	६
४६	हुम्ला	जोन	स्याउ	२
४७	जुम्ला	जोन	स्याउ	४
४८	दैलेख	जोन	आलु	१
४९	जाजरकोट	जोन	आलु, मकै, भटमास	३
५०	सल्यान	जोन	अदुवा, बेसार, धान, तरकारी	४
५१	सुर्खेत	जोन	अदुवा, बेसार, तरकारी	६
५२	बाजुरा	जोन	कागती, जैतुन, आलु	४
५३	बझाङ	जोन	आलु	२
५४	दार्चुला	जोन	स्याउ	०

क्र.सं.	प.का.ए.	जोन/सुपरजोन	बाली	संख्या
५५	डडेल्धुरा	जोन	आलु	१
५६	अछाम	जोन	आलु	२
५७	कैलाली	जोन	तोरी, गहुँ	४
५८	कञ्चनपुर	जोन	धान	४
जम्मा				२७६

२.३.१० पशु विकास कार्यक्रम

यस कार्यक्रम अन्तर्गत पशु विकास जोनहरूमा पशु नश्ल स्रोत केन्द्र, वधशाला निर्माण, मासु पसल सुधार लगायत पूर्वाधार निर्माणका कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा आएका थिए । पशु विकास जोनहरूमा २२ वटा पशु नश्ल स्रोत केन्द्रहरू स्थापना भएका छन् जसको लागि ७५ लाख ६५ हजार रकम विनियोजन भएको थियो । यसबाट बाखा नश्ल सुधार तथा उत्पादनमा सहयोग पुग्नुका साथ-साथै स्थानीय बाखाको संरक्षण भई व्यवसाय वृद्धि भएको छ । यसैगरी बड्गुर जोन सुनसरीले स्थानीय तहको लागत सहभागितामा धरान उप-महानगरपालिकामा मिनि बड्गुर पार्क स्थापना रहेको छ । इलाममा दुग्ध सङ्कलन केन्द्र सुदृढीकरण गर्नको लागि किसानलाई मिल्क एनालाइजर, क्रिम सेपरेटर, चिलिड भ्याट लगायतका मेसिनरी वितरण गरिएको छ । बाखा जोन अछामले Mineral Mixture Block बनाउने उद्योग स्थापना गरे पश्चात कृषकहरू लाभान्वित भएका छन् । यसैगरी विभिन्न जिल्लाहरूमा गरेर ६५१ वटा गोठहरू सुधार भएका छन् ।

२.३.११ स्थानीय तहको लागत सहभागितामा बीउ स्रोत केन्द्र स्थापना

आ.व. २०७७/७८ मा जम्मा ४८ वटा बीउ स्रोत केन्द्रहरू स्थापना भएका छन् ।

तालिका: १२ स्थानीय तहको लागत सहभागितामा बीउ स्रोत केन्द्र स्थापना

क्र. सं.	प.का.ए.	आ.व. २०७७/७८ (संख्या)	कैफियत	क्र. सं.	प.का.ए.	आ.व. २०७७/७८ (संख्या)	कैफियत
१	संखुवासभा	१		२४	स्याङ्जा	१	
२	खोटाङ	१	मकै	२५	बाग्लुङ	१	
३	तेह्रथुम	१		२६	रूकुम पूर्व	१	
४	भ्वापा	१	स्रोत बीउ प्रशोधन तथा भण्डारण गृह निर्माण	२७	प्युठान	१	
५	मोरङ	१	भण्डारण घर निर्माण	२८	गुल्मी	१	
६	सुनसरी	१		२९	पाल्पा	१	
७	उदयपुर	२		३०	रूपन्देही	१	
८	सिरहा	१		३१	दाङ	१	
९	महोत्तरी	१		३२	बाँके	१	
१०	सर्लाही	१	धान, गहुँ	३३	बर्दिया	१	
११	रौतहट	१		३४	मुगु	१	सिमि

क्र. सं.	प.का.ए.	आ.व. २०७७/७८ (संख्या)	कैफियत	क्र. सं.	प.का.ए.	आ.व. २०७७/७८ (संख्या)	कैफियत
१२	बारा	२		३५	जुम्ला	१	
१३	पर्सा	१		३६	दैलेख	१	
१४	दोलखा	१		३७	जाजरकोट	१	
१५	सिन्धुपाल्चोक	२	मकै तथा खाद्यान्न बीउ भण्डार	३८	सल्यान	१	
१६	नुवाकोट	१	खाद्यान्न बीउ भण्डार	३९	सुर्खेत	१	
१७	रामेछाप	१	आलु	४०	बाजुरा	१	खाद्यान्न
१८	सिन्धुली	१		४१	दार्चुला	१	
१९	मकवानपुर	१		४२	डडेल्धुरा	१	बीउ प्रशोधन तथा भण्डारण घर
२०	चितवन	१		४३	अछाम	१	आलु
२१	लमजुङ	१		४४	कैलाली	१	
२२	कास्की	१		४५	कञ्चनपुर	१	धान तथा गहुँ
२३	नवलपरासी पूर्व	१			जम्मा	४८	

२.३.१२ सहकारी साभेदारी अन्तर्गत कृषि उपजको बजारीकरण सहयोग

सहकारी साभेदारी अन्तर्गत कृषि उपजको बजारीकरण सहयोग कार्यक्रम अनुसार प्रदेश नं. १ मा ८ वटा, प्रदेश नं. २ मा ३ वटा, बागमती प्रदेशमा ३ वटा, गण्डकी प्रदेशमा ३ वटा, कर्णाली प्रदेशमा १ वटा र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा ३ वटा गरी जम्मा २१ वटा सम्पन्न भएका छन् ।

तालिका १३: सहकारी साभेदारी अन्तर्गत कृषि उपजको बजारीकरण सहयोग

क्र.सं.	प.का.ए.	जोन/सुपरजोन	संख्या	क्र.सं.	प.का.ए.	जोन/सुपरजोन	संख्या
१	तेह्रथुम	जोन	२	१०	चितवन	जोन	१
२	मोरङ	जोन	२	११	गोरखा	जोन	१
३	सुनसरी	जोन	१	१२	कास्की	जोन	१
४	उदयपुर	जोन	३	१३	पाल्पा	जोन	१
५	धनुषा	सुपरजोन	१	१४	सुर्खेत	जोन	१
६	महोत्तरी	जोन	१	१५	बझाङ	जोन	१
७	पर्सा	जोन	१	१६	दार्चुला	जोन	१
८	नुवाकोट	जोन	१	१७	कञ्चनपुर	जोन	१
९	मकवानपुर	जोन	१		जम्मा		२१

२.३.१३ भण्डारण, प्राथमिक प्रशोधन/प्रशोधन उद्योग स्थापना

भण्डारण, प्राथमिक प्रशोधन वा प्रशोधन उद्योगको विवरण तालिका १४ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका १४: भण्डारण, प्राथमिक प्रशोधन/प्रशोधन उद्योग स्थापना

क्र.सं.	प.का.ए.	जोन/सुपरजोन	संख्या	उद्योग
१	ताप्लेजुड	जोन	४०	अलैंची
२	संखुवासभा	जोन	३०	अलैंची
३	ओखलढुङ्गा	जोन	२	
४	खोटाङ	जोन	१	
५	तेह्रथुम	जोन	३०	अलैंची
६	इलाम	जोन	०	
७	भापा	सुपरजोन/जोन	१	ड्रायर (५ मे.टनका दरले ५ व्याच सुकाउन सकिने)
८	मोरङ	जोन	२	धान
९	सुनसरी	जोन	२	
१०	उदयपुर	जोन	३	
११	सिरहा	जोन	३	
१२	धनुषा	सुपरजोन	१	
१३	महोत्तरी	जोन	१	
१४	रौतहट	जोन	२	
१५	बारा	सुपरजोन	१	
१६	पर्सा	जोन	२	
१७	दोलखा	जोन	०	
१८	सिन्धुपाल्चोक	सुपरजोन	२	
१९	नुवाकोट	जोन	३	
२०	धादिङ	जोन	३	
२१	भक्तपुर	जोन	२	
२२	रामेछाप	जोन	२	आलुको चिप्स, जुनारको जुस
२३	सिन्धुली	सुपरजोन	१	
२४	मकवानपुर	जोन	१	
२५	चितवन	जोन	२	धान, तरकारी
२६	गोरखा	जोन	१	
२७	लमजुङ	जोन	०	
२८	मुस्ताङ	जोन	२	
२९	कास्की	जोन	२	
३०	स्याङ्जा	जोन	२	
३१	बाग्लुङ/पर्वत	जोन	२	
३२	रूकुम पूर्व	जोन	२	
३३	प्युठान	जोन	२	

क्र.सं.	प.का.ए.	जोन/सुपरजोन	संख्या	उद्योग
३४	गुल्मी	जोन	२	
३५	अर्घाखाँची	जोन	१	
३६	पाल्पा	जोन	१	च्याउ/तरकारी
३७	रूपन्देही	जोन	४	
३८	कपिलवस्तु	जोन	१	
३९	दाङ	जोन	२	
३९	बर्दिया	जोन	१	
४०	मुगु	जोन	१	
४१	हुम्ला	जोन	१	
४२	जुम्ला	जोन	१	
४३	दैलेख	जोन	१	
४४	जाजरकोट	जोन	१	
४५	सुर्खेत	जोन	१	
४६	बझाङ	जोन	१	
४७	डडेल्धुरा	जोन	१	
जम्मा			१५६	

२.३.१४ स्रोत केन्द्रहरू

आ.व. २०७७/७८ मा जम्मा ११२ नर्सरी स्रोत केन्द्र (प्रदेश नं. १ मा १८ वटा, प्रदेश नं. २ मा ६ वटा, बागमती प्रदेशमा १६ वटा, गण्डकी प्रदेशमा २१ वटा, लुम्बिनी प्रदेशमा २० वटा, कर्णाली प्रदेशमा १७ वटा र सुदूरपश्चिम प्रदेशमा १४ वटा), पशु नश्ल स्रोत केन्द्र २२ वटा र बीउ स्रोत केन्द्रहरू ७ वटा स्थापना भएका छन्।

तालिका १५: स्रोत केन्द्रहरू

क्र.सं.	प.का.ए.	बीउ स्रोत केन्द्र	नर्सरी स्रोत केन्द्र	पशु नश्ल स्रोत केन्द्र	कैफियत
१	ताप्लेजुङ		२		
२	संखुवासभा		२		
३	ओखलढुङ्गा		२		
४	खोटाङ		३		
५	तेह्रथुम		२		
६	इलाम		१		
७	भापा		१		रबर
८	मोरङ		०		
९	सुनसरी		३	१	२ माछा, १ तरकारी
१०	उदयपुर		२		
प्रदेश नं. १			१८	१	

क्र.सं.	प.का.ए.	बीउ स्रोत केन्द्र	नर्सरी स्रोत केन्द्र	पशु नश्ल स्रोत केन्द्र	कैफियत
११	सिरहा		२	४	
१२	धनुषा	१	१		
१३	महोत्तरी	०	२	०	
१४	पर्सा		१		
प्रदेश नं. २		१	६	४	
१५	दोलखा	०	२	०	
१६	नुवाकोट		३	०	
१७	धादिङ		१		
१८	भक्तपुर		२		
१९	रामेछाप		३	५	
२०	मकवानपुर		३	०	
२१	चितवन		२		
बागमती प्रदेश		०	१६	५	
२२	गोरखा		६		
२३	मुस्ताङ		५	१	
२४	कास्की		५		
२५	नवलपरासी पूर्व		२		कागती, सुन्तला
२६	स्याङ्जा		३		
गण्डकी प्रदेश		०	२१	१	
२७	बाग्लुङ		२		
२८	रूकुम पूर्व		२		
२९	प्युठान		१		
३०	गुल्मी		७		
३१	अर्घाखाँची		४	५	
३२	पाल्पा		१		तरकारी
३३	रूपन्देही		२		माछा
३४	दाङ		१		
लुम्बिनी प्रदेश		०	२०	५	
३५	डोल्पा		२		
३६	मुगु	१	२	०	
३७	हुम्ला	०	१	०	
३८	जुम्ला	०	५	०	
३९	दैलेख	१	०	१	
४०	जाजरकोट	१	३		

क्र.सं.	प.का.ए.	बीउ स्रोत केन्द्र	नर्सरी स्रोत केन्द्र	पशु नश्ल स्रोत केन्द्र	कैफियत
४१	सल्यान	१	१		अदुवा नर्सरी स्रोत केन्द्र
४२	सुर्खेत		३		
कर्णाली प्रदेश		४	१७	१	
४३	वाजुरा		३		
४४	बझाङ	१	१		
४५	दार्चुला		४		
४६	डडेल्धुरा		३		
४७	अछाम	१	२	५	१ घाँस स्रोत केन्द्र
४८	कैलाली	१	०		
४९	कञ्चनपुर		१		
सुदूरपश्चिम प्रदेश		२	१४	५	
जम्मा		११	११२	२२	

२.४ राष्ट्रिय महत्वका प्राथमिकताका बाली/वस्तुहरू

परियोजनाका विभिन्न सम्भागहरूबाट सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरूलाई राष्ट्रिय र रणनीतिक दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण बाली/वस्तुहरूको छनौट गरी कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी बनाउन र खाद्य तथा पोषण सुरक्षाका लागि आधारभूत खाद्यान्न बाली तथा आयात प्रतिस्थापन र निर्यात प्रवर्द्धनको लागि तपसिलका बाली/वस्तुहरूमा परियोजनाले विशेष जोड दिएको छ ।

- (१) धान
- (२) मकै
- (३) गहुँ
- (४) तरकारी
- (५) आलु
- (६) सुन्तलाजात फलफूल (सुन्तला, जुनार, कागती)
- (७) स्याउ/ओखर
- (८) आँप/लिची
- (९) केरा
- (१०) दूध (गाई, भैंसी)
- (११) माछा
- (१२) मासु (बाख्रा, बङ्गुर)
- (१३) निर्यात प्रवर्द्धन बाली (कफी, अलैंची, अदुवा/बेसार)
- (१४) दलहन/तेलहन बाली (सिमी, भटमास, मुसुरो, तोरी)
- (१५) मौरी

आ.व. २०७६/७७ को बजेट वक्तव्यमा यस परियोजनाको पुनर्संचरना गर्ने भने अनुसार मिति २०७६/०५/०४ मा सचिवज्यूको अध्यक्षतामा गठित समितिलाई २०७६/०५/०९ मा परियोजना निर्देशकज्यूको संयोजकत्वको उप-समितिले प्रस्ताव गरेको आधारमा राष्ट्रिय महत्वका प्राथमिकता बाली/वस्तुहरू निर्धारण गरिएका हुन् ।

तालिका: १६ पकेट, ब्लक, जोन र सुपरजोन सञ्चालनको लागि जिल्ला प्राथमिकताका बाली/वस्तुहरू

क्र.सं.	जिल्ला	प्राथमिकता बाली/वस्तु						
प्रदेश नं. १								
१	ताप्लेजुङ	अलैंची	मकै	आलु	तरकारी	बड्गुर		
२	पाँचथर	अलैंची	आलु	सुन्तलाजात फलफूल	बड्गुर			
३	संखुवासभा	अलैंची	सुन्तलाजात फलफूल	तरकारी	अदुवा/बेसार	बाखा		
४	भोजपुर	अलैंची	सुन्तलाजात फलफूल	बाखा	तरकारी	अदुवा/बेसार		
५	ओखलढुङ्गा	आलु	बाखा	बड्गुर	तरकारी	सुन्तलाजात फलफूल		
६	सोलुखुम्बु	सुन्तलाजात फलफूल	अदुवा/बेसार	किवी	आलु	बाखा	स्याउ/ओखर	
७	खोटाङ	मकै	तरकारी	बाखा	सुन्तलाजात फलफूल	अदुवा/बेसार		
८	तेह्रथुम	अलैंची	तरकारी	सुन्तलाजात फलफूल	अदुवा/बेसार			
९	धनकुटा	तरकारी	सुन्तलाजात फलफूल	गाई/भैंसी	बाखा	बड्गुर		
१०	ईलाम	किवी	गाई	तरकारी	अलैंची	अदुवा/बेसार		
११	झापा	धान	मकै	रवर	सुपारी	तरकारी	माछा	
१२	मोरङ	माछा	धान	तरकारी	मकै	तेलहन	बाखा	
१३	सुनसरी	धान	माछा	तरकारी	बड्गुर	अदुवा/बेसार	मकै	
१४	उदयपुर	सुन्तलाजात फलफूल	अदुवा/बेसार	धान	आलु	बाखा		
प्रदेश नं. २								
१५	सिरहा	धान	आँप	माछा	गाई/भैंसी	तरकारी	बाखा	
१६	सप्तरी	आँप	भैंसी	धान	माछा	आलु	तरकारी	
१७	धनुषा	माछा	धान	आँप	तरकारी	दलहन	गाई/भैंसी	
१८	महोत्तरी	माछा	तरकारी	धान	आँप	दलहन	गाई/भैंसी	
१९	सर्लाही	धान	तरकारी	मकै	माछा	आँप		
२०	रौतहट	तरकारी	धान	माछा	केरा	मकै	गाई/भैंसी	
२१	बारा	माछा	धान	गाई/भैंसी	तरकारी	मकै	केरा	
२२	पर्सा	तरकारी	धान	माछा	गाई/भैंसी	गहुँ		

क्र.सं.	जिल्ला	प्राथमिकता बाली/वस्तु						
बागमती प्रदेश								
२३	दोलखा	किवी	आलु	तरकारी	बाखा/च्यांग्रा	मौरी		
२४	सिन्धुपाल्चोक	मकै	गाई/भैंसी	आलु	कफी	बाखा		
२५	काभ्रेपलान्चोक	आलु	गाई/भैंसी	तरकारी	बाखा	कफी		
२६	नुवाकोट	आलु	तरकारी	धान	बाखा/च्यांग्रा			
२७	रसुवा	आलु	बाखा/च्यांग्रा	तरकारी	चौरी गाई			
२८	धादिङ	तरकारी	मकै	आलु	बाखा	माछा		
२९	भक्तपुर	आलु	तरकारी	गाई/भैंसी				
३०	काठमाडौं	आलु	तरकारी	गाई/भैंसी				
३१	ललितपुर	तरकारी	गाई/भैंसी	बाखा	मकै			
३२	रामेछाप	सुन्तलाजात फलफूल	आलु	बाखा	गाई/भैंसी	मकै		
३३	सिन्धुली	सुन्तलाजात फलफूल	अदुवा/बेसार	तरकारी	धान	बाखा		
३४	मकवानपुर	तरकारी	मकै	बाखा	धान	अदुवा/बेसार		
३५	चितवन	तरकारी	धान	केरा	मौरी	माछा	गाई/भैंसी	
गण्डकी प्रदेश								
३६	गोरखा	सुन्तलाजात फलफूल	धान	आलु	अलैंची			
३७	तनहुँ	तरकारी	धान	सुन्तलाजात फलफूल	बाखा			
३८	लमजुङ	अलैंची	मौरी	तरकारी	सुन्तलाजात फलफूल	धान	बाखा	
३९	मनाङ	स्याङ/ओखर	आलु	दलहन	चौरीगाई			
४०	मुस्ताङ	स्याङ/ओखर	च्यांग्रा	आलु	चौरीगाई			
४१	म्याग्दी	सुन्तलाजात फलफूल	बड्गुर	आलु	बाखा	केरा		
४२	कास्की	तरकारी	अलैंची	बड्गुर	अदुवा/बेसार	गाई/भैंसी		
४३	नवलपरासी पूर्व	धान	तरकारी	सुन्तलाजात फलफूल	गाई/भैंसी	अदुवा/बेसार		
४४	स्याङ्जा	सुन्तलाजात फलफूल	अदुवा/बेसार	कफी	बाखा	गाई/भैंसी	आँप/लिची	
४५	बाग्लुङ	आलु	मकै	बाखा	धान	अलैंची	बड्गुर	
४६	पर्वत	मकै	धान	तरकारी	सुन्तलाजात फलफूल	गाई/भैंसी		

क्र.सं.	जिल्ला	प्राथमिकता वाली/वस्तु						
लुम्बिनी प्रदेश								
४७	रूकुम पूर्व	स्याउ/ओखर	आलु	तरकारी	बाखा			
४८	रोल्पा	मकै	आलु	सुन्तलाजात फलफूल	तरकारी	बाखा		
४९	प्युठान	तरकारी	अदुवा/बेसार	मकै	धान	आलु		
५०	गुल्मी	सुन्तलाजात फलफूल	मकै	कफी	बाखा	आलु		
५१	अर्घाखाँची	तरकारी	बाखा	कफी	सुन्तलाजात फलफूल	अदुवा/बेसार		
५२	पाल्पा	तरकारी	सुन्तलाजात फलफूल	अदुवा/बेसार	बाखा	मकै		
५३	रूपन्देही	माछा	धान	तरकारी	गहुँ	बाखा		मकै
५४	नवलपरासी पश्चिम	गहुँ	केरा	धान	मकै	तरकारी		
५५	कपिलवस्तु	धान	माछा	तरकारी	गहुँ	गाई/भैंसी		
५६	दाङ	मकै	तेलहन	मौरी	धान	बाखा		तरकारी
५७	बाँके	मकै	धान	बाखा	तरकारी	भैंसी		
५८	बर्दिया	धान	माछा	केरा	मकै	आलु		बाखा
कर्णाली प्रदेश								
५९	डोल्पा	स्याउ/ओखर	दलहन	बाखा/भेडा	आलु			
६०	मुगु	सिमि	स्याउ	बाखा/भेडा	आलु			
६१	हुम्ला	स्याउ/ओखर	बाखा/भेडा	आलु	दलहन			
६२	जुम्ला	स्याउ/ओखर	दलहन	आलु	धान	भेडा/बाखा		
६३	कालीकोट	स्याउ/ओखर	आलु	सिमि	बाखा/भेडा	तरकारी		
६४	दैलेख	सुन्तलाजात फलफूल	आलु	बाखा	तरकारी	भैंसी		
६५	जाजरकोट	सुन्तलाजात फलफूल	मौरी	दलहन	स्याउ/ओखर	बाखा		
६६	सल्यान	अदुवा/बेसार	धान	तरकारी	सुन्तलाजात फलफूल	बाखा		
६७	रूकुम पश्चिम	तरकारी	मकै	ओखर	बाखा	भैंसी		
६८	सुर्खेत	अदुवा/बेसार	तरकारी	मकै	बाखा	दलहन		

क्र.सं.	जिल्ला	प्राथमिकता बाली/वस्तु						
सुदूरपश्चिम प्रदेश								
६९	बाजुरा	जैतुन	स्याउ/ओखर	आलु	दलहन	बाखा/च्यांग्रा		
७०	बझाङ	आलु	दलहन	सुन्तलाजात फलफूल	बाखा			
७१	दार्चुला	स्याउ/ओखर	सुन्तलाजात फलफूल	मौरी	आलु	तरकारी		
७२	वैतडी	मकै	तरकारी	दलहन	आलु	मौरी		
७३	डडेल्धुरा	आलु	दलहन	तरकारी	बाखा	सुन्तलाजात फलफूल		
७४	डोटी	अदुवा/बेसार	सुन्तलाजात फलफूल	बाखा	तरकारी			
७५	अछाम	आलु	बाखा	मकै	तरकारी	सुन्तलाजात फलफूल		
७६	कैलाली	धान	गहुँ	तेलहन	सुन्तलाजात फलफूल	तरकारी		केरा
७७	कञ्चनपुर	धान	गहुँ	केरा	तरकारी	भैँसी		माछा

२.५ लाभान्वित जनसंख्या

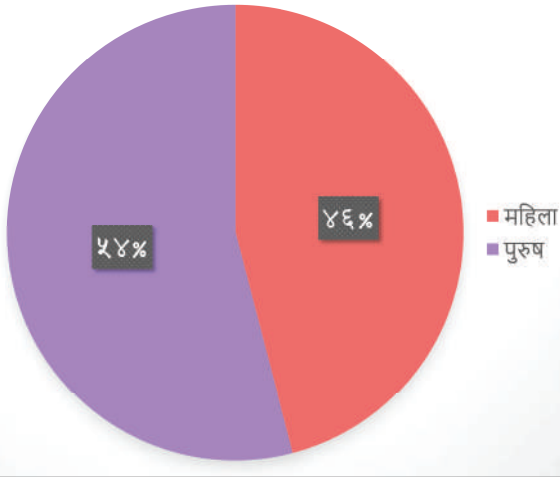
आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा परियोजना कार्यान्वयन एकाइ अन्तर्गतका जोन/सुपरजोनहरूमा सञ्चालित कार्यक्रमबाट कुल २ लाख ७९ हजार ९ सय आठ कृषक घर परिवार लाभान्वित भएका छन् । यस मध्ये अनुमानित ८७ हजार ८ सय ३२ जना युवाहरूको सहभागिता रहेको अनुमान गरिएको छ । लाभग्राहीको लैङ्गिक तथा सामाजिक विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका: १७ लाभग्राहीहरूको लैङ्गिक तथा समावेशी विवरण

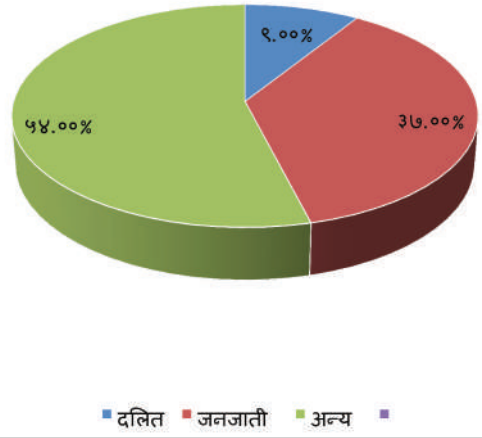
लाभान्वित जनसंख्या								
समूह/सहकारी/उद्यमी/अन्य	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अन्य	युवा	कुल जम्मा
१४६६१	१२८६११	१५१२९७	२७९९०८	२५४१९	८८६६४	१५२०१२	८७८३२	२७९९०८

लैङ्गिक सहभागिताको रूपमा हेर्दा जोन विकास कार्यक्रमबाट लाभान्वित महिला र पुरुषको सहभागिता क्रमशः ४६ र ५४ प्रतिशत रहेको छ । सामाजिक समावेशी सहभागिता मध्ये दलित, जनजाति र अन्य वर्गको सहभागिता क्रमशः ९, ३७ र ५४ प्रतिशत रहेको छ । कार्यक्रममा सहभागीहरू मध्ये युवा सहभागिता ३१ प्रतिशत रहेको छ ।

कार्यक्रममा लैङ्गिक सहभागिता

कार्यक्रममा सामाजिक समावेशता

३. परियोजनाको प्रगति सारांश

३.१ परियोजना कार्यान्वयनमा संलग्न अन्य निकायहरूको प्रगति विवरण

३.१.१ परियोजना व्यवस्थापन एकाइ

आर्थिक वर्ष २०७७/७८ मा परियोजना व्यवस्थापन एकाइको वार्षिक भारत प्रगति प्रतिशत ३९.२५ प्रतिशत र वित्तीय प्रगति २८.८७ प्रतिशत रहेको छ । अभ्यर्षण पश्चात वार्षिक बजेट रू. २७ करोड ८३ लाख ५७ हजार मध्ये रू. ८ करोड ०३ लाख ७१ हजार खर्च भएको छ । एकाइमार्फत सम्पादित कार्यक्रमहरूमा प्रगति समिक्षा गोष्ठी, करार सेवामा नायव प्राविधिक सहायकको नियुक्तिमा सहजीकरण, नियुक्त प्राविधिकहरूको सबै प्रदेशमा अभिमुखीकरण तालिम सञ्चालन, योजना तर्जुमा गोष्ठी, बाली/वस्तुहरूको विभिन्न विधामा समूहगत बैठक, परियोजना कार्यान्वयन र निर्देशक समितिको बैठक लगायतका कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरिएका थिए । परियोजनाका विभिन्न निकायहरूबाट सञ्चालन भएका गतिविधिहरूको परियोजना व्यवस्थापन एकाइबाट अनुगमन तथा निरीक्षणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएका थिए । अनुगमनको क्रममा माननीय पद्मा कुमारी अर्यालज्यू, कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रीबाट चितवन, मकवानपुर र सर्लाही जिल्लामा परियोजनाका विभिन्न गतिविधिहरूको अवलोकन भएको थियो । यसैगरी कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयका सहसचिवको संयोजकत्वमा मन्त्रालयका सहसचिवको नेतृत्वमा प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रपरिषद्को कार्यालय, कृषि विभाग, पशु सेवा विभाग, नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद् लगायतका निकायहरूबाट सहभागिता रहेको थियो । अन्तर निकाय संयुक्त अध्ययन तथा अनुगमन टोलीबाट नुवाकोट, धादिङ, चितवन, मकवानपुर, सिन्धुली, बारा, सर्लाही र धनुषामा सञ्चालित विभिन्न गतिविधिहरूको स्थलगत अवलोकन तथा अनुगमन गरिएको थियो ।

परियोजना व्यवस्थापन एकाइको तथ्याङ्क र सूचना व्यवस्थापनको लागि कृषि नतिजा व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको सफ्टवेयर निर्माण गरी परियोजनाबाट सञ्चालित गतिविधिहरूको अभिलेखीकरण र सूचना अध्यावधिक गर्ने कार्यको प्रारम्भ गरियो । यसैगरी परियोजनाका सबै सम्भागहरूको कार्यान्वयनमा सहजीकरण, स्पष्टता र आवश्यक संयन्त्रहरूको व्यवस्था सहितको परियोजना कार्यान्वयन म्यानुअल तयारीको कार्य समेत प्रारम्भ गरिएको थियो ।

कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालयबाट २०२ जना, त्रिभुवन विश्वविद्यालय अन्तर्गत महेन्द्र बहुमुखी क्याम्पस, इलामबाट २५ र पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय, जी.पी. कोइरालाबाट ३४ जना गरी जम्मा २६१ कृषि स्नातकहरूले परियोजना कार्यान्वयन एकाइहरूका जोन/सुपरजोन कार्यक्रममा ६ महिनाको ईन्टर्नसीप कार्यक्रममा व्यवहारिक ज्ञान सहित बाली/वस्तुहरूको बारेमा कार्यमूलक अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण गरेका थिए ।

३.१.२ नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद्

नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद्को वार्षिक भारत प्रगति ७९.२३ प्रतिशत रहेको र प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजनाबाट नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषदलाई प्रयोगशाला सुदृढीकरण, प्रविधि विकास, वाह्य अनुसन्धान, टिस्युकल्चर प्रविधिबाट विरूवा उत्पादन र अन्य पूँजगत निर्माण सुधार कार्यको लागि रू. ९ करोड २८ लाख ५० हजार विनियोजित भएकोमा रू. ५ करोड ७७ लाख ८२ हजार (६२.२३ प्रतिशत) खर्च भएको देखिन्छ ।

३.१.३ सिँचाइ विभाग

सिँचाइ विभागबाट सम्पादित कार्यहरूको वार्षिक भारित प्रगति १०० प्रतिशत रहेको र यस अन्तर्गत विभिन्न जिल्लाहरूमा सञ्चालित मझौलास्तरका सिँचाइ आयोजना निर्माण र मर्मत सुधार गरी परियोजनाका जोन/सुपरजोन क्षेत्रमा सिञ्चित क्षेत्र विस्तारको लागि रू. ५३ लाख ४२ हजार विनियोजित भएकोमा रू. ४९ लाख ८४ हजार (९३.३० प्रतिशत) खर्च भएको देखिन्छ ।

३.१.४ परियोजना अन्तर्गतका निकायहरूको भौतिक र वित्तीय प्रगति स्थिति (आ.व. २०७७/७८)

वार्षिक अवधिमा सबै भन्दा बढी भारित (१००%) गण्डक सिँचाइ व्यवस्थापन डिभिजन र खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण विभागको रहेको छ । परियोजनाको एकमुष्ट भारित प्रगति ८३.८४% रहेको छ ।

सबैभन्दा बढी वित्तीय प्रगति (९५%) खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण विभागको रहेको र सबैभन्दा कम वित्तीय प्रगति (२७.०५%) राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्रको रहेको छ । परियोजनाको एकमुष्ट वार्षिक वित्तीय प्रगति ७५.२६% रहेको छ ।

३.१.५ परियोजना व्यवस्थापन एकाइको मौक्तिक र वित्तीय प्रगति स्थिति (आ.व. २०७७/७८)
 वार्षिक प्रगति भारत ३६.२५ वित्तीय २८.८७

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	एकाइ	वार्षिक लक्ष्य			पहिलो चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			वार्षिक प्रगति	
				परिमित	भरा	बचा	परिमित	भरा	बचा	परिमित	भरा	बचा	परिमित	भरा	बचा	परिमित	भरा
अ) पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू																	
११.३.२२.२५१	बाजुरा जिल्लामा नमुना प्रदर्शनको रूपमा जैतुनको प्रशोधन प्लाण्ट स्थापना	३११२२	संख्या	१	३.५९	९९.९	१	३.५९	९९.९	०	०	०	०	०	०	०	
११.३.७.२५३	कार्यालयको Meeting Hall को लागि LED Smart TV खरिद	३११२२	संख्या	२	०.११	३	२	०.११	३	०	०	०	०	०	२	०.११	
११.३.७.४५३	डेस्कटप कम्प्युटर तथा प्रिन्टर सेट खरिद (कार्यालयसँग सञ्चालनसँग सम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा मेसिन औजार)	३११२२	सेट	५	०.१८	५	५	०.१८	५	०	०	०	०	५	०.१८		
११.३.७.८	ल्यापटप खरिद	३११२२	संख्या	५	०.१८	५	५	०.१८	५	०	०	०	०	५	०.१८		
११.४.२२.२९९	कार्यालय परिसरमा पार्किङ निर्माण	३११५९	पटक	१	०.६८	१९	१	०	०	०.६८	१९	०	०	१	०.६८		
११.४.२२.३१३	कार्यालय परिसरमा गार्डेनिङ	३११५९	पटक	१	०.१४	४	१	०.१४	४	०	०	०	०	१	०.१४		
११.६.१३.११२	कार्यालयको लागि फर्निचर तथा फर्निचिङ खरिद	३११२३	पटक	१	०.१८	५	१	०.१८	५	०	०	०	०	१	०.१८		
११.६.१३.३९०	परियोजना निर्देशकको सचिवालयमा Reception desk निर्माण	३११२३	संख्या	१	०.०७	२	१	०.०७	२	०	०	०	०	१	०.०७		
११.६.१३.३९१	कार्यालयमा कोठा पार्टिसन	३११२३	पटक	१	०.११	३	१	०.११	३	०	०	०	०	१	०.११		
क) पूँजीगत खर्च कार्यक्रमको जम्मा:				१८	५२४	१४५५	८६	५४	१४५५	०	०.६८	१६	०	०	१७	१.६५	
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू																	
१.१.१.३	रा.प. प्रथम	२११११	जना	०	०.३	८.३८	०	०.१	२.८४	०	०.०८	२.२७	०	०.१२	३.२७	०.३०	

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च श्रेणी	प्रकाश	वार्षिक लक्ष्य			पहिलो चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			वार्षिक प्रगति	
				परिमित	भरा	बचा	परिमित	भरा	बचा	परिमित	भरा	बचा	परिमित	भरा	बचा	परिमित	भरा
१.१.१.४	रा.प. द्वितीय	२११११	जना	१.४४	३९.९५	३९.९५	०	०.४४	१०.२९	१०.२९	०	०.४४	१०.२९	१०.२९	०	१.४४	
१.१.१.५	रा.प. तृतीय	२११११	जना	१.०८	३०.११	३०.११	०	०.४	११.२	११.२	०	०.३६	९.९५	९.९५	०	१.०८	
१.१.१.६	रा.प.अनं. प्रथम	२११११	जना	०.८६	२३.८६	२३.८६	०	०.२६	७.२६	७.२६	०	०.२१	५.८	५.८	०	०.८६	
१.१.१.७	रा.प.अनं. द्वितीय	२११११	जना	०.१६	४.५	४.५	०	०.०६	१.७३	१.७३	०	०.०५	१.३८	१.३८	०	०.१६	
१.२.१.०.६	चाड पर्व तथा पालो पहरो भत्ता	२११३९	पटक/संख्या	४	०.०४	१.१६	४	०.०३	०.८	०.८	०	०	०	०	०	४	
१.२.२.१	स्थायी कर्मचारीको महंगी भत्ता	२११३२	जना	१९	०.१७	४.७६	१९	०.०५	१.५२	१.५२	१९	०.०५	१.५२	१.५२	१९	०.१७	
१.२.४.३	मूल्याङ्कन समितिको बैठक भत्ता	२११३४	पटक	१२	०.२७	७.६५	१२	०.१२	३.४	३.४	६	०.०७	२	२	६	०.२७	
१.२.४.६६	दरबन्दी स्वीकृत तथा अन्य	२११३४	पटक	१२	०.०४	१.२	६	०.०१	०.४	०.४	३	०.०१	०.४	०.४	३	०.०४	
१.३.१.१	निजामती कर्मचारीहरूको पोशाक खर्च	२११२१	जना	२०	०.०७	२	०	०	०	०	०	०	०	०	१६	२०	
१.६.४.१	कर्मचारीको योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च	२११३३	जना	२१	०.०४	१	१९	०.०१	०.३१	०.३१	०	०	०.१३	०.५६	०.५६	२१	
११.४.२२.१८५	गत आ.व. २०७५/७६ मा सम्मौता भएका/निर्माणधीन शीत भण्डार गृहहरूको निर्माण कार्य निरन्तरता	२६४२३	संख्या	१	५६	१५८४	०	०	०	०	१	५६	१५८४	०	०	०	
२.१.४.३	पानी तथा बिजुली	२११११	पटक	५००	०.१९	५.१५	४	०.०६	१.७	१.७	४	०.०६	१.७	१.७	४	५००	
२.१.६.१	टेलिफोन महसुल	२१११२	महिना	३	०.१५	४.३	४	०.०५	१.२८	१.२८	४	०.०५	१.३	१.३	४	३	
२.१.६.२१	सूचना अधिकारी/सहायक सूचना अधिकारीका लागि सञ्चार खर्च	२१११२	महिना	१	०	०.१२	४	०	०.०४	०.०४	४	०	०.०४	०.०४	४	०	
२.१.६.६	सह सचिव सचार सुविधा	२१११२	महिना	१	०	०.१२	४	०	०.०४	०.०४	४	०	०.०४	०.०४	४	०	
२.१.६.८	इन्टरनेट महशुल	२१११२	महिना	१	०.११	३	४	०.०४	१	१	४	०.०४	१	१	४	१	

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	एकाइ	वार्षिक लक्ष्य			पहिलो चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			वार्षिक प्रगति	
				परिमाण	शत	बश	परिमाण	शत	बश	परिमाण	शत	बश	परिमाण	शत	बश	परिमाण	शत
२.१.७.१	ईमेल/इन्टरनेट/वेबसाइट महसुल	२२११२	महिना	३	०.०४	१.०८	४	०.०१	०.३	४	०.०१	०.३५	४	०.०२	०.४३	३	०.०४
२.२.२.१	पेट्रोल-चार पाइप्रे	२२२२२	लीटर	९६००	०.३८	१०.७१	४०००	०.११	३	४०००	०.११	३	४०००	०.११	४.७१	९६००	०.३८
२.२.२.११	मोटरसाईकलको लागि पेट्रोल	२२२२२	लीटर	२४००	०.०९	२.६४	६००	०.०३	०.६८	६००	०.०३	०.६८	६००	०.०३	०.६८	२४००	०.०९
२.२.२.२१	फिल्ड कार्यको लागि इन्धन	२२२२२	लीटर	७२००	०.२८	७.९२	२४६०	०.१	२.६४	२४६०	०.१	२.६४	२४६०	०.१	२.६४	७२००	०.२८
२.२.२.३६	चार पाइप्रे सवारी साधनको लागि डिजल	२२२२२	लीटर	७२००	०.२६	७.२	२४२०	०.०८	२.३५	२४२०	०.०८	२.३५	२४२०	०.०८	२.४	७२००	०.२६
२.२.३.१५	अन्य प्रयोजनको लागि ईन्धन	२२३१४	पटक/संख्या	१८	०.०३	०.७२	६	०.०१	०.२४	६	०.०१	०.२४	६	०.०१	०.२४	१८	०.०३
२.३.१.२	हलुका सवारी साधन मर्मत खर्च	२२२२३	बटा	७	०.६१	१७.०३	७	०.१८	५	०	०.१८	५	०	०.२५	७.०३	७	०.६१
२.३.१.३	दुई पाइप्रे सवारी साधन मर्मत खर्च	२२२२३	बटा	२०	०.०७	२	२०	०.०२	०.४	०	०.०४	१	०	०.०२	०.४	२०	०.०७
२.३.२.१	कम्प्युटर/ल्यापटप मर्मत खर्च	२२२२१	बटा	१२	०.०४	१.२	१२	०.०१	०.४	०	०.०२	०.५५	०	०.०१	०.२५	१२	०.०४
२.३.२.२	फोटोकपी/स्क्यानर मर्मत खर्च	२२२२१	बटा	२०	०.०८	२.१४	२०	०.०४	१	०	०.०२	०.६५	०	०.०२	०.४९	२०	०.०८
२.३.२.३	जेनेरेटर मर्मत खर्च	२२२२१	बटा	१	०.०६	१.८	१	०.०६	१.८	०	०	०	०	०	०	१	०.०६
२.४.१.४	कार्यालयको लागि स्टेसनरी, टोनर तथा अन्य मालसामान	२२३११	पटक/संख्या	३	०.४४	१५.३१	१	०.१८	५	१	०.१९	५	१	०.१९	५.३१	३	०.४४
२.४.१.८	कार्यालयलाई आवश्यक विभिन्न सामग्री छपाई	२२३१५	पटक	३	०.१७	४.८	१	०.१४	३.८	१	०.०२	०.४	१	०.०२	०.४	३	०.१७
२.४.१.९	सूचना प्रकाशन	२२३१५	पटक	३	०.३३	९.०५	१	०.११	३	१	०.११	३	१	०.११	३.०५	३	०.३३
२.४.१०.१४	कार्यालय सुरक्षाको लागि सेवा करार	२२४१९	पटक	२	०.१९	५.२२	२	०.०६	१.६	२	०.०६	१.६	२	०.०७	२.०२	२	०.१९
२.४.१०.२१	सरसफाई सेवा करार	२२४१९	जना	१	०.०४	१.२	१	०.०१	०.४	०	०.०१	०.४	०	०.०१	०.४	१	०.०४
२.४.१०.२३	कार्यालय बगैचा तथा सरसफाई करार	२२४१९	जना	१	०.०३	०.९६	१	०.०१	०.३२	०	०.०१	०.३२	०	०.०१	०.३२	१	०.०३
२.४.२.२३	knowledge centre सञ्चालनको लागि विज्ञ करार	२२४१९	जना	१	०.१८	५	०	०	०	१	०.१८	५	०	०	०	१	०.१८

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	प्रकार	वार्षिक लक्ष्य			पहिलो चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			वार्षिक प्रगति	
				परिमाण	शत	बाल	परिमाण	शत	बाल	परिमाण	शत	बाल	परिमाण	शत	बाल	परिमाण	शत
२.५.२.२४१	Virtual Market Management System निर्माण	२२४११	महिना	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२.५.२.२४२	कृषि सूचना प्रणाली निर्माण निरन्तरता	२२४११	पटक	१	०.१८	५	१	०.१८	५	०	०	०	०	०	१	०.१८	०
२.५.२.२४०	Study on Private sector investment in agriculture	२२४११	पटक	१	०.१८	५	१	०.१८	५	०	०	०	०	०	०	०	०
२.५.३.२०५	Procurement Specialist	२२४११	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२.५.३.२०६	IT Technician	२२४११	जना	१	०.१७	४.८	१	०.०५	१.५	०	०.०५	१.५	०	०.०६	१.८	१	०.१७
२.५.३.३५९	परियोजना जिन्सी व्यवस्थापन सफ्टवेयर निर्माण	२२४११	पटक	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२.५.३.८४	कृषि ईन्जिनियर/सिभिल ईन्जिनियर/मेकानिकल ईन्जिनियर सेवा करार	२२४११	संख्या	३	०.५२	१५.४	३	०.१७	४.८	०	०.१७	४.८	०	०.१७	४.८	३	०.५२
२.५.७.७३	कम्प्युटर अपरेटर करारमा लिने	२२४१३	संख्या	५	०.६२	१७.२८	५	०.२१	५.८५	५	०.२१	५.८५	५	०.२	५.५८	५	०.६२
२.५.७.४	सेवा करारका कर्मचारीलाई चाडपर्व खर्च	२२४१३	संख्या	१६	०.१५	४.१६	०	०	०	०	०	०	१६	०.१५	४.१६	१६	०.१५
२.५.७.४२	कार्यालय सहयोगी	२२४१३	संख्या	४	०.३४	९.६	४	०.११	३.२	४	०.११	३.२	४	०.११	३.२	४	०.३४
२.५.७.४३	हलुका सवारी चालक	२२४१३	संख्या	७	०.७२	२०.१६	७	०.२५	६.८५	०	०.२५	६.८५	०	०.२३	६.४६	७	०.७२
२.५.७.५	सेवा करारका कर्मचारीलाई पोशाक खर्च	२२४१३	संख्या	१६	०.०६	१.६	०	०	०	०	०	०	१६	०.०६	१.६	१६	०.०६
२.६.२.२६	Procurement management training (३ दिने)	२२४११	संख्या	५	०.८३	२३	३	०.४८	१३.५	२	०.३२	९	०	०.०२	०.५	५	०.८३
२.६.२.२९	कर्मचारिको क्षमता अभिवृद्धि तालिम (कार्यालयसँग सम्बन्धित, कम्प्युटर, ड्राईभिङ आदि)	२२४११	संख्या	५	०.१८	५	१	०.०७	२	०	०.११	३	०	०	०	५	०.१८
२.६.४.६७०	बीउ उत्पादन तथा स्रोत केन्द्र विकास तालिम (सहायकस्तर)	२२४१२	संख्या	१	०.१८	५	१	०.१८	५	०	०	०	०	०	०	१	०.१८
२.६.४.६७२	फलफूल खेती तथा रोग कीरा व्यवस्थापन तालिम (सहायक स्तर)	२२४१२	संख्या	१	०.१८	५	०	०	१	०.१८	५	०	०	०	०	१	०.१८
२.६.४.६७४	आधुनिक प्रविधिमा आधारित तरकारी खेती तालिम (सहायक स्तर)	२२४१२	संख्या	१	०.१८	५	१	०.१८	५	०	०	०	०	०	०	१	०.१८

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	एकाइ	वार्षिक लक्ष्य			पहिलो चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			वार्षिक प्रगति	
				परिमित	मार्	बर्ष	परिमित	मार्	बर्ष	परिमित	मार्	बर्ष	परिमित	मार्	बर्ष	परिमित	मार्
२.६.४.६७५	व्यावसायिक पशु/माछा पालन सम्बन्धी तालिम (सहायक स्तर)	२२५१२	संख्या	२	०.३६	९.९९	२	०.३६	९.९९	०	०	०	०	०	२	०.३६	९.९९
२.६.६.१४८	चौमासिक, अष्टमासिक तथा वार्षिक समिक्षा गोष्ठी	२२५१२	पटक	३	०.३२	९	१	०.११	३	१	०.११	३	१	०.११	३	०.३२	९
२.६.६.२५८	योजना तर्जुमा/ LMBIS Entry	२२५१२	पटक	२	०.२२	६	०	०	०	२	०.२२	६	०	०	२	०.२२	६
२.६.६.२५९	परियोजना निर्देशक/कार्यान्वयन समिति बैठक	२२५१२	संख्या	६	०.३२	९	२	०.११	३	२	०.११	३	२	०.११	३	०.३२	९
२.६.६.४९८	चक्रवाचनीमा आधारित सहकारीमार्फत पकेट ब्याक जोन सञ्चालनका लागि विषयगत केन्द्रीय सहकारी संघसँग कार्यशाला	२२५१२	पटक	१	०.०७	२	१	०.०७	२	०	०	०	०	०	१	०.०७	२
२.७.१.७८१	कृषि तथा पशु सेवा प्राविधिक छनौटका लागि परिक्षा सञ्चालन तथा व्यवस्थापन (परीक्षा सञ्चालन खर्च)	२२५२२	पटक	१	०.२९	८	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०.२९	८
२.७.२.५००	भिडियो डकुमेन्ट्री तयारी तथा प्रचार प्रसार	२२५२२	पटक	६	०.२२	६	२	०.०७	२	२	०.०७	२	२	०.०७	६	०.२२	६
२.७.२.६०२	अन्तरनिकाय संयुक्त अध्ययन तथा अनुगमन	२२५२२	पटक	३	०.४४	१५	१	०.१८	५	१	०.१८	५	१	०.१८	३	०.४४	१५
२.७.५.१८	वार्षिक प्रगति पुस्तिका प्रकाशन	२२५२२	पटक	१	०.०७	२	१	०.०७	२	०	०	०	०	०	१	०.०७	२
२.७.५.५९२	अनुदानको विवरण प्रकाशन	२२५२२	पटक	१	०.०७	२	१	०.०७	२	०	०	०	०	०	१	०.०७	२
२.७.५.६६४	सञ्चालित गतिविधिरूको भिडियो डकुमेन्ट्री राष्ट्रियस्तरको टेलिभिजनमा प्रसारण	२२५२२	पटक	१२	०.६५	१८	४	०.२२	६	४	०.२२	६	४	०.२२	१२	०.६५	१८
२.७.५.६६५	सञ्चालित कार्यक्रमहरूको फोटो प्रकाशन तथा फ्रेमिड	२२५२२	पटक	१	०.०८	२.१	०	०	०	१	०.०८	२.१	०	०	१	०.०८	२.१
२.७.५.६६६	मिडिया मानिटरिङ	२२५२२	पटक	२	०.२९	८	०	०	०	१	०.१४	४	१	०.१४	२	०.२९	८
२.८.१.१५५	परियोजना कार्यान्वयन एकाइहरूको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	२२६११	पटक	७	१.७	४७.२१	२५	०.५४	१५	२५	०.७२	२०	२५	०.४४	७	१.७	४७.२१

क्र.सं.	कार्यक्रम/क्रियाकलाप	खर्च शीर्षक	एकाइ	वार्षिक लक्ष्य			पहिलो चौमासिक			दोस्रो चौमासिक			तेस्रो चौमासिक			वार्षिक प्रगति	
				परिमाण	मूल्य	बचत	परिमाण	मूल्य	बचत	परिमाण	मूल्य	बचत	परिमाण	मूल्य	बचत	परिमाण	मूल्य
२.८.१.३३०	Subsidy Output and Expenditure Monitoring	२२६११	समीति	७	०.२२	६.१३	२	०.०३	१.२८	०.१	२.७	२	०.०३	१.६३	५	०.१६	
२.८.२.२४४	कार्यक्रम कार्यान्वय भ्रमण खर्च	२२६१२	पटक	२०	०.३६	१०	०	०.११	४	०	४	०	०.११	३	२०	०.३६	
२.८.२.५	अन्य प्रशासनिक तथा प्राविधिक भ्रमण खर्च	२२६१२	पटक	४०	०.४३	११.८५	१५	०.१७	४.८५	१०	४	१०	०.११	३	४०	०.४३	
२.९.१.३	बीमा सवारी साधन	२२२१४	संख्या	२७	०.०८	२.३२	२७	०.०८	२.३२	०	०	०	०	०	२७	०.०८	
२.९.४.४	सवारी साधन नविकरण शुल्क	२२२१४	संख्या	२७	०.०८	२.१६	२७	०.०८	२.१६	०	०	०	०	०	२७	०.०८	
२.९.६.४५	कार्यालयमा दैनिक चिया खर्च तथा अतिथि सत्कार एवम् जलपान खाजा खर्च	२२७११	पटक	१२	०.२२	६	०	०.०७	२	०	०.०७	२	०	०.०७	१२	०.२२	
२.९.९.५०	कार्यालयका लागि अन्य विविध खर्च	२२७११	पटक	१२	०.४५	१२.४१	४	०.१५	४.०८	४	४.०८	४	०.१५	४.२५	१२	०.४५	
५.१.११.३३	कृषि स्नातक (इन्टर्न) खटाउने प्रयोजनार्थ विश्वविद्यालय, अध्ययन संस्थान र कृषि कलेजहरूलाई अनुदान	२६४१३	पटक	१	१७.९	५००	०	०	०	१	६.४७	१८०	०	११.५	१	१७.९६	
८.१.३.७	धर भाडा	२८१४२	महिना	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
खा) चालु खर्च कार्यक्रमको जम्मा:				२७४२०	५४	२६३७	१००२२	७	२०५	१००१४	६६	१५४०	१००१२	१७	४६१	३७	
कुल जम्मा खर्च				२७४२०	५५	२७२३	१००३०	११	३३२	१००१४	७०	१५५६	१००१२	१७	४६१	३८	

वार्षिक कार्यक्रम तथा प्रगति विवरण (आ.व. २०७७/७८)

३.१.६ परियोजना अन्तर्गत निकायहरूको प्रगति नपुगाका कारणहरू

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	क्र.सं.	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमहरू	एकाइ	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमको			सम्पन्न नहुनाका कारणहरू
				लक्ष्य	प्रगति	नपुग	
ताप्लेजुङ	१	प्राविधिक शिक्षालयको साभेदारीमा व्यावसायिक उत्पादन सञ्चालन अनुदान कार्यक्रम	सख्या	२	१	१	फालेलुङ गाउँपालिका पाँचथरमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने निर्णय भएको तर शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन हुन नसकेकोले ।
	१	डिजिटल कृषि तथ्याङ्क तथा वार्षिक प्रगति अभिलेखीकरण	पटक	१	-	१	कार्यक्रम बजेटले सम्भाव्य नरहेको ।
संखुवासभा	२	स्थानीय तहमा सञ्चालित कृषि कार्यक्रमहरूको रिपोर्टिङ	पटक	३	-	३	कार्यक्रम बजेटले सम्भाव्य नरहेको ।
ओखलढुङ्गा	१.	डिजिटल कृषि तथ्याङ्क तथा वार्षिक प्रगति अभिलेखीकरण (प्रचार प्रसार तथा सामग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	पटक	१	०	१	कोरोना महामारीको कारणले बजेट अभ्यर्पण गरेको ।
	२.	प्रशोधन केन्द्र एवम् बजारीकरण लगायतका पूर्वाधारको सम्भाव्यता अध्ययन	पटक	१	०	१	कोरोना महामारीको कारणले बजेट अभ्यर्पण गरेको ।
	३.	जोन/सुपरजोन प्रभावक्षेत्रमा क्षेत्रफल विस्तार (सुन्तला)	हेक्टर	१००	१०	९०	सुनकागती नर्सरीको भरपर्दो स्रोत नपाएको ।
	४.	जोन/सुपरजोन प्रभाव क्षेत्रमा क्षेत्रफल विस्तार (अदुवा/बेसार)	हेक्टर	५०	३०	२०	कृषकहरूलाई अदुवा/बेसारको क्षेत्र विस्तारका लागि उत्प्रेरित गर्न नसकिएको । कृषकहरू बजार नपाउने समस्याबाट चिन्तित ।
	५.	न्यूनतम समर्थन मूल्य निर्धारणको लागि तथ्याङ्क सङ्कलन र विश्लेषण	पटक	३	१	२	बजेट रोकिएको ।
	६.	स्थानीय तहमा सञ्चालित कृषि कार्यक्रमहरूको रिपोर्टिङ	पटक	१	०	१	रिपोर्टिङ भई राखेको तर खर्च नभएको ।
	७.	जोन/सुपरजोन प्रभावक्षेत्रमा क्षेत्रफल विस्तार (आलु)	हेक्टर	१००	५०	५०	
	८.	नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि समन्वय बैठक	पटक	६	३	३	आवश्यकता अनुसार बैठक बसेको तर खर्च नभएको ।

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	क्र.सं.	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमहरू	एकाइ	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमको			सम्पन्न नहुनाका कारणहरू
				लक्ष्य	प्रगति	नपुग	
खोटाङ	१.	प्रशोधन केन्द्र एवम् बजारीकरण लगायतका पूर्वाधारको सम्भाव्यता अध्ययन	पटक	१	०	१	मान्त्रालयबाट नगर्नु भन्ने परिपत्र ।
	१	डिजीटल कृषि तथ्याङ्क तथा वार्षिक प्रगति अभिलेखीकरण-प्रचार प्रसार सामग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण	संख्या	१	०	१	बजेट न्यून भएकोले ।
	२	घाँस प्रवर्द्धन कार्यक्रम-प्रचार प्रसार सामग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण	पटक	१	०	१	कोरोना महामारीको कारण लकडाउन भई कार्यक्रम हुन नसकेको ।
	३	प्रशोधन केन्द्र एवम् बजारीकरण लगायतका पूर्वाधार सम्भाव्यता अध्ययन-प्रचार प्रसार सामग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण	पटक	१	०	१	स्थानीय तहको साभेदारीमा सम्पन्न गर्नु पर्ने कार्यक्रम भएको र साभेदार निकायबाट कार्यक्रम सञ्चालन गर्न असमर्थता जनाई पत्राचार भएकोले कार्यक्रम हुन नसकेको ।
	४	स्थानीय तहसँगको समन्वयमा पशुनश्ल स्रोत केन्द्र स्थापना/सुदृढीकरण कृषि विकास कार्यक्रम	संख्या	१	०	१	स्थानीय तहको साभेदारीमा सम्पन्न गर्नु पर्ने कार्यक्रम भएको र साभेदार निकायबाट कार्यक्रम सञ्चालनका लागि लगानी गर्न असमर्थ भएकोले कार्यक्रम हुन नसकेको ।
	५	बाली तथा वस्तुको उत्पादकत्व निर्धारण-रूप कटिड-कृषि विकास कार्यक्रम	पटक	३	०	१	कोरोना महामारीको कारण लकडाउन भई कार्यक्रम हुन नसकेको ।
	६	चक्रावन्दीमा पकेट/ब्लक/जोन सञ्चालनका लागि सहकारी निजी क्षेत्रबाट माग सङ्कलन सम्भाव्यता अध्ययन र कार्यान्वयन सहयोग	संख्या	५	०	१	समूह/सहकारी तथा कृषकहरूले कार्यक्रममा सहभागिता जनाउन नसक्ने निर्णय गरेकोले ।
	७	कृषि बजार भण्डारण पूर्वाधार प्राथमिक प्रशोधन/प्रशोधन उद्योग स्थापना-अन्य सार्वजनिक निर्माण	संख्या	२	०	१	स्थानीय तहको सहभागितामा कार्यक्रम र रकम बाँडफाँड गरी साभेदारीको रकम यकिनका लागि स्थानीय तहलाई अनुरोध गरिएकोमा स्थानीय तहबाट साभेदारीको रकम सुनिश्चित गर्न नसक्ने भनी कार्यालयमा पत्राचार गरेकोले कार्यक्रम हुन नसकेको ।

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	क्र.सं.	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमहरू	एकाइ	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमको		सम्पन्न नहुनाका कारणहरू
				लक्ष्य	प्रगति	
भ्रामपा	१	प्रशोधन केन्द्र एवम् बजारीकरण लगायतका पूर्वाधारको सम्भाव्यता अध्ययन (प्रचार प्रसार तथा सामग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	पटक	१	०	१
	२	जोन क्षेत्रमा रबर क्षेत्र विस्तार (प्रचार प्रसार तथा सामग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	हेक्टर	३०	०	२७
	१	प्याकेजिङ लेवलिङ तथा पोष्ट हार्भेष्ट क्षति न्यूनीकरण कार्यक्रम (अन्य)	संख्या	१	०	०
मोरङ	२	चक्रावन्दीमा पकेट/ब्लक/जोन सञ्चालनको लागि सहकारी र निजी क्षेत्रबाट माग सङ्कलन सम्भाव्यता अध्ययन र कार्यान्वयनमा सहयोग (अन्य)	संख्या	५	२	३
	३	जिउँदो माछा पसल स्थापना तथा सुदृढीकरण (अन्य सार्वजनिक निर्माण)	संख्या	५	४	१ पटक
	४	जोन/सुपरजोन प्रभाव क्षेत्रमा क्षेत्रफल विस्तार (माछा पोखरी निर्माण)	हेक्टर	५०	३६.५५ हेक्टर	१३.४५ हेक्टर
सुनसरी	१.	ल्यापटप खरिद	संख्या	१	०	१
	२.	डेक्सटप कम्प्युटर सेट खरिद	संख्या	१	०	१
	३.	चक्रावन्दीमा पकेट सञ्चालनका लागि सहयोग	वटा	१५	१३	२

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	क्र.सं.	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमहरू	एकाइ	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमको		सम्पन्न नहुनाका कारणहरू	
				लक्ष्य	प्रगति नपुग		
उदयपुर	४.	कृषि पूर्वाधार निर्माण सहयोग	संख्या	३	१	बड्गुर वधशालामा कुलबुट जडान कार्य लकडाउनले गर्दा सम्पन्न गर्न नसकिएको ।	
	१	प्रशोधन केन्द्र एवम् बजारीकरण लगायतका पूर्वाधारहरूको सम्भाव्यता अध्ययन	पटक	१	०	मान्त्रालयबाट रोकिएको ।	
	२	सुन्तलाजातको क्षेत्रफल विस्तार कार्यक्रम	हेक्टर	८०	११	६९	कृषकहरू ५० प्रतिशत अनुदानमा काम गर्न इच्छुक नभएको ।
	३	अदुवा/बेसारको क्षेत्रफल विस्तार कार्यक्रम	हेक्टर	६०	३०	३०	लक्ष्य अनुरूप बजेट अपुग ।
	१	गोठ सुधार	संख्या	२००	१३०	७०	कृषकहरूले समयमा गर्न नसकेको ।
सिरहा	२	पशु नश्ल सुधार	संख्या	५०	४५	५	कृषकहरूले लगानी गर्न नसकेको ।
	३	दूध सङ्कलन केन्द्र सुदृढीकरण	पटक	२	१	१	समयभित्र सम्पन्न गर्न नसकेको ।
	४	बीउ स्रोत केन्द्र स्थापना	पटक	१	०	१	आंशिक रूपमा सम्पन्न ।
	५	प्रशोधन उद्योग स्थापना	संख्या	१	०	१	आंशिक रूपमा सम्पन्न ।
	१	स्थानीय तहको लागत सहभागितामा बीउको स्रोत केन्द्र स्थापना	संख्या	१	०	१	स्थानीय तहको लागत सहभागिता सुनिश्चित नभएको/अभ्यर्पण गरिएको ।
सर्लाही	१	स्थानीय तहको समन्वयमा नर्सरी स्रोत केन्द्र स्थापना	संख्या	२	०	२	कोरोना माहामारी ।
	२	मसिना धान प्रवर्द्धन कार्यक्रम	हेक्टर	२००	५०	१५०	माग कम आएको ।
	३	प्राविधिक शिक्षालयको सांकेदारीमा व्यावसायिक उत्पादन कार्यक्रम	संख्या	१	०	१	सम्झौता र कार्यादेश दिएपनि कार्यसम्पन्न गर्न नसकेको ।
	४	कृषि पूर्वाधार निर्माण तथा प्रशोधन	संख्या	२	०	२	सम्झौता र कार्यादेश दिएपनि कार्य सम्पन्न गर्न नसकेको र अर्कोसँग सम्झौता गर्न नआएको ।
	५	ठुला सिँचाई आयोजनामा सघन कृषि कार्यक्रम	पटक	३	०	३	आवेदन नआएकोले अभ्यर्पण गरिएको ।
रौतहट	१	स्थानीय तहसँगको समन्वयमा नर्सरी स्रोत केन्द्र स्थापना/सुदृढीकरण	संख्या	२	०	२	लाभग्राहीहरू चालू खर्चका लागि मात्र अनुदान माग गर्न इच्छुक ।

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	क्र.सं.	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमहरू	एकाइ	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमको			सम्पन्न नहुनाका कारणहरू
				लक्ष्य	प्रगति	नपुग	
	२	२ जोन/सुपरजोन प्रभाव क्षेत्रमा क्षेत्रफल विस्तार (तरकारी हिउँदे)	हेक्टर	७५	५५	२०	कोभिडको कारणले लाभग्राहीहरूसँग पर्याप्त अन्तरक्रिया गर्न नसकिएको ।
	३	४ चक्रावन्दीमा जोन सञ्चालनको लागि सहकारी र निजी क्षेत्रबाट माग सङ्कलन, सम्भाव्यता अध्ययन र कार्यान्वयनमा सहयोग	संख्या	५	३	२	चक्रावन्दी खेती सम्बन्धी जानकारीको अभाव ।
	१	मत्स्य पोखरी निर्माण	हेक्टर	१०	८८	२	कोरोना महामारी ।
	१	स्यालो ट्यूबवेल सिंचाइ जडान	संख्या	१००	१६	८४	स्थानीय तह र कृषि ज्ञान केन्द्रबाट सञ्चालन हुने Shallow Tubewell कार्यक्रममा ८५ प्रतिशत अनुदानमा रहेकोले कृषकको माग आए पनि सम्झौता नगरेको ।
	१	प्रशोधन केन्द्र एवम् बजारीकरण लगायतका पूर्वाधारको सम्भाव्यता अध्ययन	पटक	१	०	१	परियोजना व्यवस्थापन एकाइ खुमलटारबाट रोक्का भएको बजेट ।
	१	प्रत्येक वडामा बीमा सहजकर्ता स्रोत व्यक्ति विकास तालिम	पटक	३	२	१	Covid-19 को कारणले तालिम, गोष्ठी भेला गरी स्वीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न समस्या भएको ।
नुवाकोट	२	चक्रावन्दीमा जोन सञ्चालनको लागि सहकारी र निजी क्षेत्रबाट माग सङ्कलन, सम्भाव्यता अध्ययन र कार्यान्वयनमा सहयोग	पटक	६	४	२	प्राविधिक समितिबाट अनुदानग्राही छनौट भएको तर Covid-19 को कारणले कृषि उत्पादन सामग्रीको सहज रूपमा उपलब्ध नहुनाले सम्झौता गर्न नआएको ।
	३	स्थायी प्याष्टिक निर्माण	संख्या	१२०	६०	६०	"
	१	चक्रावन्दीमा पकेट सञ्चालनको लागि सहकारी र निजी क्षेत्रबाट माग सङ्कलन, सम्भाव्यता अध्ययन र कार्यान्वयनमा सहयोग	पटक	६	२	४	मापदण्ड नपुगेको ।
धादिङ	२	स्थानीय तहको लागत सहभागितामा बीउ स्रोत केन्द्र स्थापना	संख्या	१	०	१	माग नआएको ।
	३	प्रशोधन केन्द्र एवम् बजारीकरण लगायतका पूर्वाधारको सम्भाव्यता अध्ययन	पटक	१	०	१	नगर्ने निर्देशन भएको ।

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	क्र.सं.	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमहरू	एकाइ	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमको		सम्पन्न नहुनाका कारणहरू
				लक्ष्य	प्रगति नपुग	
भक्तपुर	४	सहकारी सञ्जालमार्फत कृषि उपजको बजारीकरण सहयोग		१	०	१ कार्यालयमा माग नआएको ।
	५	क्षेत्र विस्तार हुने स्थानको माटो परीक्षण सेवा		२	०	२ लकडाउनको कारणले सम्पन्न हुन नसकेको ।
	१	स्थानीय तहको लागत सहभागितामा बीउ स्रोत केन्द्र स्थापना	संख्या	१	०	१ इच्छुक संस्थाहरूबाट सार्वजनिक जग्गा उपलब्ध गराउन नसकेको ।
	२	नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि समन्वय बैठक	पटक	६	३	३ काठमाडौं उपत्यकामा कोभिड १९ को दोस्रो लहरको व्यापक संक्रमण फैलिएको अवस्थामा बैठक बस्ने स्थिति नरहेकोले बैठक बस्न नसकेको ।
	३	स्थानीय तहसंगको समन्वयमा नर्सरी स्रोत केन्द्र स्थापना/सुदुईकरण	संख्या	३	२	१ कोभिड १९ को दोस्रो लहरको व्यापक संक्रमण फैलिएको अवस्थामा निर्णय स्थगित भएकोले गर्न नसकेको ।
	४	जोन/सुपरजोन प्रभाव क्षेत्रमा आलुको क्षेत्रफल विस्तार	हेक्टर	१६०	५५.६५	१०४.३५ दुई पटक सूचना प्रकाशन गर्दा समेत कृषक समूह तथा कृषि सहकारीहरूको सहभागिता नभएको ।
रामेछाप	५	चक्राबन्दीमा पकेट/ब्लक/जोन सञ्चालनको लागि सहकारी र निजी क्षेत्रबाट माग सङ्कलन, सम्भाव्यता अध्ययन र कार्यान्वयनमा सहयोग		६	०	६ न्यूनतम मापदण्ड पुरा हुने गरी आवेदन प्राप्त नभएको ।
	६	कृषि बजार, भण्डारण पूर्वाधार, प्राथमिक प्रशोधन वा प्रशोधन उद्योग स्थापना	संख्या	५	०	५ ३ वटा समूह/सहकारीबाट आवेदन प्राप्त भएकोमा २ वटा छनौट भई कार्यक्रम सञ्चालनको निर्णय भएको तर सम्बन्धित समूह/सहकारी सम्मौता गर्न नआएकोले हुन नसकेको ।
	१	प्रशोधन केन्द्र एवम् बजारीकरण लगायतका पूर्वाधारहरूको सम्भाव्यता अध्ययन	पटक	१	०	१ कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयबाट स्थगित ।
	२	बाखा नश्ल सुधार तथा उत्पादन वृद्धि कार्यक्रम	संख्या	१००	९६	४ माग गरेको सरोकारवाला सम्मौता गर्न नआएको ।
	३	जुनारको क्षेत्रफल विस्तार	हेक्टर	५०	३३	१७ कोभिड लगायतका कारणबाट विरूवाको मागमा कमी ।
	१	जुनार नर्सरीको लागि स्क्रिन हाउस निर्माण (बागवानी विकास खर्च)	पटक	४	२	२ पछि संशोधन/थप भएको, कोभिड १९ को बन्दाबन्दीले छनौट भएका लाभग्राही सम्मौता गर्न नआएकोले ।

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	क्र.सं.	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमहरू	एकाइ	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमको			सम्पन्न नहुनाका कारणहरू
				लक्ष्य	प्रगति	नपुग	
मकवानपुर	१	न्यूनतम समर्थन मूल्य निर्धारणको लागि तथ्याङ्क सङ्कलन र विश्लेषण (अध्ययन/सर्वेक्षण/अनुसन्धान)	पटक	१	०	१	कोभिड १९ बाट उत्पन्न असहज परिस्थितिका कारण ।
	२	कृषि बजार, भण्डारण पूर्वाधार, प्रथमिक प्रशोधन वा प्रशोधन उद्योग स्थापना (अन्य सार्वजनिक निर्माण)	संख्या	२	१	१	कोभिड १९ बाट उत्पन्न असहज परिस्थितिका कारण ।
	३	प्रशोधन केन्द्र एवम् बजारीकरण लगायतका पूर्वाधारको सम्भाव्यता अध्ययन (प्रचार प्रसार तथा सामग्री उत्पादन तथा प्रकाशन र वितरण)	पटक	१	०	१	कोभिड १९ बाट उत्पन्न असहज परिस्थितिका कारण ।
मुस्ताङ	१	प्रत्येक वडामा बीमा सहजकर्ता स्रोत व्यक्ति विकास तालिम (उद्यमीशालता रोजगारी मूलक सशक्तिकरण सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि तालिम)	पटक	३	०	३	कोभिड १९ बाट उत्पन्न असहज परिस्थितिका कारण ।
कास्की	२	क्षेत्र विस्तार हुने स्थानको माटो परीक्षण सेवा (कृषि विकास कार्यक्रम)	पटक	१	०	१	कोभिड १९ बाट उत्पन्न असहज परिस्थितिका कारण ।
	१	स्थानीय तहमा सञ्चालित कृषि कार्यक्रमहरूको रिपोर्टिङ (कृषि विकास कार्यक्रम)		६	२	४	कोभिड १९ बाट उत्पन्न असहज परिस्थितिका कारण ।
	१	स्थानीय तहमा सञ्चालित कृषि कार्यक्रमहरूको रिपोर्टिङ (कृषि विकास कार्यक्रम)	पटक	३	१	२	कोभिड १९ बाट उत्पन्न असहज परिस्थितिका कारण ।
बाग्लुङ	१	आबु बीउ प्रमाणीकरण, निरीक्षण ट्यागिङ सहयोग कार्यक्रम	पटक	२	०	२	कोभिड १९ बाट उत्पन्न असहज परिस्थितिका कारण ।
रूकुम पूर्व	१	स्वदेशी हाईब्रिड मकै प्रदर्शन- १ हेक्टर	हेक्टर	१०	०	१०	पहाडी क्षेत्रको लागि हाईब्रिड सिफारिस नभएको ।
	२	भण्डारण, प्रथमिक प्रशोधन वा प्रशोधन उद्योग स्थापना	संख्या	३	२	१	छनौट भएको तर सम्झौता गर्न नआएको ।
	३	चक्रावन्दी कार्यक्रम	संख्या	६	५	१	छनौट भएको तर सम्झौता गर्न नआएको ।

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	क्र.सं.	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमहरू	एकाइ	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमको			सम्पन्न नहुनाका कारणहरू
				लक्ष्य	प्रगति	नपुग	
प्युठान	१	कफीको क्षेत्र विस्तार	हेक्टर	१२.५	७.६	४.९	लकडाउका कारण एवम् क्वार्टरमा विस्तार गर्न कृषकहरूको चासो कम देखिएकोले नसकिएको ।
	१	सुन्तलाजात फलफूल क्षेत्र विस्तार	हेक्टर	१००	८०	२०	कृषक समूह/सहकारी तथा निजी फार्मले माग अनुसार काम नगरेको ।
	२	चक्रावन्दी कार्यक्रम	वटा	१०	७	३	२ वटा चक्रावन्दी कार्यक्रम प्रारम्भिक सम्भौता गरेर कार्य अगाडि नबढाएको हुँदा पूर्ण सम्भौता गर्न नआएको तथा १ वटा प्रस्तावहरू मध्ये मापदण्ड नपुगेकाले छनौट हुन नसकेको ।
गुल्मी	३	कफी क्षेत्रफल विस्तार	हेक्टर	३०	२८	२	कृषक समूह/सहकारी तथा निजी फार्मको माग नै २८ हेक्टर मात्र रहेको र सोही अनुसार सम्भौता भएको ।
	१	बीउ स्रोत केन्द्र स्थापना	संख्या	१	०	१	सम्भौता गरेर काम नगरेको ।
	२	सहकारी सञ्चालनमार्फत कृषि उपजको बजारीकरण	संख्या	१	०	१	सम्भौता नै हुन सकेन ।
अर्घाखाँची	३	बाखा खोर निर्माण	संख्या	१५०	१२५	२५	अनुदान रकम नपुग भएको ।
	१	कफी क्षेत्र विस्तार	हेक्टर	२५	०	२५	डुई पटक सम्म सूचना प्रकाशीत गर्दा समेत कुनै आवेदन पेश नभएको हुँदा बजेट अभ्यर्णको लागि पठाइएको ।
	२	तरकारी क्षेत्र विस्तार	हेक्टर	८०	४०	४०	पटक पटक सूचना प्रकाशीत गर्दा समेत थप माग आउन नसकेकोले ४० हेक्टरको लक्ष्य बजेट अभ्यर्णको लागि पठाइएको ।
पाल्पा	१	चक्रावन्दीमा पकेट/ब्लक/जोन सञ्चालन कार्यक्रम	वटा	८	६	२	चौथो पटक सूचना प्रकाशन हुँदा पनि लक्ष्य अनुसार माग नभएको ।
	२	मत्स्य पोखरी निर्माण	हेक्टर	८५	५५	३०	३ पटक सूचना प्रकाशन गरी ११६ हेक्टर क्षेत्रफलमा मत्स्य पोखरी निर्माणको लागि लाभग्राहीहरूसँग सम्भौता गरी मत्स्य पोखरी निर्माणको लागि कार्यादेश दिँदा पनि छनौट भएका लाभग्राहीहरूले लक्ष्य अनुसारको पोखरी निर्माण नगरेको ।
रूपन्देही	१	स्थानीय तहको लागत सहभागितामा बीउ स्रोत केन्द्र स्थापना	संख्या	१	०	१	बीउ स्रोत केन्द्र स्थापना निर्माण कार्यक्रमका लागि कार्यालयबाट निपण्य भई सहकारी छनौट भएकोमा छनौट भएको सहकारीलाई सम्भौता एवम् कार्यक्रम सञ्चालनका लागि पटक पटक पत्राचार गर्दा समेत ३ महिना पछि सहकारीबाट ५० प्रतिशत लगानी गर्न नसक्ने भनि मौखिक रूपमा जानकारी गराएको ।

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	क्र.सं.	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमहरू	एकाइ	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमको		सम्पन्न नहुनाका कारणहरू	
				लक्ष्य	प्रगति		
	२	डिप वोरिङ निर्माण (बाणगंगा न.पा. वडा नं.-२ भाटा, कपिलवस्तु	संख्या	१	०	१	डिप वोरिङ जडानका लागि समूहसँग सम्झौता भएको २ महिनापछि ५० प्रतिशत साभेदारीको रकम व्यहोर्न असमर्थ भएको भनि लिखित रूपमा पत्र पेश गरेको साथै स्थान किटान गरी कार्यक्रम आफ्नो हुँदा अन्य स्थानमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न नसकिएको ।
	१	चक्रावन्दीमा पकेट/ब्लक/जोन	संख्या	५	३	२	उपयुक्त प्रस्ताव प्राप्त नभएको ।
	२	भण्डारण, प्रथमिक प्रशोधन वा प्रशोधन उद्योग स्थापना	संख्या	३	२	१	लक डाउनको कारणले भारतबाट मकै मिलको मेसिन अनुदानग्राहीले समयमा ल्याउन नसकेको ।
दाङ	३	मौरीको स्रोत केन्द्र स्थापना	संख्या	१	०	१	हुई पटक सम्म अनुदानग्राही छनौट गर्दा पनि सम्पन्न नभएको ।
	१	कृषि बजार/भण्डारण पूर्वाधार/प्राथमिक प्रशोधन वा प्रशोधन उद्योग स्थापना	संख्या	३	०	३	३ पटक सूचना गर्दा पनि पर्याप्त मात्रामा आवेदन नआएको, छनौट भएका २ सहकारी सम्झौता नगरेको, १ फार्मले सम्झौता गरी लकडाउनले गर्दा समयमा प्रशोधन सामग्री खरिद गर्न नसकेको ।
	२	हिउँदै मकै क्षेत्र विस्तार कार्यक्रम	हेक्टर	५०	३५	१५	पर्याप्त मात्रामा माग नआएको ।
बाँके	३	मकैको विज वृद्धि कार्यक्रम	हेक्टर	३०	११	१९	जोन कमाण्ड क्षेत्रमा हाइब्रिड मकै लगाउने, विज वृद्धिको लागि माग नआएको ।
	१	प्रत्येक वडामा बीमा सहजकर्ता स्रोत व्यक्ति विकास तालिम)	पटक	१	०	१	कोरोना भाइरसका कारण विभागबाट प्रशिक्षक उपलब्ध नभएको ।
	२	प्रशोधन केन्द्र एवम् वजारीकरण लगायतका पूर्वाधारको सम्भाव्यता अध्ययन	पटक	२	०	२	मन्त्रालयबाट कार्यक्रम संशोधन भई सो कार्यक्रम सञ्चालन गर्न जानकारी प्राप्त ।
हुम्ला	३	सवारी साधन बीमा, नविकरण तथा मर्मत	पटक	१	०	१	सवारी साधन नभएको ।
	४	क्षेत्र विस्तार हुने स्थानको माटो परीक्षण सेवा (कृषि विकास कार्यक्रम)	पटक	१	०	१	प्रदेश माटो प्रयोगशालाबाट माटो विश्लेषणको समय दिन नसकेको
जुम्ला	१	प्रत्येक वडामा बीमा सहजकर्ता स्रोत व्यक्ति विकास तालिम, कालीकोट	पटक	३	२	१	जेष्ठ महिनामा कार्यक्रम रहेको । कोभिडको कारणले लकडाउन भएको हुनाले कालीकोटमा कार्यक्रम गर्न असहज अवस्था सृजना भएको ।

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	क्र.सं.	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमहरू	एकाइ	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमको		सम्पन्न नहुनाका कारणहरू	
				लक्ष्य	प्रगति		
	२	डिजिटल कृषि तथ्याङ्क तथा वार्षिक प्रगति अभिलेखीकरण	पटक	१	०	१	झाडतयार भए पनि छपाई कार्य बाँकी भएको ।
	३	स्थानीय तहमा सञ्चालित कृषि कार्यक्रमहरूको रिपोर्टिङ	पटक	३	०	०	कोभिडको कारण लकडाउन भएको हुनाले स्थानीय तहमा काम गर्न समस्या भएको ।
दैलेख	१	बहुउद्देश्यीय नर्सरी स्थापना	संख्या	३	०	३	लकडाउनको कारण ।
	२	उन्नत प्रविधिको खोर निर्माण	संख्या	१००	९३	७	सम्झौता गरेता पनि काम नभएको ।
जाजरकोट	१	१ कृषि पुर्वाधार निर्माण (बजार/प्रशोधन/सिँचाइ) अन्त्य सार्वजनिक निर्माण	संख्या	२	१	१	कोभिडका कारण सम्पन्न हुन नसकेको ।
	१	सहकारी/निजी क्षेत्रको ५०% लागत साम्बन्धित प्रशोधन केन्द्र स्थापना (विकास निर्माण तथा विकाससँग सम्बन्धी उपकरण तथा मेसिन औजार)	संख्या	१	०	१	प्रशोधन केन्द्र स्थापनाको लागि उपभोक्ताहरूले ५० प्रतिशत लगानी जुटाउन नसकेको ।
	२	प्रशोधन केन्द्र एवम् बजारीकरण लगायतका पुर्वाधारको सम्भाव्यता अध्ययन	पटक	१	०	१	लकडाउनको कारण सञ्चालन गर्न नसकिएको ।
सल्यान	३	मल्टी मिडिया प्रोजेक्टर	संख्या	१	०	१	कार्यालयमा ३ वटा मल्टिमिडिया प्रोजेक्टर मौज्जात भएकोले खरिद नगरिएको ।
	४	गत वर्ष विस्तार भएका क्षेत्र र नयाँ विस्तार हुने क्षेत्रमा सिँचाइ पुर्वाधार निर्माण	संख्या	३२.५	२२	१०.५	पछि थप कार्यक्रम आएको र कार्यक्रम आए पछि देशमा लकडाउनको कारण निर्णय हुन नसकेको पहिल्यै निर्णय भएका पनि २ वटा योजनाहरू सम्पन्न गर्न नसकेर भुक्तानी लिन नआएका ।
	५	न्यूनतम समर्थन मूल्य निर्धारणको लागि तथ्याङ्क सङ्कलन र विश्लेषण (अध्ययन/सर्वेक्षण/अनुसन्धान)	पटक	१	०	१	न्यूनतम समर्थन मूल्य तोकिने बालीहरूको व्यावशायिक कारोवारको समस्या नरहेकोले ।
	६	स्थानीय तहसँगको समन्वयमा नर्सरी स्रोत केन्द्र स्थापना/सुदृढीकरण	संख्या	१	०	१	समाशितोष्ण उन्नत बीउ उत्पादन सहकारी संस्थाले सम्झौता गरे पनि लगाडाउनको कारण सम्पन्न गर्न नसकेकोले ।

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	क्र.सं.	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमहरू	एकाइ	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमको		सम्पन्न नहुनाका कारणहरू
				लक्ष्य	प्रगति नपुग	
सुर्खेत	७	स्थानीय तहमा सञ्चालित कृषि कार्यक्रमहरूको रिपोर्टिङ	पटक	१	०	लकडाउनको कारण सञ्चालन गर्न नसकिएको ।
	१	सहकारी सञ्जालमार्फत कृषि उपजको बजारीकरण सहयोग	संख्या	२	१	सम्झौता भई सकेको तर अन्तिमसम्म पनि दोस्रो पक्षले खरिद प्रक्रिया अगाडि नबढाएको ।
	२	कृषि बीमाको पहुँच विस्तार सहजीकरण सम्बन्धमा बीमा कम्पनीहरूसँग अन्तरक्रिया (गोष्ठी तथा कार्यशाला)	पटक	२	१	कोभिड-१९ का कारण प्रदेशका १० जिल्लामा रहेका बीमा कम्पनीहरूलाई सहभागी गराउन नमिल्ने भएको हुँदा गर्न नसकिएको ।
वाजुरा	३	चक्रावन्दीमा पकेट/ब्लक/जोन सञ्चालनको लागि सहकारी र निजी क्षेत्रबाट माग सङ्कलन, सम्भाव्यता अध्ययन र कार्यान्वयनमा सहयोग (अन्य)	संख्या	७	६	कृषकको माग नआएको ।
	४	तरकारी क्षेत्र विस्तार कार्यक्रम	हेक्टर	१००	५०	बर्षे तरकारीका लागि क्षेत्र विस्तार कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने बेला कोभिड-१९ को महामारी सुरु भएको हुँदा, सम्झौता भइसकेका समूह/सहकारी/फार्महरूले कार्यक्रम सञ्चालन गर्न नसकेको ।
	१	कृषि यान्त्रिकीकरण सहयोग कार्यक्रम (सु.प.प्र)	पटक	७	१	कृषकको माग नआएको ।
बझाङ	२	जैतुन क्षेत्र विस्तार कार्यक्रम (वाजुरा)	हेक्टर	२०	१३	वाजुराको हकमा जैतुन प्रशोधन व्यवस्था नहुँदा क्षेत्र विस्तार गर्न अनिच्छुक, विरूवामा ५०% लगानी गर्न अनिच्छुक, घेरवारको माग धेरै भएको, उन्नत जात हालसम्म पनि सिफारिस नभएको ।
	३	ओखर क्षेत्र विस्तार कार्यक्रम (वाजुरा र दाचुला)	हेक्टर	४०	१९.८५	कृषकको माग नआएको ।
	१	स्थानीय तहको लागत सहभागितामा बीउ स्रोत केन्द्र स्थापना	संख्या	७	६	कोभिड-१९ का कारणले हुन नसकेको, जिल्लामा बन्दावन्दीका कारण हुन सकेन ।
वझाङ	२	बीउ आलु प्रमाणीकरण, बाली निरीक्षण तथा ट्यागिङ सहयोग (गुणस्तर परीक्षण)	संख्या	१	०	स्रोत व्यक्ति उपलब्ध हुन नसके ।
	३	जोन । सुपरजोन प्रभाव क्षेत्रमा क्षेत्रफल विस्तार (कृषि विकास कार्यक्रम)	हेक्टर	७०	५०	गुणस्तर बीउ आलुको अभाव, बीउ आलुमा मूल्य वृद्धिको कारण र वर्षायामको समयमा लगाउने आलु तेस्रो चौमासिकमा पर्ने भएकोले ।

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	क्र.सं.	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमहरू	एकाइ	सम्पन्न हुन नसकेका कार्यक्रमको			सम्पन्न नहुनाका कारणहरू
				लक्ष्य	प्रगति	नपुग	
दाचुला	१	चक्रावन्दीमा पकेट ब्लक जोन सञ्चालनको लागि सहकारी र निजी क्षेत्रबाट माग सङ्कलन सम्भाव्यता अध्ययन र कार्यान्वयनमा सहयोग (सु.प.प्र.)	संख्या	२० वटा	१६ वटा	४ वटा	कोभिड-१९ का कारणले हुन नसकेको ।
	२	स्याउ क्षेत्र विस्तार	संख्या	१	०	१	माग नआएको ।
डडेल्धुरा	१	आलुको प्रजनन बीउ उत्पादनका लागि स्किन घरहरूलाई Invitro Plantlets खरिदमा अनुदान	जाम बोतल संख्या	४०००	२५००	१५००	हिउँदे सिजनको लागि Invitro plantlets को जाम बोतल COVID-19 कारण नपाएकोले ।
	२	भाङ्गारण प्रार्थमिक प्रशोधन वा प्रशोधन उद्योग स्थापना	संख्या	२	१	१	पेश गरेको प्रस्तावहरूको फिल्ड भेरिफिकेशन गर्दा उपयुक्त नदेखिएको ।
अछाम	१	स्थानीय तहका कृषि शाखाको प्राविधिकहरूलाई कृषि ऋण प्रवाह सहजीकरण तालिम	पटक	१	०	१	तालिम स्रोत व्यक्ति उपलब्ध नहुनाले ।
	२	नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि समन्वय बैठक	पटक	६	४	२	कोभिड-१९ का कारणले हुन नसकेको
	३	प्रत्येक वडामा बीमा सहकर्ता स्रोत व्यक्ति विकास तालिम	पटक	१४	१०	४	स्रोत व्यक्ति उपलब्ध हुन नसकेको ।
कैलाली	१	Case study of Agri Intern program	पटक	१	०	१	केन्द्रीय निकायबाट बजेट रोक्का भएर ।
	२	प्रशोधन केन्द्र एवम् बजारीकरण लगायतका पूर्वाधारको सम्भाव्यता अध्ययन	पटक	७	०	७	केन्द्रीय निकायबाट बजेट रोक्का भएर ।
	३	वसन्त मकैको क्षेत्रफल विस्तार	हेक्टर	६०	३१	२९	माग कम आएको हुनाले ।
	४	चैते धानको क्षेत्रफल विस्तार	हेक्टर	१३५	६०	७५	ज्ञान केन्द्रले सत प्रतिशत अनुदानमा चैते धानको बीउ वितरण गरेकोले कृषकको माग नआएको ।
	५	क्षेत्र विस्तार हुने स्थानको माटो परीक्षण सेवा	पटक	४	३	१	कोभिड-१९ का कारणले हुन नसकेको ।
	६	बीमा कम्पनीहरूसँग अन्तरक्रिया कार्यक्रम	पटक	२	१	१	बन्दाबन्दिका कारण हुन सकेन ।
	१	मौसमबाट धान रोपाइ प्रदर्शन	पटक	५	०	५	कोभिड १९ नियन्त्रण गर्न गरिएको निषेधाज्ञा, असहज आवतजावत ।
	२	हाईब्रिड धानको ब्लक प्रोडक्सन	हेक्टर	८०	२४	५६	कोभिड १९ नियन्त्रण गर्न गरिएको निषेधाज्ञा, असहज आवत जावत, अधिल्लो आर्थिक वर्षमा गरिमा धानमा देखिएको समस्याको प्रभाव ।

३.१.७ परियोजना अन्तर्गत आ.व. २०७७/७८ मा सम्पन्न मुख्य/मुख्य गतिविधिहरू

कृषि यान्त्रिकीकरण, बजारीकरण प्रवर्द्धनका लागि परियोजना अन्तर्गत परियोजना कार्यान्वयन एकाइहरूबाट सुपरजोन, जोनहरूमा ४७१० कृषि यान्त्रिकीकरण सहयोग, २१ बजार संरचना एवम् बीउ प्रशोधन केन्द्र निर्माण तथा सुदृढीकरण भएका छन्। गुणस्तर बीउ चक्र व्यवस्थापनका साथै मूल्य शृङ्खलाको विकास गर्ने उद्देश्यले स्थानीय तहको लागत सहभागितामा ४८ वटा बीउ स्रोत केन्द्र स्थापना भएका छन्। यसैगरी, ३१५३ साना सिँचाइबाट ६१०४.१५ हेक्टरमा सिँचाइ सुविधा पुगेको, ०७ सौर्य सिँचाइ जडान, ३४८.५५ हेक्टर मत्स्य पोखरी निर्माण भएको छ। परियोजनाबाट Land Consolidation र crop pulling गरी करिब २५१५.६५ हेक्टर जमिनमा चक्लाबन्दी गरी सामूहिक खेतीको सुरुवात भएको छ। प्राविधिक शिक्षालयको साभेदारीमा व्यावसायिक उत्पादन कार्यक्रम अन्तर्गत “सिक र कमाउ” मोडलमा ८० प्राविधिक शिक्षालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूबाट कृषि व्यवसाय सञ्चालनको व्यवहारिक ज्ञानका साथै आय आर्जनको अवसर प्रदान गरेको छ। २६१ कृषि स्नातक इन्टरनहरूलाई परियोजना अन्तर्गतका जोन र सुपरजोनमा परिचालन गरी व्यावसायिक क्षमता अभिवृद्धि एवम् व्यावहारिक ज्ञान प्रदान गरिएको छ।

परियोजना लागू भएका जिल्लाहरूमा भौतिक पूर्वाधार निर्माण एवम् साना मेसिनरी औजारहरू वितरणबाट कृषि कर्ममा लाग्ने लागतलाई न्यूनिकरण, श्रमिकको अभावलाई सम्बोधन र युवाहरूलाई कृषि पेशातर्फ आकर्षित गर्ने कार्यको थालनी भएको छ। भण्डारण, प्रथमिक प्रशोधन वा प्रशोधन उद्योग स्थापनाबाट कृषि उपजहरूको भण्डारण, मूल्य अभिवृद्धि, बजारीकरण, उच्च मूल्यका वस्तुहरूको प्रशोधन लगायतका क्रियाकलाप सञ्चालनबाट माछा, तरकारीमा आत्मनिर्भरतातर्फ उन्मुख हुन सहयोग पुगेको छ। नर्सरी स्रोत केन्द्रबाट स्वच्छ र रोगमुक्त विरूवा उत्पादनमा सहयोग पुग्नुको साथै नवीनतम प्रविधिको बहदो प्रयोगले बाली/वस्तुहरूको उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि भएको छ। परियोजनाले परियोजना लागू भएका क्षेत्रहरूमा आंशिक र पूर्ण रोजगारी समेत सृजना गरेको छ।

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गत संघीय निकायहरूबाट सञ्चालन गर्न आ.व. २०७७/७८ मा विनियोजित बजेट तथा कार्यक्रमबाट परियोजनाले परिलक्षित गरेका उद्देश्यहरूलाई प्राप्त गर्न मुख्यतया निम्नानुसारका क्रियाकलापहरू सञ्चालन भई उल्लिखित उपलब्धिहरू हासिल गरिएको छ।

तालिका: १८ आ.व. २०७७/७८ मा सम्पन्न मुख्य/मुख्य गतिविधिहरू

क्र.सं.	कार्यक्रम	एकाइ	आ.व. २०७६/७७ सम्म	आ.व. २०७७/७८ को प्रगति	हालसम्मको प्राप्त प्रतिफल र उपलब्धि	कैफियत
क)	उत्पादन वृद्धिसँग सम्बन्धित					
१	साना सिँचाइ निर्माण	संख्या	३३११	३१५३	६४६४	
२	सौर्य सिँचाइ	संख्या	६२	७	६९	
३	माछा पोखरी निर्माण	हेक्टर	२०२८.२६	३४८.५५	२३७६.८१	
४	मत्स्य पोखरी मर्मत सुधार	हेक्टर	७०.५		७०.५	
५	ट्राउट रेसवे	संख्या	६८		६८	
६	मत्स्य ट्याचरी	संख्या	८	२	१०	
७	हाइटेक ग्रिन हाउस	संख्या	१०		१०	
८	सेमी हाइटेक ग्रिनहाउस	संख्या	९५	५६५	६६०	

क्र.सं.	कार्यक्रम	एकाइ	आ.व. २०७६/७७ सम्म	आ.व. २०७७/७८ को प्रगति	हालसम्मको प्राप्त प्रतिफल र उपलब्धि	कैफियत
९	फलफूल विरूवा उत्पादक आधुनिक नर्सरी	संख्या	१७		१७	
१०	टिस्यु कल्चर ल्याव स्थापना	संख्या	२		२	
११	भकारो सुधार	संख्या	५१७१	६२१	५७९२	
१२	प्राङ्गारिक मल/भर्मीकम्पोष्ट/ हरियो मल/जैविक मल प्रदर्शन	संख्या	३१९	५	३२४	
१३	उन्नत प्रविधि प्रदर्शन	संख्या	४६८		४६८	
१४	हाइटेक नर्सरी-फलफूल	संख्या	२६	५	३१	
१५	प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदान	हेक्टर	४३४६२	०	४३४६२	
१६	जैविक विषादी उत्पादन कारखाना	संख्या	८	०	८	
१७	प्राङ्गारिक मल कारखाना	संख्या	८	०	८	
१८	बीउ स्रोत केन्द्र, नर्सरी स्रोत केन्द्र, र पशु नश्ल स्रोत केन्द्र	संख्या		१४५	१४५	
१९	प्राविधिक शिक्षालय	संख्या		८०	८०	
२०	चक्लाबन्दी खेती	हेक्टर		२५१५.६५	२५१५.६५	
ख) लागत न्यूनीकरणसँग सम्बन्धित						
१	कस्टम हायरिड सेण्टर	संख्या	५६९	०	५६९	
२	साना मेशनरी औजार	संख्या	१२५५	१२३०	२४८५	
३	कृषि यान्त्रिकीकरण			४७१०	४७१०	
ग) मूल्य शृङ्खला अभिवृद्धि र बजार व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित						
१	पोष्ट हार्भेष्ट सेण्टर स्थापना	संख्या	३६६	०	३६६	
२	स्थानीय तहको लागत सहभागितामा बीउ स्रोत केन्द्र स्थापना	संख्या		४८	४८	
३	TMR उद्योग निर्माण तथा सञ्चालन	संख्या	२	०	२	
४	आलु चिप्स उद्योग	संख्या	४	१	४	
५	Rustic Store निर्माण	संख्या	६	१	६	
६	प्रशोधन उद्योग	संख्या	१०	२१	१०	
७	बजार संरचना एवम् बीउ प्रशोधन केन्द्र निर्माण तथा सुदृढीकरण	संख्या		२१	२१	गुणस्तरीय बीउ उत्पादन र बजारीकरणमा सहज
८	चिलिङ्ग भ्यान-माछा	संख्या	२		२	

क्र.सं.	कार्यक्रम	एकाइ	आ.व. २०७६/७७ सम्म	आ.व. २०७७/७८ को प्रगति	हालसम्मको प्राप्त प्रतिफल र उपलब्धि	कैफियत
घ)	संस्थागत विकास तथा क्षमता अभिवृद्धि					
१	माटो तथा बाली संरक्षण मिनिल्याव	संख्या	६		६	
२	माटो परीक्षण मोवाइल भ्यान खरिद	संख्या	८		८	
३	खाद्य परीक्षण मोवाइल भ्यान खरिद	संख्या	४		४	
४	कृषि इन्टर्न परिचालन	संख्या	६६४	२६१	९२५	

तालिका: १५ कार्यक्रमको उपलब्धिहरू

कार्यक्रम	एकाइ	लक्ष्य	प्रगति	उपलब्धि
साना सिंचाइ निर्माण तथा मर्मत सम्भार र सौर्य सिंचाइ निर्माण	संख्या	२४८९	३१६०	११६८ स्यालो ट्यूबेल, १९८५ साना सिंचाइ र ७ सौर्य सिंचाइबाट ६१०४.१५ हेक्टरमा सिंचाइ सुविधा पुगेको ।
विभिन्न बालीको क्षेत्र विस्तार	हेक्टर	७५२०	६२६९	चैते धान २३८५ हेक्टर, बसन्ते र हिउँदे मकै २८५८ हेक्टर र गहुँ ७६५ हेक्टर ।
मत्स्य क्षेत्र विस्तार	हेक्टर	३९५	३४८.५	रूपन्देहीमा ५५ हेक्टर, धनुषामा ७० हेक्टर, कपिलवस्तुमा १० हेक्टर मोरडमा ३६.५५ हेक्टर, सुनसरीमा २४ हेक्टर, महोत्तरी ६५ हेक्टर, बारा ८८ हेक्टर मा नयाँ पोखरी निर्माण ।
कृषि यान्त्रिकीकरण सहयोग	संख्या	४५०५	४७१०	पावर टिलर १६६, मिनिटिलर २३६७, ट्र्याक्टर ५, रिपर ७९, थ्रेसर ४७, लेजर लेवलर १, रोटाभेटर २५, कल्टिभेटर ३, धान रोप्ने मेसिन ६ लगायत स-साना अन्य मेसिनरी औजार उपकरण वितरण ।
स्थानीय तहको लागत सहभागितामा बीउ स्रोत केन्द्र स्थापना	संख्या	५५	४८	गुणस्तर बीउ चक्र व्यवस्थापनका साथै मूल्य शृङ्खलाको विकास ।
High density planting Apple	संख्या	४५०००	७००९७	जुम्लामा २६२५० मुस्ताडमा ८६३० र लमजुडमा ३५२१७ बेर्ना गरेर ७००९७ विरूवा वितरण ।
बीउ स्रोत केन्द्र, नर्सरी स्रोत केन्द्र र पशु नश्ल स्रोत केन्द्र	संख्या	१२१	१४५	०७ बीउ स्रोत केन्द्र, ११२ नर्सरी स्रोत केन्द्र, २२ पशु नश्ल स्रोत केन्द्र ।
अन्तर निकाय उच्चस्तरीय अनुगमन तथा अध्ययन भ्रमण	संख्या	३	२	माननीय कृषि मन्त्री, कृषि सचिव लगायतका अनुगमन टोलीबाट कार्यक्रमको बारेमा जानकारी र सुझाव सहितको निर्देशन
मिडिया मनिटरिङ	संख्या	२	१	विभिन्न मिडियाका सञ्चारकर्मीहरूबाट कार्यक्रमको अनुगमन गरी यसका सफल र कमजोर पक्षको विश्लेषण ।
प्राविधिकहरूलाई सम्बन्धी तालिम	संख्या	५	४	कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि ।
सहायकस्तर प्राविधिकहरूलाई तालिम	संख्या	५	५	करिब ११० जना प्राविधिकहरूलाई विभिन्न विषयगत तालिम प्रदान

कार्यक्रम	एकाइ	लक्ष्य	प्रगति	उपलब्धि
भण्डारण, प्राथमिक प्रशोधन वा प्रशोधन उद्योग स्थापना	संख्या	२०५	१५९	७९ अलैचीका आधुनिक भट्टी निर्माणका साथै कृषि उपज भण्डारण, प्राथमिक प्रशोधनका लागि पूर्वाधार निर्माण ।
चक्लाबन्दी खेती	संख्या	३३८	२७६	परियोजनाबाट Land Consolidation /crop pulling गरी करिब २५१५.६५ हेक्टर चक्लाबन्दी खेतीको सञ्चालन ।
प्राविधिक शिक्षालयको साभेदारीमा व्यावसायिक उत्पादन कार्यक्रम	संख्या	६५	८०	“सिक र कमाउ” मोडलमा प्राविधिक शिक्षालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूबाट कृषि व्यवसाय सञ्चालनको व्यावहारिक ज्ञानका साथै अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई आयआर्जनको अवसर ।
कृषि बीमा सहजकर्ता स्रोत व्यक्ति तालिम	संख्या	१२९	१२२	स्थानीय तहमा कार्यरत करिब २६८४ प्राविधिक र कृषकहरूलाई बीमा सहजकर्ता स्रोत व्यक्ति तालिम प्रदान ।
कृषि इन्टर्न परिचालन	संख्या	२५०	२६१	जि.पी. कोइराला कलेज अफ एग्रीकल्चर एण्ड रिसर्च सेण्टर विराटनगर ३४, महेन्द्र रत्न बहुमुखी क्याम्पस, इलाम २५ र कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय, चितवन २०२ गरी २६१ जना विद्यार्थी विभिन्न प.का.ए. कृषि ज्ञान केन्द्र र फार्ममा परिचालन ।
प्रदेश तथा स्थानीय तहहरूमा ससर्त वित्तीय हस्तान्तरण	संख्या	पकेट २३२१ ब्लक ७५३	पकेट २३२० ब्लक ६२१	कृषितर्फ १५०५ र पशुपन्छी तथा मत्स्यतर्फ ८१४ गरी २३२० पकेट छनौट । कृषितर्फ ५७३ र पशु सेवातर्फ ४८ गरी ६२१ ब्लक छनौट ।

३.१.८ परियोजना अन्तर्गत आ.व. २०७७/७८ मा नीति तथा कार्यक्रमसँग सम्बन्धित गतिविधिहरूको प्रगति स्थिति

बुँदा नं. ५८: नीति तथा कार्यक्रमको व्यहोरा:- वर्तमान सरकारले अधि सारेको सदुपयोग सिद्धान्त अन्तर्गत नेपालको सबै खाली जमिनलाई खेर जान नदिने र कृषि योग्य भूमिको पूर्ण उपयोग गरी सघन खेती प्रणालीका माध्यमबाट ठूलो परिमाणमा कृषि उत्पादन गर्ने नीति कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । सरकारले रासायनिक मल उन्नत बीउको आपूर्ति तथा वितरण र सिँचाई क्षेत्रको विस्तार गरेको छ । यस अवधिमा धान, गहुँ, मकै, तरकारी, आलु लगायतका कृषि उपजको उत्पादन वृद्धि भई खाद्य सुरक्षाको स्तरमा सुधार आएको छ ।

क्र. सं.	बजेट वक्तव्यसँग सम्बन्धित बुँदा नं.	बुँदाको व्यहोरा	मुख्य क्रियाकलाप	LMBIS code No	माइलस्टोन	प्रतिफल सूचक	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	जोन/सुपरजेतको आ.व. २०७७/७८ को कार्यान्वयन अवस्था
१	८१	नेपाली अर्थतन्त्रको भरपर्दो आधारको रूपमा रहेको कृषि क्षेत्रमा कोरोना महामारीको कारण उत्पन्न भएको चुनौति र अवसरलाई सम्बोधन गर्न कृषिमा श्रम परिचालन कृषि कार्यको व्यावसायिकरण यान्त्रिकीकरण र आधुनिकीकरण गरी काम र रोजगारी सृजना गरिनेछ । कृषि क्रान्तितर्फ उन्मुख हुन कृषि भूमिको अधिकतम उपयोग गर्दै बालीको सम्भावनाको आधारमा सहकारी सामुदायिक तथा निजी फार्ममार्फत ठूलो परिमाणमा उत्पादन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ । यसका लागि सिँचाई, मल, बीउ, पूँजी र बजारको सुनिश्चित गरिनेछ ।	बीज वृद्धि कार्यक्रम		१. विभिन्न बालीको बिज वृद्धिको लागि २४७ मे. टन अनुदानमा मूल बीउ वितरण	PMAMP बाट १.७ ४३ मे.टन र FANSEP बाट १२८ मे.टन मूल बीउ वितरण तथा ७०० हेक्टरमा रानी जमराबाट बिज वृद्धि कार्यक्रम सञ्चालनको लागि २१.५७ मे. टन बीउ वितरण गरी जम्मा २४७ मे.टन	FANSEP/ PMAMP/ कृषि विभाग	स्रोत बीउ (तरकारी बाली ०.८४६ टन, कोशेबाली ६.५ टन), मूल बीउ (धान २० टन, मकै १०० के.जी. प्रजनन बीउबाट मूल बीउ उत्पादन हुँदै, आलु २,००० के.जी., तरकारी बाली ४२५ के.जी.), प्रजनन बीउ (धान २०० ग्राम, प्याज ७.५ के.जी.), हाईब्रिड बीउ (धान ० के.जी., मकै ४.५ टन, गोलभेंडा १.५ के.जी., बाँकी उत्पादन हुँदै), टिस्यु कल्चर केरा ३७९६८ बिक्री भइसकेको, र ७८३२ बेना बिक्रीको लागि तयार हुँदै, पि.वि.एस आलु- १०,००० टान,

क्र. सं.	बजेट वार्षिक/सम्बन्धित बुदा नं	बुँदाको ब्यहोरा	मुख्य त्रियाकलाप	LMBIS code No	साइलस्टोन	प्रतिफल सूचक	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	जोन/सुपरजोनको आ.व. २०७७/७८ को कार्यान्वयन अवस्था
					२. आलुको ३३४००० PBS दाना उत्पादन तथा वितरण	नाकबाट २५००००, PMAMPबाट १०००० र FANSEP बाट ७४००० वितरण	FANSEP/ N A R C / PMAMP	डडेल्धुरामा १५४६० PBS वितरण ।
			सहकारीसँग साभेदारी अन्तर्गत कृषि उपजको बजारीकरण सहयोग र ५०% लागत साभेदारीमा वीउको प्रशोधन केन्द्र स्थापना	११.३.१०.२२३/ ११.६.९.१०६	१. सूचना प्रकाशन	२३ वटा बजारीकरण सहयोग र १ वटा वीउको प्रशोधन केन्द्र स्थापना (कञ्चनपुर)	PMAMP	धादिङ १, पर्सा १ र अर्घाखाँची १ हुन नसकेको ।
					२. प्रस्ताव संकलन, फिल्ड भेरिफिकेशन तथा मूल्याङ्कन		PMAMP	
					३. बजार संरचना एवम् वीउ प्रशोधन केन्द्र निर्माण तथा सुदृढीकरण (संख्यामा)		PMAMP	तेह्रथुम २, मोरङ २, सुनसरी १ (जिउँदो माछा/माछाको भुरा ढुवानी साधन), धनुषा १, महोत्तरी १, बारा १, नुवाकोट १, मकवानपुर १, चितवन १, गोरखा १, कास्की २, ढुवानी साधन, पाल्पा १, हट बजारको लागि पूर्वाधार, नवलपरासी पूर्वमा १, कपिलवस्तुमा १, बालुङ १, सुर्खेत १, दाङ्गला १, कञ्चनपुर १ प्रशोधन केन्द्र । जम्मा गरेर २१ वटा सम्पन्न ।

क्र. सं.	बजेट वार्षिक/सम्बन्धित बुद्धा नै	बुद्धाको ब्यहोरा	मुख्य क्रियाकलाप	LMBIS code No	साइलस्टोन	प्रतिफल स्वक	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	जोन/सुपरजोनको आ.व. २०७७/७८ को कार्यान्वयन अवस्था
			सौर्य तथा साना सिंचाइ मर्मत सम्भार तथा निर्माण (२४९८)	११.४.१५.६/ ११.४.१५.१८/ ११.४.१५.२/ ११.४.१५.७३/ ११.३१०.२५३/ १.४.१५.७१	१. सूचना प्रकाशन २. प्रस्ताव सङ्कलन तथा प्रस्ताव मूल्याङ्कन	(अपडग्राउण्ड सिंचाइ प्रणाली (१ वटा)/ Construction of Irrigation Channel (२ वटा)/सामुदायिक सिंचाइ पूर्वाधार निर्माण (४वटा)/ डिप वोरिङ् निर्माण (वटा)/ Shallow tube-well वोरिङ् निर्माण (११४५) वटा)/गत वर्ष विस्तार भएका २ नयाँ विस्तार हुने क्षेत्रमा पूर्वाधार निर्माण (१३३४ वटा) जोन तथा सुपरजोनहरूबाट २४८९ वटा सिंचाइ सहयोग/९ वटा सौर्य उर्जामा आधारित साना सिंचाइ कास्की ५ र बागलुङ ४	PMAMP	

क्र. सं.	बजेट वार्षिक/सम्बन्धित बुद्धा नै	बुद्धाको ब्यहोरा	मुख्य त्रियाकलाप	LMBIS code No	साइलस्टोन	प्रतिफल सूचक	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	जोन/सुपरजोनको आ.व. २०७७/७८ को कार्यान्वयन अवस्था
					३. निर्माण तथा अनुदान प्रवाह		PMAMP	भापा ४०, सुनसरी ६०, मोरङ १२९, सर्लाही ६४, धनुषा १०३, रौतहट ७०, बारा ७२, महोत्तरी ५०, सिरहा २१४, पर्सा १८, बामलुङ १, सामुदायिक सिंचाइ पूर्वोधार निर्माण, ४८ साना सिंचाइ, नवलपरासी पूर्व १७, रूपन्देही ४२, बर्दिया २०६, कैलाली ७२, कञ्चनपुर ११ गरी ११६८ वटा स्यालो ट्युबेल सम्पन्न । ताप्लेजुङ ४३, संखुवासभा ५०, ओखलढुङ्गा २०, खोटाङ १५०, तेह्रथुम ४०, उदयपुर ३०, सुनसरी ३, बारा ४० मोटर, दोलखा ३२, सिन्धुपाल्चोक ५६, नुवाकोट ३६, धादिङ ४६, भक्तपुर ४२, रामेछाप ५१, सिन्धुली ४५, मकवानपुर ६६, चितवन ११७, गोरखा ४७ गोरखा ६२, मुस्ताङमा २८, कास्की ३१, नवलपरासी पूर्व २४, स्याङ्जा ६८ साना सिंचाइ र प्लास्टिक पोखरी १०, बामलुङ १०, रूकुम पूर्व ३०, प्युठानमा ३७, गुल्मी ३५, अर्घाखाँची २८, पाल्पा १२९ (७३ प्लास्टिक पोखरी, २ चापाकाल र ५४ मोटर), रूपन्देही ३५, कपिलवस्तु ८२, दाङ ३३, बाँके ४९, मृग २४, हुम्ला १८, जुम्ला २४, दैलेख १४, जाजरकोट २७सल्यान २२, बाजुरा २९, अछाम २८, बझाङ १८, दार्चुला ४०, डोल्पा १९, डडेल्धुरा ५९ गरी १९८५ साना सिंचाइ सम्पन्न भई भुक्तानी । कास्कीमा ५ र बामलुङ मा २ वटा सौर सिंचाइ सम्पन्न । जम्मा गरेर ३१६० निर्माण । ६१०४.१५ हे. मा थप सिंचाइ सुविधा ।
			१. विभिन्न बालीको क्षेत्र विस्तार कार्यक्रम (हाल सञ्चालन भएको क्षेत्रको बस्तु उत्पादन र चैते धान तथा मरिनेछ । गोरख विपन्न तथा साना किसानलाई लक्षित गरी कृषि उद्यम प्रवर्द्धनको लागि शासीण उद्यम तथा विकास कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।	२.७.१५.५३४	१. खाद्यान्न क्षेत्रफल विस्तार (७५२० हे.)		PMAMP	कपिलवस्तु बसन्ते मकै ५० हेक्टर, भापा हिँउदे मकै ६९ हेक्टर (१९ हेक्टरमा थप क्षेत्र वृद्धि भएको) । कञ्चनपुर ६२ हेक्टर बसन्ते मकै र १० हेक्टर हिँउदे । मोरङ मकै ७० हेक्टर, सिन्धुपाल्चोक ३०० हेक्टर हिँउदे मकै, धादिङ १४१ हेक्टर बसन्ते मकै र १० हेक्टर हिँउदे मकै, बाङ २०० हेक्टर हिँउदे तथा ३०० हेक्टर बसन्ते मकै, गुल्मी ४५२ हेक्टर, रूकुम पूर्व ६४ हेक्टर, खोटाङ २६५ हेक्टर, बामलुङ हिँउदे मकै २५ हेक्टर, बाँके १५२ हेक्टर (हिँउदे ३५ बसन्ते ११७), कैलाली २५ हेक्टर बसन्ते मकै, रूपन्देही ५६ हेक्टर, बर्दिया ६०७ बसन्ते मकै जम्मा गरेर २८५८ हेक्टर मकैको क्षेत्रफल विस्तार भएको । रूपन्देही ७५५ हेक्टरको लागि ५० प्रतिशत अनुदानमा ९१.८ मे.टन गहुँ बीउ वितरण भएको । मोरङ २०० हेक्टर, धनुषा ३०० हेक्टर चैते धान, सुनसरी २०० हेक्टर, कपिलवस्तु ५० हेक्टर, बर्दिया ९८६ हेक्टर, भापा ४३३ हेक्टर, बामलुङ ५० हेक्टर चैते, प्युठान चैते सहित १०० हेक्टर धान बाली, कञ्चनपुर १६ हेक्टर, सिरहा ५० हेक्टर जम्मा गरी २६८५ हेक्टर चैते धानको क्षेत्रफल वृद्धि । सल्यान १७५, सर्लाही ५० हेक्टर मसिना धान, बामलुङ १५० हेक्टर चैते धान र अन्य धान जम्मा गरेर २७६० हेक्टर धानको क्षेत्र विस्तार । जम्मा गरेर खाद्यान्न ६२६९ हेक्टर वृद्धि ।

क्र. सं.	बजेट वक्तव्यसँग सम्बन्धित बुद्धा नै	बुद्धाको ब्यहोरा	मुख्य त्रिधाकलाप	LMBIS code No	माइलस्टोन	प्रतिफल सूचक	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	जोन/सुपरजोनको आ.व. २०७७/७८ को कार्यान्वयन अवस्था
					२. फलफूल (स्याउ/सुत्तला) क्षेत्र विस्तार (१११५ हे.)		PMAMP	केरा-चितवन १७० हेक्टर, स्याउ-हुम्ला ३० हेक्टर, जुम्ला ८० हेक्टर, मुस्ताङ २० हेक्टर, लमजुङ १ हेक्टर, डोल्पा ४० हेक्टर, सुत्तला-नवलपरासी पूर्व ७६ हेक्टर, ओखलढुङ्गा १० हेक्टर, बाँचुला १० हेक्टर, उदयपुर ११ हेक्टर, गुल्मी ८० हेक्टर, रामेछाप ३३ हेक्टर, गोरखा ६० हेक्टर, स्याङ्जा ९० हेक्टर, जाजरकोट ८० हेक्टर, बैलेख १५ हेक्टर, मुस्ताङ ६२ हेक्टर, जुनार-सिन्धुली ७६.५ हेक्टर, किची-५० हेक्टर इलाम, ओप-सिरहो ५० हेक्टर, ओखर-बाजुरा १९.८५ हेक्टर, हालसम्म ११६४.३५ हेक्टर मा काम भएको रिपोर्टिङ ।
					३. तरकारी/आलु क्षेत्र विस्तार (२७५५ हे.)		PMAMP	तरकारी-नवलपरासी पूर्व १०० हेक्टर, कपिलवस्तु १०० हेक्टर, अर्घाखाँची ५० हेक्टर, भक्तपुर १०० हेक्टर, कास्की २०० हेक्टर, चितवन १०४ हेक्टर, सल्यान ११७ हेक्टर, नुवाकोट ५० हेक्टर, कास्की २९३.९६ हेक्टर, पाल्पा ४० हेक्टर, सुनसरी १०० हेक्टर, मकवानपुर १००१ हेक्टर (२० हेक्टर कुरिलो), गोरखा १०० हेक्टर, सुर्खेत तरकारी ५० हेक्टर, भक्तपुर १०० हेक्टर, पर्सा १२० हेक्टर, अर्घाखाँची ४० हेक्टर, महोत्तरी १०० हेक्टर, रौतहट ५५ गरी जम्मा १९२०.०६ हेक्टर तरकारीको लागि कार्यक्रम भएको । आलु-सिन्धुपाल्चोक ६५ हेक्टर, डडेल्धुरामा ११६ हेक्टर, अछाममा हिउँदे २५ हेक्टर र वर्षे ३५ हेक्टर, ओखलढुङ्गा १०० हेक्टर, रामेछाप ५० हेक्टर (हिउँदे २० हेक्टर र वर्षे ३० हे.), नुवाकोट १३३ हेक्टर, बाग्लुङ ५०, बैलेख ६० हेक्टर, बझाङ ७० हेक्टर, भक्तपुर ५५.६५ हेक्टर, ओखलढुङ्गा ५० गरी जम्मा ८०९.६५ हेक्टर आलुको क्षेत्रफल विस्तार सम्पन्न । जम्मा गरेर हालसम्म २७९९.७१ हेक्टर विस्तारको रिपोर्टिङ ।
					४. मसलाबाली (अदुवा/बेसार/अलैंची) (१०३५ हे.)		PMAMP	अलैंची-संखुवासभा ८० हेक्टर, ताप्लेजुङ १५० हेक्टर, तेह्रथुम १०० हेक्टर अदुवा-सुनसरी ५० हेक्टर, ओखलढुङ्गा ३० हेक्टर, सल्यान १२५ हेक्टर, डडेल्धुरा ४२ हेक्टर, स्याङ्जा ४० हेक्टर, उदयपुर ३० हेक्टर,को क्षेत्र विस्तार भई ७४.०५ हेक्टरको रिपोर्टिङ भएको ।
					५. माछा क्षेत्रफल विस्तार (३९५ हे.)		PMAMP	माछा-रूपन्देही ५५ हेक्टर, धनुषा ७० हेक्टर, कपिलवस्तुमा १० हेक्टर मोरङमा ३६.५५ हेक्टर, सुनसरीमा २४ हेक्टर, महोत्तरी ६५ हेक्टर, बारा ८८ हेक्टर गरी जम्मा ३९८.५५ हेक्टरको काम सम्पन्न ।

क्र. सं.	बजेट वार्षिक/संवैधानिक बजेटको सम्बन्धित बुझाउँ	बुझाउँको ब्यहोरा	मुख्य क्रियाकलाप	LMBIS code No	साइलस्टोन	प्रतिफल सूचक	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	जोन/सुपरजोनको आ.व. २०७७/७८ को कार्यान्वयन अवस्था
			२. कृषि उत्पादन, प्रशोधन तथा बजारीकरणको लागि कृषि यान्त्रिकीकरण सहयोग कार्यक्रम	रानीजमरा ११.४.२.२९६ प्रधानमन्त्री कृषि आयुक्तिकीकरण परियोजना ११.३.१०.२४७	१. सूचना प्रकाशन २. स्वीकृति/अनुमति तयारी (बम् अनुमति) ३. मेसिनरी उपकरण वितरण (संख्या)	रानीजमराबाट ५०० थान तथा PMAMP बाट ४५०५ जम्मा ५००५ मेसिन संख्या	DOA/ PMAMP	
							DOA/ PMAMP	
							DOA/ PMAMP	पावर टिलर १६, मिनिटिलर २३६७, ट्रयाक्टर १२, रिपर ७९, थेसुर ४७, लेजर लेवलर १, रोटाभेटर २५, कल्टिभेटर ३, धान रोप्ने मेसिन ४ लगायत स-साना अन्य मेसिनरी औजार उपकरण गरी जम्मा ४७१० वितरण गरिएको ।

बुँदा नं. ८८: नीति तथा कार्यक्रमको व्यहोरा:- आगामी आर्थिक वर्षमा सरकारले कृषि क्षेत्रमा थप आधुनिकीकरण यान्त्रिकीकरण र विशिष्टीकरण गरी उत्पादकत्व तथा उत्पादन वृद्धिमा जोड दिनेछ । स्वदेशी वस्तुको उपभोग गरी आन्तरिक उत्पादनलाई प्रोत्साहन गरी अभियान सञ्चालन गरिनेछ । कृषि वस्तुको प्रशोधन उद्योग स्थापना गरी प्रशोधित खाद्यवस्तु निर्यात गर्ने नीति लिइनेछ ।

क्र. स.	बजेट वक्तव्यसँग सम्बन्धित बुँदा नं	बुँदाको व्यहोरा	मुख्य क्रियाकलाप	LMBIS code No	माइलस्टोन	प्रतिफल सूचक	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	जोन/सुपरजोनको आ.व. २०७७/७८ को कार्यान्वयन अवस्था
८१		नेपाली अर्थतन्त्रको भरपर्दो आधार को रूपमा रहेको कृषि क्षेत्रमा कोरोना महामारीको कारण उत्पन्न भएको चुनौति र अवसर लाई सम्बोधन गर्न कृषिमा श्रम परिचालन कृषि कार्यको व्यावसायिकरण यान्त्रिकीकरण र आधुनिकीकरण गरी काम र रोजगारी सृजना गरिनेछ । कृषि क्रान्तिवर्ष उन्मुख ।	१. भण्डारण, प्राथमिक प्रशोधन वा प्रशोधन उद्योग स्थापना/ जैतुन प्रशोधन प्लाण्ट स्थापना	११.४.२२. ३०१/११. ४.२२.३२ २/११..४. २२.३४८/ ११.३.२२. २४१	१. सूचना प्रकाशन	२०५ वटा भण्डारण, प्राथमिक प्रशोधन वा प्रशोधन उद्योग स्थापना (जसमध्ये १२५ वटा अलैची भट्टी)	PMAMP	
२					२. प्रस्ताव मूल्याङ्कन/सम्मौता		PMAMP	रामेछाप २ (१ आलु चिपसको र १ जुनार जुसको साना उद्योग गरी) सिन्धुली १, चितवन २ (१ धान र १ तरकारी), पाल्पा १ तरकारी/च्याउ, डडेल्धुरा १ संखुवासभा ३० वटा, ताप्लेजुङ ४०, उदयपुर ३, गुल्मी २, खोटाङ १, तेह्रथुम ३०, सुनसरी २, धनुषा १, धादिङ ३, नुवाकोट ३, मकवानपुर १, गोरखा १, बागलुङ २, स्याङ्जा २, दाङ २, जाजरकोट १, दैलेख १, मुगु १, सुर्खेत १, हुम्ला १, बझाङ १, प्युठान २, भक्तपुर २, रूपन्देही ४, भोजपा १ (dhyer ५ मे.टनका दरले ५ व्याच dity गर्न सिकने), पर्सा २, अर्घाखाँची १, जुम्ला १, मुस्ताङ २, कपिलवस्तु १, रूकुम पूर्व २, बर्दिया १, महोत्तरी १, मोरङ २, कास्की २, ओखलढुङ्गा २, रौतहट २, सिरहा ३, बारा १ गरी १८० सम्पन्न ।
					३. अनुदान प्रवाह प्राप्त (सब्या)		PMAMP	

बुँदा नं. १०० : नीति तथा कार्यक्रमको व्यहोरा :- सरकारले कृषि तथा कृषिजन्य उद्यम व्यवसायलाई रोजगारीको मुख्य क्षेत्रको रूपमा विकास गर्नेछ । प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजनालाई पुन संचालन गरी कृषि क्षेत्रको रूपान्तरणको प्रमुख कार्यक्रमको रूपमा विस्तार गरिनेछ । यस परियोजनामा फलदायी राष्ट्रिय आवश्यकता र स्थानीय सम्भाव्यताको आधारमा उत्पादकत्व अभिवृद्धि गर्दै ठूलो परिमाणमा एक स्थानमा एउटै वालीको खेती गरी कृषि वस्तुको उत्पादन अभिवृद्धि गरिनेछ, जसबाट कृषि उपजको बजार र निर्यात सम्भावना बढ्नेछ । कृषि उत्पादनसँग सम्बन्धित अन्य कार्यक्रमहरू यस परियोजनासँग जोडेर नपार्ने गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

क्र. स.	बजेट वित्तव्यसँग सम्बन्धित बुँदा नं.	बुँदाको व्यहोरा	मुख्य क्रियाकलाप	LMBIS code No	माइलस्टोन	प्रतिफल सूचक	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	जोन/सुपरजोनको आ.व. २०७७/७८ को कार्यान्वयन अवस्था
३	८३	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजनालाई पुनसंचालन गर्दै स्थानीय सम्भावनाको आधारमा एक स्थानीय तहमा एक उत्पादन पकेट क्षेत्र कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । आगामी वर्ष कृषि र पशुपालनका थप २५० पकेट क्षेत्र विकास गरी प्रत्येक स्थानीय तहमा कम्तीमा एक कृषि पकेट क्षेत्र रहने सुनिश्चित गरिनेछ । यसका लागि रु. ३ अर्ब २२ करोड बजेट छुट्ट्याएको छु ।	१. प्रत्येक स्थानीय तहमा कम्तीमा २ वटा वाली विशेष पकेट कार्यक्रम र १ वटा बलक कार्यक्रम सञ्चालन कार्यक्रम		१. प्रदेश तथा स्थानीय तहहरूमा ससर्त वित्तीय हस्तान्तरण	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना (Ans)-(पकेट संख्या-कृषि-१५०६ र पशुपन्छी-८-१५) र बलक ७५३ वटा	PMAMP	कृषिपतर्फ १५०६ र पशु सेवातर्फ ८-१५ गरी २३२० पकेट छनौट । कृषिपतर्फ ५६५ बलक र पशु सेवातर्फ ५० बलक छनौट गरी ६१५ बलक छनौट ।

बुँदा नं. १०४: नीति तथा कार्यक्रमको व्यहोरा:- कृषिलाई आयमूलक आधुनिक र मर्यादित पेसा तथा उत्पादनशिल व्यवसायको रूपमा विकास गरिनेछ । महिला सहकारी समूहहरू तथा अर्द्ध वेरोजगार र वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवाहरूलाई कृषि व्यवसायमा आकर्षित गरिनेछ ।

क्र. स.	बजेट वक्तव्यसँग सम्बन्धित बुँदा नं	बुँदाको व्यहोरा	मुख्य क्रियाकलाप	LMBIS code No	माइलस्टोन	प्रतिफल सूचक	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	जोन/सुपरजोनको आ.व. २०७७/७८ को कार्यान्वयन अवस्था
८८		कृषि जमिनमा कृषकको पहुँच विस्तार गर्ने करार खेती चक्रावन्दी र सामुदायिक सहकारी खेतीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । कृषि उपजको समर्थन मूल्य तोकी खरिद गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ । आगामी वर्षदेखि स्थानीय तह सहकारी संघ/संस्था एवम् भूमि बैंकमार्फत हुने खेती र सामूहिक खेती गर्ने समूहलाई मात्र शीत भण्डार निर्माण अनुदान दिइनेछ ।	चक्रावन्दी, सामूहिक र करार खेती विकास कार्यक्रम सञ्चालनको लागि सहकारी, निजी क्षेत्र र विदेशमा कृषि पेशाबाट फर्केका व्यक्तिबाट माग सङ्कलन सम्भाव्यता अध्ययन र कार्यान्वयनमा सहयोग	५.१.११.३४४ / ५.१.११.३५२	१. सूचना प्रकाशन	३३८ पटक र भक्तपुरमा ४० हेक्टर (३४२० हेक्टर मा चक्रावन्दीमा खेती)	PMAMP	दाचुलामा ४ वटा लक्ष्य रहेको तर माग नआएको ।
					२. प्रस्ताव सङ्कलन तथा मूल्याङ्कन सम्पन्न		PMAMP	

क्र. सं.	बजेट वार्षिक सन्धिगत बुदा नै	बुदाको व्यहोरा	मुख्य क्रियाकलाप	LMBIS code No	माइलस्टोन	प्रतिफल सूचक	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	जोन/सुपरजोनको आ.व. २०७७/७८ को कार्यान्वयन अवस्था
					३. अनुदान प्रवाह (हेक्टर)		PMAMP	नवलपरासी पूर्व १ तरकारी र ६ सुन्तलजात गरी ७, दोलखा ४ (३५ हेक्टर), सल्यान ४ (२ मसलावाली, १ धानवाली, र १ तरकारी बीउ) । बाग्लुङ २ वटा फलफूल खेती, चितवनमा ६ (७० हेक्टर), सिन्धुपाल्चोक १७ (५ मकै र १२ आलु), झापा १३ वटा चैते धान (१९५ हेक्टर) र ७ वटा हिउँदे/बसन्ते मकै (१०० हेक्टर), संखुवासभा ६ (१८ हेक्टर), ओखलढुङ्गा १, रामेछाप-५ (२ आलु र ३ सुन्तलावाली), सिन्धुली-६ (२ अदुवा, १ धान, १ कागती र २ जुनार ८० हेक्टर), कास्की ४ (कागती ३.१ हेक्टर र अलैंची २६.४६ हेक्टर गरी २९.५६ हे.) पाल्पा-६ (३ वटा अकबरे खुसानी, १ वटा अकबरे खुसानी/कुरिलो, १ वटा तरकारी), डडेल्धुरा १ (१६ हेक्टर), अछाम-२ आलु, उदयपुर ८, गुल्मी ७ (४० हे.), खोटाङ ५, ताप्लेजुङ ५, तेह्रथुम ५, सुनसरी १३, सर्लाही ५.(३ तरकारी र मकै), धनुषा ५, धादिङ ३, नुवाकोट ४, मकवानपुर ४, गोरखा ६, बाग्लुङ ५, स्याङ्जा १०, बाङ ३, बाँके ३, जाजरकोट ३, दैलेख १, मुगु ६, सुर्खेत ६, हुम्ला २, अछाम २, कैलाली ४, बझाङ २, कञ्चनपुर ४, बाजुरा ४, रूपन्देही ६, पर्सा ५, अर्घाखाँचीमा ६, जुम्ला ४, कपिलवस्तु १०, रूकुम पूर्व ५, मोरङ २, महोत्तरी ३, ओखलढुङ्गा ४, रौतहट ३ सिरहा ११, बारा ३, डोल्पा ४ सम्पन्न भएको, भक्तपुरमा ३१.६५ हेक्टर जम्मा गरेर २७६ वटा चकलाबन्दीको सम्पन्न भई भुक्तानी सम्पन्न । २५१५.६५ हेक्टर चकलाबन्दी ।

बुँदा नं. १०८: नीति तथा कार्यक्रमको व्यहोरा:- यस सरकारले भूमि उपयोग विहिन हुने स्थितिको अन्त्य गर्ने नीति लिएको छ। सार्वजनिक वनक्षेत्र सडक तथा राजमार्गका किनारा नदी उकास र उपयोग विहिन सार्वजनिक सरकारी जमिनमा फलफूल र अन्य विरूवा रोप्ने र संरक्षण गर्ने कार्यक्रम अभियानको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ। निजी बाँझो जग्गा खेतवारीका कान्ला र आलीमा समेत दलहन, तरकारी फलफूल र अन्य विरूवा लगाउन आम कृषकलाई अभिप्रेरित गरिनेछ। सहरी क्षेत्रमा करेसावारी कौसी र गमला खेती प्रवर्द्धन गरिनेछ।

क्र. स.	बजेट वक्तव्यसँग सम्बन्धित बुँदा नं	बुँदाको व्यहोरा	मुख्य क्रियाकलाप	LMBIS code No	माइलस्टोन	प्रतिफल सूचक	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	जोन/सुपरजोनको आ.व. २०७७/७८ को कार्यान्वयन अवस्था
५	९२	फलफूलका विरूवा रोप्ने र संरक्षण गर्ने कार्यलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गर्न आगामी वर्ष कृषितर्फ थप ५० लाख र वन कार्यक्रमतर्फ ५५ लाख फलफूलका विरूवा उत्पादन गरी वितरण गरिनेछ। प्रत्येक स्थानीय तहमा नर्सरी स्थापना गरी कम्तीमा १० हजार फलफूलको विरूवा उत्पादन गर्न प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराइनेछ। उपयोग विहिन सार्वजनिक जग्गा सडक तथा राजमार्गका किनारा र नदी उकासबाट प्राप्त हुने जमिनमा अभियानको रूपमा फलफूल र अन्य उपयुक्त खेती गर्न निजी सहकारी र सामुदायिक संघ संस्थालाई प्रोत्साहित गरिनेछ।	३. ५ वटा संघीय फार्म केन्द्र, नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद् तथा प्रधानमन्त्री कृषि आधुनीकीकरण परियोजनाबाट फलफूल तथा आलङ्कारिक विरूवा, तरकारीका विरूवा उत्पादन तथा विक्री वितरण गर्ने।	२. ७.२.१९२, २. ७.३.१४७, २. ७.२.१८०, २. ७.३.३६, २. ७.१.१०२, २. ७.३.११३, २. ७.३.२३५, २. ७.२.२०३,	२. व्यालेन्स सिट अनुसार तोकिएको फार्म/संघ/संस्थासँग समन्वय गरी विरूवा विक्री गर्ने (विरूवा संख्या लाखमा)	<ul style="list-style-type: none"> संघीय फार्मबाट: २,५०,००० हिउदे तथा वर्षे विरूवा ५०,००० आलङ्कारिक विरूवा र ५,००,००० विभिन्न तरकारीका बेर्ना उत्पादन तथा विक्री वितरण हुनेछ। प्रधानमन्त्री कृषि आधुनीकीकरण परियोजनाबाट १ लाख २५ हजार (सुत्तला केरा)। नेपाल कृषि अनुसन्धानबाट २ लाख २८ हजार फलफूल विरूवा वितरण। नाकबाट ३ लाख ३० हजार तरकारी विरूवा वितरण गरी जम्मा: फलफूल: ६ लाख ५३ हजार तरकारी: ८ लाख ३० हजार आलङ्कारिक: ५ लाख 	DOA	

क्र. सं.	बजेट वक्तव्यसँग सम्बन्धित बुदा नं	बुँदाको व्यहोरा	मुख्य क्रियाकलाप	LMBIS code No	माइलस्टोन	प्रतिफल सूचक	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	जोन/सुपरजोनको आ.व. २०७७/७८ को कार्यान्वयन अवस्था
			४. जोन/सुपरजोन प्रभाव क्षेत्रमा क्षेत्रफल विस्तार (High Density स्याड विरूवा) (१५ हेक्टरमा ४५ हजार बेर्ना वितरण गर्ने)	५.१.११.३९७	१. सूचना प्रकाश	जुम्ला २७ हजार, मनाङ ९ हजार र मुस्ताङ ९ हजार		
					२. प्रस्ताव सङ्कलन/स्थान छनौट/प्रस्ताव मूल्याङ्कन/सम्भौता			<ul style="list-style-type: none"> जुम्लामा २६२५० विरूवा वितरण, मुस्ताङमा ८६३० विरूवा वितरण र लमजुङमा ३५२१७ बेर्ना वितरण । जम्मा गरेर ७००९७ विरूवा वितरण ।
					३. अनुदान प्रवाह (बेर्ना संख्या हजारमा)			

बुँदा नं. ६८: नीति तथा कार्यक्रमको व्यहोरा:- कृषि योग्य भूमिको नियमित माटो परीक्षण गरिनेछ । माटो परीक्षण प्रयोगशालालाई विस्तार गरिनेछ । कृषकहरूलाई माटोको प्रकार गुणस्तर र हावापानी अनुकूल खेती गर्न एवम् उचित मात्रामा मल बीउ र विषादीको प्रयोग गर्न प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराइनेछ । गुणस्तरीय पशु स्वास्थ्य सेवा विस्तार गरिनेछ । प्राविधिकहरू कृषकको खेत बारी गोठ तथा फार्म मै पुगी कृषि तथा पशुपुन्धी पालन सम्बन्धी प्राविधिक सेवा दिनुपर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

क्र. स.	बजेट वक्तव्यसँग सम्बन्धित बुदा नं	बुँदाको व्यहोरा	मुख्य क्रियाकलाप	LMBIS code No	माइलस्टोन	प्रतिफल सूचक	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	जोन/सुपरजोनको आ.व. २०७७/७८ को कार्यान्वयन अवस्था
१०		सबै स्थानीय तहमा कम्तीमा एक कृषि र एक पशु सेवा प्राविधिकको व्यवस्था मिलाउन रु. ५० करोड बजेट व्यवस्था गरेको छु । कृषि क्याम्पसमा स्नातक अध्ययनरत विद्यार्थीलाई ईन्टर्नसिप गराउने तथा विभिन्न प्राविधिक शिक्षालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीलाई पढाइसँगै आयआर्जन गर्ने प्रबन्ध मिलाएको छु ।	१. प्राविधिक शिक्षालयको साभेदारीमा व्यावसायिक उत्पादन कार्यक्रम सञ्चालन अनुदान	१. सूचना प्रकाशन	६५ वटा प्राविधिक शिक्षालयको साभेदारीमा व्यावसायिक उत्पादन कार्यक्रम	PMAMP	सर्लाहीमा कार्यदेश विण पर्नि सम्पन्न नभएको ।	
					२. प्रस्ताव मूल्याङ्कन/ शिक्षालय छनौट तथा सम्झौता		PMAMP	
					३. सम्झौता		PMAMP	

क्र. स.	बजेट वार्षिक सन्बन्धित बुझा नै	बुझाको व्यहोरा	मुख्य क्रियाकलाप	LMBIS code No	माइसस्टोन	प्रतिफल सूचक	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	जीवन/सुपरजोनको आ.व. २०७७/७८ को कार्यान्वयन अवस्था
					४. अनुदान प्रवाह (शिक्षालय संख्या)		PMAMP	नवलपरासी पूर्व १, रामेछाप १, चितवन ४, सिन्धुपाल्चोक २, दोलखा १, सल्यान २, सिन्धुली १, कास्की २, भद्रा १, पाल्पा १, अछाम ४, उदयपुर १, खोटाङ ४, ताप्लेजुङ १, तेह्रथुम २, सुनसरी २, धनुषा १, धादिङ २, नुवाकोट २, मकवानपुर २, गोरखा १, बाग्लुङ २, स्याङ्जा १, दाङ १, बाँके १, जाजरकोट १, दैलेख १, सुर्खेत २, कैलाली १, दार्चुला १, बझाङ १, प्युठान ३, संखुवासभा ३, भक्तपुर २, कञ्चनपुर २, बाजुरा १, रूपन्देही २, पर्सा २, अर्घाखाँची २, जुम्ला १, मुस्ताङ २, कपिलवस्तु १, रूकुम पूर्व २, बर्दिया १, मोरङ १, महोत्तरी १, इलाम २, रौतहट १, बारा १ गरी जम्मा ८० वटा सम्पन्न भई भुक्तानी ।
		२. कृषि स्नातक (इन्टर्न) खटाउने प्रयोजनार्थ विश्वविद्यालय, अध्ययन संस्थान र कृषि कलेजहरूलाई अनुदान	५.१.११.३३	१. सूचना प्रकाशन/ प्रस्ताव सङ्कलन तथा मूल्याङ्कन	२५० जना इन्टर्न परिचालन हुने	PMAMP		
					२. इन्टर्न परिचालन (विद्यार्थी संख्या)		PMAMP	जि.पी. कोइराला कलेज अफ एग्रीकल्चर एण्ड रिसर्च सेण्टर, विराटनगर ३४, महेन्द्र रत्न बहुमुखी क्याम्पस, इलाम २५ र कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय चितवन २०२ गरी जम्मा २६१ जना विद्यार्थी विभिन्न प.का.ए. र फार्ममा इन्टर्न गरेको ।

बुँडा नं. १११: नीति तथा कार्यक्रमको व्यहोरा:- कृषकले लागतका आधारमा उत्पादनको उचित मूल्य प्राप्त गर्ने गरी कृषि उपजको बजारीकरण प्रवन्ध गरिनेछ । बाली लगाउनु पूर्व नै खाद्यान्न बालीको न्यूनतम समर्थन मूल्य तोकिनेछ । यसरी कृषकको बचत सुनिश्चित गरिनेछ ।

क्र. स.	बजेट वक्तव्यसँग सम्बन्धित बुँदा नं	बुँडाको व्यहोरा	मुख्य क्रियाकलाप	LMBIS code No	माइलस्टोन	प्रतिफल सूचक	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	जोन/सुपर जोनको आ.व. २०७७/७८ को कार्यान्वयन अवस्था
७	८८	कृषि जमिनमा कृषकको पहुँच विस्तार गर्न करार खेती चक्रवादी र सामुदायिक सहकारी खेतीलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । कृषि उपजको समर्थन मूल्य तोकी खरिद गर्न व्यवस्था मिलाइनेछ । आगामी वर्षदेखि स्थानीय तह सहकारी संघ संस्था एवम् भूमि बैकमार्फत हुने खेती र सामूहिक खेती गर्ने समूहलाई मात्र शीत भण्डार निर्माण अनुदान दिइनेछ ।	आ.व. २०७५/७६ मा सम्मौता भएका/ निर्माणाधीन शीत भण्डार गृहहरूको निर्माण कार्य निरन्तरता	११.४.२२.१८५	१. किस्ता भुक्तानी (४ संख्या)	४ वटा शीत भण्डार गृहहरू निर्माण	PMAMP	

बुँडा नं. ११३: नीति तथा कार्यक्रमको व्यहोरा:- नश्ल सुधार कार्यक्रम सञ्चालन गरी उन्नत नश्लको व्यावसायिक पशुपन्छी पालनका लागि कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । पोषणयुक्त पशु आहाराको उत्पादन र प्रवर्द्धन गरिनेछ । पशुपालनको लागि घाँस खेती गरिनेछ वृहत चरिचरण विकास गरिनेछ । हिमाली क्षेत्रमा चौरा, भेडा तथा च्याङ्ग्रा, पहाड र तराईमा गाई, बैसी, बाखा, बजुर तथा कुखुरापालन गरी दूध, मासु, अण्डा र ऊनको उत्पादन बढाइनेछ ।

क्र. स.	बजेट वक्तव्यसँग सम्बन्धित बुँदा नं	बुँडाको व्यहोरा	मुख्य क्रियाकलाप	LMBIS code No	माइलस्टोन	प्रतिफल सूचक	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	जोन/सुपरजोनको आ.व. २०७७/७८ को कार्यान्वयन अवस्था
८	९५	कृषकलाई व्यावसायिक पशुपन्छी पालनमा आकर्षित गर्न नश्ल सुधार कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन घाँस खेती र वृहत चरिचरण क्षेत्र विकास तथा गुणस्तरीय पशु स्वास्थ्य सेवाको विस्तार गरिनेछ । मुख्य सीमा नाकामा पशु क्वारेन्टाईन स्थापना गरी प्रयोगशाला र अन्य पूर्वाधारको व्यवस्था गरिनेछ ।	३. नश्ल आयात (२० वोर/२२ मूरी तथा माछा भुरा)		१. सूचना प्रकाशन	२० वटा वोर/२२ वटा मूरी र माछा भुरा	PMAMP	आपूर्तिकर्ताले सम्मौता भैसी आपूर्ति गर्न नसकेकोले भैसी खरिद हुन नसकेको, COVID १९ का कारण अटेलियाबाटै हुवानी हुन नसक्दा सम्पूर्ण खरिद प्रक्रिया पुरा हुँदा पनि वोर बाखा खरिद कार्य सम्पन्न हुन नसकेको साथै माछाको जर्मप्लाज्म आयात गर्न ठेक्का दिएको तर ठेकेदारले Thailand बाट आयात गर्न नसकेको ।

क्र. स.	बजेट वक्तव्यसँग सम्बन्धित बुदा नं	बुँदाको व्यहोरा	मुख्य क्रियाकलाप	LMBIS code No	माइलस्टोन	प्रतिफल सूचक	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	जोन/सुपरजोनको आ.व. २०७७/७८ को कार्यान्वयन अवस्था
					२. प्रस्ताव सङ्कलन तथा मूल्याङ्कन / सम्झौता		PMAMP	
					३. खरिद (बोयार तथा मुरी भैंसी संख्या)		PMAMP	कार्यक्रम हुन नसकेको ।
		स्थानीय तहको समन्वयमा बीउ स्रोत केन्द्र(४), नर्सरी स्रोत केन्द्र (१५) र पशु नश्ल स्रोत केन्द्र (२२) स्थापना		२.७.१५.६१८/ २.७.१५.६१९/ २.७.१५.६२०	लागतअनुमान, स्वीकृत, सूचना प्रकाशन/प्रस्ताव सङ्कलन	बीउ स्रोत केन्द्र (४) नर्सरी स्रोत केन्द्र (८-५) र पशु नश्ल स्रोत केन्द्र (२२)	PMAMP	सर्लाहीमा २ वटा नर्सरी कार्यक्रम हुन नसकेको ।
					प्रस्ताव मूल्याङ्कन/ सम्झौता		PMAMP	
					भुक्तानी		PMAMP	<ul style="list-style-type: none"> नर्सरी स्रोत केन्द्र-ताप्लेजुङ २, संखुवासभा २, ओखलढुङ्गा २, खोटाङ ३, तेह्रथुम २, इलाम १, भद्रापा १, सुनसरी ३, उदयपुर २, सिरहा २, धनुषा १, महोत्तरी २, पर्सा १, दोलखा २, नुवाकोट ३, धादिङ १, भक्तपुर २ रामेछाप ३, मकवानपुर ३, चितवन २, गोरखा ६, मुस्ताङ ५, कास्की ५, नवलपरासी पूर्व २, स्याङ्जा ३, बागलुङ २, रूकुम पूर्व २, प्युठान १, गुल्मी ७, अर्घाखाँची ४, पाल्पा १, रूपन्देही २, दाङ १, डोल्पा २, मुगु २, हुम्ला १, जुम्ला ५, जाजरकोट ३, सल्यान १, सुर्खेत ३, बाजुरा ३, बझाङ १, दाचुला ४, उडेलपुरा ३, अछाम २, कञ्चनपुर १ जम्मा ११२ । पशु नश्ल स्रोत केन्द्र - सुनसरी १, सिरहा ४, रामेछाप ५, मुस्ताङ १, अर्घाखाँची ५, दैलेख १, अछाम ५ गरी जम्मा २२ । बीउ स्रोत केन्द्र -धनुषा १, मुगु १, दैलेख १, जाजरकोट १, सल्यान १, बझाङ १, अछाम १ गरी जम्मा ७ वटा ।

क्र. सं.	बजेट वक्तव्यसँग सम्बन्धित बुदा नं	बुँदाको व्यहोरा	मुख्य क्रियाकलाप	LMBIS code No	माइलस्टोन	प्रतिफल सूचक	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	जोन/सुपरजोनको आ.व. २०७७/७८ को कार्यान्वयन अवस्था
१०			नर्सरी संरचना निर्माण/Shed construction	११.६.२.१९/ ११.६.२.२१/ ११.६.२.२२/ ११.६.२.२३/ ११.६.२.२४/ ११.१.२.४०३/ ११.१.२.४०४	लागत अनुमान, स्वीकृत, सूचना प्रकाशन/प्रस्ताव सङ्कलन	नर्सरी संरचना निर्माण ५ र ३ वटा Shed construction (तनहुँ-२ र सुनसरी १)		<ul style="list-style-type: none"> राष्ट्रिय सुस्तलाजात अनुसन्धान कार्यक्रम धनकुटामा हाईटेक नर्सरी घर निर्माण र जलीघर निर्माण सम्पन्न । कृषि अनुसन्धान केन्द्र, पाख्रिबास, धनकुटामा नर्सरी निर्माणको लागि सम्झौता भई base निर्माण सम्पन्न । बागवानी अनुसन्धान केन्द्र, मालेपाटन, कास्कीमा प्लाष्टिक घरको निर्माण सम्पन्न भएको र बाली लगाउन तयारी भइरहेको । राष्ट्रिय आलुवाली अनुसन्धान कार्यक्रम, खुमल्टार, ललितपुरमा Screenhouse निर्माण कार्य भइरहेको । राष्ट्रिय बैसी अनुसन्धान कार्यक्रम । तरहरामा गोठ निर्माण कार्य रहेको । तनहुँमा बाखा खोर निर्माण कार्य सुरु भएको ।
११			गोठ/खोर निर्माण तथा सुधार	११.४.२२.३५७/ ११.६.१.२२/ ११.६.१.२४	भुक्तानी लागत अनुमान, स्वीकृत, सूचना प्रकाशन/प्रस्ताव सङ्कलन प्रस्ताव मूल्याङ्कन/सम्झौता	६१५ गोठ/खोर निर्माण तथा सुधार		

क्र. सं.	बजेट वक्तव्यसँग सम्बन्धित बुदा नं	बुँदाको व्यहोरा	मुख्य क्रियाकलाप	LMBIS code No	माइलस्टोन	प्रतिफल सूचक	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	जोन/सुपरजोनको आ.व. २०७७/७८ को कार्यान्वयन अवस्था
					अनुदान प्रवाह			दैलेखमा १०० वटा बाखा खोर निर्माणको लागि काम हुँदै । मुस्ताडमा ७ वटा सम्पन्न, इलाममा २२, सिरहामा १३० वटा सम्पन्न ।
			कृषि तथा पशुपन्छी पूर्वाधार निर्माण (सङ्कलन केन्द्र/बजार संरचना/गोदाम घर/मासु पसल सुधार)	११.४.२२.१९९/ ११.४.२२.३२१/ ११.४.२२.३४४/ ४.१.११.३३९/ ११.३.१०.५५	लागत अनुमान स्वीकृत, सूचना प्रकाशन/प्रस्ताव सङ्कलन	४५ वटा कृषि पूर्वाधार निर्माण (सङ्कलन केन्द्र/बजार संरचना/गोदाम घर/मासु पसल सुधार)		
१२					प्रस्ताव मूल्याङ्कन/सम्झौता			
					अनुदान प्रवाह			<ul style="list-style-type: none"> जाजरकोटमा ३ मे.टन क्षमताको १ रष्टिक स्टोर, धनुषामा १ वटा संकलन केन्द्र निर्माण । भापामा ५ वटा साना सुपारी गोदाम निर्माण भएको जसमा १७ मे. टनका ढरले जम्मा ८५ मे. टन सुपारी सुरक्षित भण्डारणमा टेवा पुग्ने । कपिलवस्तुमा Cold Chamber सहितको सङ्कलन केन्द्र । मकवानपुरमा तरकारी सङ्कलन केन्द्र । ओखलढुङ्गामा १ वजार संरचना र सङ्कलन केन्द्र ।
१३			स्थानीय तहको लागत सहभागितामा वीउ स्रोत केन्द्र स्थापना	११.४.२२.३४४	लागत अनुमान, स्वीकृत, सूचना प्रकाशन/प्रस्ताव सङ्कलन	५५ वटा (मुग, हुम्ला र डोल्पा वाहेक)		<ul style="list-style-type: none"> धनुषामा, धादिङमा budget surrender को लागि पठाइएको । गोरखामा लागत सहभागिता जुट्न नसकेको । बझाङमा टेकेदारको कारणले सम्पन्न हुन नसकेको । अर्घाखाँचीमा, कपिलवस्तु र म्याग्दीमा, इलाममा सम्पन्न हुन नसकेको ।

क्र. स.	बजेट वक्तव्यसँग सम्बन्धित बुदा नं	बुँदाको व्यहोरा	मुख्य क्रियाकलाप	LMBIS code No	माइलस्टोन	प्रतिफल सूचक	कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवार निकाय	जोन/सुपरजोनको आ.व. २०७७/७८ को कार्यान्वयन अवस्था
					प्रस्ताव मूल्याङ्कन/सम्झौता			
					अनुदान प्रवाह			<p>प्रदेश नं. १: ओखलढुङ्गा १, संखुवासभा १, भैरवा १, खोटाङ १, ताप्लेजुङ १, तेह्रथुम १, सुनसरी १, मोरङ १, उदयपुर २</p> <p>प्रदेश नं. २: महोत्तरी १, सिरहा १, बारा २, पर्सा १, सर्लाही १,</p> <p>बागमती प्रदेश : चितवन १, नुवाकोट १, मकवानपुर १, सिन्धुपाल्चोक २, रामेछाप १, सिन्धुली १, दोलखा १</p> <p>गण्डकी प्रदेश: कास्की १, स्याङ्जा १</p> <p>लुम्बिनी प्रदेश: गुल्मी १, बाराङ्ग १, रूपन्देही १, प्युठान १, नवलपरासी पूर्व १, पाल्पा १, रूकुम पूर्व १, बर्दिया १, दाङ १, बाँके १</p> <p>कर्णाली प्रदेश: जाजरकोट १, दैलेख १, मुगु १, सल्यान १, जुम्ला १, सुर्खेत १,</p> <p>सुदूरपश्चिम प्रदेश: कैलाली १, कञ्चनपुर १, बाजुरा १, डडेल्धुरा १, अछाम १, दार्चुला १</p> <p>जम्मा ४८ सम्पन्न</p>

३.१.८ परियोजना कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या तथा चुनौतीहरू

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गत विभिन्न निकायहरूबाट कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा परियोजनाले परिलक्षित गरेका उद्देश्यहरूलाई प्राप्त गर्न मुख्यतया निम्नानुसारका समस्या र चुनौतीहरू रहेका छन् ।

- परियोजना कार्यान्वयनको तीनै तहमा प्राविधिक जनशक्तिको अभाव ।
- प्रदेश सरकार र स्थानीय तहबाट सञ्चालित ब्लक र पकेटका कार्यक्रमहरू प्राथमिकतामा नपर्नु ।
- कतिपय पालिकाहरूबाट पकेट कार्यक्रम सञ्चालनका लागि विनियोजित बजेट खर्च नभएको ।
- स्थानीय तहहरूमार्फत सञ्चालित पकेट कार्यक्रमको सञ्चालन तथा अनुगमन र प्रतिवेदनमा कठिनाइ ।
- संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबाट प्रदान गरिने अनुदानमा एकरूपता नभएको ।
- भौगोलिक सम्भावना अनुसारका पहाडी क्षेत्रमा कस्टम हायरिड सेप्टरमा कस्ता किसिमका मेसिनरी औजार प्रवर्द्धन गर्ने भन्ने सम्बन्धमा अस्पष्टता ।
- तराई क्षेत्रमा सम्भावना भएका ठूला किसिमका मेसिनरी औजार प्रति कृषकको चासो कम रहेको ।
- परियोजना कार्यान्वयन एकाइ (जोन तथा सुपरजोन) हरूमा प्राविधिक कर्मचारीको अभाव ।
- परियोजना कार्यान्वयन एकाइमा कार्यरत कर्मचारीहरूको मनोबल उच्च हुन नसकेको ।
- केही परियोजना कार्यान्वयन एकाइमा चार पाङ्गे सवारी साधनको अभाव ।
- स्वीकृत क्रियाकलापको कार्यान्वयनमा एकरूपताको अभाव ।
- कर्मचारी व्यस्थापन र स्थायित्वमा समस्या, भौतिक पूर्वाधार तथा साधनको अभाव ।
- बहुसरोकारवाला/परियोजना कार्यान्वयनमा संलग्न निकायसँग समन्वयमा कठिनाइ ।
- परियोजना दस्तावेजमा भएको व्यवस्था बमोजिम कार्यविधिहरूमा आवश्यक तालमेल ल्याई संशोधन गर्नु पर्ने ।
- परियोजनाको सम्भागहरू स्तरोन्नतीको अवधारणा अनुसार सञ्चालन नहुँदा कार्यक्रमको प्रभावकारिता कम देखिनु ।
- कार्यक्रममा दोहोरोपना हुँदा अनुदानको प्रभावकारितामा समस्या ।
- साना किसान र कतिपय समूह/सहकारीहरूलाई ठूला संरचना र उपकरण खरिद तथा निर्माणमा लागत सहभागिता जुटाउन समस्या ।
- प्रत्येक वर्ष परियोजनाको स्वरूप परिवर्तन हुँदा कर्मचारीको स्थायित्व नदेखिएको ।
- अनुदानको कार्यक्रममा साना किसान र समूहको पहुँच पुग्न नसकेको गुनासो ।
- कर्मचारीको वृत्ति विकास हुन नसकेको ।
- अनुभवी कर्मचारीको कमीले प्राविधिक सेवा पुर्‍याउन कठिनाइ भएको ।

तालिका नं: २० परियोजना कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या तथा चुनौतीहरू

क्र. सं.	जिल्ला	आयोजनामा देखिएका मुख्य समस्याहरू (नीतिगत र कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मात्र)	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MDAC मा प्रस्तुत गर्न पर्ने समस्याहरू	समस्या समाधानका लागि सुझावहरू
१	ताप्लेजुङ	अलैचीको मूल्यमा भएको गिरावटको कारण कृषकहरूमा अलैची खेती प्रति नैराश्यता देखिएको। अलैची सम्बन्धी दक्ष प्राविधिक कर्मचारीको कमी। दक्ष जनशक्तिको कमी।	अलैची वालीको नेपालमा नै प्रशोधन गरी उपभोग गरी मसला चिया, बनाई उपभोग गर्न कृषकहरूलाई सहयोग गरेको। अध्ययन, अवलोकन भ्रमण गरिएको। जनशक्ति अभिमुखीकरण तथा छलफल।		
२	संखुवासभा	अनुदानमा एकरूपता नभएको। दुर्गम क्षेत्र तथा छरिएको क्षेत्र निर्धारण। कोभिड १९ को प्रभाव। सामग्रीको मूल्य वृद्धि।	लाभग्राही कृषकहरूसँग समन्वय तथा छलफल। स्थानीय निकायसँग छलफल तथा जनशक्ति परिचालन। स्थानीय निकायसँग समन्वय गरी यातायातमा सहजीकरणको व्यवस्थापन। सरोकारवाला निकायसँग छलफल तथा कार्यक्रम सञ्चालन।		
३	ओखलढुङ्गा	किसानहरूको लागत साभेदारीमा सामग्रीहरू खरिद गरी वितरण गरिने कार्यक्रमहरूमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको नर्मस एकरूपता नभएको।	सम्बन्धित निकायमा जानकारी गराइएको।		
४	खोटाङ	अनुदानमा तीन तह बीच एकरूपता नहुनु, सवारी साधन पुरानो हुनु।	स्थानीय प्रशासनको समन्वयमा बैठक सञ्चालन गरी एकरूपता गर्ने सम्बन्धमा छलफल।		
५	तेह्रथुम	१. अनुदानमा एकरूपता हुनु पर्ने। २. स्थानीय निकायसँग समन्वयमा समस्या भएको।	सम्बन्धित निकायमा जानकारी गराइएको।		

क्र. सं.	जिल्ला	आयोजनामा देखिएका मुख्य समस्याहरू (नीतिगत र कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मात्र)	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MDAC मा प्रस्तुत गर्ने पर्ने समस्याहरू	समस्या समाधानका लागि सुभावाहरू
६	इलाम	कोरोना महामारीको कारण मुख्य कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न कठिनाई/बाधा परेको ।	कोरोना महामारीको कारण अधिकांश कार्यालयहरू बन्दाबन्दी रहँदा पनि यस कार्यालयका कर्मचारीहरूबाट सुरक्षा रणनीति अपनाई कार्यालय सुचारू गरी सेवा प्रवाह गरेको ।		
७	भक्तपुर	मेसिनरी उपकरण, दुई पाइप्रे सवारी साधन, जीर्ण भएको र फर्निचरको कमी भएको ।	पुरानो जीर्ण अवस्थामा रहेका केही मेसिनरी उपकरण र दुई पाइप्रे सवारी साधन प्रयोगमा ल्याइएको ।		
८	मोरङ	अनुदानमा संघ प्रदेश स्थानीय तह बीच अनुदान एकरूपता नहुनु ।	समान्वयमा बैठक सञ्चालन गरी एकरूपता गर्ने सम्बन्धमा छलफल ।		
९	सुनसरी	संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारको अनुदान नीतिमा एकरूपता नरहेकोले कृषकहरूमा कम आकर्षण भएको ।	सम्बन्धित निकायलाई जानकारी गराइएको ।		
१०	उदयपुर	सुन्तलाजात बाली तथा अदुवा/बेसार को बीउको लागि स्रोत केन्द्र नतोकिएको-सरकारी दर रेटमा उपलब्ध नहुने । हालको बजेट तोकिएको क्षेत्रफल विस्तार हुन गाह्रो (अदुवा/बेसार बहुवाली समेत) स्थानीय तहहरूसँग लागत सहभागितामा कार्यक्रम गर्न सहज नदेखिएको ।	सम्बन्धित निकायलाई जानकारी गराइएको ।		
११	सिरहा	जोनामा मूल्य अभिवृद्धि, प्रशोधनका सर सामान, बजारीकरणका क्रियाकलापहरू सञ्चालनका लागि व्यावसायिक कृषकहरू अगाडि आउन गाह्रो मानेको । केहि असल कृषकहरू कार्यक्रममा समावेश हुन नसकेको ।	वास्तविक कृषकहरूको खेतबारी पूर्ण कार्यक्रमको बारेमा जानकारी गराउँदै सहभागी हुन सक्रिय तुल्याइएको ।	जोन सञ्चालन समन्वय समितिले पूर्व व्यवस्था अनुसार अधिकार प्रयोग गर्न खोजेको ।	किसान परिचय पत्रको वितरण हुनु पर्ने ।

क्र. सं.	जिल्ला	आयोजनामा देखिएका मुख्य मुल्य समस्याहरू (नीतिगत र कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मात्र)	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MDAC मा प्रस्तुत गर्ने पर्ने समस्याहरू	समस्या समाधानका लागि सुभावाहरू
१२	धनुषा	बजेटको न्यूनता कृषकहरूको माग अनुसार निर्माण कार्यमा ५० प्रतिशत सम्मको सहभागिता बढि भएको । प्राविधिक कर्मचारीहरूलाई ज्ञानसिप र क्षमता अभिवृद्धि तालिमको आवश्यकता	सम्बन्धित निकायलाई जानकारी गराएको ।		
१३	महोत्तरी	किसानको बजारसंगको पहुँचको अभाव/न्यून बजार भाउ । चक्काबन्दी खेती प्रति कम आकर्षण । सिँचाइको अभाव । स्थानीय बजारमा माछा भण्डारण पूर्वाधारको अभाव । नयाँ प्रविधि अनुशरणको अभाव ।	विभिन्न बजारसंग समन्वय बढाउने प्रयास गरिएको । जनचेतनामार्फत विश्वास दिलाएको । इनार वा समरसिबल पम्पसहितको स्यालो दयुवेल जडान । सामुहिक भण्डारणको व्यवस्था हुनु पर्ने । जनचेतनामार्फत विश्वास दिलाएको ।	माछा तथा तरकारी दुवानी साधनको व्यवस्थापन तथा आपूर्ति ।	कृषि सहकारी तथा निजी उद्यमीलाई सिङ्गल केविन दुवानी साधन आपूर्तिको व्यवस्था हुनु पर्ने ।
१४	सर्लाही	कार्यविधि अनुसारको जोन सञ्चालन समन्वय समितिको गठन गर्न गाह्रो भएको । दरबन्दी बमोजिमको पदपूर्ति नभएको । करार कर्मचारीलाई हटाउन राजनीतिक चाप भएको ।		करार सम्मोता भएका कर्मचारीलाई कायम राख्ने परिपत्र गरिनु पर्ने ।	
१५	रौतहट	व्यवसाय केन्द्रित लगानी	Negotiation मार्फत आवश्यकता पहिचानको थालनी ।		

क्र. सं.	जिल्ला	आयोजनामा देखिएका मुख्य मुद्दाहरू (नीतिगत र कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मात्र)	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MDAC मा प्रस्तुत गर्ने पर्ने समस्याहरू	समस्या समाधानका लागि सुझावहरू
		व्यक्तिगत स्वार्थ हावी देखिएको	संस्थागत भुक्तानी प्रक्रियाको सुरुवात ।		
		लक्षित वर्गहरू कृषि आधुनिकीकरणको पक्षबारे अनभिज्ञ सामूहिक खेती पद्धती व्यवहारमा नदेखिएको	सरोकारवालाहरूसँग समन्वयको प्रयास तथा प्राविधिक परामर्शको व्यवस्था सामूहिक खेतीको प्रयासलाई प्रोत्साहित गरिएको ।		
		दरवन्दी रिक्त रहेको	दरवन्दी अनुसार कर्मचारी व्यवस्था गर्नु पर्ने ।		
१६	बारा	परियोजना कार्यान्वयन एकाइले प्रशोधन र बजारीकरणको कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेटको अभाव रहेको	उत्पादनसँग सम्बन्धित कार्यक्रम स्थानीय र प्रदेश सरकारबाट सञ्चालन गर्ने तथा प्रशोधन र बजारीकरणको कार्यक्रमको लागि उचित बजेट विनियोजन गर्ने ।		
		फर्जी प्रस्ताव पर्ने गरेको	स्थलगत अनुगमन निरीक्षण GPS को प्रयोग ।		
१७	पर्सा	प्रस्तावहरू आवश्यकता भन्दा कम पर्ने गरेको र ५० प्रतिशत लगानी गर्न नचाहने	अभिमुखीकरण कार्यक्रमबारे सरोकारवाला निकायलाई जानकारी गराइएको ।		
		निजी नर्सरीहरूबाट सरकारी दररेटमा किचीको बेर्ना नपाइने । (सरकारी रेट रू. १००, जिल्ला दररेट रू. १७५ र निजी नर्सरीको दररेट रू. ३०० देखि ५०० प्रति कलमी बेर्ना)	बेर्नाको मूल्यमा अनुदान दिँदा जिल्ला दररेटलाई आधार मानीएको ।	कार्यालयको स्वामित्वमा रहेको भवन भुक्तिका कारण अति नै जीर्ण रहेको ।	जिल्लास्थित पूर्णनिर्माण भवन कार्यालयलाई आवश्यक कार्यको लागि पत्राचार गरेको । परियोजना व्यवस्थापन एकाइलाई आवश्यक पहलको लागि पत्राचार गरिएको ।
१८	दोलखा	निजी नर्सरीहरूबाट उपलब्ध विरूवाहरूमा जातीय पहिचान नछुट्टिने	शितोष्ण फलफूल रुटस्टक विकास केन्द्र, बौच दोलखाको प्राविधिक सहयोगमा निजी नर्सरी धनीको बगैँचामा रहेको माउबोटहरूको Fruit morphological characteristicsको आधारमा Tagging गर्न समन्वय गरिएको ।	साविक जि.कृ.वि.का. दोलखाको नाममा रहेको धेरै जग्गा र दुईवटा भवन सशस्त्र प्रहरीले प्रयोग गरेको ।	कृषि तथा पशुपन्छी विकास मन्त्रालयमा पत्राचार गरेको ।

क्र. सं.	जिल्ला	आयोजनामा देखिएका मुख्य मुद्दा मुख्य समस्याहरू (नीतिगत र कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मात्र)	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MDAC मा प्रस्तुत गर्न पर्ने समस्याहरू	समस्या समाधानका लागि सुभावाहरू
१९	सिन्धुपाल्चोक	कृषि भण्डारणको पूर्वाधारहरूको अभाव । प्रविधिक दक्षताको सिमितता ।	कृषकहरूकै लागत सहभागितामा Residential पुरानो कोठाहरूलाई Coolbot technology प्रयोग गरी Cool chamber मा परिणत गरी परीक्षण गर्न लागिएको (Space=1000 cu= Ft= and Storage capacity 6000 kg) अनुभवी तथा विज्ञहरूसँग परामर्श लिने गरेको । विरूवा काटछोँटमा सिमित दक्ष कृषक तथा प्राविधिक कै भर पर्ने गरेको ।		
२०	नुवाकोट	Covid-१९ को कारणले स्वीकृत कार्यक्रमहरूमा कार्यान्वयन समस्या । Covid-१९को कारणले कृषि उत्पादन सामग्रीको सहज रूपमा उपलब्ध नहुनु । Lockdownको समयमा कृषि उपजहरूको दुवानी र बजारीकरणमा समस्या परेको । कार्यक्रम कार्यान्वयनमा संघ, प्रदेश, स्थानीय र अन्तर निकायहरू बीच प्रभावकारी समन्वय नहुनु । स्वीकृत दरबन्दी अनुसार कर्मचारी नहुनु । स्थानीय तहमा सञ्चालित कृषि कार्यक्रमहरूको रिपोर्टिङ ।	सुरक्षाको प्रोटोकल अपनाइएको । सज्ज्यास र कृषकहरूको बीच समन्वय गरी सामग्री उपलब्ध गराउन प्रयास गरिएको । स्थानीय प्रशासन र सुरक्षा निकायहरू बीच समन्वय गरिएको । समन्वय गर्ने प्रयास गरिएको । PMAMP-PMU लाई जानकारी गराइएको ।	समन्वयको संयत्र बन्नु पर्ने ।	कृषि जन्य सामग्रीहरूको दुवानीको लागि सहजीकरण गरिनु पर्ने । स्थानीय प्रशासन र सुरक्षा निकायहरू बीच समन्वय गरिनु पर्ने । समन्वयात्मक रूपमा कार्यक्रम सञ्चालन हुनु पर्ने । कर्मचारीको व्यवस्था हुनु पर्ने ।
२१	धादिङ				

क्र. सं.	जिल्ला	आयोजनामा देखिएका मुख्य मुख्य समस्याहरू (नीतिगत र कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मात्र)	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MDAC मा प्रस्तुत गर्न पर्ने समस्याहरू	समस्या समाधानका लागि सुझावहरू
२२	भक्तपुर	जग्गा स-साना टुक्राहरूमा खण्डीकरण भएकोले एकीकृत गर्न समस्या, सार्वजनिक जग्गा उपलब्ध हुन नसकेको ।	समूह/सहकारीमार्फत एकीकृत रूपमा खेती गर्न अभिप्रेरित गरेको ।	जग्गा स-साना टुक्राहरूमा खण्डीकरण भएकोले एकीकृत गर्न समस्या सार्वजनिक जग्गा उपलब्ध हुन नसकेको ।	खेती योग्य जग्गाको वर्गीकरण गरी चक्रवाबन्दीमा खेती गर्ने समूह/सहकारी उद्यमीलाई विशेष नीतिगत व्यवस्था मिलाउन पहल गर्ने । सार्वजनिक निर्माणको लागि सार्वजनिक जग्गाको उपलब्धता सहजै हुनसक्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने ।
२३	रामेछाप	अधिकृत स्तरको प्राविधिक कर्मचारीको अभाव ।	अभावको व्यहोरा मौखिक र लिखित रूपमा जानकारी गराइएको ।	अधिकृत स्तरको प्राविधिक कर्मचारीको अभाव ।	कम्तीमा पनि एक जना पशु सेवा तर्फको कर्मचारीको पदपूर्ति हुनु पर्ने ।
२४	सिन्धुली	बाली विशेषमा बीमा प्रभावकारी हुन नसकेको ।	जनचेतनामूलक कार्यक्रम गरिएको ।	विभिन्न कृषकहरूले समयमै क्षतिपूर्ति नपाउने ।	बाली बीमा सहजकर्ता राखी फिल्डमै पुगेर बीमा गराउने र क्षतिपूर्तिको व्यवस्था गरिनु पर्ने ।
२५	मकवानपुर	विभिन्न तहबाट प्राप्त हुने एकै प्रकृतिको अनुदान कार्यक्रममा विविधता ।	संघीय सरकारबाट कृषकहरूमा अनुदान ५० प्रतिशत मात्र उपलब्ध गराउने कार्यविधि र नीतिगत व्यवस्थाबारे जानकारी गराएको ।	समान प्रकृतिका कार्यहरूमा अनुदान पाउने ग्राहीले अनुदान प्रतिशतमा एकरूपकता हुनु पर्ने ।	स्थानीय तहबाट किसानहरूको वर्गीकरण गरी सहूलियतको व्यवस्था हुनु पर्ने ।
		तहगत प्राविधिक कर्मचारीको पारिश्रमिक सेवा सुविधा फरक हुनु ।	संघ संगठनमार्फत समस्या उजागर भएको ।	समान स्तरका कर्मचारीको पारिश्रमिक सेवा सुविधा एकरूपता कायम गर्नपर्ने ।	कार्य बमोजिम वर्गीकरण हुनु पर्ने ।

क्र. सं.	जिल्ला	आयोजनामा देखिएका मुख्य समस्याहरू (नीतिगत र कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मात्र)	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MDAC मा प्रस्तुत गर्न पर्ने समस्याहरू	समस्या समाधानका लागि सुझावहरू
२६	चितवन	<p>नीतिगत समस्या:</p> <ul style="list-style-type: none"> न्यूनतम समर्थन मूल्यको कार्यान्वयन हुन नसक्नु । धानको बीउ र टिस्कुक्ल्वर बिरूवाको गुणस्तर न्यून हुनु । तीन बाली पद्धतिमा उपयुक्त हुने मसिना धानका जातहरूको अभाव । केरा र तरकारीको बजार व्यवस्थापन कठिनाई । मौरीको वंश सुधारका लागि अपर्याप्त संस्थागत क्षमता । Seasonal र छोटो अवधिका लागि प्रयोग हुने Machinaries मा अनुदान प्रतिशत न्यून । <p>कार्यक्रम गत समस्याहरू:</p> <ul style="list-style-type: none"> चक्राबन्दी खेती सञ्चालनका लागि टुक्रे र खण्डिकृत जमिन र सामूहिकताको भावना नहुँदा कठिनाई । केरा खेतीका लागि जमिन उपलब्धतामा कठिनाई । मालभोग जातको केरामा पानामा रोगको समस्या । चैते धानको न्यून मूल्य । रानी मौरीको गुणस्तर सुधारका लागि कठिनाई । 	<ul style="list-style-type: none"> न्यूनतम मूल्य कार्यान्वयनका लागि सहकारीसँग समन्वय । छोटो अवधिमा पाक्ने मसिनो जातको धान छनौटका लागि अनुसन्धान गरिएको र नार्क र IRR। संस्थासँग समन्वय । सामूहिक छलफल तथा बैठकहरू आयोजना । केरा खेतीको पानामा रोग नियन्त्रणका लागि नार्कसँग समन्वय । रानी मौरीको गुणस्तरका लागि तालिम तथा नशल सुधारका लागि विदेशबाट रानी मौरी ल्याउने प्रयास गरिएको । 		<p>१. चैते धान लगायतका वस्तुहरूको न्यूनतम समर्थन मूल्य तोकी कार्यान्वयनका लागि सहकारीहरूलाई सशक्तिकरण गर्नु पर्ने ।</p> <p>२. धानको बीउ र टिस्कुक्ल्वर बिरूवाहरूको गुणस्तर नियमन निकायलाई प्रभावकारी बनाइनु पर्ने ।</p> <p>३. मौरीको वंश सुधारका लागि संस्थागत दक्षताको विकास गर्नु पर्ने ।</p> <p>४. Seasonal र छोटो अवधिका लागि प्रयोग हुने Machinaries मा ८५% अनुदानको व्यवस्था गर्नु पर्ने ।</p> <p>५. IRR/NARC सँग समन्वय गरी छिटो अवधिको मसिना जातको धानको व्यवस्था गर्नु पर्ने ।</p> <p>६. टुक्रे र खण्डिकृत जमिनलाई एकीकरण गर्नका लागि स्थानीयको भू-उपयोग परिपक्वलाई कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने ।</p> <p>७. केरामा पानामा रोग सहन सक्ने जातहरू जस्तै जी-९ र विलियम हाईब्रिडको पोष्टहाभेण्टलाई बृद्धि गरी कृषकहरूमा सचेतना ल्याउनु पर्ने ।</p>
२७	गोरखा				
२८	लमजुङ				

क्र. सं.	जिल्ला	आयोजनामा देखिएका मुख्य मुख्य समस्याहरू (नीतिगत र कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मात्र)	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MDAC मा प्रस्तुत गर्न पर्ने समस्याहरू	समस्या समाधानका लागि सुझावहरू
२९	मुस्ताङ	फराकिलो कार्य क्षेत्र । जनशक्ति अभाव ।	४ जिल्ला तथा २ भिन्न जोन हुँदा व्यवस्थापन गर्न गाह्रो । प्रशासनिक एकाइ र जोन एकाइको यातायात दुरी लगभग ७ घण्टाको रहेको । प्रथम चौमासिक तथा दोस्रो चौमासिकको आधासम्म कोभिडको बन्दाबन्दीको कारणले मुस्ताङ प्रवेश गर्न पिसिआर टेष्ट माग गर्ने गरिएको साथै होम क्वारेन्टाइन बस्नु पर्ने र बाहिर निस्कन प्रतिबन्ध जस्तो अवस्था रहेको । प्रथम चौमासिक अवधि र दोस्रो चौमासिकको मध्यसम्म पनि अति नै कम प्राविधिक जनशक्ति (कार्यालय प्रमुख र एक स्थायी ना.प्रा.स.) मात्र रहेको । पटक पटक अनुरोध पछि अहिले लगभग प्राविधिकहरू पठाइएको अवस्था ।	भौगोलिक विकटताका कारण मुस्ताङ र म्याग्दी जिल्लामा थप दरबन्दिहरू श्रृजना गरिनु पर्ने अथवा मुस्ताङ र म्याग्दीमा २ वटा PIU बनाउनु पर्ने ।	मुस्ताङ र म्याग्दी जिल्लामा दरबन्दी अनुसार पदपूर्ति गरिनु पर्ने र सरूबासंगसँगै पदपूर्तिको पनि तुरून्त व्यवस्था गरिनु पर्ने ।
		नयाँ क्षेत्र विस्तारको लागि सिँचाइको अभाव ।	हाल साना तथा मझौला सिँचाइ कार्यक्रम राखिएको र अझै धेरै संख्या आगामी कार्यक्रममा माग गरिएको ।		साना तथा मझौला सिँचाइ कार्यक्रम राखिनु पर्ने तथा सिँचाइ डिभिजनलाई बजेटको व्यवस्था सहित माथिल्लो निकायबाट निर्देशन हुनु पर्ने ।
		मुस्ताङ जिल्लाका सार्वजनिक जग्गामा स्याउ खेती भइरहेको, लालपुर्जा तथा लिजको कागजात नभएकोले सरकारी सेवा सुविधा प्रदान गर्न नमिलेको ।	जिल्ला तथा प्रदेशस्तरका कार्यक्रमहरूमा बारम्बार पहलकदमी तथा बहस पैरवी गर्ने गरिएको ।	संघीय मन्त्रालयबाट यसको आवश्यकताको बारेमा सम्बन्धित मन्त्रालयसँग समन्वय गरिनु पर्ने ।	संघीय मन्त्रालयबाट यसको आवश्यकताको बारेमा सम्बन्धित मन्त्रालयसँग पहल गरिनु पर्ने ।

क्र. सं.	जिल्ला	आयोजनामा देखिएका मुख्य समस्याहरू (नीतिगत र कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मात्र)	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MIDAC मा प्रस्तुत गर्न पर्ने समस्याहरू	समस्या समाधानका लागि सुझावहरू
३०	कास्की	प्रा.स./ना.प्रा.स.को पदपूर्ति नभएका कारण कार्यक्रम कार्यान्वयनमा समस्या । स्थानीय पालिकासँग समन्वय गरी सञ्चालन गर्नु पर्ने कार्यक्रम सञ्चालनको लागि समन्वयको समस्या ।	प्रा.स./ना.प्रा.स.को पदपूर्तिका लागि कृषि विकास मन्त्रालयमा बारम्बार पहल गरेको । कार्यक्षेत्र अन्तर्गतका पालिकाका पदाधिकारीसँग कार्यक्रमको बारेमा जानकारी एवम् छलफल ।		पदपूर्तिका लागि आवश्यक समन्वय गरिदिनु पर्ने । साभेदारीमा गर्नु पर्ने कार्यक्रमहरूको नीतिगत व्यवस्था सहितको परिपत्र पालिकामा भएमा सहज हुने ।
३१	नवलपरासी पूर्व				
३२	स्याङ्जा				
३३	बाग्लुङ	भौगोलिक कठिनाई, कार्यालयको गाडी निकै जीर्ण भएको साथै ३ जिल्लामा फैलिएको कार्यक्षेत्रमा स्थलगत अनुगमन एवम् कार्यक्रम सञ्चालनको लागि असहज ।	परियोजना व्यवस्थापन एकाइमा जानकारी गराइएको । फिल्डमा भाडाको गाडी रिजर्भ गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएको ।		राम्रो अवस्थाको गाडी उपलब्ध हुन सकेमा कार्यक्रम सञ्चालनमा सहजता हुने ।
३४	रूकुम पूर्व	स्थानीय पालिकासँग समन्वय गरी सञ्चालन गर्नु पर्ने कार्यक्रम सञ्चालनको लागि समन्वयको समस्या । कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने क्रममा कृषकहरूबाट पनि रकम उठाउनु पर्ने तर अधिकश ओखर उत्पादन क्षेत्रका कृषकहरू आफ्नो लगानी गर्न अनिच्छुक रहेका, बाटो को सुविधा नभएको र खच्चर/घोडामार्फत सामान ढुवानी गर्नु पर्ने भएको कारण ढुवानी अत्याधिक महङ्गो पर्ने, ओखर/स्याउमा विशेषत चट्टानी ठाउँमा खाडल खनी विरूवा रोपण गर्नु पर्ने भएकोले खाडल खनिको लागि समेत ५०% अनुदानको माग भएको ।	कार्यक्षेत्र अन्तर्गतका पालिकाका पदाधिकारीसँग कार्यक्रमको बारेमा जानकारी एवम् छलफल ।		साभेदारी गर्नु पर्ने कार्यक्रमहरूको नीतिगत व्यवस्था सहितको परिपत्र पालिकामा भएमा सहज हुने । कार्यविधिहरू ठाउँ अनुसार फरक फरक हुनु पर्ने र विशेषत उच्च हिमाली जिल्लाहरूमा विशेष अनुदान उपलब्ध हुनु पर्ने ।

क्र. सं.	जिल्ला	आयोजनामा देखिएका मुख्य मुद्दाहरू (नीतिगत र कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मात्र)	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MDAC मा प्रस्तुत गर्ने पने समस्याहरू	समस्या समाधानका लागि सुझावहरू
३५	प्युठान	कृषि यान्त्रिकरण लगायत अन्य अनुदान वितरण सम्बन्धी छुट्टै कार्य विधि नहुँदा कार्यान्वयनमा असहज ।	मौजुदा जनशक्तिको प्रयोग गरी छिरलिएको क्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न प्रयास गरिएको, सहकारी तथा स्थानीय तहसँगै लागत साभेदारीमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गरी दोहोरोपन हटाउन प्रयास गरिएको ।	कृषि यान्त्रिकरण लगायत अन्य अनुदान वितरण सम्बन्धी छुट्टै कार्य विधि नहुँदा कार्यान्वयनमा असहज ।	छुट्टै निर्देशिका हुँदा कार्य सञ्चालनमा सहजता एवम् एकरूपता आउने ।
३६	गुल्मी	कार्य क्षेत्र असाध्यै छिरलिएको र जनशक्ति कम भएको, सञ्चालक समितिको क्षमता विकास गर्न कठिनाई भएको, आयोजनाको र प्रदेश सरकारको कृषि ज्ञान केन्द्र तथा स्थानीय तहसँगको कार्यक्रममा दोहोरोपना देखिएको ।	परियोजना व्यवस्थापन एकाइसँग पटक पटक अनुरोध गरिएको ।	जोन/सुपरजोनमा छिरलिएको कार्यक्षेत्रमा जनशक्ति व्यवस्थापन कठिन ।	जोन/सुपरजोन कार्य क्षेत्रलाई कुनै निश्चित क्षेत्र भित्र राखेर जनशक्तिलाई सघन रूपमा खटाई कार्यक्रम सञ्चालनको लागि निर्देशिका तथा कार्यविधि लागू गरी कार्यक्रम सञ्चालनमा सहयोग पुऱ्याउनु पर्ने ।
३७	अर्घाखाँची	दरबन्दी अनुसार स्थायी प्राविधिक कर्मचारी परिपूर्ति नहुनु । दुइ पाइप्रो साधन कम भएको । प्रति बाखा खोर निर्माण क्रियाकलापमा बजेट कम रहेकोले निर्माण कार्यमा कृषकहरू उत्साहित नभएको । कफी क्षेत्र विस्तार कार्यक्रममा लक्ष्य अनुसार बजेट निकै न्यून रहेकोले उक्त बजेटबाट लक्ष्य अनुसार क्षेत्र विस्तार गर्न कठिनाई ।	मोटरसाईकल उपलब्धताको लागि समन्वय गरिएको । विनियोजित बजेटबाटै निर्माण गर्न सहजीकरण गरिएको । लक्ष्य संशोधनको लागि पठाइएको ।	पदपूर्ति हुन नसकेको स्थायी प्राविधिक कर्मचारी करार वा सेवा परामर्श अन्तर्गत प्रस्ताव गर्नु पर्ने । समन्वय गरी शीघ्र उपलब्ध गराउनु पर्ने । आगामी कार्यक्रममा पर्याप्त बजेट प्रस्ताव गर्नु पर्ने ।	पदपूर्ति हुन नसकेको स्थायी प्राविधिक कर्मचारी करार वा सेवा परामर्श अन्तर्गत प्रस्ताव गर्नु पर्ने । समन्वय गरी शीघ्र उपलब्ध गराउनु पर्ने । आगामी कार्यक्रममा पर्याप्त बजेट प्रस्ताव गर्नु पर्ने । चैत्र महिना भित्र लक्ष्य संशोधन गरिनु पर्ने ।

क्र. सं.	जिल्ला	आयोजनामा देखिएका मुख्य मुद्दाहरू (नीतिगत र कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मात्र)	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MIDAC मा प्रस्तुत गर्न पर्ने समस्याहरू	समस्या समाधानका लागि सुझावहरू
		बीउ स्रोत केन्द्र स्थापना कार्यक्रम सञ्चालनको लागि लागत साभेदारी र सार्वजनिक जमिन उपलब्धता हुन नसकेको	सम्बन्धित स्थानीय तहसँग सहजीकरण भइरहेको ।		स्थानीय तहमै सशर्त कार्यक्रम राखी सञ्चालन गर्न सकिने ।
		कृषि ज्ञान केन्द्रले लिएकाले कार्य गर्ने कोठाहरू अभाव भएको ।	तीनवटा कोठामा सम्पूर्ण कर्मचारी बस्ने गरेको ।		कृषि ज्ञान केन्द्रसँग परियोजना व्यवस्थापन एकाइ वा कृषि तथा पशुपन्थी विकास मन्त्रालयले आधा आधा प्रयोग गर्ने व्यवस्था मिलाई दिनु पर्ने ।
३८	पाल्पा	मत्स्यपालन पोखरी निर्माण अनुदानमा समस्या ।	मत्स्य उत्पादन विशेष कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधी-२०७२ मा प्रति हेक्टर जलाशयको रू. ३ लाख अनुदान रहेकोमा सो अनुदान रकम पुनः मूल्याङ्कनको लागि परियोजना व्यवस्थापन एकाइलाई जानकारी गराइएको ।		मत्स्यपालन पोखरी निर्माण अनुदानमा पुनः मूल्याङ्कन गरिनु पर्ने ।
३९	रूपन्देही	पङ्गसियस र एक लिंगीय टिलापियाको भुरा आपूर्ति सम्बन्धी समस्या । मत्स्यपालनको लागि सहुलियत कृषि मिटर उपलब्ध नहुनु ।	माछा भुरा आयात गर्न सम्बन्धित निकायबाट नीतिगत पहलको लागि अनुरोध गरिएको । माथिल्लो निकायमा नीतिगत पहलको लागि अनुरोध गरिएको ।		जिल्लास्तरबाट नै सिफारिस गर्न सकिने व्यवस्था हुनु पर्ने । मत्स्यपालनको लागि सहुलियतमा कृषि मिटर उपलब्ध हुनु पर्ने ।
		स्थानीय, प्रदेश स्तर तथा PMAMP बाट सञ्चालन हुने उही प्रकृतिको कार्यक्रमहरूमा अनुदान रकम तथा अनुदान प्रतिशतमा एकरूपता हुनु पर्ने ।	माथिल्लो निकाय तथा गोष्ठीहरूमा नीतिगत पहलको लागि अनुरोध गरिएको ।		अनुदान रकम तथा अनुदान प्रतिशतमा एकरूपता हुनु पर्ने ।
		कर्मचारीहरूको उत्प्रेरणा जागरण गराउने कार्यक्रम नभएको ।			कर्मचारीको वृत्ति विकासको सुनिश्चितता हुनु पर्ने ।

क्र. सं.	जिल्ला	आयोजनामा देखिएका मुख्य मुल्य समस्याहरू (नीतिगत र कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मात्र)	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MDAC मा प्रस्तुत गर्ने पर्ने समस्याहरू	समस्या समाधानका लागि सुभावहरू
४०	काभिलवस्तु	स्थान विशेष किटान गरी कार्यक्रम आउँदा सञ्चालनमा समस्या । प्रत्येक कार्यक्रमको कार्यक्रम सम्बन्धी नर्मसको व्यवस्थापन हुनु पर्ने ।	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू पटक-पटक प्रयास गर्दा पनि बाणगांगा न.पा.-२ मा डिप बोरीङ्ग कार्यक्रम सम्पन्न गर्न नसकिएको । कार्यविधिमा ७५ देखि ८५ प्रतिशत अनुदानको व्यवस्था गरिएको तर बजेटमा ५० प्रतिशत कार्य गर्ने व्यवस्था भएको तथा थप बजेट उपलब्ध नभएको तर पनि ५०% अनुदानमा कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरिएको ।		
४१	दाङ	परियोजनाको म्यानुअल, मर्म बारेमा प्रवेश तथा स्थानीय तहका कार्यालयहरूमा केही द्विविधा रहेको । मौरी नश्ल declining को कारणले उत्पादनमा कमी हुँदै गएको छ ।	प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष छलफल तथा सुभावहरू दिने गरिएको । अभिमुखीकरण कार्यक्रम राख्नु पर्ने । जोन क्षेत्रमा रानी मौरी उत्पादन तथा सुधारका कार्यक्रमहरू गरिएको । मौरी नश्ल सुधारको लागि केन्द्रीयस्तरको कार्यालयहरूबाटै कार्यक्रम राखी सञ्चालन गर्नु पर्ने ।	अनुदान दिने कार्यविधि/पूर्ण खर्च गर्ने प्रक्रिया नभएको ।	विस्तृत प्रक्रिया सहितको विधि तयार गरी लागू गर्नु पर्ने ।
४२	बाँके	परियोजनामा वृत्ति विकास, अनुसन्धानसँग जोड्ने तथा नयाँ प्रविधिसँग प्राविधिकलाई Update गर्ने कार्यक्रम नरहेको । प्राविधिक जनशक्ति (प्रशोधन/यान्त्रिकीकरण) । भारतीय हाइब्रिड बीउहरूमा कृषकको परनिभरता बढ्दै जानु, स्वदेशी हाइब्रिड मकैको बीउ बजारमा सहजै उपलब्ध नहुनु मकैको उच्च मूल्य अस्थिरता तथा बजारीकरणमा समस्या ।	स्व.अध्ययन तथा अन्य जिल्लाबाट जानकारी प्राप्त गर्ने गरेको । अन्य संस्थाबाट सहयोग लिइएको । स्वदेशी हाइब्रिड मकैको प्रदर्शनीमार्फत नेपाली मकैका जातहरू प्रति कृषकको खेती प्रणाली जोड्ने प्रयास भएको ।		

क्र. सं.	जिल्ला	आयोजनामा देखिएका मुख्य मुद्दाहरू (नीतिगत र कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मात्र)	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MDAC मा प्रस्तुत गर्ने पर्ने समस्याहरू	समस्या समाधानका लागि सुझावहरू
		अमेरिकन फौजी कीराको प्रकोप ।	सञ्चार माध्यमबाट कीरा रोकथामबारे जानकारी मूलक सूचना प्रसारण । कृषकहरूलाई निःशुल्क विषादी वितरण ।		
		कार्यालयमा रहेका मोटरसाइकल, गाडी पुराना तथा पटक पटक मर्मत सम्भार गरिरहनु पर्ने भएको ।			
		चैतेधानको वजारीकरणमा उचित मूल्य र वजारीकरणमा समस्या ।	नेपाल खाद्य व्यवस्था तथा व्यापार कम्पनीसँग समन्वय गरिएको ।		नेपाल सरकारको माथिल्लो निकायबाट पहल गरिनु पर्ने ।
४३	बर्दिया	चैते धानको बेनालाई चिसोबाट जोगाउन समस्या । गवारो कीराको प्रकोप बृद्धि हुँदै जानु ।	कृषक समूह/सहकारी तथा उद्यमीहरूलाई ५० प्रतिशत अनुदानमा प्लाष्टिक सिट वितरण गरिएको । नर्सरी घरहरू स्थापना गर्नु पर्ने । राष्ट्रिय धान वाली विकास कार्यक्रम तथा अन्य निकायहरूसँगको समन्वयमा सचेतना मूलक तालीम कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।		थप अनुदानको व्यवस्था हुनु पर्ने । आकस्मिक लगायतका कीरा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने ।
		चैते धान भित्र्याउन समस्या ।	धान वालीलाई पानीबाट जोगाउन विनालको व्यवस्थापन गर्ने खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउदा Covid-19 को कारण उपलब्ध गराउन नसकिएको ।		
४४	डोल्पा				
४५	मुगु	जोन क्षेत्र भित्रका कृषक समूह/कृषि सहकारी /कृषि फार्म/कृषि कम्पनीहरूको मार्ग बमोजिम चक्रवादी र क्षेत्रफल विस्तार कार्यक्रम सञ्चालन गर्न नसकिएको ।	प्राप्त बजेटलाई बाँडफाँड गरी धेरै भन्दा धेरै कृषक समूह र कृषि सहकारीहरूको मागलाई सम्बोधन गर्ने प्रयास गरिएको ।	मुगु जिल्लामा १५ (पन्ध्र) भन्दा बढी किसिमका रैथाने सिमीको खेती भइरहेको र उक्त जातहरू सूचिकृत/ दर्ता नहुँदा सिमीको व्यावसायिक खेती प्रचार प्रसार र प्रवर्द्धनका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्न असहज भएको ।	वीउ विजन गुणस्तर नियन्त्रण केन्द्र र नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषदसँग सहकार्य र समन्वय गरी छिटो छरितो माध्यमबाट उक्त जातहरूको सूचिकृत/दर्ता गरिनु पर्ने ।

क्र. सं.	जिल्ला	आयोजनामा देखिएका मुख्य मुल्य समस्याहरू (नीतिगत र कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मात्र)	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MDAC मा प्रस्तुत गर्ने पर्ने समस्याहरू	समस्या समाधानका लागि सुझावहरू
		सिसमीको उन्नत उत्पादन प्रशोधन र भण्डारणका प्रविधिहरूबारे प्रचार प्रसारको लागि तालिम, प्रदर्शनी र भ्रमण कार्यक्रम नभएको ।	प्राविधिकहरूको परिचालन गरी प्राविधिको विस्तार गर्ने प्रयास गरिएको ।	मुगुको रैथाने सिसमीको औपचारिक किसिमबाट बजारीकरणका लागि पर्याप्त स्रोत साधन र संस्थागत व्यवस्था नभएको ।	निजी क्षेत्रसँग खरिद पूर्व सम्झौताको व्यवस्था गरी देशका ठूला बजारहरूमा मुगुको सिसमीको प्याकेजिङ र लेबलिङ गरी बजारीकरण गरिनु पर्ने ।
		हिमाली भेगमा हाते ट्रयाक्टर र पावर टिलर जस्ता यन्त्र तथा उपकरणहरूको माग न्यून हुने भएकोले कृषि यान्त्रिकीकरणका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न असहज भएको ।	कृषकहरूलाई हाते ट्रयाक्टरको महत्व दर्शाई उक्त प्राविधिकहरू अवलम्बन गर्न उत्प्रेरित गरिएको । कृषि यान्त्रिकीकरणको कार्यक्रममा समावेश गर्न सकिने अन्य यन्त्र तथा उपकरणहरूबारे व्यवस्थापन एकाइसँग परामर्श लिइरहेको ।	चक्काबन्दी, क्षेत्रफल विस्तार र नर्सरीका कार्यक्रमहरूमा अनुदानग्राहीहरूबाट घेरबारका लागि बढी रकम प्रस्ताव भएको जसका कारण मुख्य उत्पादनका क्रियाकलापहरूमा बजेट न्यून हुने ।	हिमाली जिल्लाको जोन कार्यक्रम सञ्चालनको लागि घेरबार शिर्षकमा छुट्टै बजेटको व्यवस्था हुनपर्ने ।
		बीउ बैंक लगायतका महत्वपूर्ण कृषि पूर्वाधार निर्माणका लागि बजेट न्यून भएको ।	परियोजना व्यवस्थापन एकाइसँग थप बजेट माग गरिएको ।	हिमाली क्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालनमा बुबानीको लागत बढी हुँदा खास कार्यक्रमका लागि बजेट न्यून हुने ।	भौगोलिक क्षेत्र अनुसार उपयुक्त बजेटको व्यवस्था गरिनु पर्ने ।

क्र. सं.	जिल्ला	आयोजनामा देखिएका मुख्य मुल्य समस्याहरू (नीतिगत र कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मात्र)	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MDAC मा प्रस्तुत गर्न पर्ने समस्याहरू	समस्या समाधानका लागि सुझावहरू
		सिमि बालीको खेती अवस्था ५ देखि ६ महिना हुने र बाँकी अवधिमा सिमीका उत्पादनका क्रियाकलापहरू नहुने हुँदा सिमी खेतीमा मात्रै कृषकहरूलाई सिमित गर्दा कृषकहरूको आमदानी घट्ने ।	सिमिलाई फलफूल र अन्य अन्न बालीसँग मिश्रित र अन्तरबालीको रूपमा खेती गर्न सरसल्लाह दिइएको । बेमौसमी सिमी खेती गर्नका लागि पनि कृषकहरूलाई सरसल्लाह दिइएको ।	प्राविधिक र अन्य कर्मचारीको क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू नहुँदा अपेक्षित कार्यसम्पादन नहुनु ।	तालिम, गोष्ठी, भ्रमण लगायतका कार्यक्रमहरूको व्यवस्था गरी कर्मचारीहरूको समयसापेक्ष क्षमता अभिवृद्धि गरिनुपर्ने ।
		दुर्गम हिमाली जिल्ला भएको हुनाले दुवानीमा कार्यक्रमको ठूलो अंश खर्च भई खास कार्यक्रमका लागि लगानी कम हुने ।	सामुहिक रूपमा दुवानीका क्रियाकलापहरू गर्न कृषकहरूलाई सल्लाह दिइएको ।	हिमाली क्षेत्रमा परियोजनाको मर्म र उद्देश्य अनुरूप कृषि कार्यक्रम सञ्चालन गर्न असहज भएको ।	हिमाली क्षेत्रमा कृषि कार्यक्रमको छुट्टै मापदण्ड कायम गरिनु पर्ने ।
		रोग, कीराको व्यवस्थापन गर्न बाली संरक्षण कार्यक्रम नभएको ।	कृषि विकास कार्यालयसँग समन्वय गरिएको ।	ब्लक र पकेट कार्यक्रम सञ्चालनमा प्रदेश कार्यालय र स्थानीय तहबाट अपेक्षित समन्वय नहुनु ।	पकेट, ब्लक र जोन कार्यक्रम सञ्चालनमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तह बीच बाध्यकारी समन्वयको प्रावधान हुनु पर्ने ।
		पशु वस्तु छाडा राख्ने चलन ।	पशु छाडा नछोड्न वडा बस्तीले नीति बनाउन सल्लाह दिइएको ।		पशु वस्तुबाट हुने हानि नोकसानीबाट जोगाउन घेराबार मा समूह, सहकारी तथा निजी फार्म सवैलाई ५०% अनुदान दिने ।
४६	हुम्ला	साना सिँचाइ सञ्चालनमा बाह्य सामग्री खरिद गर्दा दुवानी समस्या ।	साना सिँचाइ सञ्चालनमा गर्दा बाह्य सामग्री सिमेन्ट र पाइपको दुवानी र अन्य काममा अपुग भएमा सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालक फर्मले ५०% बढी भए पनि व्यहोर्ने गरी सम्झौता गरिएको ।		बाह्य सामग्री दुवानीलाई मध्यनजर गरी कम्तीमा एक साना सिँचाइ स्किम बराबर रु. पाँच लाख हुनु पर्ने ।

क्र. सं.	जिल्ला	आयोजनामा देखिएका मुख्य समस्याहरू (नीतिगत र कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मात्र)	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MDAC मा प्रस्तुत गर्ने पर्ने समस्याहरू	समस्या समाधानका लागि सुझावहरू	
४७	जुम्ला	कालीकोट र जुम्लालाई एउटै एकाइमार्फत आर्थिक र प्रशासनिक कार्य गर्दा भौगोलिक विकटताका कारण कालीकोटमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सहज भएन कालीकोटको जोन क्षेत्र रासकोट पुग्न र दिन लाग्छ, मान्मावाट दिनभर हिडेर मात्र रासकोट पुगिन्छ। चारपाइरो गाडी जाँदैन। उच्च घनत्वको बगैँचा स्थापनाका लागि स्याउ विरूवा खरिदमा समस्या देखिएको। बोलपत्र आटवान गर्दा कृषकहरू ५० प्रतिशत रकम सुरुमै जम्मा गर्न तयार नभएका। अन्य विधिमाफत खरिद गर्दा सर्वाजनिक खरिद ऐनलाई छलेको जस्तो देखिने। कृषकहरू भन्धन ५०% हाँप्नो लगानी भएपछि हाँमीलाई सिधै खरिद गर्न दिनु पर्छ।	हाललाई परियोजना व्यवस्थापन एकाइमा मौखिक जानकारी मात्र गराइएको। उच्च घनत्वको बगैँचा स्थापना तथा सञ्चालन मापदण्ड जिल्ला परियोजना कार्यान्वयन अनुगमन तथा समन्वय समितिबाट स्वीकृत गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको।	उच्च पहाडका जिल्लाहरूमा यातायातको सहज नभएको कारण हरेक जिल्लामा परियोजना कार्यान्वयन एकाइ हुनु पर्छ। कृषकहरूलाई ५० प्रतिशत अनुदानमा दिने कार्यक्रमहरूको बारेमा सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावलीमा केहि व्याख्या नभएकोले ऐन तथा नियमावलीमा अनुदान दिने विषयको खरिद मोडालिटीका बारेमा हुनु पर्ने।	उच्च पहाडका जिल्लाहरूमा यातायातको सहज नभएको कारण हरेक जिल्लामा परियोजना कार्यान्वयन एकाइ हुनु पर्छ।	परियोजना निर्देशक समितिबाट कालीकोटलाई अलग परियोजना कार्यान्वयन एकाइ कायम गर्नु पर्ने। राष्ट्रिय फलफूल विकास केन्द्र र परियोजना व्यवस्थापन एकाइबाट स्याउको उच्च घनत्व बगैँचा स्थापना सम्बन्धी अनुदान कार्यविधि तयार गरी स्वीकृत गराउनु पर्ने र आयतित विरूवाको हकमा ८५ प्रतिशत अनुदान गराउनु पर्ने।
		५० प्रतिशत अनुदान	संघीय सरकारको नीतिका बारेमा जानकारी गराइएको।	उच्चमीलाई ५० प्रतिशत अनुदान र समूह/सहकारीलाई ७५ देखि ८५ प्रतिशत अनुदान हुनु पर्ने।		

क्र. सं.	जिल्ला	आयोजनामा देखिएका मुख्य मुल्य समस्याहरू (नीतिगत र कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मात्र)	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MDAC मा प्रस्तुत गर्ने पने समस्याहरू	समस्या समाधानका लागि सुभावाहरू
४८	दैलेख	अनुदानमा एकरूपता नभएको । संघ, प्रदेश, स्थानीय तह सबैको कार्यक्रम उस्तै उस्तै । लागत स्टिमेट अनुगमन समयमा गर्न गाह्रो जनशक्तिको कमी । यातायातको साधन नहुँदा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न समस्या ।	प्रदेश, स्थानीयसँग छलफल । व्यवस्थापन एकाइमा छलफल गरेको । इन्जिनियर, ओभरसियरसँग समन्वय गरेको । व्यवस्थापन एकाइमा छलफल गरेको । व्यवस्थापन एकाइ, मन्त्रालयमा पत्राचार गरेको ।	मन्त्रालयगत छलफल मन्त्रालयगत छलफल कार्यालयमा वा प्रदेश समन्वय मन्त्रालयमा जानकारी व्यवस्थापन एकाइले मन्त्रालयमा पहल	मन्त्रालयमा जानकारी । मन्त्रालयमा जानकारी । मन्त्रालयमा जानकारी । मन्त्रालयमा जानकारी । मन्त्रालयमा जानकारी ।
४९	जाजरकोट	दरबन्दी अनुसार दक्ष जनशक्तिको कमी, आधुनिकीकरण, व्यावसायिकरण र औद्योगिकीकरणका लागि जिल्लास्तरमा प्रयाप्त सामग्रीहरू उपलब्ध नहुनु ।	दरबन्दी अनुसार दक्ष जनशक्तिको समायोजनका लागि मन्त्रालयमा मौखिक कुरा भएको त्यस अनुरूप पदस्थापन भएको तर हाजिर नभई अन्यत्र काजमा बसेको ।	परियोजना कार्यान्वयन एकाइमा दरबन्दी बमोजिम अनिवार्य रूपमा कर्मचारीहरूको समायोजन तथा जाने वातावरण तयार गर्न पहल गर्नु पर्ने ।	दरबन्दी अनुसार समायोजन भएका कर्मचारीहरूलाई अनिवार्य रूपमा सरुवा भएको एकाइमा हाजिर हुन पहल गर्नु पर्ने ।
५०	सल्यान	एउटा परियोजना कार्यान्वयन एकाइहरूले दुई जिल्ला हेर्ने समस्या । पुरानो गाडी भएकोले दुई जिल्ला अनुगमन गर्न अछुटेरो ।	परियोजनाको कार्यक्षेत्र दुई जिल्ला भए पनि समन्वय गर्दै सञ्चालनमा ल्याईएको । अनुगमनमा जाँदा पटक/पटक गाडी मर्मत गर्दै सञ्चालनमा ल्याउँदै गरेको ।	एक परियोजना एक जिल्ला हुनु पर्ने । परियोजनाहरूमा अनुगमन गर्न गाडीहरूको समस्या ।	परियोजना कार्यान्वयन एकाइहरूले एउटै जिल्ला हेर्दा उपयुक्त हुने । पहाडी जिल्लाहरूमा राम्रो अवस्था भएका गाडीहरू हुनु पर्ने ।

क्र. सं.	जिल्ला	आयोजनामा देखिएका मुख्य समस्याहरू (नीतिगत र कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मात्र)	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MIDAC मा प्रस्तुत गर्न पर्ने समस्याहरू	समस्या समाधानका लागि सुझावहरू
५१	सुर्खेत	चकलाबन्दी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि प्रस्तावित क्षेत्रफल अनुसार विनियोजित रकम न्यून रहेको । स्थानीय तहको साभेदारीमा बीउ स्रोत केन्द्र स्थापना कार्यक्रम सार्वजनिक निर्माण (पूँजिगत) शिर्षक अन्तर्गतको बजेटबाट भण्डार गृहमात्र निर्माण हुने हुँदा बीउ उत्पादनको कार्यक्रमले पूर्णता नपाउने ।	स्थानीय तहहरूसँग समन्वय गरी कार्यक्रम सञ्चालनका लागि प्रयास गरिएको । स्थानीय तहहरूसँग समन्वय गरी कार्यक्रम सञ्चालनका लागि प्रयास गरिएको ।		स्थानीय तहसँग लागत साभेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा बजेट विनियोजनका लागि समयमै स्थानीयतहलाई आधिकारिक निकायबाट पत्राचार गरिनु पर्ने ।
५२	बाजुरा	जैतुनको उन्नत जात हाल सम्म पनि सिफारिस हुन नसकेको, जैतुन प्रशोधन मेसिन नहुँदा उत्पादन भइरहेको उच्च मूल्यको जैतुन यतिकै खेर गइरहेको ।	परियोजना व्यवस्थापन एकाइमा जानकारी पठाइएको ।		व्यावसायिक खेतीका लागि जैतुनका जात सिफारिस गरिनु पर्ने, जैतुन प्रशोधन मेसिन जडान गरिनु पर्ने ।
५३	बझाङ	१. आलु खेती गर्दा धेरै लगानी बीउ आलुमा लाने भएकोले कृषकले चकलाबन्दी जस्तो कार्यक्रममा उन्नत बीउ आलुमा ५० प्रतिशत अनुदान हालेर व्यावसायिक खेती गर्न नसक्नु । २. जिल्लामा गुणस्तर बीउको उपलब्धता नहुनु ।	१. कृषकलाई सहजीकरण गर्न प्राङ्गारिक मल, स्थानीय स्रोत साधनको परिचालन गरी खनजोत आदिमा अनुदान । २. बीउ आलुको समस्यालाई मध्यनजर गर्दै बीउ स्रोत केन्द्रमार्फत बीउ आलु भण्डारणको लागि स्थानीय तहको समन्वयमा कोल्ड च्याम्बर स्थापना गर्ने प्रयास गरिएको ।	१. आलुको हकमा धेरै जसो लगानी बीउ आलुमा हुने भएकोले ५० प्रतिशत अनुदान कार्यक्रमलाई बीउ आलुको हकमा ७५ प्रतिशत गरिनुपर्ने । २. जिल्लामा बीउ आलुको वासलात SQCC जस्तो केन्द्रीय निकायले गरे राम्रो हुने ।	
५४	दार्चुला	भौगोलिक विकटता र बाटोघाटोको अवस्था नाजुक ।	दार्चुला सदरमुकामबाट गाउँपालिका/नगरपालिकाहरूमा जान बाटोघाटोको कारण धेरै दिन लाग्ने भए तापनि नियमित रूपमा फिल्डको अनुगमन भइरहेको ।		

क्र. सं.	जिल्ला	आयोजनामा देखिएका मुख्य मुख्य समस्याहरू (नीतिगत र कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मात्र)	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MDAC मा प्रस्तुत गर्ने पने समस्याहरू	समस्या समाधानका लागि सुभावाहरू
		जनशक्तिको कमी ।	दरबन्दी अनुसारका कर्मचारीहरूको पदपूर्ति नभएको ।		दरबन्दी अनुसार कर्मचारीहरूको पदपूर्ति समयमै भइदिए कार्यक्रम सञ्चालनमा सहजता हुने ।
		स्याउ जोन क्षेत्र र ओखर क्षेत्रको विषय विशेषज्ञबाट स्थलगत अध्ययन नभएको ।	स्याउ र ओखर उत्पादन हुने क्षेत्रको विषय विशेषज्ञ ल्याउने प्रयास गरिएको ।		स्याउ र ओखर उत्पादन हुने क्षेत्रको विषय विशेषज्ञबाट स्थलगत अध्ययन भएको खण्डमा अझ कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सहजता हुने ।
		सवारी साधनको कमी ।	समय समयमा माथिल्लो निकायमा जानकारी गराएको नयाँ आ.व. २०७८/७९ बाट गाडीको समस्या समाधान हुने नयाँ गाडी खरिदको लागि बजेट विनियोजन भई गाडी किन्ने प्रक्रियामा रहेको ।		
५५	डडेल्धुरा	जंगली जनावरको प्रकोप, अन्तर निकाय समन्वयको कमी ।	घेराबारमार्फत आलु खेती सुरूवात गरिएको, गा.पा./न.पा. तथा ज्ञान केन्द्रसँग समन्वय भइरहेको ।	जंगली जनावरको प्रकोप र मभौला तथा ठुला सिँचाई योजना निर्माण	उपभोक्ता समितिले अनिवार्य जंगली जनावर रोकथामको लागि घेरावारको कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्ने र अन्तर निकाय समन्वयको लागि प.व्य.ए. ले समन्वय गर्नु पर्ने ।
५६	अछाम	बाखा खोर सुधार कार्यक्रममा बजेट कम हुनु । डिपिड ट्याङ्ग निर्माण कार्यक्रममा बजेट कम हुनु ।	कृषकलाई पालिकामा सम्पर्क गराई कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको । कृषकलाई पालिकामा सम्पर्क गराई कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको ।		

क्र. सं.	जिल्ला	आयोजनामा देखिएका मुख्य मुल्य समस्याहरू (नीतिगत र कार्यक्रमसँग सम्बन्धित मात्र)	समस्या समाधान गर्न गरिएका प्रयासहरू	MIDAC मा प्रस्तुत गर्ने पर्ने समस्याहरू	समस्या समाधानका लागि सुभावाहरू
५७	कैलाली	संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अनुदान नीति फरक भएको हुँदा कार्यक्रम सञ्चालनमा गाह्रो परेको । कृषिमा तीनै सरकारको कार्य प्रकृति एकै प्रकारको भएको । स्थानीय तथा प्रदेशबाट सञ्चालित परियोजनाका कार्यक्रमहरूको प्रगति प्रतिवेदन प्राप्त गर्न समस्या भई सम्बन्धित निकायलाई समयमा रिपोर्टिङ गर्न नसकिएको तीन तहका सरकार बीच अनुदान नीतिमा एकरूपता नहुनु, कार्यक्रममा दोहोरोपना फाल्गुन/चैत्रमा नहर मर्मत तथा सरसफाई गरिने भएकोले सिँचाई तथा छाडा पशुबस्तुको समस्याका कारण चैते धान खेती विस्तार कार्यक्रम उल्लेखनीय रूपमा हुन नसक्नु भारतीय धानका जातहरू (सिल्की, PR 99३, सर्जु, आदि) कृषकद्वारा बढी रुचाइएका कारण स्वदेशी उन्नत तथा हाईब्रिड जातहरू प्रवर्द्धनमा कठिनाई भएको । परियोजना कार्यान्वयनका लागि भएका कार्यविधिहरू स्पष्ट नहुँदा कार्यक्रम सञ्चालनमा कठिनाई भएको, सार्वजनिक खरिद ऐन नियमावलीसँग मेल नखाएको ।	विभिन्न फोरममा उक्त समस्या प्रस्तुत गरेको । समयमा रिपोर्टिङ गर्नु पर्ने । कृषकहरूलाई बुझाउने प्रयास गरिएको, तीन तहबिच समन्वयमा कार्यक्रम गर्ने गरिएको । साना सिँचाई कार्यक्रममा अनुदान प्राप्त गर्न कृषकलाई अनिवार्य रूपमा चैते धान लगाउनु पर्ने व्यवस्था गरिएको । जातीय प्रदर्शनका माध्यमबाट कृषकहरूलाई विश्वस्त पार्न खोजिएको । परियोजना व्यवस्थापन एकाइ तथा अन्य परियोजना कार्यान्वयन एकाइसँग सुभावा लिई कार्यसम्पादन गरिएको ।	संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अनुदान प्रतिशत नीति फरक भएको हुँदा कार्यक्रम सञ्चालनमा गाह्रो परेको ।	समस्या समाधानका लागि सुभावाहरू
५८	कञ्चनपुर				

३.१.१० परियोजनामा कोभिड-१९ को प्रभाव र समस्या

परियोजनासँग सम्बन्धित निकायहरू परियोजना कार्यान्वयन एकाइ, प्रदेश सरकार, भूमि व्यवस्था तथा सहकारी मन्त्रालय र ती निकायहरूबाट सञ्चालित पकेट, ब्लक, जोन र सुपरजोन कार्यक्रमहरूमा कोभिड-१९ को महामारीबाट प्रत्यक्ष तथा अप्रत्यक्ष रूपमा बाली/बस्तुहरूको उत्पादन, उत्पादन सामग्रीहरूको सहज उपलब्धता, फिल्ड अनुगमन र कृषि उपजहरूको बजारीकरणमा ठूलो असर परेको छ ।

कोभिड-१९ बाट कार्यक्रमहरूमा पर्न गएको असरहरू

क्र.सं.	समस्या	असर/प्रभाव	समाधानका सुझावहरू
१	उत्पादन सामग्रीको उपलब्धता	उत्पादन सामग्रीहरू बीउ, बेर्ना, माछा भुरा, मल, कृषि औजार आदि दुवानीमा असहज स्थितिका कारण कार्यक्रममा प्रत्यक्ष असर परेको ।	कृषि तथा पशुजन्य वस्तुहरूको सेवालार्इ अत्यावश्यक सेवामा राखिनु पर्ने ।
२	कृषि तथा पशुजन्य पदार्थको बजारीकरण	आवतजावतमा समस्याको कारणबाट कृषि उपज तथा पशुजन्य पदार्थहरूको बजारीकरणमा समस्या उत्पन्न भई कृषकहरूको उत्पादन उत्पादन थलोमै सडेको तथा प्याक्नु परेको अवस्था ।	विपदको समयमा कृषि उपज दुवानीमा प्रयोग हुने सवारी साधनहरूलाई सुरक्षाका उपायहरू अवलम्बन गरी सञ्चालन गर्न दिनुपर्ने ।
३	फिल्ड अनुगमनमा असहज	सेवाग्राहीहरूले परियोजनाबाट माग गरिएका प्रस्ताव, आवेदन र आवश्यक दस्तावेजहरू समयमा पेश गर्न नसक्दा सेवाबाट वन्चित हुने अवस्था ।	स्थानीय तह र प्रशासनसँग उचित समन्वय गरी प्राविधिकहरूलाई सुरक्षाको मापदण्ड अपनाई फिल्ड अनुगमनमा अनुमतिपत्रको व्यवस्था गरिनु पर्ने ।
४	परियोजनाबाट सञ्चालित पूर्वाधार निर्माणका कार्यहरू प्रभावित	प.का.ए. बाट सञ्चालन गर्नु पर्ने भौतिक पूर्वाधारसँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरू प्रभावित र प्रगतिमा कमी ।	विपदको समयमा कृषि व्यवसायलाई प्राथमिकतामा राखी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सहजीकरण गर्नु पर्ने ।
५	प्राविधिक सेवा/टेवामा कमी	कृषकहरू प्राविधिक सेवाबाट वन्चित ।	प्राविधिक सेवालार्इ विपदको समयमा अति आवश्यक सेवाभित्र राख्नु पर्ने ।
६	कृषि बीमा दाबीमा समस्या	कृषि क्षेत्रमा बढ्दो जोखिमको कारणबाट विमित कृषक, व्यवसायीहरू कृषि पेशाबाट पलायन ।	बीमा कम्पनीबाट प्राविधिक प्रतिवेदनको आधारमा बीमा रकम भुक्तानीमा प्रक्रियागत सरलीकरण र समयमा उपलब्ध गराउने व्यवस्था हुनु पर्ने ।
७	सञ्चार समस्या	विपदको समयमा सम्बन्धित निकायहरूमा सम्पर्क गर्न समस्या ।	स्थापना गरिएका किसान क्ल सेक्टरहरू अद्यावधिक र नि:शुल्क रूपमा किसानहरूको पहुँचमा हुने व्यवस्था गरिनुपर्ने ।

3.9.99 MAJOR ISSUES AND INTERVENTION FRAMEWORK

Crop/Commodity	Custom Hiring Set	Post-HARVEST/Processing	Major PRODUCTION Technologies/ Intervention	Major Diseases	Major Insects	Marketing Issues	Industrialization
Paddy	Tractor,Power Tiller, MB Plough, Disc Plough, Rotavator, Cultivator, Harrow, power weeder, Rice Planter, Reaper, Combine HARVEST, Track type combine HARVEST, Thresher, Beller machine, Laser land leveller, Seed drill, Case wheel, seeder, Nursery tray, Seed dressing drum, Seed sowing machine for nursery, Bond maker, Happy Seeder, Drum Seeder, Power sprayer	Storage facility, Threshing floor ,Dryer, Pre cleaner, Destoner, Dusker, Rice Polisher, Rice Grader, Rice Packaging	Spring rice, Use of Improved and hybrid variety . Boro rice, Seed PRODUCTION, Mechanization, Soil Test and Liming, Fine and aromatic rice cultivars, Irrigation, Land levelling, SR,DSR Technology, Short Duration Fine and Aromatic rice for boro/spring season, Biogas/composting from straw	Bacterial Leaf Blight, Blast, Neck spot,Zinc deficiency,False Smut,Seedling blight in tray type nursery, Sheath blight, Khaira diseases, sheath rot	Stem Borer, Rice Hispa, Bug, Hoppers, Armyworm, leaf folder	Moisture content in Spring rice, MSP and implementation, Storage facility in cooperative and private sectors	Rice Mill (Beaten rice,puff rice), Noodles,Bio gas generation
Maize	Tractor,Power Tiller, MB Plough, Disc Plough, Rotavator,Cultivator,Harrow, Power Weeder, Seed Cum Fertilizer Drill, Corn Thresher,Laser land leveller, Case Wheel,corn planter, Inter cultivator	Storage Godown maize milling machine, corn flour machine, corn milling machine,maize based pallet mill, silage making machine	Spring maize ,winter maize and hybrid maize	Leaf Blight, Ear Rot, Stalk Rot, Head Smut	Fall Army Worm, White Grub, Borer, Cut worm	Low protein percentage, Lack of recommended silage variety, lack of drying facility for rainy season maize	Poultry Feed Industry,Silage industry,Animal feed industry,maize flour mill Corn flakes industry, Fortification
Wheat	Tractor,Power Tiller, MB Plough, Disc Plough, Rotavator,Cultivator,Harrow, Power Weeder, Seed Cum Fertilizer Drill, Thresher,Laser land leveller, Case Wheel	(Cleaning-Tempering-Gristing-Milling-Packaging),Wheat Flour Milling Machine,	Use of Improved Variety, Mechanization, Zero Tillage Cultivation	Rust, Leaf Blight, Loose Smut	Wire Worm, Aphids	Gluten free wheat variety	Milling industry
Vegetables	Tractor,Power Tiller, Mini Tiller, MB plough, Cultivator, Harrow, Sprayer, Power sprayer,Drip Irrigation, Ridge maker machine, mulching machine, carrot sowing machine, compost spreader machine, fertilizer broadcasting machine, Power Weeder	Tomato ketchup Plant, Processing Plant,Vegetable Dehydration Plant, Electric/SolarDryer, Freezer, Packing slicer,Post HARVEST center, transport vehicle	Offseason PRODUCTION in Poly House, Post-HARVEST-Solar Dryer, Sprinkler, Plastic Mulching	Damping off, Nematode, Powdery Mildew, Downy Wilt, Antracnose, Nutrient deficiency	DBM, Cabbage Butterfly, Aphids, Fruit Borer, White Fly, Fruit Fly, Mite Thrips, Hopper	Dumping of Vegetables in Seasons, Lack of Access in Kalimati Market, Large Market Channel, No MSP, Competition in price with improved variety	Ketch up

Crop/Commodity	Custom Hiring Set	Post-HARVEST/Processing	Major PRODUCTION Technologies/ Intervention	Major Diseases	Major Insects	Marketing Issues	Industrialization
Potato	Ridger, Digger, Planter, Tractor, Power Tiller, MB Plough, Disc Plough, Rotavator, Cultivator, Harrow, Power Weeder, Laser Land Leveller, Sprayer, Drip Irrigation	Cleaning, Grading, Seed Treatment, Handeling, Packaging, Freezing Finger chips, cold store, Rustic store, cold chamber	Plastic Mulching, Improved Seed, PBS, Seed PRODUCTION, Hormonal Treatment to break dormancy in potato	Late Blight, Wart, Brown Rot, Common Scab	Cutworm, White Grub, PTM, Aphids, Red ant	Grading, Labeling and Branding	Chips industry, S starch extraction
Citrus		Washing and Sorting, Juice Extraction, Juice Refining, Juice Thermal Treating, Juice Bottling, Cap Sealing Machines, Slicers, Bottle Washing Machine	High quality sapling, Drip Irrigation, Hailnet				
Sweet Orange	Digger, Sprayer, Shovel, Crates, Gardening Gloves, Pruners, Watering Can, plucker		High quality sapling, Fruit Fly Control Using Protein Bait, Drip Irrigation Hailnet	Citrus Decline, Root Rot, Citrus Canker	Fruit Fly, Citrus Psylla	Lack of Storage Facility for Getting the Benefit of time Utility.	
Lemon			High quality sapling, All Season HARVESTing, High Density Planting, Drip Irrigation, Hailnet				
Apple			Irrigation, Fencing, High quality sapling, High density planting, training and pruning, drip irrigation, Hailnet, Overall orchard management	Papery Bark, Colar/ Crown Rot, Twig Blight	Wooly Aphids, Tent Caterpillar, Shoot/Stem Borer	Lack of storage facility for getting the benefit of time utility. Trend of premature HARVESTing, Lack of packaging and labelling.	Wine industries, juice industries, jam industries
Walnut	Digger, Power Sprayer, Shovel, Crates, Gardening Gloves, Pruners, Watering Can, Secature, Prunning saw, HARVESTing Bag, Ladder, Weighing machine, Plastic Doko, Minitiller, Sickle	Washing and Sorting, Juice Extraction, Juice Refining, Juice Thermal Treating, Juice Bottling, Cap Sealing Machines, Slicers, Bottle Washing Machine	High density planting, Lack of grafted sapling	Blight	Borer, Aphids	No grading system, relatively expensive than Chinese and indian walnut.	
Mango			Early and Late Variety, Drip Irrigation, Draw Variety	Mango Malformation, Anthracnose,	Mango Hopper, Red Banded Caterpillar, Stone Weevil	Lack of storage facility for getting the benefit of time utility. Lack of storage facility for getting the benefit of time utility, competition with imported banana.	

Crop/Commodity	Custom Hiring Set	Post-HARVEST/Processing	Major PRODUCTION Technologies/ Intervention	Major Diseases	Major Insects	Marketing Issues	Industrialization
Banana	Heavy duty tractor, Digger, MB plough, Sprayer, Shovel, Crates, Gardening Gloves, Pruners, Watering Can, Power sprayer	Pulper, Juice Extractors, Mixer/Grinders, Cap Sealing Machines, Slicers, Bottle Washing Machine, Ripening chamber, Transport vehicle, Packing material	Varieties similar to Malbhog, Nutrient management, Irrigation, High Density Planting, Drip Irrigation, Hailnet	Bacterial Wilt, Fusarium Wilt, Bunchy Top, Cold injury	Stem and Rhizome Weevil, Scaring Beetle, Nematode	Problem in Market Pricing Policy of Milk, Milk Holiday, DDC Couldn't Supply Milkpowder to Private Dairy, Mismatch of Demand and Supply	Chips and wine
Milk-Cow	Milk Transportation Tank, Milk Storage Tank/Freeze, Yogurt Processing Plant, Vacuum Mixer, Milk Homogenizer, Chilling vat, Milk Processing Plant, Dairy Processing Plant like SMP, Plant Installation etc	Separation, Clarification, Centrifugation, Pasteurization, Evaporation Drying, Cooling, Bottling, Packaging, Dairy Processing Plant like SMP Plant Installation etc	Breed Improvement in Dairy Animals Via A. I, Hay/Silage Making, TMR for Dairy Animals, Dairy Product diversification	FMD, Mastitis HS/BQ,	Parasitic infestation	Problem in Market Pricing Policy of Milk, Milk Holiday, DDC Couldn't Supply Milkpowder to Private Dairy, Mismatch of Demand and Supply	Dairy processing plant installation and operation .
Buffalo	Milk Transportation Tank, Milk Storage Tank, Yogurt Processing Plant, Vacuum Mixer, Milk Homogenizer, Chilling vat, Milk Processing Plant, Dairy Processing Plant like SMP Plant Installation etc.	Separation, Clarification, Centrifugation, Pasteurization, Evaporation Drying, Cooling, Bottling, Packaging, Dairy Processing Plant like SMP Plant Installation etc	Breed Improvement in Dairy Animals Via A. I, Hay/Silage Making, TMR for Dairy Animals, Dairy Product diversification	FMD, Mastitis HS/BQ,	Parasitic infestation	Problem in Market Pricing Policy of Milk, Milk Holiday, DDC Couldn't Supply Milkpowder to Private Dairy, Mismatch of Demand and Supply	Dairy processing Plant Installation and operation
Fish	Aerator, Portable Fish Pond, Fish Food Making Machine, Feeders, Water Purifier, Live fish transportation (Refrigerated Van), Cold storage, Dryer, Fishing nets	Handling, Control Temperature, Control Water Activity, Physical and Chemical Control, Control of Oxygen, (Grading-Slime Removal-Sealing-Washing-Cutting-Packaging), Drying	Biofloc, Modern Fish Hatchery/Nursery etc, Different layer of fish farming	Major bacterial and fungal fish diseases Saprolegniasis, epizootic ulcerative syndrome, Dropsy, Ichthyophthiriasis	Argulus, Folioacous, Trichodinosis, Dactylogyrosis	Dominant of fish imported from India with long days of freezing	Fish feed processing industry, Boneless fish processing
Meat-Goat	Meat Grinder, Vacuum Sealer, Meat Mixer, Chopper, Electric Saws, Castrator, Tagging machine	Slaughter house/meat shop management/handling, cutting, cleaning, mixing, packaging	Breed improvement via improved breed like boer cross over local goat, A. I technology in goat etc . .	PPR	Parasitic infestation	Insufficiency of market demand, Need more PRODUCTION by modern animal husbandry practices, Problem in transportation facility to farmers for goat/buck/kids selling	Construction of Modern goat shed, Collection center, Managed slaughter house/ slaughter slab, GHP Protocol should be applied .

Crop/Commodity	Custom Hiring Set	Post-HARVEST/Processing	Major PRODUCTION Technologies/ Intervention	Major Diseases	Major Insects	Marketing Issues	Industrialization
Pig	Meat grinder, Vacuum sealer, Meat Mixer, Chopper, Electric saws, Hoof cutter, Pig catcher, teeth cutter, Animal slaughtering equipment etc...	Slaughter House/Meat Shop Management/Handling, Cutting, Cleaning, Mixing ,Packaging	Breed improvement via exotic breed like landrace, hamshire, duroc, A. I. in pig, Animal feed industry, concept of Pig park	FMD, Swine Fever, PRRS in Swine .	Parasitic infestation	Export of one month piglet to Bhutan and China stop due to FMD, Insufficient PRODUCTION-need higher RODUCTION via keeping exotic breeds of swine, Problem in pig transportaton vehicle to farmers etc . .	Pig meat mart, Well managed slaughter house, slaughter slab/meat shop, GHP Protocol Application
Exporting Commodities- Coffee	Coffee Huller, Coffee Roaster, Coffee Separator, Coffee mass pulper	Pre cleaner, Destoner, Huller, Peeler, Polisher, Grader, Gravity Separator, Color Sorter, Packaging machine, sealer, Storage	Orchard management, High quality sapling	Anthraxnose, Leaf spot, leaf blight, coffee rust	White stem borer		Coffee Processing industry
Large Cardamom	Solar Dryer, Electrical Dryer, Wood-Fired Dryer, Grinder	HARVESTing-Threshing-Drying-Cleaning-Grading-Packaging-Storage	Asexual Propagation	Rhizome Rot, Chirke, Turkey		Price Fluctuation	Oil extraction industry
Ginger	Solar Dryer, Electrical Dryer, Grinder	HARVESTing-Selection-Washing-Peeling-Cutting-Pre Treatment-Drying-Packaging-Storage	Mulching, Improved seed, High yielding varieties	Rhizome Rot		Time to time export disturbance of Government of India	
Turmeric	Dryer, Grinder Machine	HARVESTing-Selection-Washing-Peeling-Cutting-Pre Treatment-Drying-Grinding - Packaging-Storage	Mulching, Improved seed, High yielding varieties, Higher curcumin content			Quality Issue	
Pulses/ Oilseeds Soybean	Seed Sheller, Cleaning Machine, Cooker, Oil Refiner, Filter Press, Oil Press Machine	Destoner-Cleaning-Crushing-Drying-Pressing, Oil extraction, Soyamilk, Soyapaneer	Top pinching for higher PRODUCTION in Soyabean, Rhizobium inoculation, pachlobutrazol application for higher yield	Soybean Mosaic Virus	Hairy Caterpillar, Pod Borer, Aphids		Soybean Refined oil, Feed Mill, Soyamilk, Soyapaneer

Crop/Commodity	Custom Hiring Set	Post-HARVEST/Processing	Major PRODUCTION Technologies/ Intervention	Major Diseases	Major Insects	Marketing Issues	Industrialization
Bean	Seed Sheller, Cleaning Machine, Cooker, Oil Refiner, Filter Press, Oil Press Machine	Destoner-Cleaning-Crushing-Drying-Pressing, Storage godown, oil mill	Variety, High yielding varieties	Blight, Root Rot, Wilt	Hairy Caterpillar, Pod Borer, Aphids	Top pinching for higher PRODUCTION in soyabean	
Lentil			High yielding varieties	Blight, Root Rot, Wilt	Pod Borer, Aphids		
Mustard			High yielding varieties	Blight, Root Rot, Wilt	Pod Borer, Aphids		
Bee	Bee Hive, Bee Smoker, Queen Excluder, Bee Feeder, Uncapping Tools, Protecting Suits, Honey Extractor, Wax collecting box, Honey testing equipment, Bee migration trolley, Equipment for queen rearing, Pollen collecting trap, Propolis collecting sheets	Pre Heating-Mixing-Filtering-Concentrating-Cooling-Packaging plant, collection center/Post HARVEST center, Transport vehicles, Quality testing equipment, Bottling and packaging equipments and machinery	A.I. in bee, Queen improvement, Migration, Foraging Area expansion, Plantation and conservation, good bee keeping practices, Use of bee byproducts, migration, Off season feeding	Nosema, European Brood, Foul American Brood, Sac brood disease, Acarine, Nosema	Mites, Wax moth, wasps, small ants, hives beetle, husk fly	Quality and traceability, MSP, Off Season Feeding	Honey Processing

३.१.१२ परियोजना कार्यान्वयनका सिकाइहरू

- परियोजनाका सम्भागहरू पकेट, ब्लक, जोन र सुपरजोनहरू परियोजनाको मर्म अनुसार सञ्चालन हुन नसकेको र यसबाट परियोजनाको अपेक्षित उपलब्धि प्राप्त गर्न कठिनाइ,
- सञ्चालन समन्वय समितिको भूमिकालाई कार्यक्रम कार्यान्वयनमा भन्दा समन्वयकारी र सहजीकरणको भूमिकामा केन्द्रित गर्न उपयुक्त हुने,
- प्रतिफलमा आधारित प्रोत्साहन अनुदानले बाली वस्तुको क्षेत्र विस्तार र उत्पादन वृद्धिमा सघाउ पुगेको साथै यान्त्रिकीकरणमा समेत सघाउ पुगेको,
- चैते धान प्रोत्साहनका लागि धानभन्दा अगाडि लगाउनु पर्ने बाली छोटो अवधिको लगाउँदा प्रोत्साहन गर्न सकिने,
- मध्यपहाडी क्षेत्रहरूमा मकै बीउ छर्ने प्रयोजनका लागि साना हाते औजार (Zab planter) प्रयोगमार्फत कृषि यान्त्रिकीकरण प्रति कृषकहरूको आकर्षण बढेको,
- प्लाष्टिक मल्व लगायतका विभिन्न आधुनिक प्रविधिहरू प्रति कृषकको आकर्षण बढेको,
- तराईका क्षेत्रहरूमा धान र मकैका हाइब्रिड बीउ प्रति आकर्षण बढ्दो साथै पहाडमा मकैको विज वृद्धि बढेको,
- पश्चिम तराईमा धान रोप्नु अघि छोटो समयको बाली तथा हरियो मलको रूपमा मुङ्ग खेती विस्तार हुँदै गएको जसका कारण बाली सघनता र माटोको उर्वराशक्तिमा सुधार,
- स्याउमा High density planting प्रति कृषकहरूको आकर्षण बढेको,
- गिन हाउसमा तरकारी उत्पादन प्रति आकर्षण बढेको तथा तरकारीको गुणस्तर बढेको,
- सौर्य उर्जाबाट तथा शून्य शक्ति पम्पबाट पानी तान्ने प्रविधि सफल भएकाले यसलाई विस्तार गर्न सकिने,
- जोन क्षेत्रमा सिकाइ केन्द्रको विकास गर्दा कृषकलाई प्रविधि सिकाइमा सहजता ।

३.१.१३ प्रविधि विस्तारमा परियोजना

प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना अन्तर्गत कार्यक्रम कार्यान्वयनको क्रममा विभिन्न नवीनतम् प्रविधिहरूको कृषकस्तरमा विस्तार भएका छन् । यस्ता प्रविधिहरूको विस्तारले कृषि उपजको लागत न्यूनीकरण, गुणस्तरमा वृद्धि, उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि लगायतमा सकारात्मक प्रभाव ल्याएका छन् । ती मध्ये केही प्रविधिहरूलाई यहाँ उल्लेख गरिएको छ ।

१. सुन्तलाजात फलफूलमा औँसा कीरा नियन्त्रण: औँसा कीराको कारण सिन्धुली र रामेछापमा जुनार खेतीबाट विस्थापित हुने अवस्थामा पुगेकोमा प्रोटिन बेटको प्रयोगले क्षेत्रगत कीरा नियन्त्रण कार्यक्रमबाट जुनार बगैँचा पुनर्स्थापनामा महत्वपूर्ण प्रविधि प्रसार भएको छ । प्रोटिन बेटको प्रयोग पूर्व हुने ५६ प्रतिशत नोक्सानीबाट ४.५ प्रतिशतमा घटेको छ जुन जुनार चीनमा निर्यातको लागि महत्वपूर्ण क्रियाकलाप हो ।
२. उच्च घनत्व स्याउ बगैँचा स्थापना: उच्च घनत्वको स्याउ खेती र ओखर खेतीको विस्तारबाट मोडलको रूपमा सुरुवात भई हाल देशका हिमाली जिल्लाहरूमा प्रवर्द्धन भएको छ । परियोजनाबाट हालसम्म मनाङमा १४.५ हेक्टर, मुस्ताङमा ६.५ हेक्टर, जुम्लामा ९ हेक्टरमा उच्च घनत्व स्याउ खेतीको विस्तार भएको छ । यस्ता विरूवा ३ मी. × १ मी. दुरीमा रोपण गरिन्छ । जुन परम्परागत तरिकामा ३०० विरूवा प्रति हेक्टर विरूवा मात्र हुनेमा यस विधिमा ३३०० विरूवा प्रति हेक्टरको दरमा रोप्ने गरिन्छ ।

३. चैते धान क्षेत्रफल विस्तार: परियोजनाबाट चैते तथा बोरो धानको क्षेत्रफलमा विस्तार (जस्तै: बर्दियामा परियोजनाको सुरूमा २३ हेक्टरबाट हाल ६५० हेक्टरमा विस्तार भएको छ, त्यसैगरी भापा, चितवन, कपिलवस्तु, धनुषा, बारा र पर्सामा चैते धानको क्षेत्रफल विस्तार भएको छ)
४. यान्त्रिकीकरण: परियोजनाको मुख्य उपलब्धिको रूपमा कृषि यान्त्रिकीकरण लिन सकिन्छ । यसको माध्यमबाट उत्पादन लागत न्यूनीकरण तथा पूर्ण यन्त्रबाट खेतीको सुरूवात भएको छ ।
  - मकै छर्ने र गोड्ने कार्यमा क्रमशः रू. १०,००० बाट १४००, रू. १२००० बाट ३००० प्रति हेक्टर खर्च न्यूनीकरण भएको (दाङ)
  - मकै छोडाउने कार्यमा प्रति टन रू. ४५०० बाट रू. ८५० खर्च न्यूनीकरण भएको (दाङ)
  - रिपर प्रयोग १ विगाहामा २ घण्टामा कटानी रू. ३४०० लागत यही काममा मानव श्रम प्रयोग गर्दा १४ जना र रू. ७००० खर्च (चितवन)
  - बेलर मेसिन प्रयोगका कारण पराल डढाउने प्रवृत्ति न्यूनीकरण र खेर जाने पराल बजारीकरण भई आय आर्जन भएको (चितवन)
  - धानबालीमा जमिन तयारी प्रति विगाहा रू. १०००० बाट रू. ३००० मा न्यूनीकरण (बर्दिया)
  - धान चुट्ने कार्यमा मानव श्रम प्रति विगाहा रू. ७००० खर्चबाट थ्रेसरको प्रयोग पश्चात रू. ३००० मा न्यूनीकरण भएको (बर्दिया)
  - धान काट्ने कार्यमा मानव श्रम प्रति विगाहा रू. ७५०० खर्चबाट रिपरको प्रयोग पश्चात रू. २००० मा न्यूनीकरण भएको (बर्दिया)
५. बीउ आलु उत्पादन: आलु जोन तथा सुपरजोनमा PBS बाट बीउ उत्पादन तथा उक्त बीउको प्रयोगबाट आलुमा उन्नत बीउ प्रतिस्थापन (SRR) मा उल्लेखनीय सुधार भएको छ । नुवाकोटमा ४९९००, सिन्धुपाल्चोकमा १५३००० र डडेल्धुरामा १०००० गरी जम्मा २१२९०० दाना PBS बीउ आलु ५०% अनुदानमा वितरण जसबाट पाँचौ वर्षमा २१२९० हेक्टरको लागि उन्नत बीउ आलु उपलब्ध हुने ।
६. हिउँदे मकै क्षेत्र विस्तार एवम् हाइब्रिड बीउ उत्पादन: मकै जोन तथा सुपरजोनमा हिउँदे मकै क्षेत्र विस्तार एवम् हाइब्रिड बीउ उत्पादन भइरहेको छ । हिउँदे मकै क्षेत्र विस्तार खोटाङ ५० हेक्टर, मोरङ ७० हेक्टर र दाङ २१८.७ हेक्टर गरी ३३८.७९ हेक्टर थप क्षेत्रफलबाट ९४८.६९ मे.ट. मकै उत्पादन हुने, भापामा १० हेक्टरमा रामपुर हाइब्रिड-१० मकै प्रदर्शन, दाङमा कम्पनीसँग सहकारीको Buy Back Agreement गराइ ८ हेक्टर क्षेत्रफलमा रामपुर हाइब्रिड १० जातको एफ-१ बीउ उत्पादन कार्यको थालनी भएको छ ।
७. बजारीकरण प्रवर्द्धन: ग्रेडिङ, प्याकेजिङ र ब्राण्डिङ सहितको विभिन्न कृषि उपजहरूको बजारीकरणमा सहयोग । उदाहरणको लागि स्याउ तथा किवीमा प्याकेजिङ तथा लेबलिङ सहयोग, जुनारमा QR कोड सहित Trace ability, स्याङ्जामा सुन्तलाको ग्रेडिङ आदि ।
८. चक्लाबन्दी खेती: अजयमेरू गा.पा. वार्ड नम्बर ३ धामी गाउँमा पकेट विकास कार्यक्रम र PMAMP-PIU डडेल्धुराको चक्लाबन्दी क्षेत्रमा घेरवार कार्यक्रमको सहकार्यमा पहिलो पटक नया क्षेत्रमा ११ हेक्टर आलुको क्षेत्र विस्तार । मण्डनदेउपुर न.पा. ज्यानेटार, काभ्रेपलान्चोकमा १३ रोपनी जमिन सम्प्राप्त भएको ।

खण्ड-घ

अनुसूचीहरू

अनुसूची -१

१. परियोजना कार्यान्वयन एकाइ (जोन/सुपरजोन) हरूको भारत प्रगति विवरण

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	वार्षिक वित्तियोजन			भारत प्रगति %			वार्षिक प्रगति						वार्षिक बजेट भार	वार्षिक प्रगति प्रतिशत
	पूँजीगत	चालु	जम्मा	पूँजीगत	चालु	जम्मा	खर्च			वित्तीय प्रगति %				
							पूँजीगत	चालु	जम्मा	पूँजीगत	चालु	जम्मा		
ताप्लेजुङ	३३७०	३७०४०	४०४२६	१००	९६.९१	९७.२	३३७०	३०७००	३४०७०	१००	८२.८५	८४.२८	१.४३	१.३९
संखुवासभा	३४५०	३७८४४	४१२९४	१००	९६.२७	९६.५८	३४५०	३३५८२.३	३९४३२.३	१००	९५.०८	९५.४९	१.४६	१.४१
ओखलढुङ्गा	३१७०	५०५९७.९	५३७६८	१००	७६.८८६	८२.७	२३५१.७	३७५०.३	४०३०२	७४.१८५	७५	७४.९६	१.९	१.५७
खोटाङ	३१७०	२८६०२.९	३१७७२.९	१००	९७.७७	९८.१	३१७३.३	२७५८१.९	३०७४९.२	९९.९१५	९६.४३	९६.७८	१.१२	१.१
तेह्रथुम	३३७०	४२८७४	४६२४४	१००	९७.१२	९७.३	३३६९	३८४७८	४१८४७	९९.९७	८९.७५	९०.४९	१.६३	१.५९
इलाम	३१७०	४१६५५	४४७८५	५.३६	४९.११	४६	१७०	२०३६०.६	२०५३०.६	५.३६	४९	४६	१.५८	०.७३
भापा	३०९०	६०९१२	६४००२	८४.७१	९२.९६	९२.५६	२६१३	५४६६५	५६८७८	८४.५६	८९.१	८८.९	२.२६	२.०९
मोरङ	३३७०	५८५०७	६१८७७	१	८५.२९	८६.२९	३३६९.४	४६०३९	४९४०८.४	९९.९८३	७८.६९	७९.८५	२.१८	१.८८
सुनसरी	३१७०	७९१६४	८२३३४	९४.६४	९३.३७	९४.०	३०००	६७७८.७	७०७८.७	९४.६३७	८५.५४	८९.९७	२.९	२.७३
उदयपुर	३१७०	३७२६	४०२९६	१००	९०	९२	२९३९.८	३२६३२.६	३५५७२.४	९२.७३७	८७.९	८८.२८	१.४२	१.३१
सिरहा	३०९०	६९५७८	७६६६८	३३	८१	७८.८	१०२६	५४९३५	५५९६१	३३.२	७८.९५	७७.०१	२.५६	२.०२
धनुषा	३६७०	६४१७९	६७८४९	१८.१४	९५.५५	९१.३६	६६५.७९	६१३२१.१	६१९८६.९	१८.१४	९५.५५	९१.३६	२.३९	२.१९
महोत्तरी	३१७०	४८०५५	५१२३५	१००	९०.४१	९१	३१६०.४	४२७०५.५	४५८६५.९	९९.६९७	८८.८५	८९.५२	१.८१	१.६४
सर्लाही	३०९०	२९८९५	३२९८५	१००	५७.४	६१.३७	३०९०	१७५५५	२०२४५	१००	५७.३८	६१.३८	१.९६	०.७१
रौतहट	३०९०	३४२२८	३७३१८	१००	९५.१३	९५.५४	२६५१	२४९८०	२७६३१	८५.८	७२.९८	७४.०४	१.३२	१.२६
वारा	३१७०	४८२१०	५१३८०	१००	९४.२९	९५.६२	३१६९	४५९९४	४९१६३	९९.९६	९५.३	९५	१.८१	१.७३
पर्सा	३३२०	३६२४३	३९५६३	८.४४	७६.२५	८०.६९	३२९९.३	२९९१४	३३२१३.३	९९.३८	८२.५४	८३.५५	१.४	१.२२

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	वार्षिक वित्तियोजन			भारित प्रगति %			खर्च			वित्तीय प्रगति %			वार्षिक बजेट भार	वार्षिक भारित प्रगति प्रतिशत
	पूँजीगत	चालु	जम्मा	पूँजीगत	चालु	जम्मा	पूँजीगत	चालु	जम्मा	पूँजीगत	चालु	जम्मा		
दोलखा	३०००	३६४६१	३९४६१	१००	१९१२	१९१९	२९३०	३३४०७३	३६४३७३	१७६६६	११६५	१२१	१.४	१.३८
सिन्धुपाल्चोक	३०९०	५७८०७	६०८९७	१००	१००	१००	३०७४.६	५४४३८	५७१२.६	९९.५	९४.४	९४.४	२.१५	२.१५
नुवाकोट	३८९०	५४००८	५७८९८	१००	८७.५७	८८.४२	३८९०	४५७३३	४९६२३	१००	८४.७	८५.७	२.०४	१.८१
धाराडि	३०९०	३७९८०	४१०७०	०.२८	६७.६५	६७.९३	९०	२४८४३	२४९३३	२.९१३	६५.४	६०.७	१.४५	०.९८
भक्तपुर	३०९०	४८५००	५१५९०	२.९१	७५.१	७०.७७९	९०	३०२५७६	३०३४७६	२.९१	६२.४	५८.८	१.८२	१.२९
रामेछाप	३३२०	५०४३१	५३७५१	१००	९५.३३	९५.५३	३३२०	४४३८६.६	४७७०६.६	१००	८८	८८.८	१.९	१.८१
सिन्धुली	३०९०	३८४०	४१५४०	१००	९३.११	९६.८९	१७५९.३	३९१४६	३३८६५.३	५५.६४	८३.६	८१.५	१.४७	१.४२
मकवानपुर	३०९०	३४४९९	३७८८९	९९.९	९४.७९	९५.२२	१६२८	३०४७	३२०९८	५२.६८६	८८.३२	८५.३३	१.३३	१.२६
चितवन	१०८७०	६२८७९	७३७४९	१००	९९.६	९९.६४	१०७९९	५५९६९	६६७६८	९९.३५	८९	९०.५	२.६	२.५९
गोरखा	७७०	६१४२३	६९१३३	६१.०७	८४.२३	८१.२८	४६७५.३	४३९९०.१	४८६६५.४	६०.६३	७१.३	७०.४	२.४४	१.९८
लमजुङ	३२९०	५८७०६	६१९९६	९३.५८	८८.८	८९.०५	३०७९.७	५०६८३.२	५३७६२.९	९३.६०७	८६.३३	८६.७२	२.१९	१.९५
मुस्ताङ	३६७०	५५५४८	५९२१८	१८.२३	७७.०९	७७.५९	६४७	३३०२४	३३६७१	१७.६३	५९.४५	५६.९	२.०९	१.५२
कास्की	३३७०	५६४७२	५९९४२	९०.०७	६१.५९	६३.१८	२५६३.३	३९९४४	३४४०७.३	७६.०६३	५६.४७	५७.५७	२.११	१.३४
नवलपरासी पूर्व	३१७०	३७१२८	४०२९८	१००	९७.७६	९७.९३	३१६५.५	३५५८२	३८७१५.५	९९.९८	९५.८४	९६.२	१.४२	१.३९
स्याङ्जा	३१७०	९९०८	१०२१७८	१००	९१.७१	९१.७३	३९५८	८०४९६	८३४७४	९९.६२	८१.२	८१.८	३.६	३.३१
बाजुरा	७२६०	५३५६७	६०७२७	१००	९२.९९	९३.८२६	७६०	४५७९५.४	५३०२१.४	१००	८५.६	८७.३	२.१४	२.०१
रूकुम पूर्व	३१७०	४१३०९	४४४७९	१००	८७.९	८८.५३	३१७०	२९६०२	३२७७२	१००	७३.७	७३.७	१.५७	१.३९
प्युठान	३०९०	३०६८९	३३७७९	१००	९५.८६	९७.२२	२९९२.८	२६९०५.५	२९८९८.३	९६.८५५	८७.६७	८८.५१	१.१९	१.१६
गुल्मी	३१७०	४८५२१	५१६९१	६.१३	८०.९५	८७.०८	३१२०	३६९०५	४००२५	९८.४२३	७०.६	७७.४३	१.८२	१.५९
अर्घाखाँची	३०९०	४६४५७	४९५४७	०.१८	८३.३८	८३.५६	९०	३३३३८	३३७९८	२.९	७२.४	६८.१	१.७५	१.४६
पाल्पा	३०९०	३३२८४	३७७७४	१००	९०.०३	९०.८९	३०७०.६	२२७५६.६	२५७८७.२	९९.३७	६६.८५	६९.६	१.३१	१.१९
रूपन्देही	३४७०	७७३०	८०६००	१००	८४.१७	८४.८५	३४६९	५८३३५.५	६१८२१.५	९९.९७१	७५.६५	७६.७	२.८४	२.४१

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	वार्षिक वित्तियोजन			भारित प्रगति %			खर्च			वित्तीय प्रगति %			वार्षिक बजेट भार	वार्षिक भारित प्रगति प्रतिशत
	पूँजीगत	चालु	जम्मा	पूँजीगत	चालु	जम्मा	पूँजीगत	चालु	जम्मा	पूँजीगत	चालु	जम्मा		
कपिलवस्तु	६५९०	४७६१०	५४२००.१	१.३९	९४.२४	६२.३४	९०	४२०१९.२	४२१०९.२	१.३६५७	६६.२६	७७.६९	१.९१	१.५७
दाङ	६५००	४४५७०	५२०७०	६२.४६	६४.६१	६६.७१	५२५५.९	३२९१७.६	३६१७३.४	६०.६५९	७२.२४	७३.३१	१.६४	१.५९
बाँके	३०९०	२३४६४	२६५५४	१००	७४.४१	६७.०५	२२५६.३	१७४३६.१	१९६९२.३	७३.०२	७४.३	७४.२	०.९४	०.६२
बर्दिया	३२००	५६५६०	५९७६०	१००	९३.५५	९९.९३५	३१४६.३	३६३२२.१	३९४६६.४	९६.३२	६६	६६	२.११	२.११
डोल्पा	१७०	२००१४	२०१६४	१००	९६.१७	९६.२२	१७०	१७६७७.१	१६०४७.१	१००	६९.३२	६९.४१	०.७१	०.६९
मुगु	१७०	२०३२५	२०४९५	०.६३	९५.१६	९६.०१	१७०	१९५०९.१	१९६७९.१	१००	९६	९६	०.७२	०.६९
हुम्ला	२३०	२००१६	२०२४६	१००	९५.०१	९६.१५	२३०	१७३७२	१७६०२	१००	६६.६	६६.९	०.७१	०.६९
जुम्ला	३१७०	६६२७५	७१४४५	१००	९२.५९	९२.९३	२६०७.३	६५४०९.६	६४१९६.९	६२.२५	९०.०९	६९.७	२.५२	२.३४
दैलेख	३४७०	३२६२७	३६२९७	१००	७२	६६.२	३४७०	२२४०४	२५६७४	१००	६६.२४	६४	१.२६	१.१
जाजरकोट	३१७०	२६३३९	३१५०९	१०.०६	६६.४२	९६.४६	२६२७.४	२१०४१.९	२३६६९.४	६.३३९	६६.६	७४.१	१.११	१.०७
सल्यान	३१९०	४६६३२	४९६२२	९३.७७	६३.४६	६४.१४	२७५५	३२७६२	३५५२७	६६.०६१	७०.३	७१.३१	१.७६	१.४६
सुर्खेत	३३७०	४७५५०	५०९२०	०.६२	६४.३४	६४.१७	२७५६	३२३०५	३४०६३	६१.६४	६७.९४	६६.६६	१.६	१.५१
वाजुरा	३०७५	२३७६७	२६६४२	९९.२१	७९.६	६२.२५	३०१३.९	१५९९६.६	१६०१०.७	९६.०१	६७.३	७०.६	०.९५	०.७६
बझाङ	३१७०	२५३९४.६	२६५६४.६	५.३७	९६.१६	६६	१७०	२३७००	२३६७०	५.३६२६	९३.३३	६३.५६	१.०१	०.६७
दार्चुला	६७४०	४०६०९	४९३४९	१००	६३.४६	९१.९२	६७४०	३०६२६	३९१६६	९५.३६	७४.९	६५.६	१.७४	१.६
डडेल्धुरा	३२५०	५५७३३	५६९१३	१००	९९.२६	९९.५३	३११६.५	५२६४०.५	५५७४९	९५.५	९४.६	९४.६	२.०६	२.०७
अछाम	३२१०	३३९६६	३६७६६	१००	६४.४६	९३.०९	३२१०	३०६९४.३	३३९०४.३	९९.९९	९०.०४	९०.९	१.३१	१.२२
कैलाली	३३७०	३३५३२	३६९०२	१००	६०.१३	६१.६७	३०५५.५	२४१६५.६	२७२२०.१	९०.६३६	७२.०७	७३.७६	१.३	१.०७
कञ्चनपुर	५०९०	३०६२६	३५७६६	१००	६४.९४	६७.०६७	५०६०.३	२३४७३.६	२६५५३.९	९९.६१	७६.६	७९.९	१.२६	१.१
जम्मा	२०६५७५	२६२६५६६	२६३५१३३				१६५३६१	२०७७५३३	२२९९३५७				१००	६६.३१

अनुसूची -२

२. खर्च शीर्षक १६४२३ अन्तर्गत जोन /सुपरजोनका कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण (आ.व.२०७७/७८)

२.१ परियोजना कार्यान्वयन एकाइ (जोन/सुपरजोन) हरूमा स्थापना भएका कस्टम हायरिड सेण्टरको विवरण

बजेट (रु. लाखमा)

जिल्ला	कस्टम हायरिड सेण्टर (संख्या)																			
	आ.व. २०७३/७४			आ.व. २०७४/७५			आ.व. २०७५/७६			आ.व. २०७६/७७			जम्मा							
	लक्ष्य	प्रगति	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	खर्च		
पाँचथर	१	१	२५	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१	२५	१	२५	२५	
खोटाङ	०	०	०	०	०	०	४	१०	२०	०	०	०	०	४	१०	२०	१०	२०	२०	
भद्रापा	७	७	२००	१	१	६०	२	२	४०	३५.९	१६	१३	३१६	२६	२३	६१६	२३	६१६	५३६.५	
मोरङ	१	१	२५	०	०	०	०	०	०	०	०	१	३८	२	२	६३	२	६३	६३	
सुनसरी	१	०	२५	०	०	३५	०	०	०	०	३	४	७५	६	४	१३५	४	१३५	४८.८	
बारा	१	१	१००	२	२	१००	०	०	०	०	१३१	३		३	३	२००	३	२००	१९१.६	
पर्सा	१	१	२५	१	१	५२	०	०	०	०	५२	०	०	२	२	७७	२	७७	७६.५	
सिन्धुली	१	१	२५	०	०	०	०	०	०	०	०	१		१	१	२५	१	२५	२०.६	
काभ्रे पलान्चोक	०	०	०	०	०	०	१	१	२५	२५	२५	१		१	१	२५	१	२५	२५	
नुवाकोट	२	२	३०	०	०	०	४	४	४०	४०	४०	६		६	७०	७०	६	७०	७०	
धादिङ	१	१	२३.५	२	२	६१.५	१	१	२०	२०	६१.५	३	१	७	५	१३५	५	१३५	११५.०	
चितवन	०	०	०	०	०	०	१	१	१५	१५	१५	८	८	९	९	१२५	९	१२५	९०.५	
कास्की	१	१	१००	०	०	०	०	०	०	०	०	१		१	१	१००	१	१००	३३.४	
पर्वत	१	१	३५	०	०	०	१	१	१०	१०	३५	३	१	३	३	६०	३	६०	३९.६	
नवलपरासी																				
पश्चिम																				
कापिलवस्तु	१	१	२५	०	०	०	३	३	०	०	०	३		४	४	२५	४	२५	२५.५	

कस्टम हायरिड सेण्टर (संख्या)

जिल्ला	आ.व. २०७३/७४			आ.व. २०७४/७५			आ.व. २०७५/७६			आ.व. २०७६/७७			जम्मा				
	लक्ष्य	प्रगति	खर्च बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	खर्च बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	खर्च बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	खर्च बजेट	खर्च	
गुल्मी	१	१	२५	४.९४	१	१	४०	२३.७				२	२	४	२०	२१.१७	४९.८९
प्युठान												१	१	१	१२	४.९	४.९
दाङ	१	४	२००	३९	०	०	०	०	२	४	३०	३०	९	१७	१२३	१४०.९	
बाँके																	
बाँदिया																	
सल्यान	१	१	२५	२५	१	१	४०	४०	१	१	१५	१३.८		३	८०.०१	७८.८१	
जुम्ला	०	०	०	०	१	१	३५	१७	०	०	०	०		१	३५	१७	
कालीकोट	०	०	०	०	०	०	०	०	२	२	३	३	४	६	१५	१५	
जाजरकोट	०	०	०	०	१	१	२	२	०	०				१	२	२	
सुर्खेत	१	१	२५	२०	१	१	१५	१५	२	२	१५	११.२४	४	७	८५	६८.४७	
बैतडी														१	१५	१५	१५
डडेलधुरा	१	१	२०	२०	०	०	०	०	२	२	२०	२०	३	३	४०	४०	
कञ्चनपुर	१	१	२५	२५	१	१	२३.४	२३.४	२	२	३०	३०	५	९	१७५.४	१६०.८१	
कैलाली	१	२	२७०	२०८.१२	०	०	०	०	०	०	०	०	३	७	३६०	२६७.८९	
जम्मा	२६	२५	११०२.५	८७१.१८	१४	१२	४३३.४४	३७७.८३	२८	३६	२८३	२७४	६८	७७	११५३.४७	९५३.४९	

आ.व. २०७७/७८ मा कस्टम हायरिड सेण्टर कार्यक्रम सञ्चालनमा नभएको

२.२ परियोजना कार्यान्वयन एकाइ अन्तर्गत जोन/सुपरजोनमा वितरण गरिएका साना मेसिनरी उपकरणहरूको विवरण

बजेट/खर्च (रु. हजारमा)

क्र. सं.	प.का.ए.	साना कृषि यन्त्र/मेसिनरी/ उपकरण (संख्या)			साना मेसिनरी जोनार उपकरण (संख्या) आ.व. २०७७/७८																									
		आ.व. २०७६/७७ सम्म			हार्भेस्टर				रिपर (७५)				Rice Transplanter (६)				ट्रयाक्टर ५				पावर टिलर (१६६)				मिनिटिलर (३३६७)					
		ह.क.	क.क.	क.क.	ह.क.	क.क.	क.क.	क.क.	ह.क.	क.क.	क.क.	ह.क.	क.क.	क.क.	ह.क.	क.क.	क.क.	ह.क.	क.क.	क.क.	ह.क.	क.क.	क.क.	ह.क.	क.क.	क.क.	ह.क.	क.क.	क.क.	
१	ताप्लेजुङ/ पाचथर	१५३	१४७	२५७५	२२५०																									
२	संखुवासभा/ भोजपुर	१	१	४००	४००																									
३	ओखलढुङ्गा/ सोलुखुम्बु	९	८८	१०३३२	८७९६																									
४	खोटाङ	४१	१००	३५००	२९२६																									
५	तेह्रथुम/ धनकुटा	७९	१५४	१०४५०	७५७२																									
६	इलाम	६	३२	२५००	१६४२																									
७	भद्रापा	२५	४१	२५००	४०५३																									
८	मोरङ	१०	८	४००	९९२																									
९	सुनसरी	३९	१९	४२००	३४१३																									
१०	उदयपुर	४५	२३	९५१७	३९८५																									
११	सिरहा	२	३०	४५००	१४०६																									
१२	धनुषा	७	२०	११००	१०८१																									
१५	रौतहट	१०	१२	५६२५	५६२५																									
१७	पर्सा	७०	२१५	७०००	१३२४																									
१८	बोलेखा	२	८०	७०	७०५																									
१९	सिन्धुपाल्चोक/ काभ्रेपलान्चोक	३	१०६	३०००	२८००																									

सना मेसिनरी औजार उपकरण (संख्या) आ.व. २०७७/७८

क्र. सं.	प.का.प.	सना कृषि यंत्र/मेसिनरी/ उपकरण (संख्या)			हार्मोस्टर			रिपर (७५)			Rice Transplanter (६)			ट्रयाक्टर ३			पावर टिलर (१६६)			मिनिटिलर (२३६७)				
		हैटि	वृत्त	हैटि	हैटि	वृत्त	हैटि	वृत्त	हैटि	वृत्त	हैटि	वृत्त	हैटि	वृत्त	हैटि	वृत्त	हैटि	वृत्त	हैटि	वृत्त	हैटि	वृत्त		
२०	नुवाकोट/ रसुवा	३३६	७७३	१४०८८	१३३२६											२	२०	५३०	१४६	२	१८०	४२००	३४४४	
२१	धोदिठ																				२	४००	४००	
२२	भक्तपुर	३	४७	७२००	४९००											१८	२४०२	२४०२		१२४	४९४१	४९४१		
२३	रामेछाप	२	१६	६००	४९१															४६	२०६४	२०६४		
२४	सिन्धुली	४०	४१	२४००	१४२४															४२	४२			
२५	मकवानपुर	३	३०	३९९४	३९०८											२	१४४	१४४		४२	४२	३४४६		
२६	चितवन	१४७	२४	१४७००	१०४१६	१	१	४								२					४			
२७	गोरखा/तनहुँ	१०६	१४४	७४२०	८०१३																८२	२४८०	२४८०	
२८	लमजुङ/ मनाङ	२४	७२	२३४०	१६४७																			
२९	मुस्ताङ/ म्याग्दी	२	४४	१४००	१४००																४४		१८	
३०	कास्की	४०	३७	२९००	२९२३																४३	२०००	४६४	
३१	नवलपरासी पूर्व	३०	२७	१३००	११०६																			
३३	बागलुङ/ पर्वत	८३	९४	३९९०	४३२९																			
३४	रुकुम पूर्व/ रोल्पा	४८	१०४	११३९४	९०८६																			
३५	प्युठान	४०	४४	४६००	४३१२											१	१	९४०	९४०	२९	२९	१९१४	१९१३	
३६	गुल्मी	१०	४१	४४००	२४८७																			
३७	अर्घाखाँची	४	३२	४०००	३१०७																८४	२९००	२९११	
३८	पाल्पा	३	३	३१६४	३१४०																१	४३	२४००	१८३३

सना मेसिनरी औजार उपकरण (संख्या) आ.व. २०१७/१८

क्र. सं.	प.का.प.	सना कृषि यंत्र/मेसिनरी/ उपकरण (संख्या)			आ.व. २०१६/१७ सम			हार्मोन्टर			रिपर (७५)			Rice Transplanter (६)			ट्रयाक्टर ३			पावर टिलर (१६६)			मिनिटिलर (२३६७)		
		ह.दि.	प.दि.	क्र.दि.	ह.दि.	प.दि.	क्र.दि.	ह.दि.	प.दि.	क्र.दि.	ह.दि.	प.दि.	क्र.दि.	ह.दि.	प.दि.	क्र.दि.	ह.दि.	प.दि.	क्र.दि.	ह.दि.	प.दि.	क्र.दि.	ह.दि.	प.दि.	क्र.दि.
२९	रूपन्वेही/ नवलपरासी पश्चिम	१०३	६०	६१५०	५६८४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४
४०	कपिलवस्तु	१	१	१५००	१५००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४१	दाङ	१	१	१५००	१५००	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४२	बाँके	६	६	१०७५०	७९००																				
४३	वर्दिया	२०	३८	१६००	३९००	२	५२	५२	५२	५२	५२	५२	५२	५२	५२	५२	५२	५२	५२	५२	५२	५२	५२	५२	५२
४५	मुगु	२	२	९००	३९१																				
४७	जुम्ला/ कालीकोट	२	०	२५००	०																				
४८	दैलेख	३२	१६	४८००	९७३																				
४९	जाजरकोट	२	२	१५००	१५००																				
५०	सल्यान/रुकुम पश्चिम	४०	३८	४७२०	१५४७																				
५१	सुर्खेत	१८	२९	२४००	१४७३																				
५२	वाजुरा	२	४	३५००	२७००																				
५३	बझाङ	२१	२८	९४४	९४४																				
५४	दाङ्गुला/ बैतडी	१	१	५००	४१५																				
५५	डडेल्धुरा/ डोटी	२८	८९	११५२०	६९०९																				
५६	अछाम	१	०	१५००	०																				
५७	कैलाली	१	०	२०००	०																				
५८	कञ्चनपुर	१०	१०	२०००	२०००																				

२.३ परियोजना कार्यान्वयन एकाइ अन्तर्गत जोन/सुपरजोनमा स्थापना भएका पोष्टहार्भेष्ट सेण्टर तथा बजार पूर्वाधारहरूको विवरण

बजेट/खर्च (हजारमा)

पोस्टहार्भेष्ट सेण्टर/सडकलन केन्द्र/रष्टिक स्टोर/भण्डारण घर (संख्या)					पोस्टहार्भेष्ट सेण्टर/सडकलन केन्द्र/रष्टिक स्टोर/भण्डारण घर (संख्या)				
आ.व. २०७६/७७ सम्म जम्मा					आ.व. २०७६/७७ सम्म जम्मा				
प.का.ए.	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	प.का.ए.	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च
पाँचथर	२	२	५८००	५८००	कास्की	२	१	११०००	८२५०
संखुवासभा	१	१	१०००	१०००	पर्वत	४	४	७१००	७१००
धनकुटा	११	१०	८५००	८१००	स्याङ्जा	४	४	७३	७३
भोजपुर	१	१	१०००	१०००	बाग्लुङ	५	५	८७	८७
खोटाङ	२	१६	३१७८	३१७६	नवलपुर	३	३	४०	३७.५२
सोलुखुम्बु	५	३	६४००	३४०२	नवलपरासी पश्चिम	१	१	२५	८.९९
ओखलढुङ्गा	१	१	१०००	१०००	रूपन्देही	३	३	८५	८५
उदयपुर	४	४	६०४०	४५७३	कपिलवस्तु	४	४	९०	८५.५०
भापा	५	५	१९६५०	१५६०५	पाल्पा	६	६	४८	४२.२६
मोरङ	२	२	२७४५	२७४५	गुल्मी	१२	१०	२३०	१०४९८
सुनसरी	७	४	१७०००	७०००	अर्घाखाँची	२	२	२०	२०
सप्तरी	६	५	७०००	५०००	रोल्पा	६	५	५९.५०	४७.५०
सिरहा	५	२	८०००	२१९९	प्युठान	४	३	६०	४४
धनुषा	४	२	५२००	२५००	दाङ	७	८	३१०	१४३.५३
रौतहट	३	३	४४००	४४००	बाँके	४	४	५५	३८.४०
बारा	२	२	२५०७०	८३६६	बर्दिया	४	४	५४	५४
पर्सा	१	१	२०००	१९७५	सल्यान	३	३	५०	५०
रामेछाप	१	१	२०००	१३६८	जुम्ला	४	४	१७५	१३८.५६
सिन्धुली	३	३	९०००	५९९१	कालीकोट	४	४	१४	१४
काभ्रेपलान्चोक	३	१	२०००	५००	जाजरकोट	४	४	२६	२३.७२
सिन्धुपाल्चोक	५	२	२५००	२२०२	दैलेख	१	१	१०	१०
रसुवा	३	३	२८००	२२५०	सुर्खेत	४	६	६०	७८.२५
नुवाकोट	६	५	८५००	९०००	बाजुरा	३	२	८७	४५
धादिङ	८	८	१४३२०	१४३२०	बझाङ	२	२	२२	२२
चितवन	९	९	११०००	१००२५	अछाम	५	४	२६	१५.७६
भक्तपुर	२	०	२५००	०	कञ्चनपुर	४	५	१५८.५७	१४१.३१
गोरखा	२	२	६०००	२५५०	कैलाली	२	१	२१०	१८२.१७
तनहुँ	१	१	१०००	१०००					
					जम्मा	२१२	२०२	४११२.१०	३०१६.४२

आ.व. २०७७/७८ मा पोष्टहार्भेष्ट सेण्टर स्थापना कार्यक्रम सञ्चालनमा नरहेको ।

२.४ प.का.ए. अन्तर्गत जौन/सुपरजोनमा स्थापना भएका प्राथमिक प्रशोधन उद्योगहरूको विवरण

क्र. सं.	प.का.ए.	प्राथमिक प्रशोधन उद्योग (संख्या)				भण्डारण, प्राथमिक प्रशोधन वा प्रशोधन उद्योग स्थापना (संख्या)				जम्मा			
		आ.व. २०७६/७७ सम्म		आ.व. २०७७/७८		आ.व. २०७७/७८		आ.व. २०७७/७८		लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च
		लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च				
१	ताप्लेजुङ	३	३	२०००	२०००	६५	४०	४५००	४५००	६८	४३	६५००	६५००
२	संखुवासभा					३०	३०	३०००	३०००	३०	३०	३०००	३०००
३	ओखलढुङ्गा					२	२	२०००	१९६७	२	२	२०००	१९६७
४	खोटाङ					१	१	२०००	२०००	१	१	२०००	२०००
५	तेह्रथुम					३०	३०	४०००	४०००	३०	३०	४०००	४०००
६	इलाम					१	०	५०००	०	१	०	५०००	०
७	भापा					१	१	४०००	३३०४	१	१	४०००	३३०४
८	मोरङ	४	४	३०००	३०००	२	२	५०००	४८४०	६	६	८०००	७८४०
९	सुनसरी	१	१	३०००	३०००	२	२	४०००	३१८४	३	३	७०००	६१८४
१०	उदयपुर					२	३	४०००	४०००	२	३	४०००	४०००
११	सिरहा					२	३	४०००	३५००	२	३	४०००	३५००
१२	धनुषा					१	१	८५०	८४९	१	१	८५०	८४९
१३	महोत्तरी					१	१	३०००	२९००	१	१	३०००	२९००
१४	सर्लाही					०	०	०	०	०	०	०	०
१५	रौतहट					२	२	५०००	५०००	२	२	५०००	५०००
१६	बारा					१	१	३०००	३०००	१	१	३०००	३०००
१७	पर्सा					२	२	५०००	५०००	२	२	५०००	५०००
१८	दोलखा					०	०	०	०	०	०	०	०
१९	सिन्धुपाल्चोक					२	२	२०००	१९००	२	२	२०००	१९००
२०	नुवाकोट					३	३	१८००	१८००	३	३	१८००	१८००

क्र. सं.	प.का.ए.	प्राथमिक प्रशोधन उद्योग (संख्या)				भण्डारण, प्राथमिक प्रशोधन वा प्रशोधन उद्योग स्थापना (संख्या)				जम्मा				
		आ.व. २०७६/७७ सम्म				आ.व. २०७७/७८				प्रगति	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च
		लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च					
२१	धादिङ	२	१	४००	२००	३	२४००	२४००	२४००	४	४	२८००	२६००	
२२	भक्तपुर					५	५०००	०	५०००	२	२	५०००	०	
२३	रामेछाप					२	१२००	१२००	१२००	२	२	१२००	१२००	
२४	सिन्धुली	२	२	१३००	१२६७	१	१०००	९१९	९१९	३	३	२३००	२१८६	
२५	मकवानपुर					२	२४००	२४००	२४००	२	१	२४००	१२००	
२६	चितवन					२	४०००	४०००	४०००	२	२	४०००	४०००	
२७	गोरखा	१	२	२५००	१५८०	१	३०००	१५००	१५००	३	३	५५००	३०८०	
२८	लमजुङ					०	०	०	०	०	०	०	०	
२९	मुस्ताङ					२	५०००	३७००	३७००	२	२	५०००	३७००	
३०	कास्की					२	२४००	१४३०	१४३०	२	२	२४००	१४३०	
३१	नवलपरासी पूर्व					०	०	०	०	०	०	०	०	
३२	स्याङ्जा					२	२४००	२४००	२४००	२	२	२४००	२४००	
३३	बाग्लुङ	१	१	१५००	१५००	२	२४००	२४००	२४००	३	३	३९००	३९००	
३४	रूकुम पूर्व					३	२४००	१६००	१६००	३	२	२४००	१६००	
३५	प्युठान					२	२८००	२७९६	२७९६	२	२	२८००	२७९६	
३६	गुल्मी	५	१	३५००	२३४८	२	२८००	२८००	२८००	७	३	६३००	५१४८	
३७	अर्घाखाँची					१	२०००	१८००	१८००	१	१	२०००	१८००	
३८	पाल्पा					१	२०००	३०८	३०८	१	१	२०००	३०८	
३९	रूपन्देही					४	१०००	१०००	१०००	४	४	१०००	१०००	
४०	कपिलवस्तु					१	२०००	२०००	२०००	१	१	२०००	२०००	

क्र. सं.	प.का.ए.	प्राथमिक प्रशोधन उद्योग (संख्या)				भण्डारण, प्राथमिक प्रशोधन वा प्रशोधन उद्योग स्थापना (संख्या)				जम्मा			
		आ.व. २०७६/७७ सम्म				आ.व. २०७७/७८				लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च
		लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च				
४१	दाङ	१	१	१०५००	७४९५	३	२	३६००	२३९१	४	३	१४१००	९८८६
४२	बाँके					३	०	२४००	०	३	०	२४००	०
४३	बर्दिया					१	१	४०००	४०००	१	१	४०००	४०००
४४	डोल्पा	१	१	५००	४७५	०	०	०	०	१	१	५००	४७५
४५	मृगु					१	१	१०००	१०००	१	१	१०००	१०००
४६	हुम्ला					१	१	१०००	१०००	१	१	१०००	१०००
४७	जुम्ला	१	१	१०००	५००	१	१	१०००	९९६६	२	२	२०००	१०४६६
४८	दैलेख					१	१	१०००	१०००	१	१	१०००	१०००
४९	जाजरकोट					१	१	१०००	१०००	१	१	१०००	१०००
५०	सल्यान	२	३	१५६५	१५६५	०	०	०	०	२	३	१५६५	१५६५
५१	सुर्खेत					१	१	४०००	२०००	१	१	४०००	२०००
५२	बाजुरा					०	०	०	०	०	०	०	०
५३	बझाङ	१	१	१५००	१५००	१	१	१०००	१०००	२	२	२५००	२५००
५४	दार्चुला					०	०	०	०	०	०	०	०
५५	लडकेपुरा	४	४	६००	६००	१	१	३०००	२९९८	५	५	३६००	३५९८

२.५ प.का.ए. अन्तर्गत जोनमा स्थापना भएका अलैची भट्टीहरूको विवरण

बजेट/खर्च रू. हजारमा

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	सुधारिएको अलैची भट्टी (संख्या)											
	आ.व. २०७६/७७ सम्म				आ.व. २०७७/७८				जम्मा			
	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च
ताप्लेजुड	७५	७५	८०२०	७७१४	६५	४०	४५००	४५००	२२०	१८५	२००१०	१९६७४
पाँचथर	७०	७०	७४९०	७४६०								
संखुवासभा	४३	५७	३६७५	४६६५	३०	३०	३०००	३०००	८३	९८	७६७५	८८४७
भोजपुर	१०	११	१०००	११८२								
तेह्रथुम	१८	२१	१९२६	१३०५	३०	३०	४०००	४०००	४८	५१	५९२६	५३०५
लमजुङ	७१	५६	८४००	५८३०	०	०	०	०	७१	५६	८४००	५८३०
जम्मा	२८७	२९०	३०५११	२८१५६	१२५	१००	११५००	११५००	४१२	३९०	४२०११	३९६५६

२.६ प.का.ए. अन्तर्गत जोन/सुपरजोनमा निर्माण भएका साना सिँचाइहरूको विवरण

बजेट/खर्च रू. हजारमा

क्र. सं.	प.का.ए.	साना सिँचाइ निर्माण तथा मर्मत संभार (संख्या)											
		आ.व. २०७६/७७ सम्म				आ.व. २०७७/७८				हालसम्म जम्मा			
		लक्ष्य	प्रगति	विनियोजन	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	विनियोजन	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	विनियोजन	खर्च
१	ताप्लेजुड/ पाँचथर	१३४	१३४	१७७००	१७७००	३५	४३	५२५०	५२५०	१६९	१७७	२२९५०	२२९५०
२	संखुवासभा/ भोजपुर	१०६	८१	११८००	८६००	५०	५६	७५००	७५००	१५६	१३७	१९३००	१६१००
३	ओखलढुङ्गा/ सोलु	१५०	१६९	२२६००	१६८००	२५	२०	३७५०	२७८९	१७५	१८९	२६३५०	१९५८९
४	खोटाङ	९३	७४	७३००	७६००	४०	१५०	६०००	६०००	१३३	२२४	१३३००	१३६००
५	तेह्रथुम/ धनकुटा	१०७	१३८	१४३००	१२८००	४०	४०	६०००	५९००	१४७	१७८	२०३००	१८७००
६	इलाम	२७	४१	३५००	३५००	०	०	०	०	२७	४१	३५००	३५००
७	भापा	४०६	५०१	२९६००	२०६००	४०	४०	१६००	१५७९	४४६	५४१	३१२००	२२१७९
८	मोरङ	३४	६०	४८००	४३००	१००	१२९	४५००	३८२३	१३४	१८९	९३००	८१२३
९	सुनसरी	१०८	४८	१२७००	६३००	७३	७३	४६५०	४६५०	१८१	१२१	१७३५०	१०९५०
१०	उदयपुर	१६४	१३४	२४५००	१५८००	३४	३०	३०००	२५४२	१९८	१६४	२७५००	१८३४२
११	सिरहा	११५	१७३	१७१००	१६७००	१९०	२१४	८५५०	८५५०	३०५	३८७	२५६५०	२५२५०
१२	धनुषा	१२१	१७६	१८२००	१७५००	१००	१०३	४५००	४४६७	२२१	२७९	२२७००	२१९६७

क्र. सं.	प.का.ए.	साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत संभार (संख्या)											
		आ.व. २०७६/७७ सम्म				आ.व. २०७७/७८				हालसम्म जम्मा			
		लक्ष्य	प्रगति	विनियोजन	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	विनियोजन	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	विनियोजन	खर्च
१३	महोत्तरी					५०	५०	२२५०	२२००	५०	५०	२२५०	२२००
१४	सर्लाही	५०	५०	७५००	७५००		६४			५०	११४	७५००	७५००
१५	रौतहट	१८०	२९५	२१०००	२१०००	७०	७०	३१५०	३१५०	२५०	३६५	२४१५०	२४१५०
१६	बारा	३०	१५	३०००	१५००	७२	११२			१०२	१२७	३०००	१५००
१७	पर्सा	५१	१४	५९००	२२००	१००	१८	४५००	१३६४	१५१	३२	१०४००	३५६४
१८	दोलखा	१२	१२	४०००	१९००	३०	३२	४५००	४४६५	४२	४४	८५००	६३६५
१९	सिन्धुपाल्चोक/ काभ्रेपलान्चोक	७०	६२	९०००	८९००	५६	५६	८४००	८४००	१२६	११८	१७४००	१७३००
२०	नुवाकोट/ रसुवा	८८	१०७	१३१००	११५००	३६	३६	५४००	५३४०	१२४	१४३	१८५००	१६८४०
२१	धादिङ	११४	११६	१३२००	११७००	४०	४६	६०००	६०००	१५४	१६२	१९२००	१७७००
२२	भक्तपुर	१२	३८	४५००	३७००	३६	४२	५४००	२१८९	४८	८०	९९००	५८८९
२३	रामेछाप					५१	५१	६५०३	६५०३	५१	५१	६५०३	६५०३
२४	सिन्धुली	१११	१०८	१५६००	१३४००	४०	४५	६०००	५८४२	१५१	१५३	२१६००	१९२४२
२५	मकवानपुर	७९	१११	८१००	७९००	३०	६६	४५००	४२०५	१०९	१७७	१२६००	१२१०५
२६	चितवन	१४७	११९	२३०००	१५५००	१००	११७	९४००	८८०८	२४७	२३६	३२४००	२४३०८
२७	गोरखा/ तनहुँ	१४७	१६५	१८८००	१६४००	५०	१०९	७५००	६९०८	१९७	२७४	२६३००	२३३०८
२८	लमजुङ/ मनाङ	५८	५९	७६००	५२००	४०	४५	६०००		९८	१०४	१३६००	५२००
२९	मुस्ताङ/ म्याग्दी	१०	१०	१०००	१३००	३०	२८	४५००	३८००	४०	३८	५५००	५१००
३०	कास्की	२२	२२	५०००	४९००	३०	३१	४५००	३४४३	५२	५३	९५००	८३४३
३१	नवलपरासी पूर्व	८३	५०	१२२	१११	२४	४१	२२५०		१०७	९१	२३७२	१११
३२	स्याङ्जा	२६	२६	४८००	४७००	७२	६८	१७५०		९८	९४	६५५०	४७००
३३	बाग्लुङ/ पर्वत	९४	९१	१५०००	१३२००	४८	५९	७२००		१४२	१५०	२२२००	१३२००
३४	रूकुम पूर्व/ रोल्पा	१८	२६	४९००	४४००	३५	३०	५२५०	४४१३	५३	५६	१०१५०	८८१३
३५	प्युठान	९५	८५	१४३००	१३६००	३०	३७	४५००	४३८०	१२५	१२२	१८८००	१७९८०
३६	गुल्मी	१४९	९५	२०९००	१२२००	४०	३५			१८९	१३०	२०९००	१२२००
३७	अर्घाखाँची	५२	६४	७८००	७५००	२५	२८	३७५०	२४१५	७७	९२	११५५०	९९१५

क्र. सं.	प.का.ए.	साना सिंचाई निर्माण तथा मर्मत संभार (संख्या)											
		आ.व. २०७६/७७ सम्म				आ.व. २०७७/७८				हालसम्म जम्मा			
		लक्ष्य	प्रगति	विनियोजन	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	विनियोजन	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	विनियोजन	खर्च
३८	पाल्पा	८४	८२	२१६००	१३५००	३०	१२९	४५००	३२०५	११४	२११	२६१००	१६७०५
३९	रूपन्देही/ नवलपरासी पश्चिम	३०	५५	४०००	४२००	६०	७७	४८००	४१९०	९०	१३२	८८००	८३९०
४०	कपिलवस्तु	१६६	४६	१७८००	६२००	४०	८२	६०००	४१४५	२०६	१२८	२३८००	१०३४५
४१	दाङ	१०८	१५३	२०६००	१०२००	३२	३३	४८००	४७०१	१४०	१८६	२५४००	१४९०१
४२	बाँके	५४	२७	१४९००	१२५००	२०	४९	३०००	२७५०	७४	७६	१७९००	१५२५०
४३	बर्दिया	४०	४३	६२००	७५००	१	२०६	९०००	५०१५	४१	२४९	१५२००	१२५१५
४४	डोल्पा	२०	२०	३०००	२८००	१५	१९	२२५०		३५	३९	५२५०	२८००
४५	मुगु	३०	२९	४४००	३०००	२०	२४	३०००	३०००	५०	५३	७४००	६०००
४६	हुम्ला	१९	१९	२९००	२८००	१८	१८	२७००	२७००	३७	३७	५६००	५५००
४७	जुम्ला/ कालीकोट	७५१६	७५१६	१८५००२४	१७२००	२५	२५	४०००	४०००	७५४१	७५४१	१८५४०२४	२१२००
४८	दैलेख	६५	३४	९६००	५१००	१८	१४	२७००	२१००	८३	४८	१२३००	७२००
४९	जाजरकोट	७३	१०१	१०४००	९६००	२७	२७	२७००	२४८५	१००	१२८	१३१००	१२०८५
५०	सल्यान/ रूकुम पश्चिम	६१	५४	१००००	८८००	३२.५	२२	४८७५	३२७०	९४	७६	१४८७५	१२०७०
५१	सुर्खेत	५७	४६	११०००	९०००					५७	४६	११०००	९०००
५२	बाजुरा	२१	१८	३३००	२९००	२०	२९	३०००	२९९४	४१	४७	६३००	५८९४
५३	बझाङ	२३	२३	१८००	१७००	१८	१८	२७००	२७००	४१	४१	४५००	४४००
५४	दार्चुला/ बैतडी	४६	४१	७३००	५९००	४०	४०	६०००	६०००	८६	८१	१३३००	११९००
५५	डडेल्धुरा/ डोटी	२५०	६८	२१५००	८५००	६०	५९	११५०	११५०	३१०	१२७	२२६५०	९६५०
५६	अछाम	४०	४२	६०००	५३००	२०	२८	३०००	३०००	६०	७०	९०००	८३००
५७	कैलाली	७३	९०	१५२००	१२९००	८०	७२	४४४०	३७४६	१५३	१६२	१९६४०	१६६४६
५८	कञ्चनपुर	३२	११९	९६	९६	१५	११	६७५०	४१९९	४७	१३०	६८४६	४२९५

२.७ प.का.ए. अन्तर्गत निर्माण गरिएका सौर्य उर्जामा आधारित सिंचाइ प्रणालीहरूको विवरण

बजेट/खर्च हजारमा

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	सौर्य उर्जामा आधारित सिंचाइ प्रणाली (संख्या)											
	आ.व. २०७६/७७ सम्म				आ.व. २०७७/७८ सम्म				जम्मा			
	लक्ष्य	प्रगति	बढि	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बढि	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बढि	खर्च
भापा	१८	१८	१२५००	१२४७०	०	०	०	०	१८	१८	१२५००	१२४७०
सुनसरी	५	५	२५००	१२५०	०	०	०	०	५	५	२५००	१२५०
कास्की	०	०	०	०	५	५	२५००	२५००	५	५	२५००	२५००
बाग्लुङ	०	०	०	०	४	२	२०००	१०००	४	२	२०००	१०००
नवलपरासी पूर्व	६	३	२८५०	११७१	०	०	०	०	६	३	२८५०	११७१
कपिलवस्तु	१०	१०	५०००	५०००	०	०	०	०	१०	१०	५०००	५०००
बर्दिया	५	५	१०००	५९७	०	०	०	०	५	५	१०००	५९७
कैलाली	१०	३	५०००	६७९	०	०	०	०	१०	३	५०००	६७९
कञ्चनपुर	९	१३	६०००	४५८६	०	०	०	०	९	१३	६०००	४५८६
जम्मा	६३	६४	३४८५०	२५७५३	५	७	४५००	३५००	७२	७९	३६३५०	२६२५३

२.८ प.का.ए. अन्तर्गत जोन/सुपरजोनमा निर्माण गरिएका मत्स्य पोखरीहरूको विवरण

बजेट/खर्च (हजारमा)

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	मत्स्य पोखरी निर्माण (हेक्टरमा)											
	आ.व. २०७६/७७ सम्म				आ.व. २०७७/७८ सम्म				जम्मा			
	लक्ष्य	प्रगति	बढि	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बढि	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बढि	खर्च
मोरङ	६००	१३७	१८७९२५	१४१०६६	५०	३६.५५	१५०	१११	६५०	१७३.५५	१८७९७५	१४११७७
सुनसरी	६५	३८	१९५००	११४५०	४०	२४	१२०	६८	१०५	६२	१९६२०	११५१८
धनुषा	२०२	२०२	६०८००	५०५०७	७०	७०	२१०	२१०	२७२	२७२	६१०१०	५९७१७
महोत्तरी	०	०	०	०	६५	६५	१९५	१९५	६५	६५	१९५	१९५
बारा	९१७	४८४	२७६९२९	१२२०१९	९०	८८	२७०	८४	१००७	५७२	२७७९९९	१२२१०३
रूपन्देही	१००	८९	३००००	२६८९५	८५	५५	२५५	१६५	१८५	१४४	३०२५५	२७०६०
कपिलवस्तु	६५	८७	१५२००	१३१२४	१०	१०	३०	३०	७५	९७	१५२३०	१३१५४
जम्मा	१६४६	१०३७	५८६५५४	३७४०६९	४१०	३४८.५	१२३०	८६३	२३५६	१३८५.५	५६०७८४	३७४६२४

२.५ प.का.ए. अन्तर्गत जोन/सुपरजोनमा निर्माण गरिएका हाइटेक नर्सरीहरूको विवरण

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	हाइटेक नर्सरी (संख्या)				सेमी हाइटेक नर्सरी/स्क्रीन हाउस (संख्या)				सेमी हाइटेक नर्सरी/प्लाष्टिक घर तथा नर्सरी (संख्या)			
	आ.व. २०७६/७७ सम्म जम्मा				आ.व. २०७६/७७ सम्म जम्मा				आ.व. २०७७/७८			
	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च (हजारमा)	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च (हजारमा)	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च (हजारमा)
सोलुखुम्बु	१	४	२०००	१९५७	२	२	५००	४००	०	०	०	०
धनकुटा					७	७	७०००	४६००	०	०	०	०
उदयपुर	१	१	१०००	१०००	२	२	३००	३००	२	२	१०००	१०००
भ्वापा	१२	१२	३६००	२४३६	२	२	१०००	१०००	०	०	०	०
सुनसरी					१	१	५००	५००	०	०	०	०
वारा	५०	१८	२५७५०	९०४९	०	०	०	०				
दोलखा					२	२	२०००	७००	२	२	६००	५५५
रामेछाप					१	१	२०००	१०००	२	३	१५००	१५००
सिन्धुली	३	३	७०००	५८०४	३	३	३०००	३०००	४	२	४०००	३७७२
नुवाकोट					३	४	३०००	१८००	१२०	६०	७२००	३१७०
चितवन	४५	३०	४५००	३२८५	१	१	१०००	८००				
मकवानपुर					२७	२७	७५००	७५००	१०३	३०३	६७५०	६७५०
गोरखा	१	१	१०००	१०००	३	३	३०००	२९००				
कास्की					१६	१६	१९८००	१९८००				
कपिलवस्तु					२	२	१०००	६००	०	०	०	०
गुल्मी					५	५	७००	७००				
अर्घाखाँची					१०	१०	७०००	५०००				
मनाङ	१	१	१०००	१०००	०	०	०	०				
मुस्ताङ					१	१	१०००	६९०				
म्याग्दी					१२	४	७२००	११००				
नवलपरासी पूर्व					१	२	१५	८८०				
तनहुँ	२	२	२०००	२०००	०	०	०	०				
पर्वत	१	१	१२५०	१२५०	०	०	०	०				
रूकुम पूर्व					३	३	१५००	९४०				
स्याङ्जा	२	३	६०००	६०००	३	४	१५००	११००				
दाङ					१	१	२००	५०				
बर्दिया					५	८	२५०	५००				
रूकुम पश्चिम					१	१	१०००	८६०				

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	हाइटेक नर्सरी (संख्या)				सेमी हाइटेक नर्सरी/स्क्रीन हाउस (संख्या)				सेमी हाइटेक नर्सरी/प्लाष्टिक घर तथा नर्सरी (संख्या)			
	आ.व. २०७६/७७ सम्म जम्मा				आ.व. २०७६/७७ सम्म जम्मा				आ.व. २०७७/७८			
	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च (हजारमा)	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च (हजारमा)	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च (हजारमा)
डोल्मा					३	३	१२००	११००				
जुम्ला	२	२	१००००	९४३१	१०	१०	५०००	४४००				
कालीकोट					१	१	५००	३००				
वाजुरा					२	२	३०००	३०००				
डडेलधुरा	१	१	९००	८५३	०	०	०	०				
जम्मा	१२२	७५	६६०००	४५०६५	१३०	१२८	८३२००	६६०००	२३३	३७२	२१०५०	१६७४७

२.१० प.का.ए. अन्तर्गत जोन/सुपरजोनमा कृषि प्राविधिक सिकाइ केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन विवरण

(बजेट खर्च रू. हजारमा)

जोन/सुपरजोन	कृषि प्राविधिक सिकाइ केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन (संख्या)											
	आ.व. २०७४/७५ सम्म जम्मा				आ.व. २०७५/७६				जम्मा			
	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च
सुन्तला जोन, सोलुखुम्बु	०	०	०	०	२	२	५००	४४१	२	२	५००	४४१
सुन्तला जोन, उदयपुर	०	०	०	०	२	२	३००	३००	२	२	३००	३००
धान सुपरजोन, भ्कापा	२	२	१०००	१०००	०	०	०	०	२	२	१०००	१०००
अदुवा/बेसार जोन, सुनसरी	१	१	५००	५००	०	०	०	०	१	१	५००	५००
तरकारी सुपरजोन, कास्की	२	२	१०००	१०००	०	०	०	०	२	२	१०००	१०००
जम्मा	५	५	२५००	२५००	४	४	८००	७४१	५	५	३३००	३२४१

आ.व. २०७७/७८ मा यस प्रकारको कार्यक्रम नरहेको ।

२.११ प.का.ए. अन्तर्गत जोन/सुपरजोनमा सञ्चालक समन्वय समितिको मागमा आधारित पूँजीगत कार्यक्रमहरूको विवरण

(बजेट खर्च रू. हजारमा)

प.का.ए.	सञ्चालक समन्वय समितिको मागमा आधारित चालु कार्यक्रम सञ्चालनको लागि अनुदान (मेसिनरी उपकरण पूर्वाधार लगायत)											
	आ.व. २०७६/७७ सम्म जम्मा				आ.व. २०७७/७८				जम्मा			
	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च
माछा जोन मोरङ	१	१	५२००	५१९९	०	०	०	०	१	१	५२००	५१९९
धान जोन मोरङ	१	१	१५००	१४७८	०	०	०	०	१	१	१५००	१४७८
माछा जोन सुनसरी	१	१	१०००	१०००	०	०	०	०	१	१	१०००	१०००
धान जोन सुनसरी	१	१	१५००	१५००	०	०	०	०	१	१	१५००	१५००
रवर जोन भापा	२	२	३०००	३०००	०	०	०	०	२	२	३०००	३०००
आँप जोन सप्तरी	१	१	१००००	१००००	०	०	०	०	१	१	१००००	१००००
किवी जोन दोलखा	१	१	१५००	१३४३	०	०	०	०	१	१	१५००	१३४३
मकै जोन सिन्धुपालचोक	१	१	१५००	१५००	०	०	०	०	१	१	१५००	१५००
आलु जोन नुवाकोट	१	१	७५००	७५००	०	०	०	०	१	१	७५००	७५००
तरकारी जोन मकवानपुर	१	१	१५००	१५००	०	०	०	०	१	१	१५००	१५००
स्याउ जोन मुस्ताङ	१	१	१५००	१५००	०	०	०	०	१	१	१५००	१५००
सुन्तला जोन म्याग्दी	१	१	१५००	१५००	०	०	०	०	१	१	१५००	१५००
तरकारी सुपरजोन कास्की	१	१	१९५८३	१९३७३	०	०	०	०	१	१	१९५८३	१९३७३
सुन्तला जोन गुल्मी	१	१	१५००	१३१४	०	०	०	०	१	१	१५००	१३१४
कफी सुपरजोन गुल्मी	३	३	४५००	३२८२	०	०	०	०	३	३	४५००	३२८२
तरकारी जोन अर्घाखाँची	१	१	१५००	११२९	०	०	०	०	१	१	१५००	११२९
माछा जोन कपिलवस्तु	१	१	१०००	१०००	०	०	०	०	१	१	१०००	१०००
धान जोन प्युठान	१	१	१२५००	१२५००	०	०	०	०	१	१	१२५००	१२५००
मकै जोन बैतडी	१	१	१५००	९०८	०	०	०	०	१	१	१५००	९०८
जम्मा	२३	२३	१०६७८३	९५८१३	०	०	०	०	२३	२३	१०६७८३	९५८१३
आ.व. २०७७/७८ मा यस प्रकारको अनुदानको कार्यक्रम नरहेको												

२.१२ आ.व. २०७७/७८ को स्थानीय तहको लागत सहभागितामा बीउ स्रोत केन्द्र स्थापना

बजेट/खर्च रू. हजारमा

क्र. सं.	प.का.ए.	स्थानीय तहको लागत सहभागितामा बीउ स्रोत केन्द्र स्थापना				क्र. सं.	प. का. ए.	स्थानीय तहको लागत सहभागितामा बीउ स्रोत केन्द्र स्थापना			
		लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च			लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च
१	ताप्लेजुड	१	०	३०००	०	३०	कास्की	१	१	३०००	२१९८
२	संखुवासभा	१	१	३०००	३०००	३१	नवलपरासी पूर्व	१	१	३०००	३०००
३	ओखलढुङ्गा	१	१	३०००	२९४०	३२	स्याङ्जा	१	१	३०००	३०००
४	खोटाङ	१	१	३०००	३०००	३३	बाग्लुङ	१	१	३०००	३०००
५	तेह्रथुम	१	१	३०००	३०००	३४	रूकुम पूर्व	१	१	३०००	३०००
६	इलाम	१	०	३०००	०	३५	प्युठान	१	१	३०००	२९९२.८
७	भ्जापा	१	१	३०००	२५२४.९	३६	गुल्मी	१	१	३०००	३०००
८	मोरङ	१	१	३०००	२९९९.४	३७	अर्घाखाँची	१	०	३०००	०
९	सुनसरी	१	१	३०००	३०००	३८	पाल्पा	१	१	३०००	२९८२
१०	उदयपुर	१	२	३०००	२७७०	३९	रूपन्देही	१	१	३०००	३०००
११	सिरहा	१	१	३०००	९३६	४०	कपिलवस्तु	१	०	३०००	०
१२	धनुषा	१	०	३०००	०.००	४१	दाङ	१	१	३०००	२८२७.१६
१३	महोत्तरी	१	१	३०००	३०००	४२	बाँके	१	१	३०००	२०४९.१
१४	सर्लाही	१	१	३०००	३०००	४३	बर्दिया	१	१	३०००	३०००
१५	रौतहट	१	१	३०००	३०००	४४	डोल्पा	१	०	३०००	०
१६	बारा	१	१	३०००		४५	मुगु	१	१	३०००	३०००
१७	पर्सा	१	१	३०००	२९७९	४६	हुम्ला	१	०	३०००	०
१८	दोलखा	१	१	३०००	२९२९.९८	४७	जुम्ला	१	१	३०००	२४३७.३
१९	सिन्धुपाल्चोक	१	२	३०००	२९८४	४८	दैलेख	१	१	३०००	३०००
२०	नुवाकोट	१	१	३०००	३०००	४९	जाजरकोट	१	१	३०००	२४९१
२१	धादिङ	१	०	३०००	०	५०	सल्यान	१	१	३०००	२६२२.९
२२	भक्तपुर	१	०	३०००	०	५१	सुर्खेत	१	१	३०००	२२००
२३	रामेछाप	१	१	३०००	३०००	५२	वाजुरा	१	१	३०००	२९९१.८
२४	सिन्धुली	१	१	३०००	१६२९.४	५३	बझाङ	१	०	३०००	०
२५	मकवानपुर	१	१	३०००	१५३४.८	५४	दार्चुला	१	१	३०००	३०००
२६	चितवन	१	१	३०००	२८८४	५५	डडेल्धुरा	१	१	३०००	२८४०
२७	गोरखा	१	०	३०००	०	५६	अछाम	१	१	३०००	३०००
२८	लमजुङ	१	१	३०००	३०००	५७	कैलाली	१	१	३०००	२६८४.५
२९	मुस्ताङ	१	०	३०००	०	५८	कञ्चनपुर	१	१	३०००	३०००
							जम्मा	२५	२४	८७०००	६७३१६.५६

२.१३ सहकारीसँग साभेदारी अन्तर्गत कृषि उपजको बजारीकरण सहयोग र ५०% लागत साभेदारीमा बीउ प्रशोधन केन्द्र स्थापना (आ.व. २०७७/७८)

बजेट/खर्च रू. हजारमा

क्र. सं.	प. का. ए.	सहकारीसँग साभेदारी अन्तर्गत कृषि उपजको बजारीकरण सहयोग र ५०% लागत साभेदारीमा बीउको प्रशोधन केन्द्र स्थापना				क्र. सं.	प. का. ए.	सहकारीसँग साभेदारी अन्तर्गत कृषि उपजको बजारीकरण सहयोग र ५०% लागत साभेदारीमा बीउको प्रशोधन केन्द्र स्थापना			
		लक्ष्य	प्रगति	विनियोजन	खर्च			लक्ष्य	प्रगति	विनियोजन	खर्च
१	तेह्रथुम	२	२	२४००	२१८०	१२	धादिङ	१	०	१२००	०
२	मोरङ	२	२	२४००	२२९३	१३	कास्की	१	१	१२००	८२४
३	सुनसरी	१	१	१२००	१२००	१४	पाल्पा	१	१	१२००	११८८
४	धनुषा	१	१	१२००	१११९	१५	अर्घाखाँची	१	०	१२००	०
५	महोत्तरी	१	१	१२००	११५०	१६	नवलपरासी पूर्व	१	१	१२००	१२००
६	बारा	१	१	१२००	१२००	१७	कपिलवस्तु	१	१	१२००	१२००
७	पर्सा	१	०	१२००	०	१८	बाग्लुङ	१	१	१२००	१२००
८	नुवाकोट	१	१	१२००	१२००	१९	सुर्खेत	२	१	२४००	११४७
९	मकवानपुर	१	१	१२००	१२००	२०	दार्चुला	१	१	१०००	१०००
१०	चितवन	१	१	१२००	११९८	२१	कञ्चनपुर	१	१	५०००	३८३२
११	गोरखा	१	१	१२००	१२००		जम्मा	२४	२१	३२४००	२५५३१

२.१४ आ.व. २०७७/७८ मा स्थापना भएका नर्सरी स्रोत केन्द्र र पशुनश्ल स्रोत केन्द्रहरूको विवरण

बजेट/खर्च रू. हजारमा

क्र. सं.	प.का.ए.	आ.व. २०७७/७८ को नर्सरी स्रोत केन्द्र				आ.व. २०७७/७८ को पशु नश्ल स्रोत केन्द्र				जम्मा			
		लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च
१	ताप्लेजुङ/ पाचथर	२	२	१०००	१००					२	२	१०००	१००
२	संखुवासभा/ भोजपुर	२	२	१०००	१०००					२	२	१०००	१०००
३	ओखलढुङ्गा/ सोलुखुम्बु	२	२	१०००	५२०					२	२	१०००	५२०
४	खोटाङ	१	३	१०००	१०००					१	३	१०००	१०००
५	तेह्रथुम/धनकुटा	२	२	२०००	१८५०					२	२	२०००	१८५०
६	इलाम	१	०	५००	०					१	०	५००	०

क्र. सं.	प.का.ए.	आ.व. २०७७/७८ को नर्सरी स्रोत केन्द्र				आ.व. २०७७/७८ को पशु नश्ल स्रोत केन्द्र				जम्मा			
		लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च
७	भक्रापा	१	१	१०००	९९९					१	१	१०००	९९९
८	मोरङ	१	१	१०००	९६०					१	१	१०००	९६०
९	सुनसरी	३	३	१५००	१५००	१	१	२५००	२४९८	४	४	४०००	३९९८
१०	उदयपुर	२	२	१०००	१०००					२	२	१०००	१०००
११	सिरहा	२	२	१०००	१०००	२	४	१०००	१०००	४	६	२०००	२०००
१२	धनुषा	१	१	१०००	९८९					१	१	१०००	९८९
१३	महोत्तरी	२	२	१०००	९५००					२	२	१०००	९५००
१४	सर्लाही												
१५	रौतहट	२	०	१०००	०					२	०	१०००	०
१६	बारा												
१७	पर्सा	१	१	१०००	४८८					१	१	१०००	४८८
१८	दोलखा	२	२	६००	५७८					२	२	६००	५७८
१९	सिन्धुपाल्चोक												
२०	नुवाकोट	३	३	१५००	१५००					३	३	१५००	१५००
२१	धादिङ	२	१	१०००	५००					२	१	१०००	५००
२२	भक्तपुर	३	२	१५००	८२८					३	२	१५००	८२८
२३	रामेछाप	२	३	१५००	१५००	५	५	२५००	२५००	७	८	४०००	४०००
२४	सिन्धुली												
२५	मकवानपुर	३	३	७५०	७५०					३	३	७५०	७५०
२६	चितवन	२	२	२०००	१९२७					२	२	२०००	१९२७
२७	गोरखा	३	६	१५००	१३५२					३	६	१५००	१३५२
२८	लमजुङ												
२९	मुस्ताङ	४	५	२४००	१७१७	१	१	२०००	१९६०	५	६	४४००	३६७७
३०	कास्की	२	५	१०००	७२५					२	५	१०००	७२५
३१	नवलपरासी पूर्व	२	२	१०००	१०००					२	२	१०००	१०००
३२	स्याङ्जा	२	३	१०००	१०००					२	३	१०००	१०००
३३	बाग्लुङ	२	२	१०००	१०००					२	२	१०००	१०००
३४	रूकुम पूर्व	२	२	२०००	१९२०					२	२	२०००	१९२०
३५	प्युठान	१	१	५००	४६५					१	१	५००	४६५
३६	गुल्मी		७										
३७	अर्घाखाँची	२	४	१५००	१५००	५	५	३०००	२८००	७	९	४५००	४३००

क्र. सं.	प.का.ए.	आ.व. २०७७/७८ को नर्सरी स्रोत केन्द्र				आ.व. २०७७/७८ को पशु नश्ल स्रोत केन्द्र				जम्मा			
		लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च
३८	पाल्पा	१	१	१०००	७१२					१	१	१०००	७१२
३९	रूपन्देही	२	२	१५००	१५००					२	२	१५००	१५००
४०	कपिलवस्तु												
४१	दाङ	१	१	१०००	४३०					१	१	१०००	४३०
४२	बाँके												
४३	बर्दिया	०	०	०	०								
४४	डोल्पा	२	२	१०००	१०००					२	१०००	१०००	१०००
४५	मुगु	२	२	१०००	१०००					२	१०००	१०००	१०००
४६	हुम्ला	१	१	५००	५००					१	५००	५००	५००
४७	जुम्ला	२	५	१०००	१०००					२	५	१०००	१०००
४८	दैलेख	२	७	६५००	७	१	१	५००	५००	३	१	७०००	५००
४९	जाजरकोट	३	३	४५००	४३००					३	३	४५००	४३००
५०	सल्यान	१	१	५००	५००					१	१	५००	५००
५१	सुर्खेत	२	३	१०००	९७४					२	३	१०००	९७४
५२	वाजुरा	२	३	१०००	७९५					२	३	१०००	७९५
५३	बझाङ	१	१	५००	५००					१	१	५००	५००
५४	दार्चुला	४	४	२०००	२०००					४	४	२०००	२०००
५५	डडेल्धुरा	२	३	१०००	१०००					२	३	१०००	१०००
५६	अछाम	१	१	५००	५००	५	५	२५००	२४९९	६	६	३०००	२९९९
५७	कैलाली	१	०	५००	०					१	०	५००	०
५८	कञ्चनपुर	१	१	१०००	९४६					१	१	१०००	९४६
जम्मा		६३	१११	५६२५०	५२३२५	२०	२२	१४०००	१३७५७	१११	१२६	७३२५०	६६०८२

२.१५ लाभान्वित जनसंख्या विवरण (आ.व. २०७७/७८)

क्र. सं.	प.का.ए.	जोन/ सुपरजोनले ढाकेको क्षेत्रफल (हेक्टर)	समूह/ सहकारी/ उद्यमीको संख्या	प.का.ए.								
				महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अल्प	युवा	कुल जम्मा	कैफियत
१	ताप्लेजुङ	११००	४०२	५६७	७६४	१३३१	५०	७५६	२७९	८७६	१९६१	
२	पाँचथर	१९९०	८७	७२९	६९७	१४२६	७०	९०६	४१८	४२०	१८४१	
३	संखुवासभा	१६००	१३६	९३०	१५१०	२४४०	५०	१४६०	७८०	२००	२४९०	
४	भोजपुर	६५०	२४७	१०९०	१९५८	३०४८	७२	२१०४	८७२	१५०	३१९८	

क्र. सं.	प.का.ए.	जोन/ सुपरजोनले ढाकेको क्षेत्रफल (हेक्टर)	समूह/ सहकारी/ उद्यमीको संख्या	प.का.ए.								
				महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अल्प	शुवा	कुल जम्मा	कैफियत
५	ओखलढुङ्गा	१७५८	१०७	१०३३	११११	२१४४	८४	१८२४	२३६		२१४४	
६	सोलुखुम्बु	८६१	१७५	११३५	१०१३	२१४८	२६६	११६२	७२०		२१४८	
७	खोटाङ	८०४	१५६	३४२	२२८	५७०	६८	२०५	२९७	३१४	५७०	
८	धनकुटा	७९६५	२२८	१६४१	२४६२	४१०३	१४३	१२५८	२७०२	९५५	५०५८	
९	तेह्रथुम	४०५	४१	९५५	७७४	१७२९	९८	८९५	७३६	४९५	२२२४	
१०	इलाम	१७८	१४३	७८	१७४	२५२	१	१६२	८५	१३०	३७८	
११	भापा	५६४३	१४१	१४००	१७०९	३१०९	४२	१३८४	१६८३	१०३६	४१४५	
१२	मोरङ	१५२५	२२०	१११७	१७५५	२९७०	४३४	१२८५	८९०	३६१	२९७०	
१३	सुनसरी	२८७९	३२१	३३०	२८९८	५३२०	२६७	१३२६	२२७३	१४५४	५३२०	
१४	उदयपुर	३६९८	३३७	९०२३	८०८३	१७१०६	९०८	३६९५	६२०४	६२९९	१७१०६	
१५	सिरहा	५२९२	११०	११२०	१३१५	२४३५	४८	२५१	२००१	१३५	२४३५	
१६	सप्तरी	६३६०	१२१	२३०	४३५	६६५	१२	४९	३८९	२१५	६६५	
१७	धनुषा	२७३६	४५	३५	१८९	२२४	१७	८५	१२२	९५	२२४	
१८	महोत्तरी	१११२	१७४	१२००	१७६०	२९६०	७५	४००	६००	१९४५	३०२०	
१९	सर्लाही	६९१	२८६	१३००	८२५	२१२५	५००	३५०	०	७००	२१२५	
२०	रौतहट	११५५	२०३	१३२४	२५९३	३९१७	२७२	४७४	९९१	२१८०	३९१७	
२१	बारा	१५४०	३१२	१०५	२०७	३१२	५५	७५	६७	११५	३१२	
२२	पर्सा	६२०	१९७	४१४	११२५	१५३९	१७८	०	५१८	१३३६	१५३९	०
२३	दोलखा	३२५	२१८	८६६	९८६	१८५२	१३१	८७७	८४४	१०४९	१८५२	
२४	सिन्धुपाल्चोक	५६५	३८९	१९९३	३१०८	५७०१	३११	२६२०	२७७०	२७२९	५७०१	
२५	काभ्रेपलान्चोक	६०००	७२	१२३०	११६९	२३९९	२१४	७६१	१४२४	१८२५	२३९९	
२६	नुवाकोट	२२९६	४५३	९०००	१२०००	२१०००	३५००	९०००	७३००	१२००	२१०००	
२७	रसुवा	५००	२८	१६७	१५०	३०७	१५	२६१	३१	२१०	३०७	
२८	धादिङ	८२८०	२५५	७२५	१११०	१८३५	७३	५७७	४४०	७४५	१८३५	
२९	भक्तपुर	१२००	२७७	२३०७	२०७८	४३८५	१३३	१२९५	२९५७	१५५०	४३८५	
३०	रामेछाप	८५०	२४३	११४५५	९६२३	२१०७८	६९५	१०४९९	९८९९	८१८८	२१०७८	
३१	सिन्धुली	१०१५	२०९	९५४	१२८६	२२४०	२८९	१३५०	६०१	१५००	२२४०	
३२	मकवानपुर	७५०	१४१	५००	१०००	१५००	१३०	६००	४००	३७०	१५००	
३३	चितवन	१०४६०	१८०	३०९	१३९०	१६९९	६१	३९८	१२४०	१२७०	१६९९	
३४	गोरखा	१९८५	२२३	४६८	५८७	१०५५	३२	१०५	९१८	६००	१०५५	
३५	तनहुँ	३५५	३१	१९२	१६३	३५५	५२	१२८	१७५	३१९	३५५	

क्र. सं.	प.का.ए.	जोन/ सुपरजोनले ढाकेको क्षेत्रफल (हेक्टर)	समूह/ सहकारी/ उद्यमीको संख्या	प.का.ए.								
				महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अल्प	शुवा	कुल जम्मा	कैफियत
३६	लमजुङ	१४००	४८४	७०	४१४	४८४	१२	३८९	८३	२३०	४८४	
३७	मनाङ	२०७	३८	८४	६५	१५९	७	१३७	५	१२७	१४९	
३८	मुस्ताङ	२४७८	२६९	९२०	१३७८	२२९८	१३६	१४५३	७०९	७४५	२२९८	
३९	कास्की	११०६	२२३	४६८	५८७	१०५५	३२	१०५	९१८	६००	१०५५	
४०	नवलपरासी पूर्व	११४१	१४७	१२६१	१६४२	२९०३	१०६	२१५७	६४०	१७४२	२९०३	
४१	स्याङ्जा	१५७२	२९३	३२४८	३३८३	६६३१	२८३	१४३९	४९०९	२०६८	६६३१	
४२	बागलुङ	५४५	१८०	१५०४	१६४९	३१५३	४५१	६४६	२०५६	११४८	३१५३	
४३	पर्वत	१३७५	९७	६०७	८०३	१४१०	१९४	३४०	८७६	४६८	१४१०	
४४	रूकुम पूर्व	१४३५	११८	१२८७	१०७९	२३६६	४७२	१२१६	६७८	५५१	२३६६	
४५	प्युठान	२७९९	८८	१०२५	९१२	१९३७	९६	४४३	१३९८	२५५	१९३७	
४६	गुल्मी	३५१७	५४४	१२०७०	११७५७	२३८२७	२१०८	५०११	१६७२९	४७६५	२३८२७	
४७	अर्घाखाँची	५२३	२९८	४५२	६७९	११३१	१९८	३३०	४६५	३९४	११३१	
४८	पाल्पा	८२१	१३१	३७१	४४९	८२०	४८	४१२	३६०		८२०	
४९	रूपन्देही	१८८२	३१४	१५११	२२२१	३७३२	५३९	१३०८	१८८५	११५२	३७३२	
५०	पश्चिम नवलपरासी	१०४५	१०८	१८४९	११६९	३०१८	२०१	३९०	२४२७	३२६	३०१८	
५१	कपिलवस्तु	६६२५	७७५	४०३०	२१८००	२५८३०	१५२०	९१००	१२९०	२६२०	२५८३०	
५२	दाङ	३६५०	२८६	२३६२	३०५०	५४१२	३२८	३३५२	१७३२	५१३९	५४१२	
५३	बाँके	८६७	१५९	२७४	५४०	८१४	१०९	४२१	२७८	५०७	८१४	
५४	बर्दिया	९८६	३०६	५०१५	२७००	७७१५	२८५	४०१४	२३१६	११००	७७१५	
५५	डोल्पा	५८५	५००	३७५	१२५	५००	१२५	१५०	१००	१२५	५००	
५६	मुगु	७००	१७१	२१००	१०००	३१००	४००	९५०	१७५०		३१००	
५७	हुम्ला	११५	१२१	२४०	१७१	४११	४१	२०७	६५	९८	४११	
५८	जुम्ला	२७५०	४३४	९०६	१३६०	२२६६	२११	८९	१९६६	९०७	२२६६	
५९	कालीकोट	७३३	१८१	३२०	५१३	८३३	९२	१०९	६३२	१८९	८३३	
६०	दैलेख	११४०	२३०	१४६२	२०४२	३५०४	३४२	११३	३०४९	२६००	३५०४	
६१	जाजरकोट	६०५	२६९	२२७६	३१९७	५४७३	५६०	१६८८	३७५६	३३०५	५४७३	
६२	सल्यान	१७३८	२३४	१००७	९३४	१९४२	१६८	३९९	३४१	१०३४	१९४२	
६३	रूकुम पश्चिम	११३५	२०८	४९५	५१४	१००९	२२१	७३	११४	६०१	१००९	
६४	सुर्खेत	८७०	५८९	९३००	६७७४	१६०७४	४०९६	३३०९	८६६९	४८२२	१६०७४	

क्र. सं.	प.का.ए.	जोन/ सुपरजोनले ढाकेको क्षेत्रफल (हेक्टर)	समूह/ सहकारी/ उद्यमीको संख्या	प.का.ए.								
				महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	अल्प	युवा	कुल जम्मा	कैफियत
६५	बाजुरा	७००	६५	४३५	३८५	८२०	२५५	२५	५४०	५०५	८२०	
६६	बझाङ	४४०	३१०	२४३२	३१२९	५५६१	२२९	२	१९८	३२५	६३१५	
६७	दार्चुला	३७४	२१८	१४६०	६५०	२११०	५४	२९३	१७६३	१४५	२११०	
६८	बैतडी	७००	१२६	२९००	३१४०	६०४०	४१०	६४०	४९९०	३६३०	६०४०	
६९	डडेल्धुरा	२१३६	२४१	२०६७	११३२	३१९९	४७०	३७	२६९२	२७८२	३१९९	
७०	डोटी	४२०	२५	१९५०	२३००	४२५०	८९०	१९६०	१४००	१०४०	४२५०	
७१	अछाम	५७०	२३४	३२७२	१७८९	५०६१	५३१	१२९	०	४०४८	५०६१	
७२	कैलाली	३८००	१८६	९१०	६४०	१५५०	५५	५६०	४०५	५३०	१५५०	
७३	कञ्चनपुर	७८०४	६७	२२४६	२४८९	४७३५	४६०	१४३९	२८३६	४९६	४७३५	
जम्मा		१४६४३२	१६१७५	१३०८२५	१५६७६६	२६०४१२	२६०८१	६३४१२	१२६८८२	६२०८५	२६५०७३	

अनुसूची-३

३. खर्च शीर्षक २६४१३ अन्तर्गत जोन/सुपरजोनका कार्यक्रमहरूको प्रगति विवरण
(आ.व. २०७७/७८)

३.१ प.का.ए. कार्यान्वयन एकाइ अन्तर्गत जोन/सुपरजोनमा सञ्चालित प्राविधिक शिक्षालयलाई
उपलब्ध गराइएका अनुदानको विवरण

(बजेट/खर्च रू. हजारमा)

क्र. सं.	प.का.ए.	प्राविधिक शिक्षालय सञ्चालन सहयोग (संख्या)				प्राविधिक शिक्षालय सञ्चालन सहयोग (संख्या)				जम्मा			
		आ.व. २०७६/७७ सम्म जम्मा				आ.व. २०७७/७८							
		लक्ष्य	प्राप्ति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्राप्ति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्राप्ति	बजेट	खर्च
१	ताप्लेजुड	२	२	२०००	२०००	१	१	१०००	१०००	३	३	३०००	३०००
२	संखुवासभा					२	३	२०००	२०००	२	३	२०००	२०००
३	ओखलढुङ्गा/ सोलुखुम्बु	२	२	१०००	१०००	०	०	०	०	२	२	१०००	१०००
४	खोटाङ	२	३	१०००	९८१	१	४	१०००	१०००	३	७	२०००	१९८१
५	तेह्रथुम/ धनकुटा	३	२	२५००	१८३०	२	२	१०००	१०००	५	४	३५००	२८३०
६	इलाम					१	२	१०००	१०००	१	२	१०००	१०००
७	भापा	२	२	२०००	२०००	१	१	१०००	९७५	३	३	३०००	२९७५
८	मोरङ	२	२	१०००	१०००	१	१	१०००	९६०	३	३	२०००	१९६०
९	सुनसरी	१	०	५००	०	१	२	१०००	९८६	२	२	१५००	९८६
१०	उदयपुर	४	४	२०००	१८९६	१	१	१०००	९९९	५	५	३०००	२८९५
११	सिरहा/ सप्तरी	२	०	१०००	०	१	०	१०००	०	३	०	२०००	०
१२	धनुषा					१	१	१०००	१०००	१	१	१०००	१०००
१३	महोत्तरी					१	१	१०००	१०००	१	१	१०००	१०००
१४	सर्लाही					१	०	१०००	०	१	०	१०००	०
१५	रौतहट					१	१	१०००	१०००	१	१	१०००	१०००
१६	बारा	२	२	२०००	२०००	१	१	१०००	१०००	३	३	३०००	३०००
१७	पर्सा	२	२	१०००	१०००	१	२	१०००	९५८	३	४	२०००	१९५८
१८	दोलखा	१	१	३००	३००	१	१	१०००	९९४	२	२	१३००	१२९४
१९	सिन्धुपाल्चोक					२	२	२०००	१९००	२	२	२०००	१९००
२०	नुवाकोट	३	३	१८००	१८००	२	२	२०००	२०००	५	५	३८००	३८००
२१	धादिङ	१	१	५००	५००	१	२	१०००	१०००	२	३	१५००	१५००

क्र. सं.	प.का.ए.	प्राविधिक शिक्षालय सञ्चालन सहयोग (संख्या)				प्राविधिक शिक्षालय सञ्चालन सहयोग (संख्या)				जम्मा			
		आ.व. २०७६/७७ सम्म जम्मा				आ.व. २०७७/७८							
		लक्ष्य	प्राप्ति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्राप्ति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्राप्ति	बजेट	खर्च
२२	भक्तपुर	३	३	१५००	१५००	२	२	२०००	१६६७	५	५	३५००	३१६७
२३	रामेछाप					१	१	१०००	१०००	१	१	१०००	१०००
२४	सिन्धुली	३	३	१३००	१२३६	१	१	१०००	९०४	४	४	२३००	२१४०
२५	मकवानपुर					१	२	१०००	१०००	१	२	१०००	१०००
२६	चितवन					२	४	२०००	१९९७	२	४	२०००	१९९७
२७	गोरखा/तनहुँ					२	१	२०००	६१०	२	१	२०००	६१०
२८	लमजुङ/ मनाङ					१	०	१०००	०	१	०	१०००	०
२९	मुस्ताङ/ म्याग्दी					२	२	२०००	७००	२	२	२०००	७००
३०	कास्की	२	२	२०००	२०००	१	२	१०००	४५८	३	४	३०००	२४५८
३१	नवलपरासी पूर्व	१	१	७००	७००	१	१	१०००	१०००	२	२	१७००	१७००
३२	स्याङ्जा	१	१	५००	५००	१	१	१०००	१०००	२	२	१५००	१५००
३३	बाग्लुङ/पर्वत	२	२	७००	६९५	१	२	१०००	१०००	३	४	१७००	१६९५
३४	रूकुम पूर्व	२	२	८००	५६१	२	२	२०००	१९१६	४	४	२८००	२४७७
३५	प्युठान	२	२	३०००	३०००	१	३	१०००	९५९	३	५	४०००	३९५९
३६	गुल्मी	३	३	२५००	२४९५	१	०	१०००	०	४	३	३५००	२४९५
३७	अर्घाखाँची					१	२	१०००	१०००	१	२	१०००	१०००
३८	पाल्पा	४	४	१५००	९४०	१	१	१०००	५४३	५	५	२५००	१४८३
३९	रूपन्देही	२	२	१०००	१०००	२	२	२०००	२०००	४	४	३०००	३०००
४०	कपिलवस्तु	२	२	१०००	१०००	१	१	१०००	१०००	३	३	२०००	२०००
४१	दाङ	२	२	२०००	२०००	१	१	१०००	६६९	३	३	३०००	२६६९
४२	बाँके	२	२	१०००	१०००	१	१	१०००	९६९	३	३	२०००	१९६९
४३	बर्दिया	२	२	१०००	१०००	१	१	१०००	७००	३	३	२०००	१७००
४४	डोल्पा					०	०	०	०	०	०	०	०
४५	मुगु					०	०	०	०	०	०	०	०
४६	हुम्ला					०	०	०	०	०	०	०	०
४७	जुम्ला	७	७	३५००	३५००	१	१	१०००	१०००	८	८	४५००	४५००
४८	दैलेख					१	१	१०००	४८१	१	१	१०००	४८१
४९	जाजरकोट	१	१	५००	५००	१	१	१०००	९९०	२	२	१५००	१४९०

क्र. सं.	प.का.ए.	प्राविधिक शिक्षालय सञ्चालन सहयोग (संख्या)				प्राविधिक शिक्षालय सञ्चालन सहयोग (संख्या)				जम्मा			
		आ.व. २०७६/७७ सम्म जम्मा				आ.व. २०७७/७८							
		लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च
५०	सल्यान	३	३	२०००	१०१७	२	२	२०००	१९९६	५	५	४०००	३००३
५१	सुर्खेत					१	२	१०००	९७९	१	२	१०००	९७९
५२	बाजुरा	२	१	१०००	५००	१	१	१०००	९५७	३	३	२०००	१४५७
५३	बझाङ					१	१	१०००	१०००	१	१	१०००	१०००
५५	डडेल्धुरा	२	२	१०००	१०००		०			२	२	१०००	१०००
५६	अछाम		२	४	२०००	२०००	२	४	२०००	२०००			
५७	कैलाली		१	१	१०००	९०५	१	१	१०००	९०५			
५८	कञ्चनपुर	१	१	५००	५००	१	२	१०००	९२७	३	३	१५०००	१४२७
जम्मा		७८	७४	४७६००	४२५३१	६५	८०	६३०००	५४०५५	१४३	१५४	११२६००	६७०५०

३.२ प.का.ए. अन्तर्गत जोन/सुपरजोनमा चक्लाबन्दी खेती विस्तार सम्बन्धी विवरण

(बजेट/खर्च रू. हजारमा)

क्र. सं.	प.का.ए.	चक्लाबन्दी खेती विस्तार (संख्या)				चक्लाबन्दी खेती विस्तार (संख्या)				जम्मा			
		आ.व. २०७६/७७ सम्म जम्मा				आ.व. २०७७/७८							
		लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च
१	ताप्लेजुङ					५	५	५०००	५०००	५	५	५०००	५०००
२	संखुवासभा					६	६	६०००	६०००	६	६	६०००	६०००
३	ओखलढुङ्गा/ सोलुखुम्बु					४	४	४०००	४०००	४	४	४०००	४०००
४	खोटाङ					५	५	५०००	५०००	५	५	५०००	५०००
५	तेह्रथुम/धनकुटा					५	५	५०००	५०००	५	५	५०००	५०००
६	इलाम					५	०	५०००	०	५	०	५०००	०
७	भापा	४	४	२०००	१५००	२०	२०	२००००	१८४८३	२४	२४	४०००	१९९८३
८	मोरङ					५	२	५०००	१९२०	५	२	५०००	१९२०
९	सुनसरी					१५	१३	१५०००	१२८१६	१५	१३	१५०००	१२८१६
१०	उदयपुर					८	८	८०००	७९४७	८	८	८०००	७९४७
११	सिरहा/सप्तरी					१२	११	१२०००	११०००	१२	११	१२०००	११०००
१२	धनुषा					५	५	५०००	४९९९	५	५	५०००	४९९९
१३	महोत्तरी					३	३	३०००	३०	३	३	३०००	३०
१४	सर्लाही					५	५	५०००	५०००	५	५	५०००	५०००
१५	रौतहट	१५	१५	२०००	२०००	५	३	५०००	३०००	२०	१८	७०००	५०००

क्र. सं.	प.का.ए.	चक्राबन्दी खेती विस्तार (संख्या)				चक्राबन्दी खेती विस्तार (संख्या)				जम्मा			
		आ.व. २०७६/७७ सम्म जम्मा				आ.व. २०७७/७८							
		लक्ष्य	प्रगति	बहिष्ट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बहिष्ट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बहिष्ट	खर्च
१६	बारा					५	३	५०००	३०००	५	३	५०००	३०००
१७	पर्सा					५	५	५०००	५०००	५	५	५०००	५०००
१८	दोलखा					४	४	४०००	३६८९	४	४	४०००	३६८९
१९	सिन्धुपाल्चोक/ काभ्रेपलान्चोक	३	३	५२००	३०००	१२	१७	१२०००	१२०००	१५	२०	१७२००	१५०००
२०	नुवाकोट					६	४	६०००	३७००	६	४	६०००	३७००
२१	धादिङ					६	२	६०००	२०००	६	२	६०००	२०००
२२	भक्तपुर	१	१	७०	२०	४० अ.	३१.६ अ.	७६७९	७६७९			७७४९	७६९९
२३	रामेछाप					५	५	५०००	४७५०	५	५	५०००	४७५०
२४	सिन्धुली	६	६	३०००	२८००	६	६	६०००	४५११	१२	१२	९०००	७३११
२५	मकवानपुर					४	४	४०००	४०००	४	४	४०००	४०००
२६	चितवन					६	६	६०००	५६११	६	६	६०००	५६११
२७	गोरखा/तनहुँ					१०	६	१००००	३९०५	१०	६	१००००	३९०५
२८	लमजुङ/मनाङ					५	०	५०००	०	५	०	५०००	०
२९	मुस्ताङ/म्याग्दी					२	०	४०००	०	२	०	४०००	०
३०	कास्की					४	४	४०००	१६१०.४	४	४	४०००	१६१०.४
३१	नवलपरासी पूर्व					५	७	५०००	५०००	५	७	५०००	५०००
३२	स्याङ्जा					१०	४	१००००	४०००	१०	४	१००००	४०००
३३	बाग्लुङ/पर्वत	४	४	१००	१००	६	२	६०००	२०००	१०	६	६१००	२१००
३४	रूकुम पूर्व	१	१	३००	३००	६	५	६०००	४७१६	७	६	६३००	५०१६
३५	प्युठान					८	८	८०००	६७८२	८	८	८०००	६७८२
३६	गुल्मी					७	७	७०००	७०००	७	७	७०००	७०००
३७	अर्घाखाँची					६	६	६०००	५३५९	६	६	६०००	५३५९
३८	पाल्पा					६	६	६०००	५०३५	६	६	६०००	५०३५
३९	रूपन्देही					८	६	७९१६	४१००	८	६	७९१६	४१००
४०	कपिलवस्तु					१०	१०	१००००	१००००	१०	१०	१००००	१००००
४१	दाङ	५	५	५९००	५३००	५	३	५५००	१४७५	१०	८	११४००	६७७५
४२	बाँके					३	३	२५००	१७१८	३	३	२५००	१७१८
४३	बर्दिया					०	०	०	०	०	०	०	०
४४	डोल्पा					३	४	३०००	३०००	३	४	३०००	३०००
४५	मुगु					२	६	२०००	२०००	२	६	२०००	२०००

क्र. सं.	प.का.ए.	चक्लाबन्दी खेती विस्तार (संख्या)				चक्लाबन्दी खेती विस्तार (संख्या)				जम्मा			
		आ.व. २०७६/७७ सम्म जम्मा				आ.व. २०७७/७८							
		लक्ष्य	प्रगति	बचेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बचेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बचेट	खर्च
४६	हुम्ला					२	२	२०००	२०००	२	२	२०००	२०००
४७	जुम्ला	१०	१०	३५००	३५००	४	४	४८००	४८००	१४	१४	८३००	८३००
४८	दैलेख	१	१	६००	६००	२	१	२०००	९२३	३	२	२६००	१५२३
४९	जाजरकोट					२	३	२०००	१९४४	२	३	२०००	१९४४
५०	सल्यान	२	२	६००	६००	४	४	४०००	३९३७	६	६	४६००	४५३७
५१	सुर्खेत					७	६	७०	४५९१	७	६	७०	४५९१
५२	वाजुरा					२	४	२०००	१९९९	२	४	२०००	१९९९
५३	बझाङ					२	२	२०००	२०००	२	२	२०००	२०००
५४	दार्चुला					४	०	४०००	०	४	०	४०००	०
५५	डडेल्धुरा	८	८	५६००	५९००	१	१	१०००	१०००	९	९	६६००	६९००
५६	अछाम					२	२	२०००	२०००	२	२	२०००	२०००
५७	कैलाली	६	६	३०००	३०००	४	४	४०००	२६५४	१०	१०	७०००	५६५४
५८	कञ्चनपुर					४	४	४८००	४३९६	४	४	४८००	४३९६

३.३ प.का.ए. अन्तर्गत जोन/सुपरजोनमा सञ्चालक समितिको मागमा आधारित चालु कार्यक्रमहरूको विवरण

बजेट/खर्च रू. हजारमा

जोन/सुपरजोन	सञ्चालक समितिको मागमा आधारित कार्यविधि वमोजिमको चालु कार्यक्रम सञ्चालनको लागि अनुदान											
	आ.व. २०७५/७६ सम्म जम्मा				आ.व. २०७७/७८				जम्मा			
	लक्ष्य	प्रगति	बचेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बचेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बचेट	खर्च
अलैंची जोन, ताप्लेजुङ	५	५	५००	५००	०	०	०	०	५	५	५००	५००
अलैंची जोन, पाँचथर	१	१	७०००	७०००	०	०	०	०	१	१	७०००	७०००
माछा जोन, मोरङ	१	१	४९५०	४९३१	०	०	०	०	१	१	४९५०	४९३१
धान जोन, मोरङ	५	५	८००	७९९	०	०	०	०	५	५	८००	७९९
माछा जोन, सुनसरी	५	५	६००	६००	०	०	०	०	५	५	६००	६००
धान जोन, सुनसरी	५	५	७५०	७५०	०	०	०	०	५	५	७५०	७५०
तरकारी जोन, धनकुटा	१	१	१०००	१०००	०	०	०	०	१	१	१०००	१०००
सुन्तला जोन, सोलुखुम्बु	१	१	१५०२	८९७	०	०	०	०	१	१	१५०२	८९७
अदुवा/बेसार जोन, उदयपुर	३	३	१५००	१५००	०	०	०	०	३	३	१५००	१५००
सुन्तला जोन, उदयपुर	३	३	१५००	१५००	०	०	०	०	३	३	१५००	१५००
आँप जोन, सप्तरी	१	१	१५०२	१५०२	०	०	०	०	१	१	१५०२	१५०२

जोन/सुपरजोन	सञ्चालक समितिको मागमा आधारित कार्यविधि वमोजिमको चालु कार्यक्रम सञ्चालनको लागि अनुदान											
	आ.व. २०७३/७६ सम्म जम्मा				आ.व. २०७७/७८				जम्मा			
	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	रु	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	रु	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	रु
आलु जोन, भक्तपुर	२	२	३०००	३०००	०	०	०	०	२	२	३०००	३०००
आलु जोन, नुवाकोट	१	१	१५००	१५००	०	०	०	०	१	१	१५००	१५००
तरकारी जोन, पर्सा	१	१	१५०२	१५०२	०	०	०	०	१	१	१५०२	१५०२
तरकारी जोन, मकवानपुर	१	१	५००	५००	०	०	०	०	१	१	५००	५००
किवी जोन, दोलखा	५	१६	१३५०	५००	०	०	०	०	५	१६	१३५०	५००
मकै जोन, सिन्धुपाल्चोक	५	५	६००	६००	०	०	०	०	५	५	६००	६००
स्याउ जोन, मुस्ताङ	५	५	६००	६००	०	०	०	०	५	५	६००	६००
अलैंची जोन, लमजुङ	१	१	५००	५००	०	०	०	०	१	१	५००	५००
सुन्तला जोन, म्याग्दी	४	४	१०००	१०००	०	०	०	०	४	४	१०००	१०००
स्याउ जोन, कालीकोट	५	५	६००	६००	०	०	०	०	५	५	६००	६००
सुन्तला जोन, गुल्मी	४	४	१०००	१०००	०	०	०	०	४	४	१०००	१०००
मकै जोन, गुल्मी	१	१	५०००	५०००	०	०	०	०	१	१	५०००	५०००
तरकारी जोन, अर्घाखाँची	१	०	५००	०	०	०	०	०	१	०	५००	०
माछा जोन, रूपन्देही	१	१	४०२५	४०२५	०	०	०	०	१	१	४०२५	४०२५
ओखर जोन, रूकुम (पश्चिम)	५	५	६००	६००	०	०	०	०	५	५	६००	६००
माछा जोन, कपिलवस्तु	५	५	६००	६००	०	०	०	०	५	५	६००	६००
तरकारी वीड जोन, रूकुम (पूर्व)	१	१	५००	५००	०	०	०	०	१	१	५००	५००
मकै जोन, रोल्पा	१	१	५००	५००	०	०	०	०	१	१	५००	५००
धान जोन, प्युठान	१	१	१५०२	१५०२	०	०	०	०	१	१	१५०२	१५०२
मकै जोन, बाँके	१	१	१५२०	१०२७	०	०	०	०	१	१	१५२०	१०२७
अदुवा/बेसार जोन, सुर्खेत	१	१	१५२०	१४४५	०	०	०	०	१	१	१५२०	१४४५
सुन्तला जोन, जाजरकोट	३	३	१५००	१५००	०	०	०	०	३	३	१५००	१५००
जैतुन जोन, बाजुरा	२	१	१०००	५००	०	०	०	०	२	१	१०००	५००
तेलहन जोन, कैलाली	१	१	५००	५००	०	०	०	०	१	१	५००	५००
मकै जोन, बैतडी	५	५	६००	६००	०	०	०	०	५	५	६००	६००
सुपरजोनहरू												
धान सुपरजोन, भ्वापा	१	१	५०००	५०००	०	०	०	०	१	१	५०००	५०००
आलु सुपरजोन, काभ्रेपलान्चोक	१	१	२५००	२५००	०	०	०	०	१	१	२५००	२५००
जुनार सुपरजोन, सिन्धुली	१	१	२५००	१३६२	०	०	०	०	१	१	२५००	१३६२
माछा सुपरजोन, धनुषा	१	०	५०००	०	०	०	०	०	१	०	५०००	०

जोन/सुपरजोन	सञ्चालक समितिको मागमा आधारित कार्यविधि वमोजिमको चालु कार्यक्रम सञ्चालनको लागि अनुदान											
	आ.व. २०७५/७६ सम्म जम्मा				आ.व. २०७७/७८				जम्मा			
	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च	लक्ष्य	प्रगति	बजेट	खर्च
तरकारी सुपरजोन, कास्की	१	१	२५००	२४७०	०	०	०	०	१	१	२५००	२४७०
मकै सुपरजोन, दाङ	१	१	२०००	२०००	०	०	०	०	१	१	२०००	२०००
स्याउ सुपरजोन, जुम्ला	१	१	२५००	२४३०	०	०	०	०	१	१	२५००	२४३०
सुन्तला सुपरजोन, स्याङ्जा	१	१	४०००	४०००	०	०	०	०	१	१	४०००	४०००
धान सुपरजोन, बर्दिया	६	१	३५८०	३३८०	०	०	०	०	६	१	३५८०	३३८०
धान सुपरजोन, कपिलवस्तु	१	१	१०००	१०००	०	०	०	०	१	१	१०००	१०००
गहुँ सुपरजोन, कैलाली	१	१	२५००	२५००	०	०	०	०	१	१	२५००	२५००
कफी सुपरजोन, गुल्मी	३	३	४५००	६००	०	०	०	०	३	३	४५००	६००
जम्मा	११४	१३७	८६८०३	७९९८७	०	०	०	०	११४	१३७	८६८०३	७९९८७

आ.व. २०७७/७८ मा यस प्रकारको अनुदान कार्यक्रम नरहेको ।

३.४ भौतिक पूर्वाधारहरू तथा जिन्सी विवरण

प.क्र.ए.	भवन	गाडी	मोटरसाइकल/ स्कुटर	कम्प्युटर/ ल्यापटप	प्रिन्टर/ प्रोजेक्टर	अन्य	कैफियत
ताप्लेजुङ	०	१	४	५/५	५/२		सबै चालु अवस्थामा ।
संखुवासभा	०	१	५	४/३	६/१		२ मोटरसाइकल मर्मत गर्नु पर्ने, १ ल्यापटप मर्मत गर्नु पर्ने ।
ओखलढुङ्गा/सोलुखुम्बु	०	१	६	७/४	९/१		३ मोटरसाइकल चालु, ६ कम्प्युटर/३ ल्यापटप चालु, २ प्रिन्टर/प्रोजेक्टर मर्मत गर्नु पर्ने ।
खोटाङ	०	२	५	४/४	५/१		१ गाडी विग्रिएको ।
तेह्रथुम/धनकुटा	०	१	५	५/५	८/१		गाडी १ चालु, ४ मोटरसाइकल चालु, ४ कम्प्युटर/४ ल्यापटप चालु, ५ प्रिन्टर/१ प्रोजेक्टर चालु ।
इलाम	०	१	१	५/२	४/१		सबै सञ्चालनमा रहेको ।
भैरहवा	०	१	७	८/८	९/२	२	२ मोटरसाइकल जीर्ण, ३ कम्प्युटर, ५ ल्यापटप जीर्ण, २ प्रिन्टर जीर्ण ।
मोरङ	०	२	६	६/४	९/२		१ गाडी कपास विकास समितिमा, अन्य चालु अवस्थामा ।
सुनसरी	०	१	६	७/२	३/३		गाडी मर्मत गरी चालु, मोटरसाइकल चालु, कम्प्युटर ५/१ चालु ।
उदयपुर	०	१	५	९/७	९/१		२ कम्प्युटर र २ ल्यापटप विग्रेको ।
सिरहा/सप्तरी		१	८	१०	२		मोटरसाइकल, कम्प्युटर/ल्यापटप जीर्ण अवस्थामा ।
धनुषा							
महोत्तरी							
सर्लाही		१	४	३/२	४/१	२	२ वटा मोटरसाइकल मर्मत गर्नु पर्ने, २ इन्भटर ब्याट्री विग्रेको ।
रौतहट		१	४	६/३	६/१		१ प्रिन्टर विग्रेको ।
बारा							
पर्सा		१	५	५/३	५/१		१ वटा मोटरसाइकल चोरी भएको बीमा दाबी रकम प्राप्त भई मिनाह र लगत कट्टाको क्रममा, २ कम्प्युटर विग्रेको ।
दोलखा	१	२	११	१७/१०	१७/३		एउटा भवन भूकम्पका कारण जीर्ण, १ गाडी विग्रेको, ६ मोटरसाइकल चालु नभएको, १० कम्प्युटर/८ ल्यापटप विग्रेको, ९ प्रिन्टर/२ प्रोजेक्टर ।

प.का.ए.	भवन	गाडी	मोटरसाइकल/ स्कुटर	कम्प्युटर/ ल्यापटप	प्रिन्टर/ प्रोजेक्टर	अव्य	कैफियत
सिन्धुपाल्चोक	४	१	१३	२९	१२		१ भवन नगरपालिकाले प्रयोग गरेको, ७ मोटरसाइकल चालु नभएको, १७ कम्प्युटर तथा ल्यापटप चालु नभएको, ६ प्रोजेक्टर तथा प्रिन्टर चालु नभएको ।
नुवाकोट	१	१	९	८/५	७/२	१	रसुवा जिल्लाको साविक जि.कृ.वि.का. को भवन, २ कम्प्युटर/ २ ल्यापटप विग्रेको, १ प्रिन्टर विग्रेको ।
धादिङ	१	१	६	१०/३	९/२		गाडी जीर्ण अवस्थामा चलेको, २ वटा कम्प्युटर जीर्ण, ३ वटा प्रिन्टर जीर्ण ।
भक्तपुर	१	१	१०	६/२	६/१		भवन मर्मत गर्नु पर्ने, २ मोटरसाइकल चालु नभएको ।
रामेछाप		१	४	४/३	६/०		
सिन्धुली		१	४	५/५	६/१	१	२ कम्प्युटर/ २ ल्यापटप विग्रेको, २ प्रिन्टर विग्रेको ।
मकवानपुर		१	१	४/३	४/०		
चितवन	१	२	८	१०/४	११/२		भवन पुरानो भएको ।
गोरखा/तनहुँ		१	९	९/३	४/२		६ मोटरसाइकल मर्मत गर्नु पर्ने, १ ल्यापटप जीर्ण ।
लमजुङ/मनाङ		२	५	४/४	६/१		१ वटा गाडी जीर्ण र पुरानो भएकाले चालु अवस्थामा नभएको ।
मुस्ताङ/म्याग्दी	४	१	६	११/१०	१४/३		मोटरसाइकल १ मर्मत हुन सक्ने २ मर्मत पनि हुन सक्ने अवस्थामा, ७ कम्प्युटर/ ६ ल्यापटप जीर्ण ।
कास्की							
नवलपरासी पूर्व		१	५	६/५	१/०	१	३ कम्प्युटर/ २ ल्यापटप चालु अवस्थामा नभएको ।
स्याङ्जा							
बागलुङ/पर्वत		२	६	८/६	९/३	१	१ गाडी चालु नभएको ।
रूकुम पूर्व		१	४	८/४	८/३		१ मोटरसाइकल मर्मत गर्नु पर्ने, १ प्रिन्टर मर्मत गर्नु पर्ने ।
प्युठान	४	१	७	१०	१०	२	३ मोटरसाइकल मर्मत गर्नु पर्ने र २ लिलाम गर्नु पर्ने ।
गुल्मी		१	८	८/१०	१०/२	२	
अर्घाखाँची		१	३	१२	८/१	१	मोटरसाइकल मर्मत गर्नु पर्ने, २ ल्यापटप विग्रे नवन्ने अवस्थामा
पाल्पा		१	४	७/४	७/२		

प.का.ए.	भवन	गाडी	मोटरसाइकल/ स्कुटर	कम्प्युटर/ ल्यापटप	प्रिन्टर/ प्रोजेक्टर	अव्य	कैफियत
रूपन्देही	५	१	१४	२८	१६		२ वटा भवन जीर्ण रहेको र १ वटा कार्यालय भवन मर्मत गर्नु पर्ने, ६ मोटरसाइकल लिलाम गर्नु पर्ने, १२ कम्प्युटर/ल्यापटप विग्रेको, ७ प्रिन्टर/प्रोजेक्टर विग्रेको ।
कपिलवस्तु		१	१४	६/४	७/२		४ मोटरसाइकल मारमार गर्नु पर्ने, १ कम्प्युटर/ १ ल्यापटप विग्रेको ।
दाङ							
बाँके		१	६	८	६		
बर्दिया	६	१	७				३ भवन कृषि ज्ञान केन्द्रले उपयोग र २ अति जीर्ण अवस्थामा, मोटरसाइकल २ वटा नचल्ने र १ मर्मत गर्नु पर्ने ।
मुगु		१	२	३/२	३/१		१ गाडी जीर्ण अवस्थामा, १ प्रिन्टर जीर्ण अवस्थामा ।
हुम्ला	०	०	१	२/३	३/१		
जुम्ला		१	६	६/७	६/२		१ स्कुटर मर्मत गर्नु पर्ने, २ मोटरसाइकल मर्मत गर्नु पर्ने, २ कम्प्युटर/ १ ल्यापटप मर्मत गर्नु पर्ने ।
दैलेख	०	१	२	६/३	७/१	६	गाडी दुर्घटनामा परी क्षतिगस्त भएर सञ्चालनमा नभएको ।
जाजरकोट	०	१	३	५	७		१ मोटरसाइकल लिलाम गर्नु पर्ने, २ कम्प्युटर विग्रेको ।
सल्यान		१	७	९/७	६		गाडी नाजुक अवस्थामा ।
सुर्खेत		१	५	८/५	७/१	२	३ कम्प्युटर/३ ल्यापटप चालु नभएको, १ प्रिन्टर चालु नभएको ।
बाजुरा			३	३/३	१		
बझाङ		१	२	३/३	१		१ गाडी जीर्ण, १ प्रोजेक्टर विग्रेको ।
दार्चुला	३	१	३	७/८	३/२		
डडेल्धुरा		१	८	७/११	७/२		
अछाम		१	५	५/३	४/१	१	२ मोटरसाइकल मर्मत गर्नु पर्ने, १ ल्यापटप मर्मत गर्नु पर्ने, १ फोटोकपी मेसिन मर्मत गर्नु पर्ने ।
कैलाली		१	८	१०/५	१०/३		२०७८/०८/१८ गते दुर्घटना भएर गाडी विग्रेको ।
कञ्चनपुर	१	१	४	३/६	६/१		२ वटा ल्यापटप मर्मत गर्नु पर्ने, २ प्रिन्टर मर्मत गर्नु पर्ने ।
जम्मा	३१	५५	२५४	५८२	४०५	२१	

अनुसूची-४

४. परियोजनाका सम्भागहरूको उत्पादन तथा क्षेत्रफल

४.१ पकेट अन्तर्गत विशिष्टीकृत बाली/वस्तुहरूको विवरण

आ.व. २०७८/७९ मा स्थानीय तहको कृषि तथा पशु सेवा शाखामार्फत सञ्चालन हुनेगरी पकेट विकास कार्यक्रम विनियोजन भएको छ । आ.व. २०७७/७८ मा निर्माण भएका पकेट विकास कार्यक्रमको निरन्तरता अन्तर्गत निम्नानुसारको पकेट संख्या तल तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

प्रदेश	कृषि	गाई	भैसी	बाख्रा	बङ्गुर	माछा	जम्मा पकेट
	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या	संख्या
प्रदेश नं. १	२७४	८	०	१००	४३	७	४३२
प्रदेश नं. २	२७२	८	१२	११२	२	२८	४३४
बागमती प्रदेश	२३८	१२	५	८८	३	६	३५२
गण्डकी प्रदेश	१७०	३	११	५७	१४	३	२५८
लुम्बिनी प्रदेश	२१८	७	५	८१	१३	१३	३३७
कर्णाली प्रदेश	१५८	६	५	६७	१	०	२३७
सुदूरपश्चिम प्रदेश	१७६	८	१३	६२	४	७	२७०
जम्मा पकेट	१५०६	५२	५१	५६७	८०	६४	२३२०

आ.व. २०७८/७९ मा स्थानीय तहको कृषि तथा पशु सेवा शाखामार्फत सञ्चालन हुने गरी नयाँ पकेट विकास कार्यक्रम विनियोजन भएको छ । आ.व. २०७८/७९ मा निर्माण हुने नयाँ पकेट विकास कार्यक्रमको अन्तर्गत निम्नानुसार पकेट संख्या छ ।

बाली/प्रदेश	संख्या	प्रदेश नं. १	प्रदेश नं. २	बागमती प्रदेश	गण्डकी प्रदेश	लुम्बिनी प्रदेश	कर्णाली प्रदेश	सुदूरपश्चिम प्रदेश	जम्मा पकेट
धान	संख्या	१३	५९	६	५	२०	२	६	१११
मकै	संख्या	१९	१२	१५	३	१४	४	२	६९
गहुँ	संख्या	०	०	०	०	७	०	५	१२
तरकारी	संख्या	४२	४०	५३	२६	३०	१८	११	२२०
आलु	संख्या	१२	०	२९	१५	६	४	२४	९०
सुन्तलाजात	संख्या	२४	०	५	२४	१२	७	१५	८७
स्याउ/ओखर	संख्या	१	०	०	५	२	३४	९	५१
आँप	संख्या	०	१७	०	०	०	०	०	१७
केरा	संख्या	०	३	१	०	२	०	५	११
किवी	संख्या	४	०	२	१	१	०	०	८
दलहन	संख्या	०	५	०	१	०	७	४	१७
तेलहन	संख्या	१	०	०	०	०	०	०	१

बाली/प्रदेश	संख्या	प्रदेश नं. १	प्रदेश नं. २	बागमती प्रदेश	गण्डकी प्रदेश	लुम्बिनी प्रदेश	कर्णाली प्रदेश	सुदूरपश्चिम प्रदेश	जम्मा पकेट
कफी	संख्या	०	०	३	०	७	०	०	१०
अलैंची	संख्या	१६	०	०	६	१	०	०	२३
अदुवा/बेसार	संख्या	६	०	४	४	७	२	३	२६
मौरी	संख्या	०	०	२	१	२	१	४	१०
गाई/भैंसी	संख्या	२	१३	१२	७	३	१	१	३९
बाखा	संख्या	२३	०	२३	१७	२३	२२	१०	११८
बडगुर	संख्या	५	०	०	१	०	०	०	६
माछा	संख्या	५	२९	२	०	२	०	०	३८
जम्मा	संख्या	१७३	१७८	१५७	११६	१३५	१०२	५५	५६४

४.२ ब्लक अन्तर्गत विशिष्टीकृत बाली/वस्तुहरूको विवरण

आ.व. २०७८/७९ मा प्रदेश भूमि व्यवस्था, कृषि तथा सहकारी मन्त्रालय मातहत रहने जिल्ला स्थित कार्यालय मार्फत सञ्चालन हुनेगरी प्रदेशगत ब्लक विकास कार्यक्रम निम्नानुसार छ।

प्रदेश/बाली		प्रदेश नं. १	प्रदेश नं. २	बागमती प्रदेश	गण्डकी प्रदेश	लुम्बिनी प्रदेश	कर्णाली प्रदेश	सुदूरपश्चिम प्रदेश	जम्मा
धान	पुरानो	९	५८	६	२२	२७	०	९	१३१
	नयाँ	९	१३	४	४	६	०	५	४१
मकै	पुरानो	६	१	१७	७	१८	२	६	५७
	नयाँ	८	७	७	३	६	३	४	३८
गहुँ	पुरानो	०	१	१	०	३	०	६	११
	नयाँ	०	११	०	१	६	०	४	२२
तरकारी	पुरानो	१३	२६	३९	११	१३	१३	१८	१३३
	नयाँ	६	१२	८	४	४	९	५	४८
आलु	पुरानो	९	१	१३	१२	५	५	४	४९
	नयाँ	४	०	७	४	४	६	४	२९
सुन्तला जात	पुरानो	८	०	४	१४	२	५	५	३८
	नयाँ	४	०	४	४	३	६	२	२३
स्याउर/ओखर	पुरानो	०	०	३	४	२	८	१२	२९
	नयाँ	३	०	०	५	०	७	२	१७
आँप	पुरानो	१	१४	०	०	०	०	०	१५
	नयाँ	०	५	०	०	०	०	०	५
केरा	पुरानो	१	५	१	३	०	१	२	१३
	नयाँ	२	३	०	१	१	०	०	७

प्रदेश/बाली		प्रदेश नं. १	प्रदेश नं. २	बागमती प्रदेश	गण्डकी प्रदेश	लुम्बिनी प्रदेश	कर्णाली प्रदेश	सुदूरपश्चिम प्रदेश	जम्मा
मौरी	पुरानो	२	३	०	८	५	२	०	२०
	नयाँ	०	०	४	२	२	१	१	१०
च्याउ	पुरानो	६	०	२	१	०	३	०	१२
	नयाँ	०	०	०	०	०	०	०	०
तोरी	पुरानो	१	०	०	०	०	०	०	१
	नयाँ	२	०	२	०	१	१	१	७
अदुवा/बेसार	पुरानो	४	१	२	१	६	०	४	१८
	नयाँ	१	०	२	२	२	२	०	९
अलैंची	पुरानो	४	०	०	४	०	०	०	८
	नयाँ	४	०	०	२	०	०	०	६
किवी	पुरानो	३	०	४	०	०	१	०	८
	नयाँ	०	०	०	०	०	०	०	०
कफी	पुरानो	२	०	३	१	०	०	०	६
	नयाँ	०	०	४	०	०	०	०	४
दलहन	पुरानो	०	१२	१	०	२	६	३	२४
	नयाँ	०	०	०	०	०	५	२	७
गाई/भैंसी	पुरानो	२	५	३	२	५	२	१	२०
	नयाँ	५	४	४	२	३	२	३	२३
माछा	पुरानो	४	०	०	०	०	०	०	४
	नयाँ	६	५	३	२	३	०	०	१९
बाखा/भेडा/ च्याङ्गा	पुरानो	२	३	३	१	३	१	१	१४
	नयाँ	११	३	८	६	७	६	१२	५३
बङ्गुर	पुरानो	२	१	१	१	१	१	३	१०
	नयाँ	५	०	०	२	२	०	१	१०
जम्मा	पुरानो	७९	१३१	१०३	९२	९२	५०	७४	६२१
	नयाँ	७०	६३	५७	४४	५०	४८	४६	३७८
जम्मा		१३७	१९४	१६०	१३६	१४२	९८	१२०	१०००

४.३ जोन/सुपरजोन अनुसार बाली/वस्तुको उत्पादन विवरण (खाद्यान्न, तरकारी, फलफूल, मसला बाली र माछा)

क्र. सं.	जिल्ला	बाली	बालीले ढाकेको क्षेत्रफल (हेक्टर)	उत्पादन (मे.टन)	उत्पादकत्व (मे.टन/हेक्टर)	जिल्लाको उत्पादकत्व (मे.टन/हेक्टर) जिल्लाको औसत	जिल्लाभन्दा जोन/सुपरजोन (प्रतिशत घटी/बढी)
१	भापा	धान	६१८९	३४१८७.२९	५.४८ वर्षे/ ५.६१ चैते	४.४०	+२५.९०
२	मोरङ	धान	१०००	५०००	५	४.२४	+१७.९२
३	सुनसरी	धान	४६५	१७४०	३.७४	३.९९	-६.२६
४	सिरहा	धान	४१३२	१६५२८	४	३.५२	+१३.६३
५	धनुषा	धान	१६३७३	७१२२२.५५	४.३५	३.९८	+९.२९
६	सर्लाही	धान	६९१	३१०९.५	४.५	३.६२	+२४.३०
७	रौतहट	धान	६५०	३१२०	४.८	३.४४	+३९.५३
८	चितवन	धान	८५४०	३९८८२	४.६७	४	+१६.७५
९	गोरखा	धान	७७५	२७९०	३.६०	३.४५	+४.३४
१०	पर्वत	धान	६६२.३५	१८४८.९०	२.७९	३.२४	-१३.८८
११	कपिलवस्तु	धान	५५००	२२९३५	४.१७	३.५१	+१८.८०
१२	प्युठान	धान	९८६	५४२३	५.५०	३.८४	+४३.२२
१३	बर्दिया	धान	२७९९	१३६३६.८०	४.८७	४.३०	+१३.२५
१४	सल्यान	धान	७०५	२७७०.६५	३.९३	४.०६	-३.२
१५	कञ्चनपुर	धान	७८०४	४१९८५.५२	५.३८	३.८९	+३८.३०
	कुल जम्मा	धान	५७२७१	२६६१७६.०१	४.६४	राष्ट्रिय औसत ३.८०	+२२.१०
१	खोटाङ	मकै	८०४	३२९६.४	४.१	२.३०	-९.२८
२	भापा	मकै	५००	१४६५	२.९३	३.२३	७८.२६
३	सिन्धुपाल्चोक	मकै	८६५	४२३८.५	४.९	२.०२	+१४२.५
४	धादिङ	मकै	५३२०	२७०२६	५.०८	२.९८	+७०.४
५	पर्वत	मकै	७९१.६५	२६९१.६	३.४०	२.५५	+३३.३३
६	रोल्पा	मकै	१०१८	५९००	५.८०	२.९६	+९५.९४
७	गुल्मी	मकै	२४१७	८२२५	३.४०	२.९६	+१४.८६
८	दाङ	मकै	२९००	१४२१०	४.९०	२.८०	+७५
९	बाँके	मकै	८६७	५८०९	६.७०	३.८४	+७४.४७
१०	बैतडी	मकै	७६५	१५७५	२.०६	२.१२	-२.८३
	कुल जम्मा	मकै	१६२४८	७४४३६	४.५८	राष्ट्रिय औसत २.६६	+५४.७७
१	रूपन्देही	गहुँ	८२१	३०९२	३.७६	३.९१	-३.८३
२	कैलाली	गहुँ	२३००	११०४०	४.८	२.९०	+६५.५१
	कुल जम्मा	गहुँ	३१२१	१४१३२	४.५२	राष्ट्रिय औसत ३.०६	+४६.५३

क्र. सं.	जिल्ला	बाली	बालीले ढाकेको क्षेत्रफल (हेक्टर)	उत्पादन (मे.टन)	उत्पादकत्व (मे.टन/हेक्टर)	जिल्लाको उत्पादकत्व (मे.टन/हेक्टर) जिल्लाको औसत	जिल्लाभन्दा जोन/सुपरजोन (प्रतिशत घटी/बढी)
१	दाङ	तेलहन	१५००	१९५०	१.३	१.२४	+४.८३
२	कैलाली	तेलहन	७००	९३९	१.३३	१.०६	+२५.४७
	कुल जम्मा	तेलहन	२२००	२८८५	१.३१	राष्ट्रिय औसत १.०८	+२१.२५
१	धनकुटा	तरकारी	१२२०	२७०९६	२२.२१	२२.३१	-०.४४
२	सुनसरी	तरकारी	१२५५	२०८९०	१६.६५	१२.०४	+३८.२८
३	महोत्तरी	तरकारी	८००	१२०००	१५	११.८१	+२७.०१
४	पर्सा	तरकारी	६२०	१३३३०	२१.५०	१५.३४	+४०.१५
५	रौतहट	तरकारी	५१०	७९४०	१४	१३.२३	+५.८
६	नुवाकोट	तरकारी	८४९	२३५६०	२७.७५	१३.१७	+११०.७०
७	धादिङ	तरकारी	३१५०	१२६३१.५०	४.०१	१२.०५	-६६.७२
८	ललितपुर	तरकारी	३००	४९००.७७	१६.३३	१५.८४	+३.०९
९	मकवानपुर	तरकारी	११५०	३१०५०	२७	१७.८४	+५१.३४
१०	चितवन	तरकारी	७६९	२४३००	३१.६०	१३.१७	+१३९.९३
११	तनहुँ	तरकारी	६९८	७३७८	११	१०.६४	+३.३८
१२	कास्की	तरकारी	१३०६	२२६३९.९२	१७.३४	१४.०९	+२३.०६
१३	नवलपरासी पूर्व	तरकारी	७६९	२४३००	३१.६	१३.७०	+१३०.६५
१४	अर्घाखाँची	तरकारी	६३०	३१५६९	५०.१०	१२.१३	+३१३.०५
१५	पाल्पा	तरकारी	८२१	१५२९५	१८.६३	१२.७५	+४६.११
१६	कपिलवस्तु	तरकारी	८५०	१३६००	१६	१४.४०	+११.११
१७	रूकुम पश्चिम	तरकारी बीउ	११३५	२८३७.५	२.५०	१०.६५	-७६.५२
१८	सुर्खेत	तरकारी	२०५	१८९०	९.२२	१४.४०	-३५.९५
	कुल जम्मा	तरकारी	१७०३७	२५६४०६.५	१७.३५	राष्ट्रिय औसत १४.०५	+२३.४२
१	ओखलढुङ्गा	आलु	१७५८	४५८०४	२६.०५	१४.५८	+७८.६६
२	उदयपुर	आलु	१९३.४५	५९९७	३१	१४.४८	+११४.०८८
३	काभ्रेपलान्चोक	आलु	३२९०	६९०९०	२१	१८.८७	+११.२८
४	नुवाकोट	आलु	८५५	३०५७२	३५.७६	२०.२०	+७७.०२
५	रसुवा	आलु	५९२	१३६८५	२३.१२	१५.६६	+४७.६३
७	भक्तपुर	आलु	५००	१६५१०	२४.२८	२१.९५	+१०.६१
८	रामेछाप	आलु	६२५	११८५०	१८.९६	१६.०३	+१८.२७
९	बाग्लुङ	आलु	५७४	९३३९	१६.२८	१५.२७	+६.६१
१०	दैलेख	आलु	५६०	४६५०	८.३०	२७	-६९.२५

क्र. सं.	जिल्ला	बाली	बालीले ढाकेको क्षेत्रफल (हेक्टर)	उत्पादन (मे.टन)	उत्पादकत्व (मे.टन/हेक्टर)	जिल्लाको उत्पादकत्व (मे.टन/हेक्टर) जिल्लाको औसत	जिल्लाभन्दा जोन/सुपरजोन (प्रतिशत घटी/बढी)
११	बझाङ	आलु	५५०	५६२१	१०.२२	१६.०६	-३६.३६
१२	डडेलधुरा	आलु	९३६	२३७८३.७६	२५.४१	२५.४१	०
१३	अछाम	आलु	४७०	६५४९	१३.९३	१३	+७.१५
	कुल जम्मा	आलु	१०५०३.४५	२४३४५०.७६	२०.३३	राष्ट्रिय औसत १६.६५	+२२.१०
१	सोलुखुम्बु	अदुवा/बेसार	२६०	५७२०	२२	११.३७	+९३.४९
२	सुनसरी	"	४२२	५१७०	१२.२५	१०.३६	+१८.२४
३	उदयपुर	"	५९८	८६५५	१४.४७	१४.९०	-२.८८
४	स्याङ्जा	मसलाबाली	२४५	६१००	२४.९०	११.०५	+१२५.३३
५	सल्यान	मसलाबाली	७१४	१३१३७.६०	१८.४०	११.११	+६५.६१
६	सुर्खेत	अदुवा/बेसार	७५०	१२२३०	१६.३१	१३.२२	+२३.३७
७	डोटी	"	७००	१४४००	२०.५७	१०.६५	+९३.१४
	कुल जम्मा	"	३६८५	६५४१२.६	१७.७३	राष्ट्रिय औसत ११.४६	+५४.७
१	मोरङ	माछा	४४०	२४७३	५.६२	५.१८	+८.४९
२	सुनसरी	माछा	५२४.२४	२६४०	५.०४	५.३८	-६.३
३	धनुषा	माछा	१२८९	५९६२	४.६३	५.६२	-१७.६१
४	महोत्तरी	माछा	५८२	२७६४.५	४.७५	५.११	-७.०४
५	बारा	माछा	१५००	१२०००	८	६.५	+२३.०७
६	रूपन्देही	माछा	१०६१	५७४०	५.४१	६.०६	-१०.७२
७	कपिलवस्तु	माछा	२६४	९२४	३.५०	५.६२	-३७.७२
	कुल जम्मा	माछा	५६६०.२५	३२५०३.५	५.७४	राष्ट्रिय औसत ५.४७	+४.६३

४.४ जोन/सुपरजोन अनुसार बाली/वस्तुको उत्पादन विवरण (बहु वर्षे बाली)

क्र. सं.	जिल्ला	बाली	बालीले ढाकेको क्षेत्रफल (हेक्टर)	उत्पादनशील क्षेत्रफल (हेक्टर)	उत्पादन (मे.टन)	उत्पादकत्व (मे.टन/हेक्टर)	जिल्लाको उत्पादकत्व (मे.टन/हेक्टर)	जिल्लाभन्दा जोन/सुपरजोन (प्रतिशत घटी/बढी)
१	ताप्लेजुङ/पाँचथर	अलैंची	१६४४	२२००	१३००	०.५९	०.५३	+११.३२
२	संखुवासभा	अलैंची	१६००	९६०	३७४.४	०.३९	०.३६	+८.३३
३	भोजपुर	अलैंची	६५०	३९०	२०८	०.३२	०.४९	-३४.६९
४	तेह्रथुम	अलैंची	३८५	२६०	१०९	०.४२	०.५०	-१६
५	लमजुङ	अलैंची	१०६५	४७९	३३५	०.६९	०.५९	+१६.९
	कुल जम्मा	अलैंची	५३४४	४२८५	२३२६.४	०.५४	राष्ट्रिय औसत ०.५८	-६.८

क्र. सं.	जिल्ला	बाली	बालीले ढाकेको क्षेत्रफल (हेक्टर)	उत्पादनशील क्षेत्रफल (हेक्टर)	उत्पादन (मे.टन)	उत्पादकत्व (मे.टन/हेक्टर)	जिल्लाको उत्पादकत्व (मे.टन/हेक्टर)	जिल्लाभन्दा जोन/सुपरजोन (प्रतिशत घटी/बढी)
१	मनाङ	स्याउ	१६१५	३६५	४२००	११.५०	१२	-४.१
२	मुस्ताङ	स्याउ	१४००	५००	७१५०	१४.३०	१२.५	+१४.४
३	डोल्पा	स्याउ	५८५	५०८	१४२२	२.७९	८	-६५
४	हुम्ला	स्याउ	३०५	११५	१०६७	९.२७	८.२	+१३.१४
५	जुम्ला/कालीकोट	स्याउ	३१३३	५३०	५०००	९.४३	९.३	+१.३९
७	दार्चुला	स्याउ	५००	१३०	९१०	७	५.४	+२९.६२
	कुल जम्मा	स्याउ	७५३८	२१४८	१६७४६	६.१६	राष्ट्रिय औसत ८.२०	+१२.१२
१	सोलुखुम्बु	सुन्तला	४६२	१५८	१३४३	८.५०	१०.२२	-१६.८२
२	उदयपुर	सुन्तला	५४३	१७५	२७९०	१५.९४	१०.४१	+५३.१२
३	रामेछाप	जुनार	४३५	२५०	११८५०	२७.२४	१४.५८	+८६.८३
४	सिन्धुली	जुनार	१०४५	७३५	९४४४.७	१२.८५	११	+१६.८१
५	गोरखा	सुन्तलाजात	५५२	२७५	२४७५	९	१०.९४	-१७.७३
६	म्याग्दी	सुन्तलाजात	१०३०	३५०	१०१८५	२९.१०	९.२८	+२१३.५७
७	नवलपरासी पूर्व	सुन्तलाजात	७०६	१००	७५०	७.५०	९.४१	-२०.२९
८	स्याङ्जा	सुन्तलाजात	१५८५	८९५	१५३५४	१७.१६	१३.५२	+२६.९२
९	गुल्मी	सुन्तलाजात	११०५	४१७	५१०४.०	१२.२४	१२.१५	+०.७४
१०	दैलेख	सुन्तलाजात	६९८	४००	२३८५	५.९६	११.७५	+४९.२७
११	जाजरकोट	सुन्तलाजात	६०५	१४५	९१०	६.२८	१०.५०	-४०.१९
	कुल जम्मा	सुन्तलाजात	८७६६	३६००	६२५६०.८	१६.०४	राष्ट्रिय औसत १०.०३	+६०

४.५ जोन/सुपरजोन अनुसार बाली/वस्तुको क्षेत्रफल/उत्पादन विवरण

बाली	बालीले ढाकेको क्षेत्रफल (हेक्टर)		उत्पादन (मे.टन)		उत्पादकत्व (मे.टन/हेक्टर)	
	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७६/७७	२०७७/७८
धान	५०४७०	५७२७१	२४४६९२	२६६१७९	४.८५	४.६४
मकै	१४८५८	१६२४८	५९८६३	७४४३६	४.०३	४.५८
गहुँ	१८७९	३१२१	७६७९	१४१३२	४.०८	४.५२
तरकारी	१४६८०	१७०३७	२५९२३६	२९६४०७	१७.७	१७.३९
आलु	१२२२०	१०९०३	३०२६२४	२५४१४३	२२.०७	२३.३०
माछा	४५५१	५६६०.२५	२७३५१	३२५०३.५	६.०१	५.७४
सुन्तला	७६३३	८७६६	४४५९१	६२५९१	११.७८	७.१४

बाली	बालीले ढाकेको क्षेत्रफल (हेक्टर)		उत्पादन (मे.टन)		उत्पादकत्व (मे.टन/हेक्टर)	
	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७६/७७	२०७७/७८
स्याउ	६५९५	७५३८	२२९४४	१९७४९	१०.३६	९.१९
अलैंची	६१७३	५३४४	१२३८	४२८९	०.३८	०.५४
मसला बाली	३३८५	३६८९	४१६४५	६५४१३	१२.३	१७.७३
जम्मा	१२२४४४	१३५५७७	१०११८६३			

४.६ जोन/सुपरजोनका विशिष्टीकृत बाली/वस्तुहरूको राष्ट्रिय उत्पादनमा हिस्सा

बाली/वस्तु	परियोजना क्षेत्रफल/उत्पादन		राष्ट्रिय क्षेत्रफल/ उत्पादन		जोन/सुपरजोनको हिस्सा (%)	
	क्षेत्रफल (हेक्टर/संख्या)	उत्पादन (मे.टन/बी.)	क्षेत्रफल (हेक्टर/संख्या)	उत्पादन (मे.टन/बी.)	क्षेत्रफल/संख्या	उत्पादन
धान	५७२७१	२६६१७९.०१	१४५८९१५	५५५०८७८	३.९२	४.७९
मकै	१६२४८	७४४३६	९५७६५०	२८३५६७४	१.७	२.६२
गहुँ	३१२१	१४१३२	७०७५०५	२१८५२८९	०.४४	०.६४
तरकारी	१७०३७	२९६४०६.९२	२८११३२	३९६२३८३	६.०६	७.४८
आलु	१०९०३.४५	२४३४५०.७६	१८८०९८	३१३१८३०	५.७९	८.७७
स्याउ	७५३८	१९७४९	१२९१०	४५२०५	५.८३	४३.६८
सुन्तालाजात	८७६६	६२५९०.८३	४६७१५	२७४१४०	१८.७६	२२.८३
केरा	१५२०	३८७६०	२१७२०	२५४१६१	७	१५.२५
आँप	२४६०	१७२२०	५११६३	४५३४१६	४.८	३.७९
अलैंची	५३४४	२३२६.४	७९५४	१६५६५	६७.१८	२५.८९
दलहन	१४००	१६१०	३४०६९२	४०४२१०	०.४१	०.३९
तेलहन	२२००	२८८९	२५८१४१	२७८३२५	०.८५	१.०३
दूध	१७३००	१४२४००	२६३९३५९	२१६८४३५	०.६५	६.५६
माछा	५६६०.२५	३२५०३.५	-	९९४३४		३२.६८
मासु	१७७५८०	४६९३	१५१३७६२५	१०७२५१	१.१७	४.४५
मौरी घर/मह उत्पादन	३५२६५	११३३	२४८०३७	३९९७	१४.२	२८.३४

अनुसूची-५

५. परियोजनाका जोन/सुपरजोन र तिनीहरूका कमाण्ड क्षेत्र

५.१ सुपरजोन र जिल्लागत कमाण्ड क्षेत्रको विवरण

क्र. सं.	परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	सुपरजोन/बाली	कमाण्ड क्षेत्र	सञ्चालन समन्वय समितिका संयोजकको नाम	संयोजकको मोबाइल नं
१	भकापा	धान	कचनकवल गा.पा, भद्रपुर न.पा. १, २ र ३	हरि सिलवाल	९८५२६७०८८३
२	धनुषा	माछा	शाहिदनगर न.पा, हंशपुर न.पा, विदेह न.पा, औहरी न.पा, जनकपुर उप-महानगरपालिका, जनकनन्दी न.पा. र कमला न.पा.	बोएलाल मुखिया	९८५४०२८९८१
३	बारा	माछा	सिम्रौनगढ न.पा, पचरौता न.पा, आदर्शकोतवाल गा.पा, बारागढी गा.पा, सोर्ण गा.पा, देउताल गा.पा, करैयामाई गा.पा, महागढीमाई न.पा.	जलान्धर सिंह	९८५५०३७५५
४	काभ्रेपलान्चोक	आलु	बनेपा न.पा, पाँचबाल न.पा, पनौती न.पा, धुलिखेल न.पा, नमोबुद्ध न.पा, मण्डन देउपुर न.पा, बेथानचोक गा.पा.	हरिराम खतिवडा	९८४१७०८९०२
५	सिन्धुली	जुनार	कमलामाई न.पा. वडा नं ३, सुनकोशी गा.पा. वडा नं ७, गोलन्जोर गा.पा. वडा नं १-६, तिनपाटन गा.पा. वडा नं ७	गोविन्द ब. लुगोली	९८४०५८२९१६
६	कास्की	तरकारी	पोखरा लेखनाथ महानगरपालिका	राम ब. हमाल	९८५६०२५७४४
७	स्याङ्जा	सुन्तालाजात फलफूल	पुतली बजार न.पा. ३, ७, १०, ११, १२, १३ र १४, अर्जुनचौपारी गा.पा. १ र २, वालिंग न.पा. ४, भीरकोट न.पा. १, २, ६, ७, ८	फणि नारायण अर्याल	९८५६०५००५०
८	रूपन्देही	माछा	सियारी गा.पा. शुद्धोधन गा.पा., गैडहवा गा.पा., मायादेवी गा.पा.	गणेश ब. शाही	९८४७०२००९५
९	गुल्मी	कफी	प्युठान, गुल्मी, अर्घाखाँची, पाल्पा, स्याङ्जा	विजय पोखरेल	९८५७०६७६५६
१०	कपिलवस्तु	धान	बाणगङ्गा न.पा. १, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९, १० र ११, कपिलवस्तु न.पा. ७, ८, ९, १० र ११, बुद्धभूमि न.पा. १, २, ३ र ४, मायादेवी गा.पा. १, २, ३, ४, ५, ६, ७ र ८, सुद्धोधन गा.पा. १, २, ३, ४, ५, र ६	द्रोण राज सुवेदी	९८५७०२९७५१
११	दाङ	मकै	राप्ती गाउँपालिका, लमही न.पा, राजपुर गा.पा, गढवा गा.पा.	हुकुम ब. वस्नेत	९८४७८२७५९२
१२	बर्दिया	धान	राजापुर न.पा. वडा नं ५, गोरूवा गा.पा. १-६	शिव प्रसाद चौधरी	९८५११३७६८४
१३	जुम्ला	स्याउ	चन्दननाथ न.पा, तातोपानी गा.पा, पातराप्ती गा.पा. वडा नं ४ देखि ७ सम्म, गुठीचौर गा.पा. वडा नं ३, ४, ५	मिन ब. डाँगी	९८४८२३२०४०

क्र. सं.	परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	सुपरजोन/ बाली	कमाण्ड क्षेत्र	सञ्चालन समन्वय समितिका संयोजकको नाम	संयोजकको मोवाइल नं
१४	डडेल्धुरा	आलु	अमरगढी न.पा. वडा नं १,२,३,७ र ११, गन्यापथुरा गा.पा. वडा नं १, २, ४ र ५, परशुराम न.पा. वडा नं ४, ५ र ११, नवदुर्गा गा.पा. वडा नं १, आलिताल गा.पा. वडा नं १, २, ४, ५, र ८	पदम ब. ऐर	९८४८८६३५२७
१५	कैलाली	गहुँ	घोडाघोडी न.पा. १०-१२, गौरीगंगा न.पा. ५, ७, ८, ९, १० र ११, कैलारी न.पा. २ र ८	रमेश चौधरी	९८६५८२२६१५
१६	कञ्चनपुर	धान	भीमदत्त न.पा. १, २, ३, १८, १९ र कृष्णपुर न.पा. वडा नं ४, ५, ६	दशरथ भण्डारी	९८६८८७८४५०

५.२ जोन र तिनीहरूका जिल्लागत कमाण्ड क्षेत्रको विवरण

क्र. सं.	जिल्ला	बाली वस्तु	कमाण्ड क्षेत्र	सञ्चालन समन्वयन समिति संयोजकको नाम	संयोजकको मोवाइल नं.
१	ताप्लेजुङ	अलैंची मकै	फुङलिङ न.पा. मैवाखोला गा.पा. फक्ताङलुङ गा.पा. १ देखि ६ मेरिङदेन गा.पा. १ र २ आठराई त्रिवेणी गा.पा. : ४ र ५ पाथीभरा याडवरक गा.पा. वडा नं. १, २, ४, ५, ६, सिदिङ्वा गा.पा. वडा नं. २, ५, सिरिजघा गा.पा. वडा नं. १, २, ३, ४, ५, ७, फुङलिङ न.पा. वडा नं. १, २, ३, ८, ११, मिक्वाखोला गा.पा. वडा नं. १, २	बालमणि बराल	९८५२६८१३८३
२	पाँचथर	अलैंची आलु	फालेलुङ्ग गा.पा.को वडा नं १ देखि ८ सम्म फिदिम न.पा. वडा नं. ३, ७, ८, १३, फाल्गुनन्द गा.पा. वडा नं. २, ३, ४, ५, मिक्लाजुङ गा.पा. वडा नं. १, २, ३, ४	सुजन आम्बो धन कुमार तामाङ	९८१५९७५२२० ९८४४६०८२१४
३	संखुवासभा	अलैंची	धर्मदेवी न.पा. १ र २, मादी न.पा. १, ७, ८, ९, चैनपुर न.पा. १, २, ४, पाँच खपन न.पा. १, ९, खाँदबारी न.पा. ३, ४, ११, सभापोखरी गा.पा. २, ३, ४, ५, ६, चिचिला गा.पा. १, २, ३, ४, ५, सिलिचोङ गा.पा. ५, मकालु गा.पा. १, २, ३, ४, ५, ६ र भोटखोला गा.पा. ४	अनिश गुरूङ	९८४०४९४३०२
४	भोजपुर	सुन्तलाजात फलफूल अलैंची	मादी न.पा. वडा नं. ४, ५, ६ षडानन्द न.पा., भोजपुर न.पा, अरूण गा.पा, टेम्केमथुम गा.पा., रामप्रसादराई गा.पा., आमचोक गा.पा.	गोपाल प्रसाद सुवेदी निर्मला खड्का	९८४२११४६५१ ९८५२०५२३२५

क्र. सं.	जिल्ला	बाली वस्तु	कमाण्ड क्षेत्र	सञ्चालन समन्वयन समिति संयोजकको नाम	संयोजकको मोवाइल नं.
५	ओखलढुङ्गा	सुन्तलाजात फलफूल	भोजपुर न.पा. वडा नं. ३, ४, टेम्केमथुम गा.पा. वडा नं. ३, ७	डिल्लीश्वोर प्रधान	९८१२३४७५६७
		आलु	सिद्धिचरण न.पा. ५, ६ र ७, मोलुङ गा.पा. ६, ७ र ८ खिजिदेम्बा गा.पा. ६, ७, ८ र ९, चिशंखुगढी गा.पा. ७	गोविन्द राई	९८६५०९३३३४
		वाखा	मानेभञ्ज्याङ गा.पा. वडा नं. २, ३, ५, ६, ७, ८, ९, सुनकोशी गा.पा. वडा नं. १, २, ३, ४	दुर्गोधन राई	९८६९८५३४८८
६	सोलुखुम्बु	सुन्तलाजात फलफूल	मायेदूधकोशी गा.पा. वडा नं. ४ र ५, थुलुङ दूधकोशी गा.पा. वडा नं. २, ३, ६, ७, ८	श्याम कुमार राई	९८४१४२४७६०
		अदुवा/बेसार	थुलुङ दूधकोशी गा.पा. १, ४, ५ र ९, सोताङ गा.पा., नेचासल्यान गा.पा.	धन कुमार बि.क	९८६२८४८८८४०
		किवी फल	सोलु दूधकुण्ड न.पा., थुलुङ दूधकोशी गा.पा. नेचासल्यान गा.पा.	जाडवु शेर्पा	९८६३८६५९१७
७	खोटाङ	मकै	दिक्तेल रूपाकोट मभुवागढी न.पा. वडा नं. २, ३, ४, ५, ९, १३, १४, १५, हलेसी तुवाचुङ न.पा. वडा नं. ५, ६, ७, ८, ९, १०, ११	चन्द्र कुमार राई	९८४२८४९५६६
		तरकारी	दिक्तेल रूपाकोट मभुवागढी न.पा. वडा नं. १, २, ३, ४, ६, ९, १२, १४, हलेसी तुवाचुङ न.पा. वडा नं. ६, ७, साकेला गा.पा. वडा नं. १, २	जयश्वोर राई	९८६९१६५८०८
		वाखा	दिक्तेल रूपाकोट मभुवागढी न.पा. वडा नं. ६, ७, ९, हलेसी तुवाचुङ न.पा. वडा नं. १, २, ४, ११, दिक्तेल चुइचुम्मा गा.पा. वडा नं. १, २, ४, खोटेहाङ गा.पा. वडा नं. ७, ९	कमल ब. घिमिरे	९८६९३९१७५२
८	तेह्रथुम	अलैंची	म्याङलुङ न.पा. ६, ७, ८, लालीगुराँस न.पा. ८, ९, मन्थेगाएन गा.पा. १ देखि ६, फेदाप गा.पा. ३, ४, ५, आठराइ गा.पा. २, ३	सुजना लामा फोम्बो	९८५२६८११०८
		तरकारी	छथर शुकवारे गा.पा. वडा नं. १, ६, लालीगुराँस न.पा. वडा नं. १, २, ४, म्याङलुङ न.पा. वडा नं. २, ३		
		तरकारी	छतरजोरपाटी गा.पा. वडा नं. २, ३, ५ र ६, महालक्ष्मी न.पा. वडा नं. ८ र ९	ढुण्डी राज थापा	९८५२०६२२९०
१०	इलाम	सुन्तलाजात फलफूल	शहिदभूमि गा.पा. वडा नं. २, ४, ५, ६, धनकुटा न.पा. वडा नं. १, ३, सागुरिगढी गा.पा. वडा नं. २, ३		
		किवी	इलाम न. पा र सन्दकपुर गा.पा.	देव कुमार राई	९८४२७९८८८९
		गाई	सुर्योदय न.पा. १ देखि १४ र रोड गा.पा. १-६	खेम प्रसाद सापकोटा	९८४२६२७६५२

क्र. सं.	जिल्ला	बाली वस्तु	कमाण्ड क्षेत्र	सञ्चालन समन्वयन समिति संयोजकको नाम	संयोजकको मोवाइल नं.
११	भापा	सुपारी	मेची न.पा. १,२,३ र ४, बुद्धशान्ती गा.पा. वार्ड नं. १-५ र अर्जुनधारा न.पा. वार्ड नं. १-११	निलकण्ठ तिवारी	९८५२६२५२२
		रबर	मेची न.पा. वार्ड नं. २,९,११,१२ र १५, विर्तामोड न.पा. वार्ड नं. ६ र १०, बुद्धशान्ती गा.पा. वडा नं. १,२,३ र ४, भद्रपुर न.पा. वडा नं. २,३ र ४, अर्जुनधारा न.पा. वडा नं. १,३,७,८,९ र ११, कचनकवल गा.पा. वडा नं. १,२ र ३, कन्काई न.पा. वडा नं. १,२ र ३, बाह्रदशी गा.पा. वडा नं. २,५ र ६, दमक न.पा. वडा नं. ३ र १०	शान्तराम सिमोरिया	९८५२६७७०७
		मकै	भापा गा.पा. १,२,३,४,५,६,७, कन्काई न.पा. ५,६	खगेन्द्र सिलवाल	९८५१०४७५९
		माछा	कटहरि गा.पा., धनपालथान गा.पा, रंगेली न.पा.	देवराज चौधरी	९८५२०२९४२७
१२	मोरङ	धान	रतुवामाई न.पा. ६,७,८,९,१०	द्रोण पौडेल	९८५२०२२८३५
		तरकारी	जहदा गा.पा. वडा नं. ३,४, कटहरी गा.पा. वडा नं. २,३,४,६	शिवनाथ सिंह	९८०४३०८६७
		अदुवा/बेसार	धरान उपमहानगरपालिका ५,६ र २०	तपेन्द्र राई	९८५२०४९२१४
		धान	रामधुनी न.पा. वडा नं ६ र ७, गढी गा.पा. वडा नं ३,४, दुहबी न.पा. वडा नं ११ र १२, ईटहरी उ.प.न.पा. वडा नं १५	राम प्रसाद थारू	९८११०४७६६८
१३	सुनसरी	माछा	बराहक्षेत्र न.पा., रामधुनी न.पा., इनरूवा न.पा. ३, कोशी गा.पा. ३	मुक्ति राज राई	९८५५६०३६२
		तरकारी	देवानगंज गा.पा. १-६, बर्जु गा.पा. ५	रामवृष मेहता	९८०७३३६६८९
		बङ्गुर	ईटहरी उ.प.न.पा. वडा नं १८,१९, बराहक्षेत्र न.पा. वडा नं १,२,३,४,५,६,७,१० र ११, रामधुनी न.पा. २,३,४,६,७,८ र ९	पुण्य ब. राई	९८५५६०३६२
		सुन्तालाजात फलफूल	कटारी न.पा. वडा नं ९,१० र ११, ताप्ली गा.पा. वडा नं २,३,४,५, रौतामाई गा.पा. वडा नं २,३,४,५,६,८, लिङ्चुडुबुङ गा.पा. वडा नं २,३,४,५	तोप बहादुर ठकुरी	९८५२८३५२३३
१४	उदयपुर	अदुवा/बेसार	बेलका न.पा. ५,६,७,८, चौदण्डीगढी न.पा. १, ८, त्रियुगा न.पा. १५, १६, रौतामाई न.पा. २,३,४,५,६,८, उदयपुरगढी गा.पा. २,३, ४, ५, ६,७,८, लिम्चुङ्गुङ्ग गा.पा. १,२,३,४,५	मणि खम्बु कीराँती	९८५१००८३३०
		वहुवर्षे वाली	बेलका न.पा. १,२,३,४	लिला राम शर्मा	९८५१९३५३६६१
		धान	धनगढीमाई न.पा.को वडा नं १,२ र ३, सुखीपुर न.पा. वडा नं १,२,३ र ९, वरियापट्टि गा.पा. वडा नं ४, लक्ष्मीपुर पतारी गा.पा. वडा नं १	विन्देश्वर यादव	९८०४७९३३८०
		आँप	धनगढीमाई न.पा. ९,१०,११,१२ र १३, गोलबजार न.पा. १,२,३,१०	श्री प्रसाद यादव	९८५२८३३६८०

क्र. सं.	जिल्ला	बाली वस्तु	कमाण्ड क्षेत्र	सञ्चालन समन्वयन समिति संयोजकको नाम	संयोजकको मोवाइल नं.
		माछा	कर्जन्हा न.पा. वडा नं. २,३,६,७,८,१०, विष्णुपुर गा.पा. वडा नं. १,२, मिचैया न.पा. वडा नं. १,२,१०,११, सखुवानाकारकठी गा.पा. वडा नं. २,३,४, धनगढीमाई न.पा. वडा नं. १,३,४,५,६,९,१०, लहान न.पा. वडा नं. ९,११,१२,१८,२१,२२, सुखिपुर न.पा. वडा नं. १,२,३, भगवानपुर गा.पा. वडा नं. १,३,५, गोलबजार न.पा. वडा नं. ४,५,७,१२,१३, अर्नमा गा.पा. वडा नं. ४, लक्ष्मीपुर पतारी गा.पा. वडा नं. १,२,६, सिरहा न.पा. वडा नं. ७,१९	राम कुमार यादव	९८०७७१९६७०
		आँप	सुरूङ्गा न.पा. वडा नं. ३,४,५,६,७,११, राजविराज न.पा. वडा नं. १०, बलानविहुल गा.पा. वडा नं. १ र २, अपनीसरा कृष्ण सरावन गा.पा. वडा नं. ३	रमेश यादव	९८०५९५८०२४
१६	सप्तरी	भैँसी	सप्तकोशी न.पा. १,२,६,१०,११, कञ्चनपुर न.पा. १,२,३,४,५, हनुमाननगर कंकालनी न.पा. ३, छत्रिहृत गा.पा. १,३		
		धान	खडक न.पा. वडा नं. ११, शम्भुनाथ न.पा. वडा नं. ११, कञ्चनरूप न.पा. वडा नं. १,२,८,१०, बोदेवरसाईन न.पा. वडा नं. ९, अगिनसाइरकृष्णाश्ररवन गा.पा. वडा नं. ५, राजगढ गा.पा. वडा नं. २,४, रूपनी गा.पा. वडा नं. १,२, छिन्नमस्ता गा.पा. वडा नं. ६, महादेवा गा.पा. वडा नं. ३, सुरूङ्गा गा.पा. वडा नं. ४,७,८		
१७	धनुषा	धान	औरही गा.पा. जनक नन्दी गा.पा. कमला न.पा., विदेह न.पा., शहिद न.पा., हंशपुर न.पा. वडा नं. ४,६ र ९, जनकपुर उ.म.न.पा. १७ र १८	दिनेश कुमार यादव	९८०४८२०७३१
		आँप	गणेशमान चारनाथ न.पा. सबै वडा (११), धनुषाधाम न.पा. वडा नं. ६,९, मिथिला न.पा. सबै वडा (११), बटेश्वर गा.पा. सबै वडा (५)		
१८	महोत्तरी	तरकारी	बर्दिवास न.पा. २,३,४,५,६,७,८,९,१०,११,१२,१३,१४, भंगहा न.पा. ४,५, रामगोपालपुर न.पा. ४,५,६,७,८, समसी १,२,४ औरही न.पा. ४,७,९ गौशाला न.पा. १,३,५,८,१०,११,१२, शोनमा ४, समसी ५	काशी महतो	९८१६०४२५७०
		माछा	भंगहा न.पा. १,२,३,६,७,८, लोहारपट्टी न.पा. ५,६,८,९, रामगोपालपुर न.पा. १,२,३ औरही न.पा. २,४,६,७,९ शोनमा २,४,६,७,९		
१९	सर्लाही	धान	हरिपुरवा न.पा. १,२,५,६,७,८,९, पर्सा गा.पा. १,२	राज कुमार राय	९८४४२०७५६२
		मकै	बरहथवा न.पा. वडा नं. १,२,३,४,५,६,९,१४,१५,१६, बागमती न.पा. वडा नं. ४,५,६,७,८,९,१०,१२		

क्र. सं.	जिल्ला	बाली वस्तु	कमाण्ड क्षेत्र	सञ्चालन समन्वयन समिति संयोजकको नाम	संयोजकको मोवाइल नं.
२०	रौतहट	तरकारी केरा	मौलापुर न.पा. वडा नं. १,२,३,४,५,६,९, कठरिया न.पा. वडा नं. ४,५,६,७, देवाहो गोनाही न.पा. ५,६,७,८, गरूडा न.पा. ५ गढीमाई न.पा. वडा नं. १,२,३,४,५,६, कटहरिया न.पा. वडा नं. १,३,४,५, चन्द्रपुर न.पा. वडा नं. ३,४, गौर न.पा. वडा नं. २,४,६, फतुवा विजयपुर न.पा. वडा नं. ५,६,७,८, परोहा न.पा. वडा नं. १,२,३,४, राजपुर न.पा. वडा नं. १,२,९, ईशनाथ न.पा. वडा नं. १,२,३,९, मौलापुर न.पा. वडा नं. ३,४	रमाकान्त महतो	९८१२२८९९६७
२१	बारा	धान धान गाई/भैंसी	चन्द्रपुर न.पा.-५,६,९ र १०, गढीमाई न.पा. वडा नं. २, वृन्दावन न.पा.- ७, गरूडा न.पा. ५ सुवर्ण गा.पा. सबै वडा (८), देवताल गा.पा. सबै वडा (७) कलैया उपमहानगरपालिका सबै वडा (२७), जितपुर सिमरा उपमहानगरपालिका सबै वडा (२४), निजगढ न.पा. सबै वडा (१३), कोल्हवी न.पा.सबै वडा (११), प्रसौनी गा.पा.सबै वडा (७)	केशव प्रसाद तिमिल्सिना	९८५१०४२५६
२२	पर्सा	तरकारी	बदुवरामाई न.पा. १,५,६,७,९ पोखरीया न.पा. ५, ९	रामेश्वरप्रसाद महतो	९८५१०७८९२६
२३	दोलखा	किन्ची आलु	ठोरी गा.पा. वडा नं. ३,४,५, जिवाभवानी गा.पा. वडा नं. १,४,५, पटेवासुगौली गा.पा. वडा नं. १,२,३, सखुवाप्रसौनी गा.पा. वडा नं. १,२,३, पर्सागढी न.पा. वडा नं. १,२,३,४ भिमेश्वर न.पा. १,६,७,८,९/जिरी न.पा. २,४,६ र ७ सैलुंग गा.पा. ३ देखि ८/कालिचोक गा.पा. ६ र ९ बिगु गा.पा. ३ र ४/गौरीशंकर गा.पा. २,३ र ४ भिमेश्वर न.पा. वडा नं. ९, शैलुङ गा.पा. वडा नं. १,३,६,८	उषा थापा	९८५११३६४६
२४	सिन्धुपाल्चोक	मकै गाई/भैंसी	सुनकोशी गा.पा. ४,६, बलेफि गा.पा. १,२,४,५ चौतारासाँगाचोकगढी न.पा. ४ देखि १४, इन्द्रावति गा.पा. ५ देखि १२, मेलम्चि न.पा. १,२,१२,१३ सुनकोशी गा.पा. सबै वडाहरू (७), बलेफी गा.पा. सबै वडाहरू (८), इन्द्रावती गा.पा. सबै वडाहरू (१२), हेलम्बु गा.पा. सबै वडाहरू (७), पाँचपोखरी थाङपाल गा.पा. सबै वडाहरू (८), मेलम्ची न.पा. सबै वडाहरू (१३), चौतारा साँगाचोकगढी न.पा. सबै वडाहरू (१४)	जीवन कुमार थापा मगर	९८५१०६४०३०

क्र. सं.	जिल्ला	बाली वस्तु	कमाण्ड क्षेत्र	सञ्चालन समन्वयन समिति संयोजकको नाम	संयोजकको मोवाइल नं.
३०	काठमाडौं	आलु	चन्द्रागिरी नगरपालिका वडा नं. १, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९, १०, ११, १२, १३, १४, नागार्जुन नगरपालिका वडा नं. ५, ६, ७, ८, ९, १०	जयराम गिरी	९८४१४२५६५४
३१	ललितपुर	तरकारी	शंखरापुर न.पा. १, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९, गोदावरी न.पा. ३, ४, ६, ७, ८, ९, १०, ज्योसोम गा.पा. १, २, ३, बागमती गा.पा. १, २	भीमसेन खतिवडा	९८४१३६५४९३
३२	रामेछाप	गाई/भैँसी	गोदावरी नगरपालिका वडा नं. १, २, ३, ४, ६, ७, ८, १०, ११, १३, १४	लक्ष्मी कार्की	९८४१०३१४०२
		जुनार	रामेछाप न.पा. १, २, ४, ५, ६, ७, ८, मन्थली न.पा. ४, ६, ९, १३, १४	यूवराज पाख्रिन	९८४४०६३३१
		आलु	उमाकुण्ड गा.पा. १, २, ३, ४, ५, ६, ७, गोकुलगंगा गा.पा. १, २, ३, ४, ५, ६	बाल कुमारी कार्की	९८४४४४०६०२
		बाखा	सुनपाती गा.पा. ३, ४, ५, खांडादेवी गा.पा. १, २, ३, ४, ५, मन्थली न.पा. १, २, ३, ४, ५, ६, ७, १०, ११, १२, १३	भिम कुमार श्रेष्ठ	९८४४०४०२८०
३३	सिन्धुली	अदुवा/बेसार	कमलामाई नगरपालिका वडा नं. १, २, मरिण गाउँपालिका वडा नं. २, ६, ७, हरिहरपुरगढी गाउँपालिका वडा नं. २, ३, ४, ५, ६, ७	गोबिन्द बहादुर लुगेली	९८४०८८२१६
३४	मकवानपुर	तरकारी	इन्द्रसरोवर गा.पा. १, २, ३, ४, ५ थाहा न.पा. १-१०	सुविन भक्त विष्ट	९८४१४४८७९६
		धान	मनहरी गाउँपालिका वडा नं. ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९, हेटौडा उपमहानगरपालिका वडा नं. ६, ७, ८, ९, १०, ११, १२, १३, १४, १५, १६, १७, १८	विमला कार्की	९८४४६३८७४
		तरकारी	भरतपुर महानगरपालिकाका सबै वडाहरू (२९ वटै)	हरिवावु ठकाल	९८४४०६४२४६
		केरा	भरतपुर महानगरपालिका १, रत्ननगर नगरपालिका, खैरहनी नगरपालिका कालिका नगरपालिकाका १-८	विष्णुहरि पन्त	९८४४०६२७३४
३५	चितवन	मौरी	भरतपुर म.न.पा. ११, १२ र २९, खैरहनी नगरपालिका ४, १० र ११ कालिका न.पा. ९, १० र ११, राप्ती न.पा. १-६ र १०-१३, मकवानपुर जिल्लाको राक्सिराङ्ग गाउँपालिका ६	राम प्रसाद पौडेल	९८४४०६३१९३
		धान	रत्ननगर न.पा. ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९, खैरहनी न.पा. ५, ६, ७, ९, १०, ११, १२, १३, राप्ती न.पा. १, २, ३, ४, ६	तेज प्रसाद बडौला	९८४४०२३१०७
		सुन्तलाजात	शहिद लखन गा.पा., गण्डकी गा.पा., गोरखा न.पा., पालुङ्गटार न.पा. वडा नं. १ र १०, भिमसेन गा.पा.	शिव बहादुर राना	९८४६००८२७७
३६	गोरखा	धान	गोर्खा न.पा. ३, ४, १०, ११, १२, १३, १४, पालुङ्गटार न.पा. १, ९ सिरानचौक गा.पा. ४, ५, ६, ७, ८ अजिरकोट गा.पा. ५, शहिद लखन गा.पा. १, ३	चम्पा कुमाल	९७४६०९१८४२
		आलु	धार्चे गाउँपालिका वडा नं. ३, ४, ५, ७, बारपाक सुलिकोट गाउँपालिका वडा नं. १, २, ३, ४, ७, भिमसेन थापा गाउँपालिका वडा नं. १, २, ३, ४, ७, ८		

क्र. सं.	जिल्ला	बाली वस्तु	कमाण्ड क्षेत्र	सञ्चालन समन्वयन समिति संयोजकको नाम	संयोजकको मोवाइल नं.
३७	तनहुँ	तरकारी धान	व्यास नगरपालिका, बन्दिपुर गाउँपालिका, भानु नगरपालिका र आँबुखैरेनी गाउँपालिका	ईश्वर बाबु गौली	९८५६०२४६५५
३८	लमजुङ	अलैंची	भानु नगरपालिका सबै वडा (१३), व्यास नगरपालिका वडा नं. ८, ९, ११, बन्दिपुर नगरपालिका वडा नं. १	अजय तामाङ	९८४६०९९४१२
३९	मनाङ	स्याउ आलु	बहोली सौथार गा.पा. वडा नं. ३-९, मस्याङ्दी गा.पा. वडा नं. १-८, बेसीशहर न.पा. वडा नं. ४, ५, १० दोर्दी गा.पा. वडा नं. ४-९ दूधपोखरी गा.पा. वडा नं. १, २, ३, ४, ६ बेसीशहर नगरपालिका वडा नं. १, २, ४, ९, ११, सुन्दरबजार नगरपालिका वडा नं. १, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९, १०, दूधपोखरी गाउँपालिका वडा नं. १, २, ५, दोर्दी गाउँपालिका वडा नं. १, २, ४, बेसीशहर नगरपालिका वडा नं. १, २, ४, सुन्दरबजार नगरपालिका वडा नं. ५	युवराज गुरुङ	९८५१०५६४१९
४०	मुस्ताङ	स्याउ	चामे गा.पा, नार्पा भूमि गा.पा, नाशोङ गा.पा. मनाङ डिस्याङ गा.पा. चामे गाउँपालिका वडा नं. १, २, ३, ४, ५, मनाङ डिस्याङ गाउँपालिका वडा नं. १, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९, नासो गाउँपालिका वडा नं. १, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९	जयन्द्रलाल थकाली	९८५६०२७४०५
४१	म्याग्दी	सुन्तलाजात फलफूल वङ्गुर	लोमान्थाङ, दालोम बराहगाँउ मुक्तिक्षेत्र, घरपफोङ थासाङ ३, ४ र ५ बारागुड मुक्तिक्षेत्र गाउँपालिका: वडा नं. १ (खिगा), वडा नं. २ (भोङ), वडा नं. ३ (ताङ्खे तेताङ), वडा नं. ४ (कागवेनी), वडा नं. ५ (ढाकजुङ), लोघेकर दामोदरकुण्ड गाउँपालिका वडा नं. १ (चराङ, मराङ), वडा नं. २ (घमी), वडा नं. ३ (घिलिङ), वडा नं. ४ (ताङ्ग्या), लोमान्थाङ गाउँपालिका वडा नं. १ (छोसेर), वडा नं. २ (न्यानोल, सम्फुङ) वडा नं. ३ (छोन्हुप), वडा नं. ४ (म्याम्डो, चुडचुक, कोम्लिन)	खिम बहादुर पुन	९८४७८८४७७
४२	कास्की	अलैंची	बेनी न.पा. ३, ४, ९, १०, अल्पपूर्ण गा.पा. १ देखि ८, रघुगङ्गा गा.पा. १ देखि ७, मंगला गा.पा. १ देखि ५, मालिका ४, ५, ७ गिरी गा.पा. २, ३, ७, र घुगङ्गा अल्पपूर्ण गाउँपालिका वडा नं. ५, ६, ७, ८, र घुगंगा गाउँपालिका ६, ७, ८ अल्पपूर्ण गाउँपालिका वडा नं. १, ३, ४, ७, १०, ११, माछापुच्छ्रे गाउँपालिका वडा नं. २, ६, ७, ८, ९, मादी गाउँपालिका वडा नं. १, २, ३, ८, १०, ११, पोखरा महानगरपालिका वडा नं. १, ६, १९	इन्द्र गौचन	९८५६०२६६७१

क्र. सं.	जिल्ला	बाली वस्तु	कमाण्ड क्षेत्र	सञ्चालन समन्वयन समिति संयोजकको नाम	संयोजकको मोवाइल नं.
४३	नवलपरासी पूर्व	सुन्तलाजात फलफूल	बुलिङ्गटार गाउँपालिका का ६ वटा वडाहरू बुङ्गीकाली गाउँपालिका ४,५, ६, हुस्कोट गाउँपालिका ५, देवचुली नगरपालिका ६, गौडाकोट नगरपालिका १८, बादीकाली १,२,३, मध्यविन्दु ८,१५	ख्यामबहादुर गोलाङ्ग	९८४७२७१२७५
४४	स्याङ्जा	तरकारी	हुस्कोट गा.पा. १,२,३,४, मध्यविन्दु न.पा. १,२,३,६,९, कावासोती न.पा. ४,९,१०,१२,१५,१६,१७	चुडामणि थनेत	९८५७०२२१७३
		मसलाबाली	गल्यांग न.पा. का सम्पूर्ण वडाहरू	हिमलाल भण्डारी	९८४६७६६६१३
		भैसी	वालिङ नगरपालिका सबै वडाहरू (१४), भीरकोट नगरपालिका वडा नं. १,२,४,५,६,७, गल्याङ नगरपालिका वडा नं. १,२,८,९,१०,११	पुण्य प्रसाद अर्याल	९८५६०२७७९४
४५	बाग्लुङ	सुन्तलाजात फलफूल	काठेखोला गा.पा. १,२ र ४ देखि ८ सम्म		
		आलु	तमानखोला गा.पा, ताराखोला गा.पा, निसिखोला गा.पा. ५,६, बादीगाड गा.पा. १,३,५,६,७,८,१० डोरपाटन ३ देखि ९, गलकोट न.पा. १०	चिरन कुमार घर्ती मगर	९८६७६२१६६७
		बाख्रा	बरेङ गाउँपालिका सबै वडाहरू (५), जैमूनी नगरपालिका सबै वडाहरू (१०), बाग्लुङ नगरपालिका वडा नं. १,२,१३,१४		
		मकै	फलेवास न.पा. २,३,४,५,७,८	नर बहादुर क्षेत्री	९८४७६२५९७०
		धान	कुश्मा न.पा. र मोदी ५ र ६		
४६	पर्वत	सुन्तलाजात फलफूल	जलजला गा.पा. १ देखि ९, बाग्लुङ न.पा. ५ देखि १३		
		तरकारी	जलजला गाउँपालिका वडा नं. २,३,४,५,६,७,८,९, कुश्मा नगरपालिका सबै वडा (१४), मोदी गाउँपालिका वडा नं. २,३,५,७		
		ओखर	सिस्ने गा.पा. १,२,४ र ६ भुमे गा.पा. २,३,६,७ र ८ पुथा उत्तरगंगा गा.पा. ५,६,७,८,९,३ र १४	बल बहादुर के.सी	९८४१८५५८३२
४७	रूकुम पूर्व	आलु	सिस्ने गाउँपालिका वडा नं. ४,५,६, भुमे गाउँपालिका वडा नं. १,२,६,७, पुथाउत्तरगंगा गाउँपालिका वडा नं. ८,१०,११,१२	दल बहादुर घर्ति	९८४०२३७४३४

क्र. सं.	जिल्ला	बाली वस्तु	कमाण्ड क्षेत्र	सञ्चालन समन्वयन समिति संयोजकको नाम	संयोजकको मोवाइल नं.
४८	रोल्पा	मकै	रोल्पा न.पा., सुवर्णवती गा.पा. वडा नं. २,३,४ त्रिवेणी गा.पा. वडा नं. ७	टिकाराम नेपाली	९८६३६२६८७३
		आलु	थवाङ गाउँपालिका वडा नं. १,२,३,४,५ परिवर्तन गाउँपालिका वडा नं. १,२, सुन्छहरी गाउँपालिका वडा नं. १,२,३,७, रोल्पा नगरपालिका वडा नं. ८,९,१०	मोतिलाल डाँगी	९८५७८२४०८२
४९	प्युठान	धान	ऐरावती गा.पा., माण्डवी गा.पा. ५, प्युठान नगरपालिका १,२,३,४,७,८,९,१०, मल्लरानी गाउँपालिका २ देखि ५, फिमरूक गाउँपालिका २ देखि ७	श्याम ब. थापा	९८४७९२८४२२
		तरकारी	प्युठान नगरपालिका वडा नं. १,२,३,४,५,६,७,८,९,१०, फिमरूक गाउँपालिका वडा नं. ३,४,५,६, माण्डवी गाउँपालिका वडा नं. १,२,३,४,५, ऐरावती गाउँपालिका वडा नं. ४,५,६, मल्लरानी गाउँपालिका वडा नं. २,३,४, स्वर्गद्वारी नगरपालिका वडा नं. २,३,४,५,७	लोकराज पोखरेल	९८४७८५६२८६
५०	गुल्मी	सुन्तलाजात फलफूल	रेसुंगा न.पा. ३,४,५,६ र ७, मुसीकोट न.पा. ८ र ९, गुल्मी दरवार गा.पा. २,३ र ४, छत्रकोट गा.पा. ३ र ४, धुकोट गा.पा. १,२,३,४, र ६, मदाने गा.पा. ४,६ र ७, कालीगण्डकी गा.पा. २ र ३, चन्द्रकोट गा.पा. ५ र ६	गणेश प्रसाद मरासिनी	९८५७०६७५६
		मकै	रेसुंगा न.पा. ४,१०, इस्मा गा.पा. वडा नं. १ देखि ६, मालिका गा.पा. ६,७,८, मदाने	कृष्ण प्रसाद घिमिरे	९८५७०६७२५८
५१	अर्घाखाँची	बाखा	धुकोट गाउँपालिका वडा नं. ६,७, मदाने गाउँपालिका वडा नं. ३,६, मालिका गाउँपालिका वडा नं. ६,७, इस्मा गाउँपालिका वडा नं. ४,५,६, मुसीकोट नगरपालिका वडा नं. १	विष्णु प्रसाद घिमिरे	९८६७३५४२३४
		तरकारी	सन्धिखर्क न.पा., मालारानी गा.पा. नं. ५, छत्रदेव गा.पा.	सरत भुसाल	९८५११७९४४७
५२	पाल्पा	बाखा	सितगंगा न.पा. १,४,५,६,७,९,१०,११,१२,१३,१५, भूमिकास्थान न.पा. १,२,३,४,५,६,७,८,९,१०, सन्धिखर्क न.पा. ६,११, मलारानी गा.पा. ५	राम ब. रायमाझी	९८४७०७७५५
		कफी	सन्धिखर्क नगरपालिका वडा नं. ५,८,१०, शितगंगा नगरपालिका वडा नं. ३,४,५, भूमिकास्थान नगरपालिका वडा नं. ३,४,८,९, छत्रदेव गाउँपालिका वडा नं. ६, मालारानी गाउँपालिका वडा नं. ४,५	कृष्ण प्रसाद पाण्डे	९८४७२३६७०४
५२	पाल्पा	तरकारी	तानसेन न.पा.	पदमराज पौडेल	९८४७१६६२०
		सुन्तलाजात फलफूल	रैनादेवी छहरा गाउँपालिका वडा नं. १,२,३,४,५,६,७,८, रिब्दीकोट गाउँपालिका वडा नं. १,२, ३,४,५,६,७,८, तानसेन नगरपालिका वडा नं. १,५,११,१२,१३ र बगनासकाली गाउँपालिका वडा नं. ४,५,६		
		अदुवा/बेसार	बगनासकाली गाउँपालिका वडा नं. ७,८,९, पूर्वखोला गाउँपालिका वडा नं. १,५, निस्ती गाउँपालिका वडा नं. १,२,३,४,५,६,७, रामपुर नगरपालिका वडा नं. १,७,९		

क्र. सं.	जिल्ला	बाली वस्तु	कमाण्ड क्षेत्र	सञ्चालन समन्वयन समिति संयोजकको नाम	संयोजकको मोवाइल नं.
५३	रूपन्देही	गहुँ	कोटहीमाई गाउँपालिका वडा नं. ५,६,७, सम्मरीमाई गाउँपालिका वडा नं. ४,६,७, मर्चवारी गाउँपालिका वडा नं. ४,५,६,७		
५४	नवलपरासी पश्चिम	गहुँ	रामग्राम न.पा. १६,१८ सुनवल न.पा. ११,१२, सरावल गा.पा. ३,४, पाल्कीनन्दन गा.पा. ६	प्रमोद चौधरी	९८१२९३२६४५
		केरा	सुस्ता गाउँपालिका वडा नं. ४,५, प्रतापपुर गाउँपालिका वडा नं. ६,७,८		
		तरकारी	कपिलवस्तु न.पा. ३ देखि १२, बुढभूमि न.पा. १०, मायादेवी गा.पा. ५,६,७	रमेश केवट	९८१७४१७७०८
५५	कपिलवस्तु	माछा	शिवराज गा.पा. १, २, ३, ४, ५, ६, ७, बुढभूमि न.पा. १ देखि १०, बाणगंगा न.पा. १ देखि ११, महाराजगंज ११	रामचन्द्र साह	९८६७७८६५३७
		धान	बाणगङ्गा न.पा. १ देखि ११, सुद्धोधन गा.पा., कपिलवस्तु न.पा. ७ देखि ११, बुढभूमि न.पा. १ देखि ४, मायादेवी गा.पा. १ देखि ८	कृष्ण प्रसाद पौडेल	९८४७०४०३८९
५६	दाङ	तोरी	बवै गा.पा., ढंगीसरण गा.पा, शान्तिनगर गा.पा. तु उ.न.पा. १,२	भिम बहादुर वली	९८४७८३७५३७
		मौरी	घोराही उ.म.न.पा, तुलसी उ.म.न.पा, बंगलाचुली गा.पा.	कृष्ण बहादुर डाँगी	९८४१३६९२४०
५७	बाँके	मकै	नेपालगञ्ज उ.म.न.पा. १४,१६,२१,२२,२३, डडुवा गा.पा. १,२,६	उमेश कुमार यादव	९८६६६८४०७६६
		धान	बैजनाथ गाउँपालिका वडा नं. ३,४,७,८, जानकी गाउँपालिका वडा नं. १,२,३,४, खजुरा गाउँपालिका वडा नं. २,४	सर्वजित विस्ट	९८५८०२८१३८
		केरा	गुलरिया नगरपालिका वडा नं. १,२,३,४,५,६,७,८, ९, मधुवन नगरपालिका वडा नं. ५,६,७,८,९, बाँसगढी नगरपालिका वडा नं. १,२,३	अरुणी प्रसाद अर्याल	९८५८०२५७७२
५८	बर्दिया	माछा	बढैयाताल गाउँपालिका वडा नं. १,२,३,४,५,६,७,८, ९, ठाकुरवाबा नगरपालिका वडा नं. १,३,४,५,७,८, ९, वारवर्दिया नगरपालिका वडा नं. ३,४,६,९,१०, बाँसगढी नगरपालिका वडा नं. ४,५,६,७,८, ९, गुलरिया नगरपालिका वडा नं. २,४,५,६, मधुवन नगरपालिका वडा नं. २,३,४		
५९	डोल्पा	स्याउ	ठुली भेरी न.पा. २,४,५,६,७,८, ९, १०, ११, त्रिपुरासुन्दरी न.पा. ३,४	कृष्ण ब. धराय	९७४६०४६३६१
		दलहन (सिमी)	काइके गाउँपालिका वडा नं. २,३,४,५,	कमल ब. क्षेत्री	९८४८९००९००
		सिमी	छायानाथ रारा न.पा. ४,८,१०,११,२, मुगुकामारोड गा.पा. ४,५,६,७,८, ९,	मणिचन्द्र रोकाय	९८४९९४३१४३
६०	मुगु	स्याउ/ओखर	छायानाथ रारा नगरपालिका वडा नं. ३,४,५,६,७,८, १०, ११, १२, १४, सोरू गाउँपालिका वडा नं. १,२,६,७, ८, ९, खत्याड गाउँपालिका वडा नं. २,३,४,५,६,७, मुगुम कमारोड गाउँपालिका वडा नं. ४,६,९	छनौट हुन बाँकी	

क्र. सं.	जिल्ला	बाली वस्तु	कमाण्ड क्षेत्र	सञ्चालन समन्वयन समिति संयोजकको नाम	संयोजकको मोवाइल नं.
६१	हुम्ला	स्याउ	सिमिकोट ३, ४	दत्त ब. शाही	९८४८३४०२९
६२	जुम्ला	भेडा/बाखा	सर्केगाड गाउँपालिका वडा नं. ५, ७, ८	कर्णजंगा शाही	९८४८३२५८२२
६३	कालीकोट	दलहन	तिला गाउँपालिकाका सबै वडा (९)	अर्जुन बुढा	९८४५९१२१२५
६४	दैलेख	स्याउ	राष्कोट नगरपालिका पचाल फर्ना गा.प. र सान्नित्रिवेडी गा.पा.	सुर्जा कुमारी रोक्या (फडरा)	९८६८३१८०२७
		दलहन	तिलागूफा नगरपालिका वडा नं. १, २, ३, ४	छनौट हुन बाँकी	
		सुन्तालाजात फलफूल	दुल्लु नगरपालिका तथा भैरवी गा.पा.	जगत पन्त	९८४८०६४१२२
		आलु	गुरास गा.पा. ३ देखि ८ सम्म, डुङ्गेशर्ब गा.पा. २, ३, ५	रविन्द्र चन्द	९८४८११८७२१
		बाखा	नारायण न.पा. ४, १०, महाबू गा.पा. ३, ४, ५, ६, भैरवी गा.पा. ६, ७, चामुण्डा विन्दासैनी न.पा. १, २, ३	देव बहादुर शाही	९८४३९८४३८४
६५	जाजरकोट	सु.जा. फलफूल	कुशे गा.पा., भेरी न.पा. वडा नं. २, नलगाड न.पा. वडा नं. ३	लोकेन्द्र वली	९८६९६७५८०५
		मौरी	नालागाड न.पा. १ देखि ८, भेरी न.पा. १, २, ३, ४, ५, ६, कुशे गा.पा. ५, ६	चन्द्रा थापा	९८६९३८११६८
		स्याउ/ओखर	छेडागाड नगरपालिका वडा नं. ७, ८, ९, जुनिचाँदे गा.पा. वडा नं. ५, ६, ७, ८, १०, कुशे गा.पा. वडा नं. ३, ७, ८, ९, बारेकोट गा.पा. वडा नं. १, २, ३, ४, ५, ६, ९, नलगाड न.पा. वडा नं. ७, ८, ९, १०, ११, १२, १३	गोपाल चलौने	९८४७९४६१०८
६६	सल्यान	अदुवा/बेसार	शारदा न.पा. ६, ७, १४, १५, बागचौर न.पा. १-३, ढोरचौर गा.पा.	तोला के.सी	९८१०९६४११९
		धान	कुमाख गा.पा. १-७ वडाहरू	नर बहादुर रावत	९८११६४०९२३
		तरकारी	त्रिवेणी गा.पा. सबै वडाहरू (६), कपुरकोट गा.पा. सबै वडाहरू (६), छत्रेश्वरी गा.पा. वडा नं. ३, ४	मित्रलाल कठायत	९७४२२५३१६०
६७	रूकुम पश्चिम	तरकारी	चौरजहारी न.पा. वडा नं. ३-१४, सानीभेरी न.पा. वडा नं. ९, त्रिवेणी गा.पा. वडा नं. १०	तिलक शर्मा	९८६८६६४०२०
		मकै	त्रिवेणी गा.पा. वडा नं. १, २, ३, ४, ५, ९, १०	धनराज खड्का	९८५७८२२१४७
६८	सुर्खेत	अदुवा/बेसार	चिघाट गा.पा. ५ र ६, विरेन्द्रनगर न.पा. १६, बराहताल गा.पा. १, २, ३, ४, ५, ६, ९, १०, पञ्चपुरी न.पा. भेरीगा.पा. लकबेसी न.पा. ४ नेटा, सिम्ता गा.पा.	अजित कुमार बौडेल	९८४८०७४२७४
		तरकारी	बराहतालका ६, ७ पंचपुरी न.पा. २, ३, ४, ६, ८, ९ चौकुने गा.पा. ८	मान ब. व्यक	९८४८२९१४७६
		मकै	लेकबेसी न.पा. वडा नं. १, २, ३, ४, ५, ६, ७, ९, १०, गुर्भाकोट न.पा. वडा नं. १, २, ३, ४, ९, १०, ११, १२, १३, १४	हरिमाया वली	९८४८०१६२३१
६९	बाजुरा	जैतुन जोन	बुढीनन्दा न.पा. १, हिमाली गा.पा. ७, स्वामीकार्तिक ३, ४, ५, जगन्नाथ गा.पा. १, २	लाल बहादुर विष्ट	९८६७४५३८९५

क्र. सं.	जिल्ला	बाली वस्तु	कमाण्ड क्षेत्र	सञ्चालन समितिको नाम	संयोजकको मोवाइल नं.
७०	बझाङ	दलहन	छविस् पाथीभरा गा.पा. वडा नं. ४, जय पृथ्वी न.पा. वडा नं. ११, सुर्मा गा.पा. सवै वडाहरू (५), तल्कोट गा.पा. वडा नं. १,२	पद्मराज जोशी	९८६४७५४६६९
७१	दाङ्गुला	आलु	तलकोट गा.पा. ६,७, सुरमा न.पा. १,११, खप्तड गा.पा. ४,५,७, छविस् पाथीभरा ५,६,७ र मष्टा गा.पा. १,२,७	बाल कुमारी बोहोरा	९७४९५६४६८९
७२	बैतडी	सुन्तलाजात	व्याँस गा.पा. दुँहु गा.पा. नौगाड गा.पा. मार्मा गा.पा. र अपिही माल गा.पा. महाकाली न.पा. वडा नं. १,३,६, दुहु गा.पा. वडा नं. १,३,४, मालिकार्जुन गा.पा. वडा नं. ४,५, ८, लेकम गा.पा. वडा नं. ४,५,६, व्यास गा.पा. वडा नं. ६	दिनेश राज पन्त	९८५१०१४६२२
७३	डडेल्धुरा	मकै	दशरथचन्द न.पा., पाटन न.पा., सूर्नया गा.पा., दोगडाकेदार गा.पा., पन्चेश्वर गा.पा.	धर्मनिन्द पाण्डेय	९८५८७१२४०१
७४	डोटी	तरकारी	दशरथचन्द न.पा. वडा नं. १,४,६,९,१०, पाटन न.पा. वडा नं. ३,४, दोगडाकेदार गा.पा. वडा नं. ३,४, सुर्नया गा.पा. वडा नं. २,४, पञ्चेश्वर गा.पा. वडा नं. ४,६	खड्क विष्ट	९८५८७१२४१
७५	अछाम	भट्टमास	अमरगढी न.पा. २,३,४,५,६,७,८,९,१०,११ गन्याधुरा गा.पा. २,३,४,५, नवदुर्गा गा.पा., जयमेरू गा.पा., भोगेश्वोर गा.पा. ४	देव राज भट्ट	९८६५७४६०७२
७६	अछाम	अदुवा/बेसार	जोरायल गा.पा. वडा नं. २,४ र ६ बडिकेदार गा.पा. वडा नं. ३	खडक सिंह रोकाय	९८५८४११३४७
७७	अछाम	सुन्तलाजात फलफूल	बोगटान गा.पा. वडा नं. १,२,३,७, बडिकेदार गा.पा. वडा नं. १,२,४, जोरायल गा.पा. वडा नं. ३,४,५,६	दूधकला विष्ट	९८५८५४०९६३
७८	अछाम	आलु	साँफेबगर न.पा., मेल्लेख गा.पा., रामारोशन गा.पा., बान्नीगढी गा.पा., मंगलसेन गा.पा.	रामफल बडायक	९८५२६६१२५३
७९	अछाम	बाखा	चौरपाटि गा.पा. १,४,५, साफेबगर न.पा. ६,१३, बान्नीगढी जयगढ गा.पा. ३,६, मंगलसेन न.पा. १,२,१३, कमलबजार न.पा., पंचदेवल विनायक न.पा. ८,९, तुमाखार्द गा.पा. ३,४,५, ठकरी गा.पा. १,२,३, मेल्लेखगा.पा. ६, रामारोशन गा.पा., टचौरपाटी गा.पा.,	रमेश चौधरी	९८६५८२३६१५
८०	अछाम	तेलहन	जानकी गा.पा. वडा नं. ४,७ भजनी न.पा. वडा नं. २,३,६,८ जोशीपुर गा.पा. वडा नं. १,२,३,४,५,६,७, घोडाघोडी न.पा. वडा नं. १ देखि ९, बर्हगोरिया गा.पा. १,२,४,५,६		
८१	अछाम	धान	भजनी न.पा. वडा नं. ३,६,८, जोशीपुर गा.पा. वडा नं. १,२,३,४,५, जानकी गा.पा. वडा नं. ४		
८२	अछाम	गाहुँ	कैलाली गा.पा., गौरीगंगा न.पा., घोडाघोडी न.पा.		
८३	अछाम	गाहुँ	भिमदत्त नगरपालिका वडा नं. ३,७,८,९,१०, वेदकोट नगरपालिका वडा नं. १,२,३,४,५,६, चाँदनी दोधारा नगरपालिका वडा नं. १,२,३,४,५,६,७,८,९,१०		

५.३ परियोजना व्यवस्थापन एकाइमा हालसम्म कार्यरत परियोजना निर्देशकहरूको विवरण

क्र. सं.	परियोजना निर्देशकको नाम	पद	श्रेणी	अवधि
१	श्री अच्युत प्रसाद ढकाल	परियोजना निर्देशक	रा.प.प्र.प्रा.	२०७३/०८/०१ देखि २०७४/०४/३२ सम्म
२	डा. नरहरि प्रसाद घिमिरे	परियोजना निर्देशक	रा.प.प्र.प्रा.	२०७४/०५/०१ देखि २०७५/०५/०४ सम्म
३	श्री लक्ष्मण प्रसाद पौडेल	परियोजना निर्देशक	रा.प.प्र.प्रा.	२०७५/०५/०४ देखि २०७६/०२/२९ सम्म
४	डा. रेवती रमण पौडेल	परियोजना निर्देशक	रा.प.प्र.प्रा.	२०७६/०३/०९ देखि २०७७/०४/२९ सम्म
५	श्री वैकुण्ठ अधिकारी	परियोजना निर्देशक	रा.प.प्र.प्रा.	२०७७/०४/२२ देखि हालसम्म

५.४ परियोजना व्यवस्थापन एकाइमा कार्यरत जनशक्ति विवरण (आ.व. २०७७/७८)

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम	पद	सम्बन्धित शाखा	मोवाईल नं.	ईमेल
१	श्री वैकुण्ठ अधिकारी	परियोजना निर्देशक		९८४१७८५०४६	badhikari27@gmail.com
२	श्री महेन्द्र नाथ पौडेल	व.अ.मू.अ.	प्रतिफल मूल्याङ्कन शाखा	९८४१३०६९३६	pmamp.pmu.anugaman@gmail.com
३	श्री चैत्य नारायण डंगोल	व.कृ.ई.	पूर्वाधार विकास शाखा	९८५११७९६२२	cndangol@gmail.com
४	श्री दिवस राज बिस्ट	व.यो.अ.	योजना शाखा	९८४५०९१५०९	bistadiwas@gmail.com
५	श्री परशु राम रावत	व.कृ.अ.	प्रविधि विस्तार शाखा	९८५१२४८२७९	rawatp7@gmail.com
६	श्री पुष्पराज पौडेल	कृ.अ.	योजना शाखा	९८५२०३४६७	ppushpa57@yahoo.com
७	श्री कृष्ण प्रसाद उपाध्याय	कृ.अ.	योजना शाखा	९८५१२४०२४३	leoupadhya@gmail.com
८	श्री नवराज श्रेष्ठ	अ.मू.अ.	प्रतिफल मूल्याङ्कन शाखा	९८४९०५७३९६	Snawaraj42@gmail.com
९	डा, धर्मराज गिरी	प.वि.अ.	प्रतिफल मूल्याङ्कन शाखा	९८४५१४५०३९	giri_dharma@yahoo.com
१०	श्री राजाराम श्रेष्ठ	शा.अ.	प्रशासन शाखा	९८४१५७८३७२	Rajramshrestha2@gmail.com
११	श्री बाबुराम शर्मा	नायव सुब्बा	प्रशासन शाखा	९८४७२७५३६४	pokhrelbabu034@gmail.com
१२	श्री अनुप शर्मा पौडेल	क्यामरामेन	प्रतिफल मूल्याङ्कन शाखा	९८१३०५७३६	Bitalabanup8@gmail.com
१३	श्री प्रकाश शिवाकोटी	प. स्वा.प्रा.	प्रतिफल मूल्याङ्कन शाखा	९८४१२७२८२६	rajshiwakoti@yahoo.com
१४	श्री ठानम लामा	लेखापाल	आर्थिक प्रशासन शाखा	९८४२४२५७६७	thanamlama@gmail.com
१५	श्री विष्णु रायमाझी	खरिदार	प्रशासन शाखा	९८४१०८०८४८	
करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण					
१६	श्री समिर श्रेष्ठ	कृषि इन्जिनियर	पूर्वाधार विकास शाखा	९८४२०६९७५	samirtha14@gmail.com
१७	श्री शान्ता शाह धिताल	कम्प्युटर अपरेटर	आर्थिक प्रशासन शाखा	९८६०५८१०१५	Shantashah362@gmail.com
१८	श्री अस्मिता गौतम	कम्प्युटर अपरेटर	प्रशासन शाखा	९८६४०२५२९०	Streetbr71@gmail.com
१९	श्री विजय कुमार यादव	कम्प्युटर अपरेटर	प्रतिफल मूल्याङ्कन शाखा	९८४१६५३३३०	bjayayadav099@gmail.com
२०	श्री सुमित्रा शर्मा	कम्प्युटर अपरेटर	योजना शाखा	९८४१२०४६९६	rimalsumitra999@gmail.com
२१	श्री रेणु	कम्प्युटर अपरेटर	प्रशासन शाखा	९८४१७७१७७२	Renuasha123@gmail.com

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम	पद	सम्बन्धित शाखा	मोवाईल नं.	ईमेल
२२	श्री देवी खडका	का.स	प्रशासन शाखा	९८४९९३७९४२	
२३	श्री सुशिला पाण्डे	का.स	प्रशासन शाखा	९८४९८७५०७२	
२४	श्री हरिस कुँवर	का.स	प्रशासन शाखा	९८६९४९९८३६	
२५	श्री सिता पाठक	का.स	प्रशासन शाखा	९८४९८०४७९९	
२६	श्री रिद्धि खडका	ह.स.चा	प्रशासन शाखा	९८४९६९९४६७	
२७	श्री अंकुर घिमिरे	ह.स.चा	प्रशासन शाखा	९८४२७९९८६४	
२८	श्री भीम खड्गी	ह.स.चा	प्रशासन शाखा	९८६५७०७६४६	
२९	श्री अमर लामा	ह.स.चा	प्रशासन शाखा	९८०८३६४५४३	
३०	श्री संजय गिरी	ह.स.चा	प्रशासन शाखा	९८४३२४३५००	
३१	श्री पेमा नुर्व शेर्पा	ह.स.चा	प्रशासन शाखा	९८४३९३५७९०	

५.५ परियोजना कार्यान्वयन एकाइमा कार्यरत जनशक्ति विवरण (आ.व. २०७७/७८)

क्र. सं.	कर्मचारीको नाम	पद	परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	मोवाईल नं.	ईमेल	फोन नं.
प्रदेश नं. १ (जिल्ला-१४) (१ सुपरजोन, १३ जोन)						
१	श्री शम्भु प्रसाद देव	ब.कृ.अ	प.का.ए., ताप्लेजुङ	९८५२६६०३९९	pmamp.piu.taplejung@gmail.com	०२४-४६०६९९
			जोन प्राविधिक एकाइ, पाँचथर		pmamp.piu.panchthar@gmail.com	०२४-५२९०९८
२	श्री जिवलाल लम्साल	ब.कृ.अ.	प.का.ए., इलाम	९८४९३६४४९९	pmamp.piu.illam@gmail.com	०२७-२०८०८
३	श्री लक्ष्य बहादुर चौधरी	नि.ब.कृ.अ.	प.का.ए., संखुवासभा	९८४९५००३८५	pmamp.piu.sankhuwasabha@gmail.com	०२९-५६०९३०
			जोन प्राविधिक एकाइ, भोजपुर		pmamp.piu.bhojpur@gmail.com	
४	श्री वौवालाल चौधरी	ब.कृ.अ	प.का.ए., तेह्रथुम	९८५२०८२८२९	pmamp.piu.tehrathum@gmail.com	
			जोन प्राविधिक एकाइ, धनकुटा		pmamp.piu.dhankuta@gmail.com	०२६-४०४९९०
५	श्री मणिरत्न अर्याल	ब.कृ.अ	प.का.ए., खोटाङ	९८४५०६९८२६	pmamp.piu.khotangl@gmail.com	०३६-४२०७४९
६	श्री पूर्ण हुंगाना	ब.कृ.अ	प.का.ए., ओखलढुङ्गा	९८५९९४२९८९	pmamp.piu.ok@gmail.com	
			जोन प्राविधिक एकाइ, सोलु		pmamp.piu.solu@gmail.com	०३८-५२०४०६
७	श्री राम सोगारथ साह	ब.कृ.अ.	प.का.ए., उदयपुर	९८४२०३४८६९	pmamp.piu.udayapur@gmail.com	०३५-४२०८३८
८	श्री रविन्द्र सुवेदी	ब.कृ.अ	प.का.ए., भूपा	९८४९३०७८९०	pmamp.piu.jhapa@gmail.com	०२३-४५६९८८
९	श्री विनोद कुमार मण्डल	ब.कृ.अ	प.का.ए., मोरङ	९८५२०३६०२४	pmamp.piu.morang@gmail.com	९८४२०४६५५०
१०	श्री दिपेन्द्र पोखेल	नि.ब.कृ.अ.	प.का.ए., सुनसरी	९८५६०४३६६०	pmamp.piu.sunsari@gmail.com	०२५-५३२९५९

क्र. सं.	कर्मचारीको नाम	पद	परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	मोवाइल नं.	ईमेल	फोन नं.
प्रदेश नं. २ (जिल्ला-८) (२ सुपरजोन, ६ जोन)						
११	श्री रविन्द्र कुमार महथा	ब.कृ.अ	प.का.ए., सिरहा जोन प्राविधिक एकाइ, सप्तरी	९८५२८२३६३६	pmamp.piu.siraha@gmail.com pmamp.piu.saptari@gmail.com	०३३-५४५९६६
१२	श्री युगल किशोर तिवारी	ब.कृ.अ	प.का.ए., धनुषा	९८५४०२४२३४	pmamp.piu.dhanusa@gmail.com	०४१-४२०३९२
१३	श्री राजिव कुमार यादव	नि.ब.कृ.अ	प.का.ए., महोत्तरी	९८५४०३३९१७	pmamp.piu.mohattari@gmail.com	०४४-५२०२२३
१४	श्री शिव चन्द्रभा	नि.ब.कृ.अ	प.का.ए., सर्लाही	९८४४१२१५०५	pmamp.piu.saralahi@gmail.com	०४६-५२०४९६
१५	श्री राम बलम प्र. साह	ब.कृ.अ	प.का.ए., रौतहट	९८५५०४२०३१	pmamp.piu.rautahat@gmail.com	०५५-५६५०७८
१६	डा. सुरेन्द्र यादव	ब.कृ.अ	प.का.ए., बारा	९८५५०४८८९९	pmamp.piu.bara@gmail.com	
१७	श्री रोशन अधिकारी	ब.कृ.अ	प.का.ए. पर्सा	९८५५०३६४९५	pmamp.piu.parsa@gmail.com	
बागमती प्रदेश (जिल्ला-११) (२ सुपरजोन, ५ जोन)						
१८	श्री याम कुमार श्रेष्ठ	ब.कृ.अ.	प.का.ए., दोलखा	९८५४०४८११७	pmamp.piu.dolakha@gmail.com	०४९-४२१९३०
१९	श्री होमनाथ लम्साल	ब.कृ.अ	प.का.ए., रामेछाप	९८४९३४९५९०	pmamp.piu.ramechhap@gmail.com	
२०	श्री प्रकाश पौडेल	ब.कृ.अ.	प.का.ए., सिन्धुपाल्चोक	९८४९८८२७९८	pmamp.piu.sindhupalchok@gmail.com	०९९-६२०३७०
			जोन प्राविधिक एकाइ, काभ्रेपलान्चोक		pmamp.piu.kavre@gmail.com	०९९-६६२४४९
२१	श्री देवराज अधिकारी	ब.कृ.अ	प.का.ए., सिन्धुली	९८५५०८२१७७	pmamp.piu.sindhuli1@gmail.com	०४७-६९२०२७
२२	श्री टिकाराम शर्मा	ब.कृ.अ	प.का.ए., भक्तपुर	९८५९२९५३३९	pmamp.piu.bhaktapur@gmail.com	०९-५९४२९३९
			जोन प्राविधिक एकाइ, काठमाडौं			
			जोन प्राविधिक एकाइ, ललितपुर			
२३	श्री सुरेन्द्र पोखरेल	ब.कृ.अ	प.का.ए. नुवाकोट	९८४५९९३२७७	pmamp.piu.nuwakot@gmail.com	०९०-४९८०४२
			जोन प्राविधिक एकाइ, रसुवा		pmamp.piu.rasuwa@gmail.com	
२४	डा.कमलराज गैह्रे	ब.कृ.अ.	प.का.ए., धादिङ	९८५९२२२५०३	pmamp.piu.dhading@gmail.com	०९०-४९६९९९
२५	श्री मेघनाथ तिमल्सिना	ब.कृ.अ	प.का.ए., चितवन	९८५५०७७९७०	pmamp.piu.chitwan@gmail.com	०५६-५२४३९२
२६	श्री महेश्वर लामिछाने	ब.कृ.अ	प.का.ए., मकवानपुर	९८५५०९५४९८	pmamp.piu.makwanpur@gmail.com	
गण्डकी प्रदेश (जिल्ला-११) (२ सुपरजोन, ५ जोन)						
२७	श्री कुल प्रसाद अधिकारी	ब.कृ.अ	प.का.ए., गोरखा	९८५६०९०९९०	pmamp.piu.gorkha@gmail.com	०६४-४२०३९६
			जोन प्राविधिक एकाइ, तनहुँ		pmamp.piu.tanahun@gmail.com	
२८	श्री दिपक अधिकारी	ब.कृ.अ.	प.का.ए. लमजुङ	९८४९४४६५५३	pmamp.piu.lamjung@gmail.com	
			जोन प्राविधिक एकाइ, मनाङ		pmamp.piu.manang@gmail.com	०६६-५४०२९३

क्र. सं.	कर्मचारीको नाम	पद	परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	मोवाइल नं.	ईमेल	फोन नं.
२९	श्री विष्णु प्रसाद शर्मा	ब.कृ.अ.	प.का.ए., नवलपरासी पूर्व	९८५७०८७०३१	pmamp.piu.nawalparasiest@gmail.com	
३०	श्री अजय अधिकारी	ब.कृ.अ.	प.का.ए., कास्की	९८५६००७१००	pmamp.piu.kaski@gmail.com	०६९-४६२४८८
३१	डा. सुधिर थापा	ब.कृ.अ.	प.का.ए., मुस्ताङ	९८५७६५००८८	pmamp.piu.mustang@gmail.com	०६९-४४०९३०
			जोन प्राविधिक एकाइ, म्याग्दी		pmamp.piu.myagdi1@gmail.com	०६९-५२९३४५
३२	श्री धनबहादुर थापा मगर	ब.कृ.अ.	प.का.ए., बाग्लुङ	९८५७६७०६६६	pmamp.piu.baglung@gmail.com	०६८-६२००५३
			जोन प्राविधिक एकाइ, पर्वत		pmamp.piu.parbat@gmail.com	
३३	श्री माधव लम्साल	ब.कृ.अ.	प.का.ए., स्याङ्जा	९८५६०५७२८६	pmamp.piu.syangja@gmail.com	०६३-४२०९४५
प्रदेश नं. ५ (जिल्ला-१२) (५ सुपरजोन, ७ जोन)						
३४	श्री राम प्रसाद पाण्डे	ब.कृ.अ.	प.का.ए., रूपन्देही	९८५७०६०३६४	pmamp.piu.rupandehi@gmail.com	०७१-५२७००६
			जोन प्राविधिक एकाइ, नवलपरासी पश्चिम		pmamp.piu.nawalparasiwest@gmail.com	
३५	श्री राकेश ओझा	ब.कृ.अ.	प.का.ए., कपिलवस्तु	९८५७०५१४२३	pmamp.piu.kapilvastu@gmail.com	०७६-५५०३४७
३६	श्री दिपक भट्टराई	ब.कृ.अ.	प.का.ए., पाल्पा	९८५७०६८९८९	pmamp.piu.paLpa@gmail.com	०७५-५२९९८०
३७	श्री नारायण काफ्ले	ब.कृ.अ.	प.का.ए., गुल्मी	९८५७०३२२७०	pmamp.piu.gulmi@gmail.com	०७९-५२०९३०
३८	श्री धनश्याम चौधरी	ब.कृ.अ.	प.का.ए., अर्घाखाँची	९८४८४२३९९४	pmamp.piu.arghakhanchi@gmail.com	०७७-४२०५३३
३९	डा. रविन्द्र नाथ चौवे	ब.कृ.अ.	प.का.ए., रूकुम (पूर्व)	९८५९९८४५३७	pmamp.piu.rukumeast@gmail.com	०८८-४९३९९४
			जोन प्राविधिक एकाइ, रोल्पा		pmamp.piu.rolpa@gmail.com	
४०	श्री कृष्ण प्रसाद पौडेल	ब.कृ.अ.	प.का.ए., प्युठान	९८५५०८८८४६	pmamp.piu.pyuthan@gmail.com	०८६-४२००५२
४१	श्री महेश रेग्मी	ब.कृ.अ.	प.का.ए., दाङ	९८४५०६४५९३	pmamp.piu.dang@gmail.com	०८२-४९७०७०
४२	श्री कफिल अहमद	ब.कृ.अ.	प.का.ए., बाँके	९८४७२९३९९९	pmamp.piu.banke@gmail.com	०८९-५२७७६९
४३	श्री तपेन्द्र साह	ब.कृ.अ.	प.का.ए., बर्दिया	९८५८०३४४४४	pmamp.piu.bardiya@gmail.com	०८४-४६०९४९
कर्णाली प्रदेश (जिल्ला-१०) (१ सुपरजोन, ५ जोन)						
४४	श्री भाष्कर पौडेल	ब.कृ.अ.	प.का.ए., सल्यान	९८४७८३९९२०	pmamp.piu.salyan@gmail.com	०८८-४०९९२०
			जोन प्राविधिक एकाइ, रूकुम पश्चिम		pmamp.piu.rukumwest@gmail.com	
४५	श्री हस्मुल्ला खान	नि.ब.कृ.अ.	प.का.ए., डोल्पा	९८४७०६९९९८	pmamp.piu.dolpa@gmail.com	०८७-५५००८८

क्र. सं.	कर्मचारीको नाम	पद	परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	मोवाईल नं.	ईमेल	फोन नं.
४६	श्री नवराज भण्डारी	ब.कृ.अ.	प.का.ए., जुम्ला	९८५६०३०३६४	pmamp.piu.jumla@gmail.com	०८७-५२०६६६
			जोन प्राविधिक एकाइ, कालीकोट		pmamp.piu.kalikot@gmail.com	
४७	श्री थिरलाल गैरे	नि.ब.कृ.अ.	प.का.ए., मुगु	९८४५६२०७०२	pmamp.piu.mugu@gmail.com	
४८	श्री राम सुरत पाल	नि.ब.कृ.अ.	प.का.ए., हुम्ला	९८६८३९५९९९	pmamp.piu.humla@gmail.com	
४९	श्री पिताम्बर बस्नेत	नि.ब.कृ.अ.	प.का.ए., जाजरकोट	९८५७८२९८६९	pmamp.piu.jajarkot2@gmail.com	
५०	श्री राजु भुज	नि.ब.कृ.अ.	प.का.ए., दैलेख	९८४८०६२९७६	pmamp.piu.dailekh@gmail.com	०८९-४९१०७८
५१	श्री हरि प्रसाद पण्डित	ब.कृ.अ.	प.का.ए., सुर्खेत	९८५९२४०८४०	pmamp.piu.surkhet@gmail.com	०८३-५२५३२४
सुदूर पश्चिम प्रदेश (जिल्ला-६) (३ सुपरजोन, ६ जोन)						
५२	श्री टिकेन्द्र कुशमी	नि.ब.कृ.अ.	प.का.ए., बाजुरा	९८४८६८८७४३	pmamp.piu.bajura@gmail.com	०९७-५०१०७०
५३	श्री सविता कुमारी जोशी	नि.ब.कृ.अ.	प.का.ए., बझाङ	९८५८४९१०५२	pmamp.piu.bajhang@gmail.com	
५४	श्री खेमराज जोशी	ब.कृ.अ.	प.का.ए., डडेल्धुरा	९८५८४२४६२६	pmamp.piu.dadeldhura@gmail.com	०९६-४९००९२
			जोन प्राविधिक एकाइ, डोटी		pmamp.piu.doti@gmail.com	०९४-४९००५८
५५	श्री महानन्द जोशी	ब.कृ.अ.	प.का.ए., अछाम	९८४८७०३७६०	pmamp.piu.achham@gmail.com	०९७-६२००८४
५६	श्री विष्णु प्रसाद ओझा	नि.ब.कृ.अ.	प.का.ए., दार्चुला	९८४८७२३६६०	pmamp.piu.darchula@gmail.com	०९३-४२०९४९
			जोन प्राविधिक एकाइ, बैतडी		pmamp.piu.baitadi@gmail.com	

५.६ आ.व. अनुसार परियोजना कार्यान्वयनका लागि फिल्डस्तरका कार्यालयहरूको विवरण

आर्थिक वर्ष	सुपरजोन संख्या	जोन संख्या	कार्यालय संख्या	कैफियत
२०७३/७४	७	३०	३७	सुपरजोन कार्यान्वयन एकाइ ७, जोन कार्यान्वयन एकाइ ३०
२०७४/७५	१०	३९	४९	सुपरजोन कार्यान्वयन एकाइ १०, जोन कार्यान्वयन एकाइ ३९
२०७५/७६	१४	६९	८३	सुपरजोन कार्यान्वयन एकाइ १४, जोन कार्यान्वयन एकाइ ६८
२०७६/७७	१६	१०६	७५	परियोजना कार्यान्वयन एकाइ ७५
२०७७/७८	१६	१०६	५८	परियोजना कार्यान्वयन एकाइ ५८
२०७८/७९	१६	१७७	५८	परियोजना कार्यान्वयन एकाइ ५८

५.६ परियोजनाका जोन/सुपरजोनमा आवद्ध कृषि स्नातकहरूको विवरण (आ.व. २०७७/७८)

परियोजना कार्यन्वयन एकाइ	जोन/सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	सम्पर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
ताप्लेजुङ	अलैंची जोन	१	अस्मिता धिमिरे	महेन्द्र रत्न बहुमुखी क्याम्पस इलाम	१८४४०८८५६२	PRODUCTION AND MARKETING OF NEPALESE LARGE CARDAMOM (AMOMUM SUBULATUM) IN TAPLEUNG DISTRICT OF NEPAL	This research was done to examine the PRODUCTION and marketing situation of Nepalese large cardamom in Pathivara Yangbarak rural municipality, Taplejung, Nepal. Out 12.55 ha of land only 54.3ha was used for cardamom cultivation. All the farmers used traditional dryer for curing and drying of fresh cardamom capsules. The market margin, producer share and BC ratio were found to be Rs.65 per kg, 90.78% and 1.15 respectively. The finding revealed that disease (chirkey & footkey) and price fluctuation were most serious problem occur in PRODUCTION and marketing of cardamom.
		२	निर्णय थापा	"	१८४३२४०१६७	QUANTITATIVE AND QUALITATIVE ANALYSIS OF ESSENTIAL OIL OF LARGE CARDAMOM	Among the different varieties the yield of oil from Barlangey and Ramsai were highest (11.5 ml/kg) and lowest in Chibesai (9.25ml/kg). Cineole amount was 60.91% in oil. The oil diluted to 25% and 12.5% showed the best results for inhibiting the bacterial growth
		३	निशान्त नेपाल	"	१८४४१३९०१०	EVALUATION OF SOIL FERTILITY STATUS OF NEPAL CARDAMOM (Amomum subulatum Roxb.) FIELD AND ITS PRODUCTIVITY UNDER DIFFERENT SHADE MANAGEMENT CONDITIONS IN PHALELUNG RURAL MUNICIPALITY, PANCHTHAR	Alnus nepalensis is suggested as a suitable species for shading purpose in Cardamom orchard for higher productivity. Although, Actinidia deliciosa could be seen as the best shading tree species for diversification of livelihood and sustainable income, better nutrients management strategies should be realized as Kiwi vine tends to compete for nutrients thereby decreasing Cardamom yield.
इलाम	किवी जोन	१	गितु पौडेल	"	१८६७२०४३९५	VALUE CHAIN ANALYSIS OF KIWI FRUIT AT ILAM DISTRICT, NEPAL	Kiwi has high demand in market and has higher BC ratio i.e.2.67 which makes Kiwi PRODUCTION highly profitable but there were constraints such as price fluctuation, middle man and lack of storage facility which are needed to be considered to increase the PRODUCTION and income of farmers in surveyed area.
		२	बिपना थिङ	"	१८६२०३६७२७	ANALYSIS IF SOCIOECONOMIC STATUS AND CONSTRAINTS OF KIWI GROWERS IN ILAM MUNICIPALITY AND SANDAKPUR RURAL MUNICIPALITY OF ILAM DISTRICT.	The major problem was wild animal kala at ilam (89%) and sandakpur (78.5%). Unavailability of quality saplings and lack of cemented support, lack of management of pollinator plants in field, lack of training pruning knowledge, lack of modified storage, lack of refrigerator can, poor connectivity of roads were other major problems. Despite all these constraints, BC ratio was 2.67 and 2.53 in ilam and sandakpur respectively which means that the kiwi cultivation is profitable.

परियोजना कार्यन्वयन एकाइ	जोब/ सुपरजोब	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
संखुवासभा	अलैंची जोन संखुवासभा	१	सौगात बोहोरा	पूर्वाञ्चल विश्वविद्यालय जि.पि. कोइराला कलेज अफ एग्रीकल्चर एण्ड रिसर्च सेक्टर, गाठगाउँ मोरङ	१८६३६८०२१०	ECONOMICS AND MARKETING OF LARGE CARDAMOM (Amomum subulatum Roxb.) IN SANKHUWASABHA, NEPAL	अलैंची खेती रोज्नुको मुख्य कारण अन्य वालीको तुलनामा अधिक आम्रानी रहेता पनि रोग, कीरा, बजारीकरण र मूल्यमा उतार चढाव मुख्य समस्या रहेको पाइयो ।
	अलैंची जोन संखुवासभा	२	प्रभात स्वॉर	"	१८६०१११०४	ASSESSMENT OF THE IMPACT OF CLIMATE CHANGE IN LARGE CARDAMOM CULTIVATION IN SANKHUWASABHA DISTRICT	मौसम परिवर्तनसँगै कुल तापक्रम बढेको र अलैंची उत्पादनमा गिरावट भएको पाइयो ।
	अलैंची जोन भोजपुर	३	सजना पाण्डे	महेन्द्र रत्न बहुमुखी क्याम्पस, इलाम	१८४४०३१४६	STUDY ON ADOPTION OF IMPROVED PRACTICES OF NEPAL CARDAMOM IN BHOJPUR, NEPAL	Out of 13 improved practices; irrigation was the most adopted improved practices by the respondents whereas drying was the least adopted improved practices done by the respondents. Lack of training was the major constraints in adoption of improved practices.
तेह्रथुम	अलैंची जोन तेह्रथुम	१	अनिसा खतिवडा	"	१८४०४०१३२	ECONOMIC ANALYSIS ON PRODUCTION OF NEPAL CARDAMOM (AMOMUM SUBULATUM) IN TEHRATHUM DISTRICT, NEPAL	Nepal Cardamom PRODUCTION was found to be 0.93 mund per ropani and the price Nrs.25,410 per mund. The cost of cultivation was estimated to be Rs 17,491.46 per ropani. Gross return was found to be Rs 23,694.7 with profit of Rs 6203.23 per ropani. The B: C ratio of study area was found to be 1.35 which implies Nepal Cardamom cultivation is profitable enterprise in Tehrathum district.
	अलैंची जोन तेह्रथुम	२	सिमा सोती	"	१८४३८०४२६१	FARMERS PERCEPTION TOWARDS DECLINING NEPAL CARDAMOM PRODUCTION IN TEHRATHUM, NEPAL	This study identified and ranked the major problematic issues associated with environmental, biological, socio-economic and institutional aspects of cardamom PRODUCTION. Among them, biological problem (Rhizome rot and leaf blight) was found as the most responsible factor for the cardamom decline.
	तरकारी जोन धनकुटा	३	अमृता सेठई	"	१८६४०३६६६	EFFECT OF GROWTH MEDIA MIXTURES AND VARIETIES ON SEED GERMINATION AND GROWTH OF TOMATO SEEDLINGS IN DHANKUTA, NEPAL	Among the different growth media mixtures and varieties, Gaurav -555 and combination of Soil + FYM (1:1) was found best in terms of germination and growth of tomato seedlings.
खोटाङ	मकै जोन	१	अनुभव तिवारी	"	१८६२०७५६८४	FIELD EFFICACY OF DIFFERENT INSECTICIDES FOR THE MANAGEMENT OF FALL ARMY WORM IN SWEET CORN IN KHOTANG, NEPAL.	Outcome- overall, emamectin benzoate 5% SG shows highest mortality, significantly similar to the Imidacloprid 70% WG and Spinosad 45% SC followed by Azadirachtin 60% w/w and least on control

परियोजना कार्यविवरण एकाइ	जोन/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
	मकै जोन	२	प्रियङ्का भण्डारी	महेन्द्र रत्न बहुमुखी क्याम्पस इलाम	१८४८४४२२२	EFFECT OF DETASSLING AND DEFOLIATION IN YIELD OF SWEET CORN.	The highest number of kernel rows, also grain yield of the sweet corn variety was obtained at the plant where only detassling (50%) was performed. Detassling + defoliation of all leaves below the third leaves below the ear, showed the remarkable result after the detassling only, with the second highest grain yield. While, completely defoliation of plant, result in the lower grain yield followed by control. Therefore, according to research analysis result, 50% detassling is the best way to enhance the yield of sweetcorn. However, removal of lower leaves along with detassling is productive than control.
	सुन्तला	१	उष्यान पौडेल	"	१८६०६६९९३	PRODUCTIVITY OF MANDARIN TREES IN SOLUKHUMBHU DISTRICT, NEPAL	The productivity of seeded mandarin trees was 134,274 fruits per hectare and for grafted was 246,800 fruits per hectare. The price trend of mandarin is increasing per year, though there was fall in 2020. 78.17% sell their fruits to sales man. Major problem of mandarin cultivation in Solukhumbu was Disease and Insect Pest where majority trees was affected by Chinese Citrus Fruit Fly (<i>Bactrocera mimax</i> Enderlein).
ओखलढुङ्गा	किवी	२	सन्देश राना	"	१८६७९९९१७	STUDY ON THE EFFECT OF CHEMICAL AND BOTANICAL PESTICIDES AGAINST ROOT KNOT NEMATODE (<i>Meloidogyne</i> spp.)	The application of Fosthiazate 30% S.L. (GI=1 and Rf=0.311), Melia azedarach fruit powder (GI=2.4 and Rf=0.713) and Mustard oil cake powder (GI=2.4 and Rf=1.177) effectively reduced root gall index and rePRODUCTION factor significantly than the treatment of Lantana camara leaf powder (GI=3.4 and Rf=1.1) and Cartap HCL (GI=2.6 and Rf=1.26).
	अदुवा/ बेसार	३	प्रशान्त निरौला	"	१८६७९९९१९	AN ECONOMIC ANALYSIS ON TURMERIC (<i>CURCUMA LONGA</i>) PRODUCTION IN SOLUKHUMBHU DISTRICT, NEPAL.	The benefit- cost ratio of turmeric PRODUCTION in Solukhumbu was 1.69, which indicates turmeric PRODUCTION was profitable and farmers of Solukhumbu district got additional 69 paise by investing 1 rupee on Turmeric farming.
उदयपुर	सुन्तला जोन	१	सन्जिव चौधरी	जि.पि. कोइराला कलेज अफ एग्रीकल्चर एण्ड रिसर्च सेक्टर गोठगाउँ, मोरङ	१८६३३३७४१४	ANALYSIS OF CITRUS CRANKER	किसानको वृष्टिकोषबाट मुल्याङ्कन गर्दा रोग कीरा नियन्त्रण गर्ने विधिहरू मध्ये रासायनिक ८८.३ प्रतिशत र यान्त्रिक ८५ प्रतिशत विधिलाई सबै भन्दा बढी रूचाएको थियो भने जैविक विधि ७६.७ प्रतिशत र एकीकृत व्यवस्थापन ६८.३ प्रतिशतबाट धेरै किसानहरू अज्ञात रहेको पाइएको थियो । सुन्तलाबाट फलफूल लगाउने किसानहरूका लागि बगैँचा व्यवस्थापन प्रशिक्षण पूरा प्यकेजको आवश्यकता रहेको छ ।
	अदुवा/ बेसार जोन	२	एबल श्रेष्ठ	"	१८९१०९३३०	"EFFECT OF DIFFERENT DRYING METHODS ON THE QUALITY OF GINGER"	अदुवा क्षेत्रको कुल औसत क्षेत्र ०.१०९ हेक्टर थियो । जसको औसत उत्पादन प्रति हेक्टर १२.२८ मे.ट. रहेको पाइयो, साथै लाभ लागत अनुपात १.७१ भेटियो ।

परियोजना कार्य/व्ययन एकाइ	जोन/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
	बहुबाली (धान मकै आलु) जोन	३	अस्मिता दाहाल	जि.पि. कोइराला कलेज अफ एग्रीकल्चर एण्ड रिसर्च सेण्टर गोठगाउँ, मोरङ	१८६२०७४२५५	EFFECT OF DIFFERENT PESTICIDE IN ARMY WORM	फौजी कीरा व्यवस्थापनमा स्प्राइनिटोराम र क्लोरानटानिप्रोल स्प्रे गरेको प्लटमा छिटो र प्रभावकारी देखियो ।
		४	दिक्षा चौलागाई	"	१८६१००९२४०	Value CHAIN ANALYSIS OF POTATO	जनशक्तिको अभाव, कम उत्पादन, बजार सूचना केन्द्रको कमी जस्ता समस्याले आलु उत्पादन तथा बजारीकरणमा समस्या देखा परेको पाइयो । यी कमी कमजोरीलाई निराकरण गर्न सकेमा बेलाकामा आलुको उत्पादन वृद्धि साथै नाफा मूलक व्यवसायको रूपमा अगाडि बढ्ने देखिन्छ ।
		५	वाहियमा चेम्जोड	"	१८६२९७५१६	ECONOMIC ANALYSIS OF POTATO PRODUCTION IN UDAYAPUR, NEPAL	रोग कीराको प्रकोप, प्राकृतिक प्रकोप, यातायातको समस्या, अव्यवस्थित भण्डार आदि जस्ता समस्या भोग्नु परेको किसानहरूले बताएका थिए । यी यावत कमि कमजोरीलाई निराकरण गर्न सकेमा उदयपुर जिल्लाको यस क्षेत्रमा आलु उत्पादनले उच्च सम्भावना बोकेको र साथै नाफाको व्यवसायको रूपमा अगाडि बढ्ने देखिन्छ ।
	धान सुपरजोन	१	सुमिरा खतिवडा	"	१८४३०२९७६७	EFFICENCY OF DIFFERENT SYSTEMIC INSECTICIDES AGAINST BPH OF SPRING RICE (CHAITE-5) IN BANIYANI, JHAPA.	यस अनुसन्धानको मुख्य उद्देश्य मरूवा रोगमा विभिन्न दुसीनाशक विषादिको प्रभाव हेर्नु हो । यस उपचारहरू मध्ये एजोक्सिस्ट्रोविन ११ प्रतिशत टेबुकोनाजोल १८.३ प्रतिशत सबै भन्दा बढी प्रभावकारी पाइयो ।
भाषा	धान सुपरजोन	२	प्रतिता कक्षपति	"	१८६०१७९०१२	EFFICENCY OF DIFFERENT FUNGICIDES AGAINST RICE BLAST OF SPRING RICE (HARDINATH-1) IN BANIYANI, JHAPA.	यस कारण प्रभावकारिता र पर्यावरण मैत्री प्रकृतिलाई ध्यानमा राखी धानको गबरो सफल व्यवस्थापनमा स्पिनोस्याड ४५ प्रतिशत यस सी एक प्रभावकारी वातावरण मैत्री कीटनाशकको रूपमा मात्र सकिन्छ ।
	धान सुपरजोन	३	रक्षा श्रेष्ठ	"	१८४६७५७८५	EFFICENCY OF DIFFERENT INSECTICIDES AGAINST STEM BORER OF SPRING RICE (CHAITE-2) IN BANIYANI, JHAPA.	धानको गबरोमा सबैभन्दा कम कीराको संक्रमण क्लोरानटानिलिप्रोलमा रेकर्ड गरिएको थियो भने सबैभन्दा धेरै कन्ट्रोलमा रेकर्ड गरियो ।

परियोजना कार्यव्ययन एकाइ	जोब/ सुपरजोब	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
	सुपारी जोन	४	जोनिफा धिमिरे	जि.पि. कोइराला कलेज अफ एग्रीकल्चर एण्ड रिसर्च सेक्टर गोठगाउँ, मोरङ	१८०३६२१६८	VALUE CHAIN ANALYSIS OF ARECANUT IN JHAPA DISTRICT.	सुपारी खेतीमा अवसरहरूको मूल्य वृद्धि उत्पादनहरूको क्षेत्र, प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकरण परियोजना, कृषि ज्ञान केन्द्र, सहकारी जस्ता सेवा प्रदायकहरू, र सुपारीको उत्पादकत्व वृद्धिको सम्भावना भएको र सुपारी प्रशोधन गर्ने उद्योगहरूको आधुनिकीकरणको दायरामा सामेल छन् । सुपारी खेती नेपालको भाषा जिल्लामा एक लाभदायक उद्यमको रूपमा स्थापित गर्न सकिन्छ भनेर यस अध्ययनको निष्कर्षले जनाउँछ ।
	मकै जोन	५	बबि कोइराला	"	१८०७६२३७५	PROFITABILITY ANALYSIS OF MAIZ PRODUCTION IN JHAPA DISTRICT, NEPAL	मकै उत्पादन भएका विभिन्न समस्या मध्ये समयमा मल बीउको अभाव प्रमुख रहेको पाईएको छ । तसर्थ सरकारले आफ्नो प्रविधिको सहयोग विस्तार गर्दै कृषि सहकारीको भूमिकालाई पनि बलियो बनाउनुपर्छ ।
		६	युनिता दाहाल	"	१८६२२३०२०८	COMPARATIVE ANALYSIS OF HYBRID AND OPEN POLLINATED MAIZE VARIETY PRODUCTION IN SHIVASATAKSHI MUNICIPALITY, JHAPA	बाली लगाउने बेला मलखाद उपलब्ध नहुनु र मौसमी मूल्य न्यून जस्ता कुरा मकै अध्ययन क्षेत्रका समस्याहरू थिए । अध्ययनका अनुसार गुणस्तर बीउ, समयमा मलको व्यवस्थापन, सिंचाइको सहजताका साथै सहज यात्रिकीकरणको व्यवस्थापन गर्नसकेमा अध्ययन क्षेत्रमा मकैको उत्पादन बढाउन सकिने छ ।
		८	सामना भट्टराई	"	१८४३७३६१०	EFFECT OF FOLIAR APPLICATION OF MICRONUTRIENTS (ZINC AND BORON) IN FRUIT SETTING AND SIZE OF LIME (Citrus aurantifolia) IN JHAPA, NEPAL	यस अनुसन्धानको नतिजा हेर्दा जिन्कको कारण फलको व्यास ३९.४५ मि.मि. फलको लम्बाई ४२.०५ मि.मि र फलको तौल ३६.२ ग्राम उत्कृष्ट देखियो ।
मोरङ	माछा जोन	१	विभुषा बस्नेत	"	१८६२०७७८८८	ANALYSIS OF PROFITABILITY AND EFFECT OF FACTORS OF PRODUCTION IN PADDY CULTIVATION IN MORANG, NEPAL	धान उत्पादनमा रोग कीरा प्रविधि, ज्ञानको कमी र गुणस्तर बीउ मलको अभाव प्रमुख समस्याको रूपमा पाइयो । त्यसैगरी बजारीकरणको समस्या अन्तर्गत भण्डारण सुविधाको अभाव र कृषि श्रमको कमी हुनु रहेका छन् । किसानलाई धान खेतीमा प्रोत्साहित गर्नका लागि सुपथ मूल्यमा मल तथा बीउको सहज उपलब्धता एवम् उत्पादनमा वृद्धि गरी खाद्य सुरक्षामा समेत सुधार गर्न सकिन्छ ।

परियोजना कार्यन्वयन एकाइ	जोन/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
सुनसरी	माछा/ जोन/ धान जोन	२	उज्वल भेटवाल	जि.पि. कोइराला कलेज अफ एग्रीकल्चर एण्ड रिसर्च सेण्टर गोठगाउँ, मोरङ	१८०५३३६४२४	SUPPLY CHAIN ANALYSIS OF FISH IN MORANG	प्रशोधित उत्पादनहरू, सरकारबाट समर्थन र माछा उपभोग केन्द्रहरूको स्थापना यस क्षेत्रको माछा व्यवसाय तथा बजारीकरणमा उत्तम अवसरहरू हुन सक्छन् ।
	धान जोन	३	अशोक शाह	"	१८११७४१५५	EVALUATION OF SOIL FERTILITY STATUS OF RATUWAMAI, RICE ZONE MORANG	माटोमा भएको प्राइमरीक पदार्थको मात्रा सबैभन्दा बढी धान/मकै वाली प्रणालीमा देखियो भने सबैभन्दा कम धान-तोरी/धान वाली प्रणालीमा देखिएको थियो ।
	अदुवा/ बेसार	१	स्मृति बराल	"	१८०४०२७३०३	QUALITY OF DRY TURMERIC BY SLICING AND OTHER CURING METHODS.	अध्ययन क्षेत्रमा औसत उत्पादकत्व प्रति हेक्टर १८०० के.जी. पाइयो । साथै गुणस्तर वीउ एवम् प्राविधिक ज्ञानको अभाव र सिमित व्यापारीहरूले बेसारको मूल्य त्य गनुं बेसार उत्पादन तथा बजारीकरणको प्रमुख समस्याको रूपमा देखियो ।
	अदुवा/ बेसार	२	मदन घिमिरे	"		INVITRO EVALUATION OF TRICHODERMA AND DIFFERENT CHEMICAL FUNGICIDES AGAINST THE PATHOGEN CAUSING RHIZOME ROT IN GINGER	इनभिट्रो अवस्थामा विभिन्न दुसीनाशक र विभिन्न ट्राइकोडर्माका आइसोलेटहरू फ्युजारीयम स्पेसिस वृद्धिको अवरोधका लागि प्रभावकारी पाइएता पनि फिनहाउस र खेतबारीमा संक्रमित विरूवाहरूमा पनि यसको प्रभावकारिता पत्ता लगाउन थप परीक्षण गर्नु पर्ने देखिन्छ ।
	धान जोन	३	मीना खड्का	"	१८१०२८५८१४	EVALUATION OF GROWTH AND YIELD OF DIFFERENT SPRING RICE GENOTYPES IN HATTIMARA, SUNSARI, NEPAL	विभिन्न धानका जिनोटाइपहरूको महत्वपूर्ण असर रहेको थियो । आइ आर १६ यल १८३१ को सबैभन्दा बढी उत्पादन र सबैभन्दा कम बाँझोपन थियो । त्यसैले हात्तिमारा, सुनसरीमा आइआर १६ यल १८३१ को सबैभन्दा राम्रो प्रदर्शन थियो ।
	तरकारी जोन	४	निकी यादव	"	१८४२८५३६४८	VARIETAL EVALUATION OF OKRA AT GAUTAMPUR, SUNSARI	उक्त परीक्षण अनुसार प्रजाति एनेस ७७७२ ले सबै भन्दा धेरै उत्पादन दिनुको साथै फलको संख्या पनि धेरै भएको पाइयो ।
	माछा जोन	५	नेलशन शर्मा	"	१८०५३११११७	COMPARATIVE STUDY ON CYPRINUS CARPIO LH AND SYNTHETIC HORMONE ON INDUCE SPAWNING AND GROWTH PERFORMANCE OF THE CYPRINUS RUBROFUSCUS FRY	कोई कर्पको औसत निषेचन दर ३.५८ प्रतिशत थियो औसत हयाचिड ५.९ प्रतिशत थियो र नर्सरी पालन टंकीका अण्डाको औसत जीवित दर ५.८४ प्रतिशत थियो ।

परियोजना कार्यविवरण एकाइ	जोब/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	सम्पर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
सिरहा	तरकारी जोन	६	प्रतिमा कुमारी मालाकार	जि.पि. कोइराला कलेज अफ एग्रीकल्चर एण्ड रिसर्च सेण्टर रोठगाउँ, मोरङ	१८४८३८७४०१	VARIETAL SCREENING OF CUCUMBER (Cucumis sativus L.) IN DEWANGANJ, SUNSARI, NEPAL	अन्त्यमा शितल जातको काँक्रामा अधिकतम फल फले र उत्पादन १९३८ देखियो भने सबैभन्दा कम फले र उत्पादन हुने सर्वाही लोकल ८९८ पाइयो । यस अध्ययनले उक्त देवानगंजको तरकारी क्षेत्रमा शितल जातको काँक्रामा अत्याधिक उत्पादन हुने र उच्चतम प्रतिफल दिने देखियो ।
	धान जोन	१	यासा लिम्बु	"	१८१४३२३२२	SCREENING AND MANAGEMENT OF STEM BORER INF DIDDERENT VARIETIES OF RICE.	
	भैसी जोन	२	डिनिता साह	"	१८२४७९९८८	CONSUMERS PREFERENCE AND CONSUMPTION PATTERN OF MILK IN SAPTARI DISTRICT, NEPAL	यस अध्ययनको परिणाम उपभोक्ताहरूको दूध उपभोग ढाँचाको बारेमा केहि अपेक्षाकृत नयाँ जानकारी प्रदान गर्दछ र विभिन्न दूध उद्योगलाई उपभोक्ताको प्राथमिक कारकमा विचार गर्नको लागि र बजारमा हिस्सा बढाउनको लागि मद्दत गर्दछ ।
धनुषा	आँप जोन	३	कृष्ण यादव	"	१८६९३६०३८१	ECONOMIC ANALYSIS OF MANGO PRODUCTIO IN SAPTARI DISTRICT, NEPAL	आँप नजिको बजारमा रू.७५ प्रति के.जी रहेको छ, त्यसैगरी टाढाको बजारमा रू. १०० प्रति के.जी रहेको छ । उक्त क्षेत्रमा किसानको मूल्य रू. ३६.७५ के.जी रहेको छ । यस अध्ययन क्षेत्रमा मिश्रित र एकीकृत खेती गरिएको पाइयो ।
	धान जोन	४	शुस्मा शर्मा	"	१८४७४८७८५	SCREENING AND MANAGEMENT OF STEM BORER INF DIDDERENT VARIETIES OF RICE.	Azoxystrobin 18.2% + Difenoconazole 11.4% were recorded as the best chemical followed by Carbendazim 12% + Mancozeb 63%.
	माछा सुपरजोन	१	अविचल पौडेल	"	१८६५२१८९०७	ECONOMICS OF FISH PRODUCTION AT DHANUSHA DISTRICT NEPAL.	मत्स्यपालन व्यवसायको बजारीकरणमा समुचित सरसफाइको अभाव, उचित काटने अभ्यासको कमी, उचित बजारको अभाव, ताजा उत्पादनहरूको अभाव पहिचान गरियो ।
सर्वाही	माछा सुपरजोन	२	रशिल जेलाब	"	१८१२३०६९२३	STUDY OF SOCIAL ECONOMIC CONDITION OF FISH FARMER DHANUSHA, NEPAL.	३८ प्रतिशत कृषकहरूले माछा खेती सम्बन्धी प्रशिक्षण पाएका थिए । अधिकांश कृषकहरू रोहु, मिरगी प्रजातिहरू भन्डारण गर्न इच्छुक थिए ।
	धान जोन	३	भुसन अधिकारी	"	१८४६७३७५७	EFFECT OF DIFFERENT DOSES OF NPK FERTILIZERS ON CHAITE-5 RICE VARIETY ON its YIELD.	Different Fertilizer doses level were used in treatment where result revealed that highest plant height, effective tillers hill, panicle, number, Panicle length were obtained from the use of double dose of RDF.

परियोजना कार्यव्यय एकाइ	जोड/ सुपरजोड	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
	धान जोड	४	सन्तोष कुमार थापा	जि.पि. कोइराला कलेज अफ एग्रीकल्चर एण्ड रिसर्च सेण्टर सोठगाउँ, मोरङ	१८०११३२५१	GIS SOIL FERTILITY MAPING OF DHANUSHADHAM MUNICIPALITY, DHANUSHA.	माटोको जैविक पदार्थ १.२ प्रतिशत, कुल नाइट्रोजन ०.०५-०.१३ प्रतिशत, उपलब्ध फस्फोरस ४०.०२-२८.४९ के.जी./हेक्टर र उपलब्ध पोटासियम ८.४४१०२६.८९ सम्म पाइयो ।
	आँप जोड	१	प्रविण तामाङ	"	१८६१६२६७५१	STUDY OF VARIETAL CHARACTERS OF MANGO AT TROPICAL REGIONAL HORTICULTURE CENTER, NAWALPUR, SARLAHI	आँपको जातीय विशेषता पत्ता लगाउने क्रममा सबैभन्दा बढी तौल मिल्नका मा ५०० ग्राम र जर्दामा सबैभन्दा कम १६० ग्राम पाइयो ।फलको लम्बाई बम्बाई ग्रीनमा सबैभन्दा कम ७.२७ सेमी पाइयो ।
	सुपरजोड माछा	१	लक्ष्मी मेहता	AFU, Rampur, Chitwan	१८१४७३५१४५	SUPPLY CHAIN OF CARP FISH SEEDS IN BARA DISTRICT OF NEPAL	The B/C ratio from spawn PRODUCTION and fry PRODUCTION was 2.81 and 1.96 respectively which indicates that carp fish seeds PRODUCTION is a profitable enterprise. Two marketing channel were identified for carp fish seeds marketing within the Bara district and one marketing channel was identified outside the Bara district. Lack of quality inputs and technical knowledge were found as major problems faced by the respondents. Inefficient marketing and high cost of marketing were found as major problems faced by the fry trader.
बारा		२	प्रदिप मेहता	AFU, Rampur, Chitwan	१८६२१८७८१७	HEALTH MANAGEMENT PRACTICES ON FISHES ADOPTED BY FARMERS IN FISH SUPERZONE, BARA	Asphyxiation (deficiency of dissolved oxygen) being non-pathogenic disease, was found to be problematic in Bara because of high stocking density and was found to be number one disease for death of fishes. Problem of oxygen was found frequently in ponds of farmers. Farmers use to prefer to buy medicines of fishes from India as there is open border and they can find effective medicine for the disease management. Farmers should be made aware of the importance of water quality management. Fish producers should be equipped with water quality testing equipment. Fish producers should be given training and extension services on appropriate fisheries technology in order to maximize fish PRODUCTION. Farmers should be properly supervised while receiving subsidies from the relevant authorities. Assurance of timely availability of high-quality inputs in order to boost PRODUCTION. Instead of expanding the area, farmers should pay careful consideration to the management of existing ponds while making the most use of available resources.

परियोजना कार्य/व्ययन एकाइ	जोब/सुपरजोब	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		३	आदर्श न्यौपाने	AFU, Rampur, Chitwan	१८४६७९१२३०	CASE STUDY ON PRESENT FISH FARMING STATUS OF FARMERS IN FISH SUPERZONE BARA-PACHRAUTA MUNICIPALITY	Survey conducted under the direction of the Program Implementation Unit in Bara, it was discovered that the respondent farmers' existing fish farming practices were comparable in terms of culture type, which was primarily polyculture. From semi-intensive to intensive farming, there are a variety of farming systems.
	तरकारी जोन	१	अमित कुमार महत्तो	प्राकृतिक स्रोत व्यवस्थापन कलेज, पुरणचौर, कास्की	१८४२८७७१४	EFFECTS OF PLANT GROWTH REGULATORS AND 3 G CUTTING ON SEX EXPRESSION AND YIELD OF BOTTLE GOURD (LAGENARIA SICERARIA)	The major finding of this research was sex ratio changes from 6:1 to 1:2 and GA3 at 100ppm yields per hectare was increased, i.e.34.98(Mt/ha) by more than 1.78 times than controlled & in 3G (33.67 Mt/ha) by 1.61 times than no cutting. B:C ratio found in GA3 at 100ppm and 3G cutting i.e.1.75 & 1.73 respectively which was significantly higher than controlled and no cutting.
पर्सा	तरकारी जोन	२	परिनव कुमार भन्ना	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय	१८४३३०६४४२	ECONOMICS AND CONSTRAINTS OF CUCURBITS IN PARSA DISTRICT.	The existing cultivation practices of Bitter gourd in the area are traditional and the farmers are unfamiliar with mechanization of cultivation. Diseases and insects were the major on field problem of Bitter Gourd PRODUCTION. Market constraints include Unsatisfactory prices, market controlled by buyers, involvement of middle man, lack of cold storage and collection center and lack of processing industries. The major problems need to be addressed to commercialize Bitter gourd PRODUCTION and steps towards commercialized sole cropping are necessary to be taken in order to improve the livelihood of people in the area through Bitter gourd PRODUCTION, processing and marketing.
		३	कृष्ण बाबु भट्टराई	"		ALLOCATIVE EFFICIENCY AND ADOPTION OF IMPROVED CAULIFLOWER PRODUCTION TECHNOLOGY IN PARSA, NEPAL	The cauliflower PRODUCTION in the study area was found profitable as shown by the B: C ratio and increasing scale to return. None of the resources were utilized to their optimum level. Labor cost, seed cost, manures & fertilizers cost as well as plant protection cost were found to be significant to the gross income and were the determining factors for cauliflower PRODUCTION. The labor was overutilized whereas the cost of seed, plant protection, manures, and chemical fertilizers was underutilized.
दोलखा	किची जोन	१	नविन पौडेल	AFU, Rampur, Chitwan	१८६६०८६१४४	PREVALANCE OF ROOTKNOT NEMATODE IN COMMERCIAL KIWI FARM OF DOLAKHA	Root knot nematode severely affects the kiwi fruit PRODUCTION. Soil properties are one of the determining factors for the abundance of root knot nematodes. Neem cake can be the effective ecofriendly management options for root knot nematode in kiwi fruit.

परियोजना कार्यविवरण एकाइ	जोड/सुपरजोड	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		२	प्रविण लामिछाने	AFU, Rampur, Chitwan	१८१३१०१३	CHARACTERIZATION AND EVALUATION OF POPULAR KIWI VARIETIES GROWN IN DOLAKHA USING MORPHOLOGICAL MARKERS.	A detailed morphological description of each cultivar of kiwi was provided. Most of these cultivars can be identified using flower and fruit characters. The lack of significant differences between some cultivars like 'Abbott' and 'Allison' suggest that these types may have been propagated from the same parent types. The only difference between 'Abbott' and 'Allison' is the orientation of the petals (which are visibly overlapping in 'Allison') and a very small variation in the fruit hairs. Hayward is a large, fuzzy, brown fruit with a sweet flavor. It is a high chilling requirement cultivar and late-maturing requiring late-flowering pollinizer. 'Tomur' is the suitable variety for pollination with Hayward as it is a late flowering variety requiring a high chilling requirement. 'Bruno' produces a large cylindrical fruit that is a darker brown than Hayward. It has a lower chilling requirement. It is an early variety that bears long round fruit slightly protruded toward the tip. Monty has light green, oblong medium-sized fruits. Abbott fruits are medium in size and covered with dense hairs. It is sweet in taste and requires low chilling hours and is an early maturing cultivar. 'Matua' is an early flowering male variety suitable for pollination with cultivars like Bruno, Abbott, and Monty.
		३	विवेक बुढाथोकी	"		EFFECT OF GIBBERELIC ACID ON GERMINATION PARAMETER OF DIFFERENT VARIETY OF KIWI IN DOLAKHA, NEPAL	Among five varieties highest germination was found in Bruno. Among four concentration of GA3 highest germination characteristics were found at 4000 ppm (4gm GA3/ltr of water). Among the different combination highest germination characteristics were found in Bruno at 4000 ppm and lowest was found in Monty at 6000 ppm.
	जुनार जोड	१	श्रुती श्रेष्ठ	कृषि तथा वन विश्वविद्यालय	१८६०४०१४०३	POST HARVEST DIPPING AND PACKAGING MATERIAL IN PROLONGING SELF-LIFE OF SWEET ORANGE.	Shelf-life of fruits can be enhanced upto 90-95 days along with the maintenance of fruit quality by treating fruits with the bavistin or calcium chloride and storing in perforated plastic. Bavistin is found to be more associated with the reduction of pathogen infestation followed by calcium chloride and storage materials are associated with both maintaining quality together with the extension of shelf-life.
रामेछाप	जुनार जोड	२	भावना रेग्मी	"	१८४४२३३७१	EFFECT OF DIFFERENT ALTITUDE IN ADULT EMERGENCE AND MORPHOMETRICS OF PUPA AND ADULT OF CHINESE CITRUS FLY.	फल कुहाउने औसा कीरा, चाईनिज सिटस फ्लाई (व्याक्टोसेरा मिनाक्स) को उत्पत्ति एकैचोटी नभई १ महिनादेखि ३ महिनासम्म हुने भएकाले अहिले बजारमा आएको हाईडोलाइस्ट प्रोटिन बेट १० पटक सम्म ७-७ दिनको अन्तरालमा जुनार फलफूल बाँचामा छर्कनुपर्ने हुन्छ । यस कीराको जीवनचक्र लामो र जटिल भएकाले एकल किसानले मात्र नभई क्षेत्रगत तरिकाले फल कुहाउने औसा कीराको व्यवस्थापन विधि अपनाउनु प्रभावकारी हुन्छ ।

परियोजना कार्यन्वयन एकाइ	जोड/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	सम्पर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
	आलु जोन	३	मनिसा श्रेष्ठ	कृषि तथा वन विश्वविद्यालय	९८६६०५५११८	INFLUENCE OF DIFFERENT POTASSIUM LEVELS ON GROWTH, DEVELOPMENT AND YIELD OF POTATO (VAR.ROSETTA) IN RAMECHHAP DISTRICT, NEPAL	The application of potassium in the potato field at Bhimsenthlan, Ramechhap was found to enhance the growth parameter as well as yield and yield attributes of potato. The increase in potassium level up to 60 kg/ha increases the size and weight of potato tuber that leading to a higher yield. And, also the potassium application @ 60 kg/ha was found economical in potato PRODUCTION.
	जुनार जोन	४	दिक्षा पौडेल	"		Adoption of Orchard Management Practices and PRODUCTION Constraints of Sweet Orange in Ramechhap, Nepal	Micronutrient application, Irrigation application, Use of Chemical Fertilizers, and Efficient management of disease/pest were lacking in the study area. Lack of technical knowledge and high input cost was the reason for the lack of adoption of orchard management practices. Likewise, lack of irrigation facilities along with disease/pest infestation were major problems for the sweet orange growers in the study area.
	जुनार सुपरजोन	१	निशमा ढकाल	"	९८४३१८१०१	नेपालको सिन्धुली जिल्लामा जुनार उत्पादनको आर्थिक विश्लेषण	१२% छुट दर राखी गरिएको विश्लेषण अनुसार २० वर्ष सम्म जुनार खेती गर्दा औसतमा १ के.जी. जुनार उत्पादन गर्न रु. ९.१३/- लाग्ने पाईयो भने लाभ-लागत अनुपातको हिसाबबाट आएको परिणाम १ भन्दा बढी भएका कारण जुनार व्यवसाय एक नाफामूलक व्यवसाय रहेको पाईयो ।
सिन्धुली		२	करिश्मा सुवेदी	"	९८६३३१३०८	कलमी जुनार विरूवामा जैविक मल ट्राइकोडर्मा भिरिडी र स्यूडोमोनास फ्लुरोसेन्सको प्रभावकारिता अध्ययन	यस अनुसन्धानमा ५वटा (ट्राइकोडर्मा भिरिडी, ट्राइकोडर्मा भिरिडी+गड्यौले मल, स्यूडोमोनास फ्लुरोसेन्स, स्यूडोमोनास फ्लुरोसेन्स+गड्यौले मल, ट्राइकोडर्मा+स्यूडोमोनास+गड्यौले मल) ले उपचार गरिएको र उपचार नगरिएको माटो प्रयोग गरिएको थियो । बेर्नाको उचाई, प्राथमिक जराको लम्बाई, प्राथमिक जराको परिधि, द्वितीय जराको संख्या र कुल ताजा तौलमा उपचार गरेको र नगरेको विरूवामा फरक पाइएको थियो । प्राथमिक जराको लम्बाई स्यूडोमोनास फ्लुरोसेन्सले उपचार गरेकोमा, प्राथमिक जराको परिधि ट्राइकोडर्मा भिरिडी र स्यूडोमोनास फ्लुरोसेन्स, कुल ताजा तौलमा ट्राइकोडर्मा र गड्यौले मल प्रयोग गरिएकोमा र द्वितीय जराको संख्या ट्राइकोडर्मा र ट्राइकोडर्मा+स्यूडोमोनास+गड्यौले मलले उपचार गरेकोमा राम्रो पाइएको थियो ।

परियोजना कार्य/व्ययन एकाइ	जोड/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	सम्पर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
सिन्धुपाल्चोक		३	आयुस्मा सुवेदी	कृषि तथा वन विश्वविद्यालय	१८६०१२३०६४	नेपालको सिन्धुली जिल्लामा फरक उचाईमा रहेका जुनार बगैँचाको माटोको पोषक तत्व मूल्याङ्कन	यस अनुसन्धानमा फरक उचाईमा रहेका जुनार बगैँचाको माटोको नमुना परीक्षण गर्दा माटोको पि.एच. उचाइ बढ्दै जाँदा घट्दै गएको पाइएको थियो । अन्य पोषक तत्व जस्तै फोस्फोरसको परीक्षणको परिणाम विश्लेषण गर्न बाँकी रहेको साथै नाइट्रोजन, पोटासियम र प्राङ्गारिक पदार्थको परीक्षण नतिजा आउन बाँकी रहेको छ ।
		४	सृष्टि तिवारी	"	१८४५८०६६६	नेपालको सिन्धुली जिल्लामा विभिन्न उमेरका जुनार बगैँचाका माटोको पोषक तत्व स्थितीको आकलन	यस अनुसन्धानमा विभिन्न उमेरका जुनार बगैँचाका माटो का नमुना सङ्कलन गरी परीक्षण गर्दा माटोको पि.एच. बगैँचाको उमेर बढ्दै जादा घट्दै गएको अर्थात् धेरै उमेरका बगैँचामा अम्लियपन बढ्दै गएको पाइएको र अन्य पोषण तत्व जस्तै फोस्फोरसको तथाड्युङ्क विश्लेषण गर्न बाँकी नै रहेको एवम् प्राङ्गारिक पदार्थ, नाइट्रोजन र पोटासियमको तथाड्युङ्क आउनै बाँकी रहेको हुनाले यस अनुसन्धानको समग्र निष्कर्ष आउन बाँकी नै रहेको छ ।
		१	सुरता काफ्ले	"	१८४३४७२०४५	Effect of different chemical treatment on sprouting and yield of newly HARVESTed potato	Maximum sprouting percentage was recorded in GA3 0.015 g/lit. <ul style="list-style-type: none"> GA3 0.02g/lit showed maximum germination, stem number, canopy and plant height. Large graded and medium graded potatoes produced maximum sprouting whereas large graded potatoes were found superior in all growth parameters (germination percentage, stem no., plant height, canopy). <p>The result showed that majority of the respondent (80%) experienced yield loss last year and maximum of the respondent (35%) considered insect pest as a major problem of maize cultivation. Among five major field and storage insect pest, fall army worm (Spodoptera frugiperda) and maize weevil (Sitophilus zeamais) respectively were ranked as the most severe pest. The study revealed that majority of the respondent used maize soli for storage of HARVESTed maize and majority of them used bojho (Acorus calamus) extract for management of storage insect pest. 35% of the respondent obtained these management knowledge from local/ traditional source and majority of them considered these management practice to be successful. Among those who didn't find these management method successful, 55.1% of them opined to adopt Integrated Pest Management (IPM) from next year onwards for management of insect pest of maize.</p>
	२	विपिन वास्ताकोटी	"	१८४१०६४०३०	An assessment on knowledge, perception and local management technique of different insect pest of maize in Sindhupalchok district.		

परियोजना कार्यविवरण एकाइ	जोड/सुपरजोड	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
नुवाकोट		३	समीर कुँवर	कृषि तथा वन विश्वविद्यालय	१८१६७७७५	EFFECT OF DIFFERENT DOSE OF BIOCHAR AS A SOURCE OF NITROGEN IN SOIL PROPERTIES, YIELD AND YIELD ATTRIBUTES OF POTATO IN SINDHUPALCHOK, NEPAL	Biochar added treatments resulted higher yield attributes of potato viz plant height, no. of branches and canopy diameter. Treatment BC40%+U60% resulted highest marketable and total tuber weight, number, size and yield. Rather than sole chemical fertilizer application, its combination with biochar results higher growth and yield of potato.
		४	सोमराज श्रेष्ठ	AFU, Rampur, Chitwan		EFFICACY OF SELECTED INSECTICIDES AND BIOPESTICIDES AGAINST FALL ARMYWORM, SPODOPTERA FRUGIPERDA (LEPIDOPTERA: NOCTUIDAE) IN KAVREPALANCHOK, NEPAL.	Participation in training, involvement in cooperatives/farmers group and labour shortage were major factors affecting agricultural mechanization. Power tillers/minitillers were the best ranked machineries according to farmer's satisfaction level. Low income status of farmer was the major barrier in adoption of mechanization among maize farmers. Government should increase the subsidy provided to farmers for purchasing machineries.
		१	मुना श्रेष्ठ	कृषि तथा वन विश्वविद्यालय, पुरनचौर पोखरा		ECONOMIC ANALYSIS OF POTATO PRODUCTION IN RASUWA DISTRICT	The agro-climatic suitability of Rasuwa district was the major factor for the good PRODUCTION and productivity of potato. Large scale potato growers had low cost of PRODUCTION and have higher profits as compared to small scale farmers. Unmanaged roads with high cost of transportation, low price at the market during HARVESTing season and no storage facility for surplus produce were major marketing problems. Farmers cultivating potato commercially must be encouraged in this area.
		२	नविना कार्की	कृषि तथा वन विश्वविद्यालय, रामपुर चितवन	१८१५८८०३३	EFFECT OF DIFFERENT MULCHING MATERIALS ON GROWTH AND YIELD ATTRIBUTES OF CUCUMBER (CUCUMIS SATIVUS VARKAMINI) IN NUWAKOT, NEPAL	The experiment revealed that the use of black polyethylene mulch was comparatively superior in terms of growth, fruit size, total numbers of fruit per plant and yield performance of cucumber. The use of black polyethylene mulch was economically more beneficial in cucumber PRODUCTION with the highest yield and highest benefit. Thus, the use of mulch could be a better practice for promoting the cucumber PRODUCTION by modifying the soil environment for a better crop stand and higher PRODUCTION.
		३	सौगात कार्की	कृषि तथा वन विश्वविद्यालय, पुरनचौर पोखरा	१८२५३३८७५	PRODUCTION Economics Of Potato (Solanum tuberosum) and Marketing in Nuwakot District	The PRODUCTION of potato per ropani was higher in panchakanya the return to scale was decreasing and marketing was the major constraint in the study area.
		४	सुस्मिता घिमिरे	AFU, Rampur, Chitwan	१८१५७९४३३४	COMPARATIVE ECONOMIC STUDY OF MECHANIZED AND CONVENTIONAL FARMING PRACTICES OF POTATO (Solanum tuberosum) CROP IN NUWAKOT DISTRICT	The major constraint in mechanization of potato cultivation was unavailability of mechanized tools. The annual productivity of the potato was found to be 17,046 mt/ha which is higher than national productivity i.e., 16.04 mt/ha. B/C ratio of mechanized farming was found 1.84 which is higher than of conventional farming practices (1.22). Return to scale was found to be 0.192 which indicates diminishing rate of return.

परियोजना कार्य/व्ययन एकाइ	जोब/सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	सम्पर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		५	दिपीका शर्मा	AFU, Rampur, Chitwan	१८५६८५७०८१	Efficacy of Fungicides in the management of Powdery Mildew of Cucumber (Cucumis sativus var. Bhaktapur Local) in Nuwakot	Major insects prevailing in field were Maize stem borer, Fall Army Worm and White Grub, similarly Weevil and Moth were dominant in storage.Cultural, mechanical, physical and chemical method were used by most of the respondents.Biological method of insect management was not practiced by any of the respondents. Most of the respondents followed advice of Agro-vets for insect management and pesticide estimation and 77.77% had idea about hazards of pesticide.Majority of the respondents had not received any training on insect management.Very few 35.55% respondents used any protection measures while spraying the pesticides in their field.Only a few respondents had heard of the IPM practices in maize field and none of them practiced IPM practices in their fields. Major sources of knowledge of the respondents regarding insect management were agro vets, PMAMP and AKC.
	तरकारी	१	आस्मा पाण्डे	HICAST	१८६०१६११२१८	COST ANALYSIS OF CAULIFLOWER	अगौटे काउली बालीको नाफा र लागतको अनुपात (B/C ratio) २.२२ प्राप्त
		२	श्रुती उदास	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय	१८५१८११७५७	गोलभेडामा लाग्ने मुख्य बीरा, रोगहरूको प्रकोप र त्यसबाट बच्न किसानले अपनाएका विधिहरू	Prevalence of insect pests and diseases in tomato was the major constraint faced by farmers in the study area.Major insect pests damaging tomato in the study area, as mentioned by respondents, were tomato fruit borer, tomato leaf miner, whitefly, tobacco caterpillar and aphid.Similarly, major diseases of tomato in the study area were late blight, viral diseases, wilting, root-knot nematode and early blight.Farmers used chemical pesticides as an effective pest control measures.Combination of mechanical, cultural, non-chemical and chemical method, i.e.adoption of Integrated Pest Management (IPM) for management of insect pests and diseases, was practiced by only few farmers.Farmers in the study area are using chemical pesticides in haphazard manner and if this condition continued, it may havoc on human health and environment.
धादिङ		३	सौरभ नेपाल	"	१८६१५४३५३२	कृषकको बारीमा फौजी कीराको प्रकोपको सभै तथा अनुगमन	Study confirms the rapid and substantial expansion of FAW range therefore different management programs must be implemented which are crucial for developing integrated pest management approaches for FAW in Dhading-besi.Awareness about appropriate management techniques through training reduces the incidence, prevalence and severity of FAW on maize.Incorporating different indigenous and CONTEMPORARY management practices with effective training might be a successful results for farmers against effective and efficient management of Fall army worm.
		४	श्रिषा खत्री	"	१८६७७३०१५०१	काको बालीमा जातीय परीक्षण	Kamini was most appropriate variety followed by Raja to obtain higher yield in short duration whereas Ragini and Bhaktapur local was least appropriate in terms of yield in Dhading.

परियोजना कार्यालय एकाइ	जोब/ सुपरजोब	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	सम्पर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		५	सुदिप सुबेदी	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय	१८४६३७९८४	धादिङ जिल्लामा तरकारी बालीमा कृषकहरूले प्रयोग गर्ने विषादीहरूबारे कृषकको जानकारी अवस्था, अवशेष तथा प्रयोग गर्ने विधिको तथ्याङ्क सङ्कलन EFFECT OF GA ON SIZE OF G-9 BANANA	The weight of the finger, length of the finger and girth of the finger was obtained highest in GA3 100 ppm treatment. Yield attributing characters i.e weight of third hand was recorded highest in GA3 100 ppm treatment. Quality parameters such as minimum physiological loss in weight and maximum pulp: peel ratio was noted in the bunch treated with SOP 1.5%.
		१	नितेश वारले	"	१८४६३७९४६		The bunch feeding of tissue cultured banana cv. Grand Naine shows the significant result in compared with only denavelled banana with no bunch feeding. The maximum bunch length (79.98cm) and bunch weight (32.60kg) was observed in the bunch fed with dipping the cut end in the 10g Urea + 10g of sulphate of potash and 5g banana special+ 300g of vermin compost+ 500ml of water, which is followed by dipping the cut end in the 7gm SOP+500gm cow dung+ 100 ml cow urine (76.39cm, 31.37 kg). The bunch fed with dipping the cut end in the 10g Urea + 10g of sulphate of potash and 5g banana special+ 300g of vermin compost+ 500ml of water, recorded the highest finger length (19.01cm), finger girth (12.70cm) and finger weight (177.99 gm) which was followed by dipping the cut end in the 5 gm Ammonium sulphate+ 2.5 gm SOP+ 500 gm cow dung+ 100 ml water (17.68cm, 12.05cm, 174.48 gm). The maximum pulp (117.21 gm) and peel (22.08gm) recovery was found in the bunches fed with dipping the cut end in the 10g Urea + 10g of sulphate of potash and 5g banana special+ 300g of vermin compost+ 500ml of water. Similarly, higher pulp to peel ratio (5.72) was recorded in dipping the cut end in the 7.5 gm Urea+ 7.5gm SOP+ 500 gm of cow dung+ 100 ml water.
चितवन	केरा	२	सोनिका पौडेल	"	१८४६३७९३७	EFFECT OF BUNCH FEEDING ON SIZE OF G-9 BANANA	
	धान	३	पल्लवी श्रेष्ठ	"	१८६१२०१००	Varietal Evaluation of spring rice for yield and yield attributing characters	Hardinath Hybrid-1 was identified as the most suitable genotype of spring rice for eastern Chitwan in terms of yield as well as farmers' preference. IR 103575-76-1-1-B and IR 86515-19-1-2-1-1-1-1 were identified as promising genotypes as they ranked 2nd and 3rd, respectively in farmers' evaluation. Participatory approach was found highly effective in selecting robust and adaptive genotypes of spring rice in Kumroj, Chitwan.

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	जोब/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
	तरकारी	४	गोपाल कृष्ण साह	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय	१८०७७३३२२७	Effect of Hormone application on femaleness and yield of cucumber.	Majority of the farmers were found to apply pesticides from 5-10 years and high use of insecticides were observed. The most purchased pesticide was Cypermethrin 5% EC + Chlorpyrifos 50% EC. Pesticides use pattern in major vegetables was found very high and it was found highest in cucumber i.e., 674.27 gm a./ropam. 68.6% of the respondents were found to follow the aerial (foliar) method of pesticide application. Although the majority of the farmers use primary forms of protection equipment (masks, gloves), the use of face shield, glasses, boots and aprons were not found satisfactory. Burning sensation, skin irritation and teary eyes were the major acute symptoms faced by the farmers i.e., 52.9% of the respondents. Only 34.3% of the farmers took IPM training
	तरकारी	५	दुर्गा ढकाल	"	१८६१००४७२	STUDY ON BIOLOGY AND MANAGEMENT OF EPILACHNA BEETLE	Bio insecticides like Spinosad was found to be as much effective as chemical pesticide like Cypermethrin and Chloropyrifos. Microbial insecticides alone doest show much effect against insect like Epilachna beetle but they can be effective when used in combination and high dose. Neem and Mineral oil controlled the beetle but was not much powerful as Spinosad and Cypermethrin and Chloropyrifos Microbial and Botanical insecticides should be promoted and they should be made easily asseccible
	मौरी	६	सन्तोष पौडेल	"	१८४४१८४७१	PRODUCTION, COLLECTION, MARKETING AND DIVERSIFICATION OF CHIURI IN CHITWAN.	The average total return on honey PRODUCTION and colony sales from A. Melifera was Rs. 13533.80 / hive. The gross margin and benefit cost ratio of honey PRODUCTION was Rs 8092.55/hive and 2.55 respectively. Small and medium holders were found to be inefficient in terms PRODUCTION per unit of variable cost. Therefore, there should be support for small and medium holders for business expansion. The major problem in honey PRODUCTION was 'Declining pasture and no new pasture'. Similarly major problem in the honey marketing was 'high competition with foreign honey', and the most sought after training by beekeepers in the study was for 'disease and pest control'.
		७	निशा सुवेदी	"		ASSESSMENT OF PRODUCTION AND PRICE VARIABILITY OF MAJOR VEGETABLES IN CHITWAN DISTRICT, NEPAL	Supply exceeds the demand of vegetables like Cauliflower, Cabbage, Tomato in the district. Yield of major vegetables in the study area is higher than national and district yield. Price variability of the vegetables depends upon season. Price spread channel which involves cooperative was found to be effective for the farmers to sell their products to the ultimate consumers.

परियोजना कार्य/व्ययन एकाइ	जोड/सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
मकवानपुर	तरकारी जोड	१	सन्देश श्रेष्ठ	"	१८३१११३१	FARMERS KNOWLEDGE ON RICE ARMYWORM ,ITS IMPACT ON RICE PRODUCTION AND MANAGEMENT PRACTICES ADOPTED BY FARMERS IN CHITWAN DISTRICT,NEPAL	Farmers of the site have adopted inorganic method for management of rice armyworm. Majority of farmers can identify insects. Media and agrovet play a major role to raise awareness about insects. Panicle initiation stage was severely affected by the rice armyworm. The topmost constraint seems to be lack of support from concerned authorities
		२	सँजिता पौडेल	"	१८३३८११४२	EVALUATION OF AZOTOBACTER AND N-LEVEL ON PERFORMANCE AND YIELD OF CAULIFLOWER	It can be concluded that application of biofertilizer along with full dose of nitrogen enhanced the growth and yield of cauliflower in comparison to control. A comparison of various treatments taken for study revealed that application of biofertilizer can reduce the 25% of nitrogen requirement through inorganic source.
भक्तपुर	आलु जोड	१	शम्भु लुइटेल	"	१८६०७११६५	EFFECT OF DIFFERENT POST-HARVEST TREATMENTS ON PHYSIO-CHEMICAL ATTRIBUTES AND SHELF LIFE OF TOMATO FRUITS.	Among all treatments, wrapping tomato fruits in polythene resulted in the least weight loss, longest shelf life and enhanced quality of tomato fruits, and thus can be used effectively for storing light red tomato fruits for up to 25 days at room temperature. Dipping tomato fruits in 8% CaCl ₂ does not have beneficial effects on shelf life and quality retention of tomato fruits. Waxing of tomato leads to fungal infection in Palung, Makwanpur.
						TECHNICAL EFFICIENCY PRODUCTION OF POTATO IN CHANGUNARAYAN MUNICIPALITY OF BHAKTAPUR.	भक्तपुर जिल्लाको चाँगुनारायण नगरपालिका वडा नं ४, ७, ८ र ९ मा आलु खेतीमा प्राविधिक र विनियोजन दक्षता (technical and allocative efficiency) अध्ययन गरिएको थियो। अध्ययनले स्टोकिस्टिक फ्रिन्टियर उत्पादन दृष्टिकोणबाट प्राप्त प्राविधिक दक्षता अनुमान गर्दा नतिजाले भक्तपुरको चाँगुनारायण न.पा. का चुनिएका वडाहरूमा आलु उत्पादनको औसत प्राविधिक दक्षता ७४.०७४% रहेको देखाएको छ। असक्षमताका प्रमुख निधारकहरू किसानहरूको उमेर, शिक्षा, तालिम र अनुदान सेवाहरूको स्तर रहेको पाइएको छ। स्रोत बाँडफाँडको सन्दर्भमा वीड, युरिया, फार्म साइज र मानव श्रमको अत्यधिक प्रयोग भएको छ भने एफवाईएम (FYM), डीएपी (DAP) र एमओपी (MoP) कम प्रयोग भएको पाइएको छ।

परियोजना कार्यविवरण एकाइ	जोब/ सुपरजोब	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
	आलु जोन	२	अनुपा अधिकारी	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय	१८६८८०४८९	EFFICIENCY OF BIO-PESTICIDES IN MANAGEMENT OF POTATO TUBER MOTH IN DIFFERENT VARIETIES UNDER STORAGE CONDITION.	Among the varieties used (Khumal Seto-1, Janak Dev and MS- 42.3), Janak Dev showed the highest tolerance and among biopesticides used (Bacillus thuringiensis, Acorus calamus, Azadirachta indica, Artemisia vulgaris and control), Acorus calamus provided the best protection against the damages caused by potato tuber moth. Acorus calamus had reduced larval mining by 88 % and eventually had reduced decay loss by 93 % as compared to control. Tested biopesticides can be used as an alternative to synthetic chemicals in the management of potato tuber moths by farmers.
	आलु जोन	३	सुदिप्ता तिमिसना	"	१८६०४६८९३९	ANALYSIS OF FARMERS KNOWLEDGE AND PERCEPTION FOR CONTROL OF LATE BLIGHT IN CHANGUNARAYAN MUNICIPALITY OF BHAKTAPUR.	The majority of farmers clearly related the cause of late blight to various weather conditions such as continuous rainfall and cold weather, although they typically have limited knowledge about less conspicuous things such as disease pathogens. The study showed that (82%) of farmers ranked Janak dev as the least infected potato variety by late blight disease. Majority of farmers considered that the chemical method of disease management (the use of fungicides) as the best option. The most commonly used fungicide, Dithane M45, a protectant fungicide, is usually effective when applied before the onset of the disease. However, most farmers indicated that they only applied fungicides after appearance of 1st symptoms.
	तरकारी जोन	४	श्रीषा विष्ट	"	१८६०४६९३०४	ASSESSMENT OF KNOWLEDGE, PERCEPTION AND PESTICIDES USE PATTERN BY VEGETABLE GROWERS IN LALITPUR DISTRICT, NEPAL.	High use of chemical method of pesticide was found among vegetable growers of Lalitpur and Insecticide was one of mostly used form of pesticide. Pesticide consumption pattern in vegetables was found higher in Solanaceous crops (tomato, brinjal). Safety measures while application of pesticide were not satisfactory. Although mask was commonly used, many of them did not use any PPE in small landholders. Pesticides were haphazardly sold by pesticide retailers
	तरकारी जोन	५	सविन घिमिरे	"	१८६१११४४७	INFLUENCE OF ETHEPHON ON VEGETATIVE CHARACTER, FLOWERING BEHAVIOUR AND SEX EXPRESSION OF CUCUMBER UNDER PLASTIC HOUSE AND OPEN FIELD CONDITION IN LAMATAR, LALITPUR.	Tomato cultivating farmers on study site is dominated by residency of the Brahmin/Chhettri community and availability of more economically active human resource with major occupation as agriculture. Similarly, the study concluded that training to farmers, credit facility, involvement in agri-cooperatives and extension service are the major significant factors affecting the technology adoption in tomato cultivation under plastic house. Likewise, the study revealed that disease, lack of technical knowledge and market facility are the major bottleneck of tomato PRODUCTION while irrigation and loan facility are least problematic in study area.

परियोजना कार्यविवरण एकाइ	जोड/ सुपरजोड	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	सम्पर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		६	सौरव रानाभाट	प्राकृतिक स्रोत व्यवस्थापन कलेज		EFFECT OF VARIOUS HOMEMADE COMMERCIAL TRAPS OF METHYL EUGENOL FOR THE CONTROL OF FRUIT FLIES IN PEAR ORCHARD	Mc Phail (Commercial) trap was the most effective one comparing to all other traps, and Plastic bottle (home made) trap is the least effective. Bucket and Steiner traps have similar effects which are slightly higher than the home made Pet jar trap. • The most abundant species of fruit fly was Oriental fruit fly (B dorsalis) (almost 95%), followed by Peach fruit fly (B.zonata) (3.4%), • Incidence of fruit fly in Kirtipur is high from mid June, after the full physiological maturity and early ripening of fruits.
		७	सुस्मिता सिग्देल	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय		EFFICACY OF CHEMICAL AND BIOLOGICAL TREATMENTS FOR CONTROL OF ROOT ROT IN ACID LIME (CITRUS AURANTIFOLIA) AT NURSERY CONDITION	Rhizoctonia soalni is pathogenic and causes crown and root rot in acid lime (Citrus aurantifolia) in nursery condition. The pathological incidence show symptoms of crown maceration and reduced root growth. Even though Carbendazim is effective in the disease control Trichoderma viride is much better eco-friendly option with promising results in its management with lower disease incidence, lesser disease severity, higher root mass, higher shoot mass, higher secondary root number with less maceration in crown portion.
		८	संजु वस्नेत	AFU, Rampur, Chitwan	१८४०९१८२३३	ECONOMICS OF POTATO (Solanum tuberosum L.) PRODUCTION IN KATHMANDU DISTRICT NEPAL	The average productivity of the study area was found 18.38 mt/ha. The average cost of PRODUCTION was NRs.225105.8 per hectare. The cost of human labor (NRs.82275.15) per hectare was highest followed by tuber cost (NRs.77078.25), organic manure cost (NRs.21650.29), land preparation cost (NRs.17797.49), fertilizer cost (NRs.11049.13), micronutrients cost (NRs.8169.55) and pesticide cost (NRs.7085.91) per hectare. The average gross margin and B/C ratio of the study area were NRs.196686.98 and 1.86 respectively. The return to scale was found 0.363 which indicates decreasing return to scale
		९	अचुत दवाडी	"	१८४६१९९७३६	EFFECT OF FOLIAR APPLICATION OF DIFFERENT MICRONUTRIENTS ON POTATO (Solanum tuberosum L.) IN SANKHU, KATHMANDU, NEPAL.	The foliar application of calcium at 0.8 % at 30 and 40 days after planting increased the tuber yield per hectare by 18.9 % while the application of copper at 1 % reduced the tuber yield per hectare by 20 % compared to the control. Similarly, the application of zinc at 560 ppm increased the protein percentage in tuber by 23 % compared to the control. The foliar application of calcium at 0.8 % at 30 and 40 days after planting increased the tuber yield per hectare by 18.9 % while the application of copper at 1 % reduced the tuber yield per hectare by 20 % compared to the control. Similarly, the application of zinc at 560 ppm increased the protein percentage in tuber by 23 % compared to the control.

परियोजना कार्यव्ययन एकाइ	जोड/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	सम्पर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		१०	नरेश खरेल	AFU, Rampur, Chitwan	१८६०७११४६५	CONSUMER PREFERENCE AND WILLINGNESS TO PAY FOR VEGETABLES IN KATHMANDU VALLEY	तरकारी उपभोगको लागि उपभोक्ताहरूको प्राथमिकता र जैविक तरकारीहरूको लागि तिर्न इच्छुकता प्रमुख निष्कर्षहरू अधिकांश उपभोक्ताहरू आफूले पाइने तरकारीको गुणस्तरमा सन्तुष्ट नभएकाले गुणस्तरीय तरकारी पाउन महेगो मूल्य तिर्न तयार थिए । आफूले पाइने तरकारीको गुणस्तर तरकारीको मूल्यसँग केहि हदसम्म मिल्दोजुल्दो हुने उनीहरूको विश्वास छ । उपभोक्ताहरूले रूचाउने तरकारीको सबैभन्दा महत्वपूर्ण विशेषता ताजापन थियो जसले उपभोक्ताहरूलाई उत्पादनको द्रुत डेलिभरीको आवश्यकता देखाउँदछ। उपभोक्ताहरूको खरिद कार्यलाई प्रभाव पार्ने मूल्य अर्को कारक थियो । किनमेल स्थान व्यवस्थापन कारकको मामलामा सबै भन्दा मन पर्ने कारक थियो । उपभोक्ताहरू अर्गानिक तरकारीहरूको लागि औसत १२.१% अतिरिक्त मूल्य तिर्न इच्छुक थिए ।
		११	अवित रेग्मी	"		EFFECT OF VERMICOMPOST IN VEGETATIVE GROWTH AND YIELD OF OKRA VARIETIES	Beekkeepers seldom follow artificial and quality queen rearing (19%). Trainings related to beekeeping and use of modern tools and equipment were major factors affecting adoption of management practices. Major problems of the study area were disease and pest attack followed by pesticide poisoning and lack of foraging area.
		१२	साजन लामिछाने	"	१८६०४६८१३१	SOIL NUTRIENT ANALYSIS OF VEGETABLE FARMS OF TARKESHWOR AND TOKHA MUNICIPALITY OF KATHMANDU, NEPAL	The salient findings of the research are: the status of organic matter and nitrogen was found to be medium, phosphorus and potassium were found to be high in the soil and pH was slightly acidic in the areas of Tarkeshwor and Tokha Municipality.
		१३	दिवाकर पत्त	"	१८४६८६०४८१	ASSESSMENT OF EFFICACY OF DIFFERENT TREATMENTS FOR MANAGEMENT OF CLUB ROOT DISEASE OF CAULIFLOWER	The research mainly focused on the management of the club root disease of cauliflower and it was concluded that the application Boron + Lime and Trichoderma + Lime showed promising results on the management of the Club Root disease in significant way.

परियोजना कार्य/व्ययन एकाइ	जोड/सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		१४	सम्पदा वारले	AFU, Rampur, Chitwan		ECONOMICS OF TOMATO CULTIVATION INSIDE PLASTIC TUNNEL IN LALITPUR DISTRICT OF NEPAL	Gross margin analysis from the study showed tomato cultivation inside bamboo plastic houses as a highly profitable and remunerative enterprise in Lalitpur district, which was supported by its high B/C ratio and net return per unit area. Thus, the cultivation of tomatoes inside the plastic houses is an important option for farmers of Lalitpur in contributing to employment generation and family income.
		१५	सुप्रभा पौडेल	प्राकृतिक स्रोत व्यवस्थापन कलेज		ASSESSMENT OF FARMERS PERCEPTION, KNOWLEDGE AND PRACTICES ON CONTROL AND MANAGEMENT OF TOMATO LEAF MINER (TUTA ABSOLUTA) ON TOMATO GROWING AREAS OF LALITPUR DISTRICT	From the survey conducted on farmers' perception and knowledge on management of tomato leaf miner in Lalitpur district it was found that majority of farmers used plant based botanicals i.e. Dada guard in alternate with chemical pesticide i.e. Emamectin benzoate. The intensity of pesticide used by most of the farmers was 3 times. Farmers are quite satisfied with the result. However pest identification was still problematic in study area
		१	सुदिप तिवारी	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय	१८४४७३१५१५	EFFECT OF FOLIAR SPRAYING WITH MICRONUTRIENTS ON FLOWERING AND FRUIT SET OF MANDARIN (Citrus reticulata Blanco) IN GORKHA DISTRICT	It is always advisable to spray micronutrients on mandarin around 20 days before flowering. Application of nutrients directly on leaves is more effective than application in the soil, and Foliar spray of Zinc 0.15% + boron 0.05% + Iron 0.04% is the best combination for proper flowering, fruit set and fruit retention in mandarin.
		२	बेन्जल थापा छेत्री	"		PREVALANCE AND CONTEMPORARY MANAGEMENT PRACTICE OF ECONOMIC PESTS OF RICE IN JYADUL KHOLA RICE BLOCK, GORKHA	Major insects affecting the rice field were Rice ear head bug, YRSB, and Rice hispa in field condition whereas rice moth was dominant in storage condition. Chemical methods ranked 1st among the pest management techniques while the respondent farmers hadn't taken any sort of training. Knowledge of IPM was minimal and its adoption strategy was none. Suggestively, FFS and demonstration trials should be conducted in farmers' fields with the active participation of the rice farmers.
गोरखा		३	संदेश अधिकारी	"	१८४६७७७८७९	EFFICIENCY OF ORGANIC AND INORGANIC FERTILIZERS ON SPRING RICE VAR. (HARDINATH - I) PRODUCTION AT GORKHA DISTRICT	बसन्त धानको उत्पादन बढाउन विभिन्न प्राङ्गारिक र अजैविक मलको प्रयोग अत्यावश्यक रहेको निष्कर्ष निकालिएको छ। समग्र अध्ययनले ७५% सिफारिस गरिएको अजैविक मल २५% सिफारिस गरिएको जैविक मलको प्रयोग सबैभन्दा राम्रो संयोजन भएको देखाएको छ किनभने यो शुद्ध प्रतिफलका साथ अन्य जैविक उर्वर संयोजनहरू भन्दा उच्च थियो। गोरखाको चौरकोटेमा मल व्यवस्थापन अभ्यासमा ७५% सिफारिस गरिएको अजैविक मल २५% सिफारिस गरिएको जैविक मलको प्रयोग सिफारिस गरिएको छ।

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	जोन/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डनको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		४	सदिका दवाडी	AFU, Rampur, Chitwan	१८४६७४६७	Proposal on RESPONSE OF DIFFERENT SPRING RICE VARIETIES TO DIFFERENT DOSE OF CHEMICAL FERTILIZERS IN CHEBETAR, GORKHA	Hardinath-1 is high yielding spring rice variety in context of Chebetar, Gorkha which performed better in all nutrient management practices except in farmers' dose. However, 125 % of government recommended dose is required for Hardinath-3 and Chaite-5. Thus, the newer high yielding varieties needs higher amount of nutrients for proper yield. Moreover, Gross return, net return and B/C ratio was obtained higher in Hardinath-1 and 125% of the Government recommended dose. Thus, Hardinath-1 with 125% of government recommendation can be used to boost PRODUCTION of Gorkha. Hardinath-1 is high yielding spring rice variety in context of Chebetar, Gorkha which performed better in all nutrient management practices except in farmers' dose. However, 125 % of government recommended dose is required for Hardinath-3 and Chaite-5. Thus, the newer high yielding varieties needs higher amount of nutrients for proper yield. Moreover, Gross return, net return and B/C ratio was obtained higher in Hardinath-1 and 125% of the Government recommended dose. Thus, Hardinath-1 with 125% of government recommendation can be used to boost PRODUCTION of Gorkha.
	अलैंची जोन	१	हिमाल अधिकारी	"	१८४६६३४७२	ASSESSMENT ON AGE OF CARDAMOM-UTTIS ORCHARD IN THE SOIL PROPERTIES IN LAMJUNG DISTRICT	Soil bulk density was lower in all stand ages and further decreases at 15-20 years of the stand (0.69 gm/cm ³). Soil pH was found to decrease significantly with an increase in stand age. Total nitrogen and soil organic matter and soil organic carbon was found in increasing trend up to 15-20 years of stands and decreases beyond 20 years of the stand. Available phosphorous was slightly high in initial stand age 0-5 years (58.46 kg/ha) and decreased with increasing stand age. Available Potassium was very low in all stand age and further decreased beyond 15 years of agroforestry. Overall Soil nutrient availability after 20 years of stand age decreased due to reduction in biological nitrogen fixation, low biomass in the agroforestry age group, increased acidity of the soil.
लमजुङ		२	मदन वारले	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय, पोखरा	१८६६०१०१८१	AN ASSESSMENT OF SOIL FERTILITY MANAGEMENT IN CULTIVATION OF LARGE CARDAMOM IN LAMJUNG DISTRICT	Application of fertilizer was limited only in some locality and few households of Lamjung district. The type of fertilizer used was FYM only, no any chemical fertilizer and micronutrients was used. Adoption of intercropping operations like mulching, earthing up and weeding was satisfactory but inadequate. The agroforestry system adopted by the farmers in cultivation of large cardamom was inappropriate.

परियोजना कार्यन्वयन एकाइ	जोड/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		३	आराधना पोखरेल	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय	१८४६७०४०४	PERFORMANCE OF DIFFERENT HYBRID VARIETIES OF TOMATO UNDER NETTED PLASTIC TUNNEL AT LAMJUNG NEPAL	Among the 5 varieties, (Makis, Da.3, Surya 111, Kabita and Platinum in the experiment the highest plant height, fruit diameter and average fruit weight was found in Da.3 variety. Due to highest yield attributing parameters superior yield was found in Da.3 variety. TSS content was also found highest in Da.3 variety followed by Kabita and Surya 111 which signifies that Da.3 variety is superior for table purpose. TA was found maximum in Surya 111 followed by Kabita, which indicates the best suitability of Surya 111 variety for processing
मनाङ		१	रामचन्द्र न्यौपाने	AFU, Rampur, Chitwan	१८६०१४३३२	AN ASSESSMENT OF SOIL NUTRIENT STATUS AND MAPPING OF APPLE ORCHARD AT DIFFERENT ALTITUDE IN MANANG DISTRICT	The soil of the Manang district consists of low to medium SOM and nitrogen whereas low in case of phosphorus and medium for potassium. Soil pH was acidic at higher altitudes and slightly acidic to neutral at lower altitudes. The pH is inversely related to the SOM, nitrogen, phosphorus, and potassium. The highest soil chemical nutrients (SOM, N, P) were found in 3000 masl whereas lowest in 2600 masl but pH was maximum in 2600 masl and minimum in 3000 masl. SOM, N, and P were decreasing trend with decreasing altitude and pH was increasing with altitude. The highest level of potassium was found in 2900 masl and lowest in 2600 masl with a non-significant result on altitude.
		२	रवि रामदाम	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय		ECONOMICS OF PRODUCTION AND MARKETING OF POTATO IN MANANG DISTRICT, NEPAL	The total fixed and variable cost per ropani incurred in the study area was NRs.905 and NRs.22832.5 respectively. The BCR and gross margin from potato PRODUCTION in Manang were estimated at 1.59 and NRs.14928.38 per ropani respectively. Prices spread was calculated NRs 0 and NRs.25:35 in marketing channel- I and II respectively. Major constraints faced by the farmers in the PRODUCTION of potato in the study area were unavailability of inputs in required quantity and in time whereas the major marketing problems identified were price variation.
कास्की	तरकारी सुपरजोन	१	सुनिरा मरहठा	"	१८४४७९१२४२	EFFECT OF DIFFERENT DOSES OF VERMICOMPOST AND INORGANIC FERTILIZER ON GROWTH, QUALITY AND YIELD OF RADISH VARIETIES.	Among the two varieties, Mino early recorded highest result for all growth parameters at all dates of observations whereas highest result for yield attributing characters was recorded from Tokinashi. The combination of inorganic fertilizer with vermicompost gave higher result in terms of both growth and yield attributing parameters than 100% inorganic fertilizer alone. Interaction effect of variety and fertilizer levels for all parameters at all dates of observations was found to be non-significant. The result showed that highest yield was obtained from Tokinashi (4.55kg/m ²) and 50% vermicompost + 50% inorganic fertilizer (5.61kg/m ²). Thus, it is suitable to use Tokinashi variety and fertilizer combination of inorganic fertilizer and vermicompost rather than sole application of both fertilizers at late season condition under plastic house in Pokhara, Kaski.

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	जोड/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		२	विनायक कुंवर	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय	१८४६६३२४६	TECHNICAL EFFICIENCY OF TOMATO PRODUCTION UNDER PLASTIC HOUSE IN POKHARA-METROPOLITON CITY.	Major of the farmers have very high level of technical efficiency, about 70% have more than 70% technical efficiency.Average technical efficiency is 78.19%.The allocative efficiency ratio for seed, DAP and urea were 1.03, 1.12 and 16.25 respectively, indicating underutilization.For FYM, urea and MOP allocative efficiency were -0.26, -0.34 and 0.28 respectively indicating overutilization.
		३	विनय वराल	"	१८४६६३२४६	INFLUENCE OF FOLIER SPRAY OF ETHEPHON DOSES AND LEVEL OF PRUNING (2G AND 3G) ON GROWTH, DEVELOPMENT, SEX-EXPRESSION AND YIELD OF CUCUMBER.	निष्कर्षमा धेरै जसो अवलोकन गरिएका प्यारामिटरहरू इथेफोनको प्रयोग र छाँट्ने तीव्रताबाट प्रभावित भएको पाइयो । Ethephon २१२५ ppm र 3G को विभिन्न मात्राहरू र छाँट्ने तीव्रतामा प्रयोग गर्दा, राम्रो वनस्पति वृद्धि, फलको वजन, प्रति बोट फलको संख्या र समग्र उत्पादन अन्य उपचार भन्दा राम्रो हुन्छ । १२५ ppm बाट ५०० ppm मा ethephon डोज बढाएर र 3G सम्म छाँट्ने गर्दा पोथी फूलको संख्या बढेर नर फूलको संख्या घट्छ । उच्च उत्पादकता ethephon २१२५ ppm र 3G मा प्राप्त गरिएको थियो तर परिणामहरूले 3G भन्दा ethephon अनुप्रयोग २१२५ ppm मा नाफा देखाउँदछ, जुन धेरै श्रमसाध्य छ । अनुसन्धानले काँक्रोको राम्रो उत्पादनको लागि नियमित अभ्यासको रूपमा सही समयमा सही मात्रामा इथेफोनको स्प्रे र छाँट्ने तीव्रता सिफारिस गर्ने सम्भावनालाई फराकिलो बनाउँछ ।
		४	प्रदिप ज्वाली	"	१८४६६२८१६२	IDENTIFICATION, SCREENING AND MANAGEMENT OF TOMATO LEAF MOLD ON TOMATO VARIETIES GROWN UNDER POLYTUNNEL IN POKHARA, KASKI.	From the result, Srijana F1 was found to be most suitable variety against tomato leaf mold disease followed by Samjhana F1. Similarly, New Samjhana was found to be most susceptible with highest disease severity and disease progression rate.The disease progression rate measured by Area Under Disease Progress Curve (AUDPC) was found highest in New Samjhana F1 and lowest in Srijana F1 variety.
		५	शुशील सुवेदी	"	१८४६६२८०२४	FACTOR INFLUENCING ADOPTION OF TECHNOLOGY IN TOMATO PRODUCTION IN KASKI DISTRICT.	Male respondents were mostly involved in tomato farming. Shoot-pruning, mulching, bio-pesticide, hail-net, insect net and sowing methods were the technologies adopted by the farmers.The logistic regression implies that the training was found to be the most significant for adoption of technology, followed by subsidy. Similarly, age and education status were also found significant on adoption of tomato PRODUCTION technologies. There was significant association between training with shoot pruning and spacing; and subsidy with use of hail net.High incidence of pests and diseases was found to be the major problem of tomato PRODUCTION.

परियोजना कार्यन्वयन एकाइ	जोड/सुपरजोड	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
मुस्ताङ		६	पवन कुमार चौधरी	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय	१८४१८४१०	ECONOMICS OF PRODUCTION AND CONSTRAINTS OF OFFSEASON TOMATO CULTIVATION USING PLASTIC HOUSE IN KASKI, NEPAL	Off-season tomato PRODUCTION in plastic house condition was found to be profitable supported by higher benefit and cost ratio.Labor was found overutilized whereas manure and plant protection were found to be underutilized.Pest and diseases were major PRODUCTION problem whereas market price instability of tomato was major marketing problem faced by farmers of the study area.
	स्याउ जोड	१	समिक्षा पौडेल	AFU, Rampur, Chitwan	१८६०४७१८०	FACTORS AFFECTING THE ADOPTION OF HIGH DENSITY PLANTING AMONG APPLE FARMERS IN MUSTANG DISTRICT	
		२	सूचना ढकाल	"	१८४४७२०१२८	AN ASSESSMENT OF APPLE ORCHARD MANAGEMENT PRACTICES IN MUSTANG, NEPAL	The study showed that farmers are not adopting proper orchard management practices like fertilizer application and mulching.Farmers are following all practices as they have been doing traditionally and most of the farmers did not have access to training.
		३	विराज शर्मा	"	१८४४७२०१२८	ECONOMIC ANALYSIS ON APPLE PRODUCTION AND SUPPLY CHAIN ANALYSIS IN MUSTANG	Apple PRODUCTION was found to be financially feasible in Mustang, with satisfactory value of BC ratio, NPV, IRR and Payback period.Sensitivity analysis of apple PRODUCTION revealed that the business can withstand the uncertainty of increase in cost by 10%, decrease in price by 10% and one year delay in PRODUCTION. Problem of insect pest and disease and price variation were major PRODUCTION and marketing problem respectively.
	सुस्ताला जोड	४	अनित पौडेल	"	१८६१७३१००२	ASSESSMENT ON CAUSES OF, AND MANAGEMENT PRACTICES ADOPTED TO COMBAT CITRUS DECLINE IN MYAGDI DISTRICT OF NEPAL.	Insect and disease incidence, climatic factors like hailstorm damage, nutrient deficiency, poor planting materials and poor orchard management practices were associated with citrus decline. Among them, insect infestation was effectively causing citrus decline in the study area.Management practices like manuring, irrigation, pruning, Bordeaux application, insect management were adopted by the farmers and these practices were highly associated with rejuvenation of the declining mandarin orchard.So, effective management practices helps in combating the citrus decline problem.Productivity of the mandarin orchard was enhanced by FYM application, chemical fertilizers, irrigation, weeding and Bordeaux application.Education status of the farmers, area under mandarin and secondary source of income were found to have a positive impact on adoption of effective management practices.

परियोजना कार्यविवरण एकाइ	जोड/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	सम्पर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		५	आसिस कार्की	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय,		ASSESSMENT OF FARMING PRACTICES OF SMALLHOLDER POTATO FARMERS IN MUSTANG DISTRICT OF NEPAL	Economic analysis identified potato as a profitable activity with an average benefit-cost ratio of 1.59 and a total profit of Rs.19598.74 per ropani.The cost of PRODUCTION per ropani was found to be Rs.33038.74 with the highest proportion contributed by the wage of labor.The average PRODUCTION per ropani was found to be 947.74 kg.Incidence of disease and pest was identified as a major constraint of potato PRODUCTION and price fluctuation as the major constraint associated with marketing.
		६	सुस्मिता सापकोटा	"		ECONOMIC ANALYSIS OF LOSS DUE TO INSECT AND DISEASES AND THEIR MANAGEMENT STRATEGIES ADOPTED BY FARMERS IN MANDARIN ORCHARD IN MYAGDI DISTRICT OF NEPAL.	Most of the farmers are literate and belong to age group 35-59 years, they could be more responsive to innovative ideas and technologies.Mandarin farming is a profitable enterprise in the study area with an internal rate of return 14% and B:C ratio 2.38.Most of the farmers (85.56%) were found to be highly satisfied from the mandarin farming.82.22 percent of the respondents were willing to expand the mandarin cultivated area.Mandarin farming can be a suitable option to uplift the socio-economic status of people of Myagdi district.Area has adequate potential for getting higher benefit if better management practice is followed.This shows that the commercial cultivation of mandarin has better scope in the study area.
	सुत्तला सुपरजोन	१	अश्विन वि.क.	"	१८६११९४८२	EVALUATION OF NUTRIENT STATUS OF MANDARIN ORCHARD BASED ON ALTITUDE IN SYANGJA DISTRICT, NEPAL.	Altitude range of 900-1100masl of both north and south facing slope had high amount of macro nutrients and soil organic matter content. Both organic matter and nitrogen content were found higher in the north-facing slope in comparison to the south-facing slope. A altitude range of 900-1100masl and north facing slope found suitable for mandarin cultivation from the nutrients status point of view.
स्याङ्जा	सुत्तला सुपरजोन	२	सविना सापकोटा	"	१८६०४८९२४५	DETERMINANTS OF PRODUCTIVITY AND MAJOR PRODUCTION CONSTRAINTS OF MANDARIN IN SYANGJA DISTRICT OF NEPAL.	Among different orchard management practices, weeding, tilling and FYM application was followed by all of the respondents while other practices like mulching, soil testing, basin preparation, irrigation, etc.were not properly followed in the study site.A study on determinants of mandarin productivity using multiple linear regression revealed that PRODUCTION per tree, year of involvement in mandarin cultivation and FYM application positively influenced the mandarin productivity.A study on mean comparison of productivity with different orchard management practices using t-test found that with the application of Bordeaux paste, no intercropping, FYM application greater than 30 kg and hiring labor, the productivity increases.The major pest of mandarin was citrus stink bug and in case of diseases dieback was the severe disease affecting the mandarin PRODUCTION.Farmers responded that lack of irrigation facilities was the major PRODUCTION constraint of mandarin farming in the study site.

परियोजना कार्योन्वयन एकाइ	जोब/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
	सुत्तला सुपरजोन	३	आशिश भण्डारी	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय	१२४३०२४१	A SOCIAL RESEARCH ON" ASSESSMENT OF FARMERS AND KNOWLEDGE AND ADOPTION OF IMPROVED ORCHARD MANAGEMENT PRACTICES OF MANDARIN IN SYANGIA DISTRICT, NEPAL.	Most of respondents were familiar with training and pruning, irrigation, tillage and weed control, mulching and manure and fertilizer application however large number of respondents were unfamiliar with plant protection means and soil amendment needs. The practices like FYM application, pruning, weed control, use of Bordeaux paste, insect pest and disease management and mulching was adopted by the majority of mandarin growers while soil testing and amendment, irrigation in critical periods, chemical fertilizers use was not practiced by majority of respondents. Trainings, number of trees, gender and knowledge of related practice were found significant in adoption of various orchard management practices. Lack of irrigation, pests and diseases, lack of proper supply chain, lack of extension service and problem in price as well as marketing were major constraints in mandarin farming. Monkey and Hailstones were serious problems in most parts.
	मसलावाली जोन	४	सुरेखा पन्थी	"	१२६३३४२४०१	ADOPTION OF IMPROVED GINGER PRODUCTION TECHNOLOGY IN SYANGIA DISTRICT, NEPAL.	The extent of adoption of improved ginger PRODUCTION technology was found significantly associated with level of education, training, contact with extension agents while age, family size, gender was not associated with adoption of PRODUCTION technology.
		५	सत्तोष सुवेदी	"		PREVALENCE OF MAJOR DISEASES AND THEIR MANAGEMENT PRACTICES ADOPTED IN MANDARIN ORCHARDS IN SYANGIA DISTRICT OF NEPAL.	A total of six treatments was used for the experiment which includes Jholmol, Trichoderma, Neemcare, Bordeaux mixture, Garlic extract, Cow urine against Cercospora leaf spot disease in Coffee. Despite of the superiority of the Bordeaux mixture in reducing disease management, all three treatments including cow urine and Trichoderma were effective in reducing the spread and progression of the disease over some period of time All the treatments were superior in controlling the disease over the untreated plants, among them Bordeaux mixture followed by Trichoderma is found to have superior efficacy in managing the disease in an eco-friendly way.
वारलुङ		१	अनिशा सापकोटा	"		Farmers survey and evaluation of chemical and bio-fungicides for the management of late blight in potatoes in recommended cultivation practice	Bacillus amyloliquefaciens is ecofriendly and most economic option for late blight management by biological treatment and the best option to be adopted by farmers of Baglung district, Nepal.

परियोजना कार्यव्ययन एकाइ	जोब/ सुपरजोब	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		२	सुशान लामिछोने	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय		Profitability and Productivity of Potato in Baglung district of Nepal	The cost of labor (40%) was highest followed by seeds (32%) & FYM (21%) while the total cost of potato PRODUCTION per ropani of land was Rs.14905 in the study site. The per hectare total income from potato PRODUCTION in Baglung was found Rs.88837 with B/C ratio of 1.035 but the B/C ratio of Nisikhola was under unity (0.83). An increase in 1% cost on FYM, human labor and seeds would increase the total income from potato PRODUCTION by 0.415%, 0.3485 & 0.233% respectively keeping others factors constant while the return to scale was found 0.922 indicating decreasing return to scale. All resources except FYM were overutilised & need to decrease their cost while cost on FYM need to be increased by 51% for its optimum allocation
		३	आरति उप्रेती	"		FARMERS SURVEY AND TESTING OF VARIOUS POTATO SPROUTING DELAYING TECHNIQUES IN BAGLUNG, NEPAL.	Storage in rice husk and finger millet husk is advantageous due to its positive effect in the suppression of sprout number and sprout length, reduced rotting percentage of tuber, and least score in terms of shrinkage. Similarly, this research also concluded that prevailing farmers practices like spreading in bamboo basket, spreading on floor, and storing in plastic sack resulted in an increased number of sprout number, sprout length, rotting percentage, and higher score in terms of shrinkage.
	सुन्तलाजात फलफूल	१	सौरभ बस्ताकोटी	AFU, Rampur, Chitwan	१८६७८९११९	कागती बालीमा सुक्ष्म खाद्यतत्वहरूको प्रयोग अध्ययन	Foliar spray of Zinc and Boron had influence on plant growth and yield of acid lime. Foliar application of zinc (0.1%)+ copper (0.05%) + boron (0.05%) solution was better treatment in improving plant spread, fruit retention and yield (1.6 times that of control) of acid lime.
नवलपरासी पूर्व	तरकारी	२	स्वेता पौडेल	"	१८६७८९१३७३	काँक्राका विभिन्न जातहरूको परीक्षण अध्ययन	The total number of fruits per plant was found to be significantly highest in Simran (10.08) and the least number of fruits per plant was recorded in Napa Tushi 005 (4.54). Average fruit weight per plant was found to be significantly highest in Simran followed by Sahini 2 and the least was recorded in Mahy- Sedona. The highest yield per plant (29.44 ton/ha) was obtained from Simran which was at par with Sahini. Mahy-Sedona had the lowest yield (10.77 ton/ha). Based on the result, Simran was the most appropriate variety to obtain higher yield, whereas Sahini-2, Gauri-757, and Raja ranked second, third and fourth in terms of yield, respectively.

परियोजना कार्यविवरण एकाइ	जोड/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		३	कृतिका अधिकारी	AFU, Rampur, Chitwan	१८४३४२५८५८	भण्डारमा निमाटोड जुकाको व्यवस्थापन अध्ययन	All the treatments significantly controlled the root-knot infection. Abamectin (2ml/lit) and Neem cake (20g/kg soil) was found the most effective biological treatment for the control of root-knot infection in the roots showing the highest per cent reduction in disease over control. The highest fruit yield was obtained in neem cake (20g/kg soil). Bio-control agents <i>Trichoderma</i> spp. and <i>Pseudomonas</i> spp. showed enhanced plant growth, however, were less efficient in disease control.
		४	बिनिता लामिछोने	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय,		EFFECT OF DIFFERENT DOSES OF NITROGEN ON GROWTH AND YIELD OF OKRA UNDER MULCH AND UN MULCH CONDITION IN NAWALPARASI EAST DISTRICT, NEPAL.	All the growth parameters and yield of okra is better at 180 kg/ha. Increasing N level above 180 kg/ha decreased the yield. Mulching increased the yield by 31.95% as compared to no mulch. There is no interaction of N levels and mulching in most of the observed traits except number of branches at 50 DAS, single pod weight at 55 DAS and pod length at 60 DAS where best performance was observed on mulch plot with nitrogen application of 180 kg/ha
		५	विश्व सुवेदी	"	१८६६५३१२३	EFFECT OF DIFFERENT DOSES OF PHOSPHORUS ON GROWTH AND YIELD OF COWPEA UNDER MULCHED AND UNMULCHED CONDITION IN NAWALPARASI EAST, DISTRICT.	Among the different doses of phosphorus 120 kg phosphorus per hectare increased growth and yield parameters. Use of plastic mulch showed better result in growth and yield parameter compared to no mulch plot. So, use of mulch is recommended to obtain maximum growth and yield in cowpea. There is no interaction effect of phosphorus levels and mulching in most of observed traits except number of leaf at 30 DAS, number of branches at 50 DAS, number of pod per plant at 85 DAS where best performance was observed on mulch plot with phosphorus application of 120kg.
	माछा सुपरजोन	१	सोनिया बस्याल	AFU, Rampur, Chitwan	१८६६५४०४०३	AN ASSESSMENT OF DIURNAL FLUCTUATION OF WATER QUALITY IN DIFFERENT PONDS OF RUPANDEHI DISTRICT, NEPAL	The values of water quality parameters varied with Time (6:00 AM, 12:00 noon, 6:00 PM and (2:00 AM) and Day (5 cloudy days and 5 sunny days) of observation, but not with the pond type (Earthen PRODUCTION Pond, Earthen Nursery Pond and Plastic PRODUCTION Pond). Temperature, pH and Dissolved Oxygen follow an inverted U-shaped curve throughout the day; Total Dissolved Solid, Electrical Conductivity and Salinity remain constant while Oxygen Reduction Potential follows an irregular pattern. Water quality parameters like Temperature, Dissolved Oxygen and pH goes above the acceptable range during daytime in summer season (especially in the month of May) in Rupandehi, a Terai district of Nepal. There was a linear correlation among Temperature, pH, Dissolved Oxygen and Oxygen Reduction Potential with greater diurnal fluctuation for all ponds. Lower Mean Absolute Percent Error for best fitted linear regression model depicted good predictability of pH, Electrical Conductivity, Dissolved Oxygen and Oxygen Reduction Potential for different time of a day.

परियोजना कार्यालय एकाइ	जोड/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	सम्पर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
	माछा सुपरजोन	२	सविना झवाली	AFU, Rampur, Chitwan	९८६७५५८५५६ feltonjayanti@ gmail.com	PRESENT STATUS, POTENTIALANDFUTURENEEDSFOR MECHANIZATION OF FISH FARMING IN FISH SUPERZONE RUPANDEHI	An interview based questionnaire survey was done to understand the status of fish farming to assess current farming practices for adoption of mechanization in fish superzone area of Rupandehi district. On comparing between the farmers who had adopted and not adopted mechanization in fish farming significant association was found in the gender of the respondents, size holding of pond, education level of respondents and adoption level of mechanization. Lack of capital and seed unavailability were major problems that held back farmers from adopting mechanization practices. Record keeping was not seen practiced by majority of farmers i.e 84.3 %. Farmers are suggested to keep records of their farming activities and track their progress for optimum utilization of resources. Similarly funding of farmers should be made easier to encourage them to use mechanization in their pond.
	माछा सुपरजोन	३	जयन्ति मल्ल	"	९८६७५५८५५६ feltonjayanti@ gmail.com	A REPORT ON FISH HATCHERY ENTERPRISE IN RUPANDEHI DISTRICT	A case study was done to access the feasibility of fish hatchery enterprise in superzone area of Rupandehi district. The Political Economic Institutional Social Technological Environmental and Legal (PESTIEL) Analysis and Strength Weakness Opportunity Threats (SWOT) Analysis was also done for each aspect of hatchery enterprise. A business plan was also made regarding the establishment of hatchery enterprise which gave the results; NPV= Rs 2,81,38,087 B/C ratio= 1.98 Payback period= 1 year (9 months 4 days) Break-even point (BEP) = 5.47% IRR= 110%. The financial indicators of the hatcheries showed good results. Thus, hatchery enterprise in Rupandehi District is feasible and can be accepted as feasible project for establishment.
कपिलवस्तु		१	विशाल पाण्डे	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय		STUDY OF STATUS OF ORGANIC FARMING AMONG VEGETABLE GROWERS IN KAPILVASTU, NEPAL	Results indicated that majority of people were illiterate (35.4%) which is the main reason for non-adoption of advanced organic agriculture practices like vermi-compost (89.2%), jholmal (73.8%) and buffer/barriers (89.2%) as shown by significant relationship between education status and organic agricultural practices. Interestingly, despite being illiterate, majority of them had received trainings on organic vegetable farming (87.7%) which encouraged them to adopt other organic farming practices like sticky trap (56.9%), compost and green manure (87.7%), nets (47.7%), crop rotation (50.8%) and intercropping (33.8%) as depicted by significant relation. Besides, positive association was found between farming and animal husbandry (49.2%) as resources for preparation and use of farmyard manure (78.5%), compost manure (87.7%) and green manure (87.5%). From the regression analysis, education level, monthly income and farming experience were found to be the most influencing factors for the adoption of manual picking, compost manure, jholmal and burning.

परियोजना कार्यन्वयन एकाइ	जोब/ सुपरजोब	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		२	कुसुम सौतम	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय		ASSESSMENT OF EFFECT OF DIFFERENT DOSES OF VERMI COMPOST ON GROWTH AND YIELD OF CUCUMBER IN KAPILVASTU, NEPAL	Significant effect of vermicompost on growth parameters of cucumber variety Nazia F1 was observed in later days. The higher doses of treatment (15 and 20 t/ha) improved the performance of yield and yield attributes. Thus, 15-20 t/ha can be the appropriate dose of vermicompost on growth and yield of cucumber under the given condition.
		३	सविता पाठक	"		EFFECT OF DIFFERENT ZINC LEVELS ON GROWTH AND YIELD OF SPRING RICE VARIETIES IN KAPILVASTU, NEPAL	The soil application of zinc sulphate on spring rice exhibit high grain yield in 30 kg per ha followed by 20 kg per ha and then 10 kg per ha. Applying zinc sulphate fertilizer in the appropriate rice variety and growing conditions help farmers to improve the desirable grain yield.
		४	मनिष पण्डित	"		STATUS OF ADOPTION OF IMPROVED FISH PRODUCTION TECHNOLOGY IN KAPILVASTU DISTRICT, NEPAL	Majority of farmers were high adopter of technology. Floating feed was the most adopted practice while technique of hatchery and fingerling PRODUCTION was least adopted technology. Factors like education level, membership status of social organization, and ethnicity had significant relationship with adoption of improved fish PRODUCTION technology.
		५	निर्मल नेपाल	"		YIELD AND YIELD PARAMETER OF SPRING RICE ON DIFFERENT PLANT SPACING IN KAPILVASTU DISTRICT, NEPAL	variety Chait 5 performed better for plant height, yield and yield attributing characters (effective tiller number, number of grain per panicle, thousand grain weight, panicle length) as compared to Hardinath 1 ,spacing of 20x15 cm was found better in terms of grain yield along with greater number of effective tiller per meter square, low sterility % and higher mean number of grain per panicle. However, spacing 25x20 cm is found better in relation to straw yield due to higher plant height and panicle length.
		६	केशवराज काफ्ले	"		Efficacy of different weed management practices on growth and yield of transplanted spring rice in Kapilvastu, Nepal	Although plant height, number of tillers, number of grain per panicle, Thousand grain weight were statistically similar among Cono weeding at 20,40,60 DAT, Pre-emergence herbicide, Pre emergence herbicide pretiaachlor 50 EC (500 ml per acre) plus hand weeding at 20,40 DAT, Grain yield was found to be significantly highest in Cono weeding at 20,40,60 DAT. Best weed control was observed with use of Conoweed, thus awareness on proper spacing and use of farm machineries in rice cultivation seems necessary. Hence, Cono weeding at 20,40,60 DAT is suitable among different weed management practices under transplanted spring rice in Kapilvastu district, Nepal.
पाल्सा	तरकारी	१	सविन खतिवडा	"	१८४४४४४४	COMPARATIVE STUDY OF SOIL NUTRIENTS VARIABILITY IN TANSEN MUNICIPALITY AND TINAU RURAL MUNICIPALITY AT PALPA, NEPAL	Nitrogen content was found low in both the location. Available phosphorus content was found high in both of the study sites. Available Potassium was high in Tansen municipality whereas medium in Tinau rural municipality. Soil organic matter was low in both locations due to less application of organic fertilizer in the study areas. Majority of soil sample taken from both study sites were of acidic nature.

परियोजना कार्यन्वयन एकाइ	जोन/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	सम्पर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		२	एन्जला चापागाई	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय	१८४१३३४४६	EFFICACY OF COMMERCIALY AVAILABLE INSECTICIDES IN TLM MANAGEMENT	पातमा अनियमित रूपमा खन्ने साथै फलको भेट्नुको वरिपरि मसिनो घाल खन्ने किरा नियन्त्रणका लागि कीटनाशकहरू; गोलभेंडाको पात खन्ने किरा नियन्त्रणका लागि कीटनाशकहरू; फ्लुबिन्डियामाईड ३९.३५% एस.सी., इमिडाक्लोप्रिड १७.८% एस.एल, स्पिनोस्याड ४५% एस.सी., एजाडिराक्टीन ०.०३% ई.सी., क्लोरोएन्टानिलिप्रोल १८.५% उपलब्ध भएको पाइयो।
		३	ममता अधिकारी	"		IMPACT OF IPM TRAINING ON PEST MANAGEMENT STRATEGY AND RESIDUAL ANALYSIS OF PESTICIDES IN MAJOR VEGETABLES IN PALpA, NEPAL	The majority of the IPM trained farmers in Palpa used both IPM and chemical pesticides for pest management but adoption was very low due to easy availability of pesticides, lack of biopesticides, high cost in implementation of IPM, social constraints, and no block farming. Due to a large gap on the dissemination of technical information, most of the non-trained farmers were unaware of the concept of waiting period as opposed to trained farmers
		४	सुशान के.सी.	"		EFFICACY OF DIFFERENT INSECTICIDES AGAINST CITRUS LEAF MINER, PHYLLONCTISTIS CITRELLA STAINTON (LEPIDOPTERA: GRACILLARIDAE) IN MANDARIN SEEDLINGS IN PALpA.	The major finding of the research was that Imidacloprid 17.8% SL and Dinitofuran 20%SG was effective in control of citrus leaf miner in spring flush by minimizing leaf mining, inhibiting eggs mass deposition and pupation of larvae. Alternative for chemical insecticide can be Agro Servo oil which was also found effective in controlling the damage.
		५	चुडामणि भण्डारी	"		Effect of Thiourea treatment in breaking of dormancy of potato (Var: Janakdev) tuber	All the different concentrations of thiourea on treating the potato tuber of Janakdev variety have significant effect on breaking the dormancy of tubers and sprouting performance as compared to control. Out of the five different concentrations i.e. 0% (control), 1%, 2%, 3%, 4% and 4% of thiourea, 3% thiourea solution is found to be superior for all the observed parameters except number of sprouts per tuber for which 2% thiourea solution gave significantly better result than other treatments. Both 2% and 3% gave statistically similar result for days to first emergence as well as number of sprouts at 20 DAT observation. 3% thiourea solution produced the longest sprouts than any other concentration of thiourea.

परियोजना कार्योन्मुख एकाइ	जोड/ सुपरजोड	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
अर्घाखाँची		१	प्रतिभा न्यौपाने	कृषि तथा वन विश्व विद्यालय, चितवन	१८६२०७८-१०	EFFICACY OF DIFFERENT NUTRIENT MANAGEMENT PRACTICES IN MULCHING AND NON-MULCHING CONDITIONS OF OKRA IN ARGHAKHANCHI DISTRICT.	The results revealed that the two factors (Nutrient sources and Mulching) significantly affected growth and yield parameters. Higher plant height at 30 DAS was found in Chemical fertilizer. Number of leaves, Fruit number, and plant diameter at initial observation was found higher in both Poultry Manure and Chemical fertilizer. However, at the later observations, all the growth and yield were found higher in Poultry Manure (12.5t ha ⁻¹). The highest individual fruit weight was found 14.61 g and highest individual fruit length was found 14.35 cm. Mulching showed better results in germination, plant height, number of leaves and fruits, plant diameter and yield.
		२	सम्राट पन्थी	AFU, Rampur, Chitwan	१८४१०४४२२	EFFECT OF DIFFERENT TYPE OF NUTRIENT MEDIA IN GROWTH AND HEALTH OF TOMATO SEEDLINGS IN ARGHAKHANCHI DISTRICT	At 14 days after sowing, FYM (93.33%) and Cocopeat (94.17%) had the highest germination percentage while control (70%) had the lowest percentage of germinated seedlings. Other parameters as seedling height (10.78 cm), plant stand (90.83%) and leaf number (10.75) were found higher in cocopeat +soil (1:1) treatment. Disease incidence (33.4%), however, was found higher in poultry manure which might be due to the infected manure. From this experiment, Cocopeat +soil (1:1) mix proved to be the best medium for raising tomato seedlings as disease incidence was low, germination percentage was higher including final plant stand, seedling height and leaf number as compared to other media at same period of time.
		३	अनिता भुसाल	कृषि तथा वन विश्व विद्यालय			EFFICACY OF DIFFERENT TYPES OF INSECTICIDES AGAINST TUTA ABSOLUTA IN ARGHAKHANCHI DISTRICT

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	जोब/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
गुल्मी	सुत्तला जात जोन	१	बन्दिना थपलिया	AFU, Rampur, Chitwan	१८४८४६६१०	INFLUENCE OF FOLIAR APPLICATION OF ZINC, BORON AND IRON ON FRUIT SET AND FRUIT DROP OF MANDARIN ORANGE (CITRUS RETICULATA)	अनुसन्धानको नतिजा हेर्दा $FeSO_4$ (०.२%) + $ZnSO_4$ (०.५%) + बोराक्स (०.२%) संमिश्रण भएको स्प्रेले हाँगाको लम्बाइ बढाउने, फलको आकार र तौल बढाउने, फल खस्ने रोकथाम गर्ने र फल सेटिङको वृद्धि गराउने जस्ता उपयोगी प्रभाव परेको थियो । कुनै पनि घोल स्प्रे नगरेको सुत्तला विरूवाको भन्दा ३ वटै सुक्ष्म तत्वहरू भएको स्प्रेको प्रयोगले २४.६५% ले वढी फुल सेट गराएको पाइएको थियो भने २५.६५% ले फल खस्ने समस्या कम देखिएको थियो । यस प्रयोगले जिन्क, बोरोन र आइरनले विरूवाको वृद्धि र उत्पादनमा प्रभावकारी पार्नुको साथै फल भर्ने समस्या कम गर्न महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको निचोड निकालेको थियो । बगैँचामा हेर्दा स्प्रे गरेको भन्दा, कुनै पनि सुक्ष्म तत्व प्रयोग नगरेको बोटमा धुले हुसी कम देखिएको थियो साथै पहिलो भएर बसेको बोटहरू सप्रीएर हरियो चम्किलो हुँदै आएको थियो ।
	गुल्मी	२	सन्तोष भण्डारी	"	१८६७२११४४८	ECOFRIENDLY MANAGEMENT OF CERCOSPORA LEAF SPOT FOR THE PRODUCTION OF ORGANIC COFFEE	A total of six treatments was used for the experiment which includes Jholmol, Trichoderma, Neemcare, Bordeaux mixture, Garlic extract, Cow urine against Cercospora leaf spot disease in Coffee. Despite of the superiority of the Bordeaux mixture in reducing disease management, all three treatments including cow urine and Trichoderma were effective in reducing the spread and progression of the disease over some period of time. All the treatments were superior in controlling the disease over the untreated plants, among them Bordeaux mixture followed by Trichoderma is found to have superior efficacy in managing the disease in an eco-friendly way.
	मकै जोन	३	राजन खनाल	"	१८६७०२१७७	EFFECT OF DIFFERENT WEED MANAGEMENT PRACTICES ON THE SPRING MAIZE PRODUCTION IN GULMI DISTRICT OF NEPAL	गुल्मी जिल्लामा गरिएको उन्तत मकै खेती अवलम्बन सम्बन्धी सर्वेक्षणबाट उन्तत मकै खेती प्रविधि अवलम्बन गर्ने किसान मध्यम किसिमको पाइएको प्रमुख समस्याहरू जस्तै: कालोपोके, फौजी किराको प्रकोप, परम्परागत खेती प्रविधि ईत्यादिको समाधान र परिवर्तनका किसानका लागि उचित तालिम व्यवस्थापन, कृषक समूह निर्माण, कृषि कार्यालयको अवलोकन, अनुदानका कार्यक्रम साथै आम सञ्चारमा जोड दिन सकियो भने मकै खेती प्रविधिमा उन्तत प्रविधिको अवलम्बनमा टेवा पुग्ने देखियो ।

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	जोड/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डनको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
	कफी सुपरजोन	४	कविराज ज्ञवाली	AFU, Rampur, Chitwan	१८६७९२७०४७	EFFECT OF PRIMING AND SEED PROCESSION METHODS ON COFFEE SEED GERMINATION AND EARLY GROWTH OF COFFEE SEEDLING	Among coffee seed types used (Shed dry, Sundry, Fermented, Dry cherry and Green bean), Green bean showed the highest germination percentage and quality of seedlings. Among soaking treatments (24 hours, 12 hours and control), 24 hours soaked seed showed the highest germination percentage and quality of seedlings. The study revealed that removing parchment (Green bean) and soaking seed in water enhances germination and sub
	सुत्तला जात सुपरजोन	५	टोप बहादुर खत्री	"	१८६७९२७३	EFFECT OF GA3 AND NAA IN SEEDLING GROWTH OF MANDARIN (CITRUS RETICULATA BLANCO)	Seed in treated condition took significantly minimum days to first emergence than in controlled condition. Seed treated with GA3 at 250 ppm found helpful to improve germination percentage and speed of germination in mandarin. NAA at 50 ppm showed better performance in growth of root parts whereas GA3 at 250 ppm in aerial parts of seedling. Seed treated with GA3 at 250 ppm contributed to high seedling vigour index.
	गुल्मी	६	प्रदिप ज्ञवाली	"	१८४३३८०९२१	EFFECT OF GIBBERELIC ACID AND DIFFERENT GROWING MEDIA ON GERMINATION AND SEEDLING VIGOR OF MANDARIN (CITRUS RETICULATA BLANCO	
रूकुम (पूर्व)	ओखर जोन, रूकुम पूर्व	७	सन्दिप शौली	"	१८४३३४३८३	VALUE CHAIN ANALYSIS OF WALNUT (JUGLANS REGIA) IN RUKUM EAST, NEPAL.	The input suppliers, producers, collectors, processors, traders, retailers and consumers were the active actors involved in value chain of walnut from Rukum East district. Value addition activities at farmers level was found very low due to which there is very high price spread in market. Walnut value chain analysis showed that the marketing efficiency and producer's share on consumers rupees was decreasing with the increase in the number of the intermediaries in the channel. B/C ratio was found maximum at 11-15 years which is due to higher PRODUCTION potential period of walnut tree and comparatively lower variable cost investment in that period. Similarly, gross margin of the walnut was highest at 16-24 years of plantation of tree due to higher average gross return resulted by higher PRODUCTION or yield at that period, followed by the gross margin at 11-15 years of plantation of tree. Transportation problem and inaccessible market was the highest prioritized marketing problem while low supply of highly demanded soft-shelled walnut varieties was the lowest prioritized. Majority of the farmers had PMAMP as the source of walnut saplings followed by GTZ. Higher market demand was the most encouraging factor for walnut growing farmers followed by good return. Relative seriousness of the marketing problem faced by farmer followed the sequence of low farm gate price of product, insufficient processing facilities and insufficient market information to the farmers.

परियोजना कार्य/व्ययन एकाइ	जोब/ सुपरजोब	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		२	प्रज्वल श्रेष्ठ	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय	१८४८०१८६४	ASSESSMENT OF POTENTIAL & CONSTRAINTS OF WALNUT NURSERY PRODUCTION IN RUKUM EAST, NEPAL.	<ul style="list-style-type: none"> Higher demand for grafted walnut saplings shows good prospect for walnut nursery Less PRODUCTION of walnut grafted saplings in the district due to a low grafting success rate, which has promoted more import of saplings from overseas Participation in trainings related to grafting and consultation with experts are the factors influencing the inclusion of walnut in nursery. Lack of financial support and trainings to farmers are the main constraints of walnut nursery establishment in Rukum East
		३	धनीराज कोहर	"		EFFECT OF ZINC AND BORON ON THE PERFORMANCE OF LOCAL VARIETY OF RAINY SEASON POTATO (Solanum tuberosum L.) AT RUKUMKOT, RUKUM EAST	Although no effect of zinc and boron has been observed in potato germination, it has a clear effect on plant height, number of branches and leaves. Maximum plant height, maximum number of branches and leaves were found in combine soil application of boron @ 2 kg / ha and zinc@ 4.5 kg / ha, while minimum was found in recommended NPK & FYM application. Similarly, the highest number and yield of potato tuber was found in the combined use of boron @ 2 kg / ha and zinc@ 4.5 kg / ha. Combined soil application of Zinc and boron appeared to be more beneficial than foliar spray.
	धान जोन	१	अभिनास काफ्ले	AFU, Rampur, Chitwan	१८४७४२७६७३	NITROGEN, PHOSPHORUS, POTASSIUM, ZINC AND BORON MANAGEMENT EFFECT ON GROWTH PARAMETERS AND YIELD OF SPRING HYBRID MAIZE VARIETY NUTAN (KANCHAN 101) IN FIELD CONDITION AT BAGDULLA, PYUTHAN	अध्ययनमा प्रयोग गरिएको उपचारहरू मध्यबाट हाइब्रिड मकैको उत्पादन अधिकतम बनाउन १५०:६०:४० नाइट्रोजन फोस्फोरस पोटासको सिफारिस खुराक + १५ किलो प्रति हेक्टर जिङ्क + २ किलो प्रति हेक्टर बोरोनको प्रयोग सबै भन्दा उच्चतम देखियो । समग्रमा सुष्म पोषण जिङ्क र बोरोनको प्रयोग हाइब्रिड मकैको वृद्धि र उत्पादन बढाउन फाइदाजनक देखियो ।
	प्युठान	२	उदय सिंह	"	१८०७१११९८	VARIETAL TRIAL OF CHAITAYA RICE IN BIJUWAR PYUTHAN	R-126 was found superior than other four genotypes in terms of number of effective tillers per square meter, panicle length, thousand grain weight, grain yield and biological yield.
		३	आकाश गुप्ता	कृषि तथा वन विश्वविद्यालय		EFFICACY OF DIFFERENT HOMEMADE AND COMMERCIAL BAITS IN MONITORING OF FRUIT FLIES AT MARANTHANA, PYUTHAN, NEPAL	Among 2 commercial baits & 5 home based baits poisoned with Malathion 20EC, the commercial baits attracted maximum number of male fruit flies only. Female fruit flies like Zeugodacus tau & Zeugodacus cucurbitae were caught in homemade baits like Apple cider Vinegar lure, Yeast Lure & Pumpkin Lure. Thus, attractants made from locally available food materials can serve as a potential tool for fruit fly management.

परियोजना कार्यव्यय एकाइ	जोड/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
दाङ	मकै सुपरजोन	१	नम्रता गिरी	AFU, Rampur, Chitwan	१८६११४९१६८	RESPONSE OF RAMPUR HYBRID10 TO DIFFERENT DOSE OF NITROGEN FERTILIZER UNDER VARYING PLANT DENSITIES IN DANG, NEPAL	The highest yield of maize (10.33 t /ha) was obtained under the spacing of 60cm×25 cm and 180 kg N /ha at par with 60cm×25 cm spacing plus 240 kg N /ha (10.31 t /ha) and 60cm×15 cm plus 240 kg N /ha(10.01 t /ha). Therefore, the use of 180 kg N /ha plus spacing of 60cm×25 cm was recommended for Rampur hybrid-10 for spring season in Dang and similar climatic condition for higher PRODUCTION and economic bene
	मकै सुपरजोन	२	मुना न्यौपाने	"	१८६०७४५१२७	VARIETAL AND GEOMETRICAL INTERACTION ON BIOMASS YIELD OF DIFFERENT HYBRID MAIZE FOR SILAGE IN DANG, NEPAL	The research entitled on "ASSESSMENT OF MAIZE (Zea mays L.) VARIETAL PERFORMANCE UNDER DIFFERENT PLANTING DENSITY FOR SILAGE PRODUCTION IN DANG VALLEY" found that performance was better of variety MM1107 and maximum biomass yield was obtained at the plant density of 11,111 plants/ha.
	मकै सुपरजोन	३	सन्तोष पौडेल	"	१८६०७०७६४	ECONOMICS AND EFFECTIVENESS WEED MANAGEMENT PRACTICES IN SPRING MAIZE IN DANG, NEPAL	The use of black on silver plastic mulching gave the higher growth and yield of hybrid maize but application of atrazine @ 1.0 kg a.i.ha-1 as pre-emergence was found more profitable in terms of net return and BC ratio than black plastic mulching, hand weeding, power weeder, and weed check-in dang condition of Nepal.
	मौरी जोन	४	लक्ष्मण चौधरी	"	१८४९०२४७६	STUDY ON AVAILABILITY OF BEE FLORA FOR PREPARATION OF FLORAL CALENDER IN DANG, NEPAL	Year round availability of bee flora is insufficient in Dang. Shortage of bee flora has been main reason to scale-up bee keeping in the study area. Plantation of late flowering variety of Butter tree, Bottle brush, Litchi, Terminalia (Saj), Eucalyptus, Acacia (Khayer), Sisoo, Malabarplum (Jamun) and increase in cultivated area of sunflower and sesame with assured irrigation could increase the forage availability for the year round and reduce the artificial feeding requirements.
	तोरी जोन	५	सौगात गौतम	"	१८६६९६०६४२	ADOPTION STATUS OF IMPROVED PRODUCTION TECHNOLOGY OF RAPESEED CULTIVATION IN DANG, NEPAL	Majority of respondents have adopted recommended seed rate, recommended variety whereas majority have not adopted seed treatments, storage treatment and plant protection practices. Majority being the members of agriculture group majority had poor contact with extension agents and had not received any training on improved rapeseed PRODUCTION technology. Limited irrigation facility, timely unavailability of inputs, disease pest problems were major constraints of study area.

परियोजना कार्य/व्ययन एकाइ	जोड/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		६	सागर पोखरेल	कृषि तथा वन विज्ञान विश्व विद्यालय		STATUS OF MAIZE PRODUCTION, ITS MARKETING AND MECHANIZATION IN DANG, NEPAL	Variety and nutrient, disease and insect pest management are major factors of PRODUCTION, farmers using improved varieties mainly Rajkumar and adopting chemical methods of plant protection had higher productivity of maize. Maize farmers mainly depended upon collectors for marketing and price of their products whereas relatively less farmers had access to marketing through cooperatives but maximum returns per unit sale of maize was obtained through cooperatives than other marketing channels (NRs.40.5/kg) with middlemen or agents involved which decreased the farmers share of price in maize. Maize cultivation is only partially mechanized and has a very low rate of adoption for modern tools and machineries with power tillers and tractors being majorly adopted followed by maize shellers. Although majority of the farmers are educated but the productivity and mechanization status is poor as well as the technical knowledge among farmers is inadequate and the marketing channels are not well developed in the study area.
		७	संगम घिमिरे	"		FARMERS KNOWLEDGE ON INSECT PESTS AND THEIR MANAGEMENT PRACTICES IN MAIZE FIELD OF DANG DISTRICT	Major insects prevailing in field were Maize stem borer, Fall Army Worm and White Grub, similarly Weevil and Moth were dominant in storage. Cultural, mechanical, physical and chemical method were used by most of the respondents. Biological method of insect management was not practiced by any of the respondents. Most of the respondents followed advice of Agro-vets for insect management and pesticide estimation and 77.77% had idea about hazards of pesticide. Majority of the respondents had not received any training on insect management. Very few 35.55% respondents used any protection measures while spraying the pesticides in their field. Only a few respondents had heard of the IPM practices in maize field and none of them practiced IPM practices in their fields. Major sources of knowledge of the respondents regarding insect management were agro vets, PMAMP and AKC.
बाँके	मकै	१	पुजा रेग्मी	"		Response of Maize Varieties to different spacing in Banke, Nepal	Combinations of two different varieties of maize (Arun-2 and Kh-101) and three different spacings (60×20 cm, 60×25 cm, 60×30 cm) were used in the study. Yield and benefit cost ratio was found to be maximum for Kh-101 variety. Under interaction between variety and spacing, Kh-101 sown at spacing of 60 cm × 25 cm produced highest yield (7.74 ton ha-1) compared to Arun-2 sown at spacing of 60 cm × 20 cm (2.98 ton ha-1). Thus, for climatic condition of Banke district, Kh-101 sown at spacing of 60 cm × 25 cm is found to be appropriate

परियोजना कार्योन्मुख एकाइ	जोड/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		२	सचिदा पोखरेल	कृषि तथा वन विज्ञान विश्व विद्यालय		EFFECT OF DIFFERENT DOSES OF NITROGEN ON DIFFERENT VARIETIES OF SPRING MAIZE IN BANKE, NEPAL	बसन्त ऋतुमा मकैका विभिन्न जात र नाइट्रोजनको मात्राले वृद्धि र उत्पादनमा पार्ने असर हेर्न बाँकेमा गरिएको अनुसन्धानमा डिफेन्सी ११०८ र पायोनियर १८४४ जातमा १३९.१९ के.जी. युरिया, १३०.४३ के.जी. डिएपी र ६६.६७ के.जी. पोटास हाल्दा विरूवाको राम्रो वृद्धि र अधिकतम उत्पादन पाइयो। त्यसैगरी लाभ लागत अनुपातको विश्लेषण गर्दा पनि उक्त जात र मलको मात्रामै उत्कृष्ट प्रदर्शन भएको पाइयो।
		३	निशान पोखरेल	"		EFFECT OF WEED MANAGEMENT PRACTICES ON PRODUCTIVITY OF SPRING MAIZE IN BANKE, NEPAL	<ul style="list-style-type: none"> FYM application, line sowing methods, applying insect control measures, use of the power knapsack sprayer were adopted to some extent however other recommended practices were weakly adopted by the maize farmers Mechanization was in stage of development and there is high possibility and potential for mechanized way of maize cultivation Major factor influencing the adoption of improved PRODUCTION practices were training, membership of co-operative, visit of extension worker, advice from agrovet, education level and credit accessibility Insects, weeds ,fertilizer and input availability, lack of training, higher cost of machinery and risk felt over new technologies were major constraints to maize PRODUCTION Lack of training/ awareness and low income status were major barriers for the adoption of mechanization
	धान सुपरजोन	१	सस्मिता शौतम,	"	१८६३१६१६	विभिन्न जातहरूमा चैते धानका जिङ्ग प्रयोगको अध्ययन	<ul style="list-style-type: none"> Among varieties Hardinath 1-F1 and PR-126 had similar and higher grain yield than Chaite-5 and Hardinath -1. -ZnSO4 application of 10 kg ha⁻¹ produced the highest grain yield of 5.31 t ha⁻¹ - Hybrid variety: Hardinath 1-F1 required 15 kg ha⁻¹ for maximum grain yield. - Highest grain yield was observed in ZnSO₄ application of 10 kg ha⁻¹ in pipeline variety: PR-126
बर्दिया		२	श्रीया अधिकारी	"	१८६३११०११	विभिन्न जातहरूमा चैते धानका LEAF COLOR CHART को प्रयोगले नाइट्रोजन व्यवस्थापनको विश्लेषण, राजापुर, बर्दिया	Hardinath1-F1 and Hardinath-3 with Pure LCC and as well as 25% N basal + LCC produced the highest yield than other treatments. Therefore, Hardinath-1 F1 and Hardinath-3 are high yielder varieties for Rajapur, Bardiya. Similarly, Pure LCC produced better yield followed by 25% N basal +LCC based Nitrogen management. Therefore, the LCC based treatment is better option for nitrogen management.

परियोजना कार्य/व्ययन एकाइ	जोड/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्टरनको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		३	आशिष आचार्य	कृषि तथा वन विज्ञान विश्व विद्यालय	१८४७८२७९७	बर्दिया जिल्लामा धानको मूल्य अभिवृद्धिको अध्ययन	Paddy PRODUCTION is a profitable business in Rajapur Municipality, Bardiya (B:C ratio = 1.44). The main actors in rice subsectors are Input suppliers, Producers, Local collector, Miller/Processor, Wholesalers, Retailers and Consumers. The most common practiced marketing channel in the study area along with low producer's share and high marketing margin is channel IV i.e., channel of flaked rice (Farmers-Local collector-Processor-Wholesaler Retailor-Consumer). The main diversified products of rice are milled rice and flaked rice where flake rice business is the more profitable business (B:C ratio = 1.11) compared to milled rice business (B:C ratio = 1.06).
		४	मधुसुधन अधिकारी	"		PERFORMANCE EVALUATION OF DIFFERENT VARIETIES OF MAIZE	मकैको उत्पादन नाइट्रोजनको स्तर २२५ के.जी. प्रति हेक्टरमा (८.६९ टन प्रति हेक्टर) अरू नाइट्रोजन स्तरभन्दा उल्लेख्य बढी पाइयो। नाइट्रोजन स्तर २२५ के.जी. प्रति हेक्टरको प्रयोगमा अरूभन्दा उल्लेखनीय लामो घोगाको लम्बाई, ठूलो घोगाको परिधि, धेरै प्रति घोगा दाना सख्या तथा धेरै शैलिड प्रतिशत पाइयो। परीक्षणमा प्रयोग सबै हाइब्रिड मकैका जातहरू रामपुर हाइब्रिड १० (उत्पादन: ७.६३ टन प्रति हेक्टर), राजकुमार (उत्पादन: ८.०५ टन प्रति हेक्टर) तथा पायोनियर ३५२२ (उत्पादन: ८.४६ टन प्रति हेक्टर) उत्पादनमा समान पाइए। तसर्थ बढैयाताल बर्दियाका कृषक तथा सो सरहको हावापानी भएको नेपालको भू-भागमा नाइट्रोजनको स्तर २२५ के.जी. प्रति हेक्टर तथा तीनवटै हाइब्रिड मकैका जातहरू लगाउन सुझाव दिइन्छ।
सत्यान	अदुवा/ बेसार	१	अनुज लामिछाने	"		EVALUATION OF CURING AND DRYING ON QUALITY OF TURMERIC (CURCUMA LONGA) IN SAIYAN, NEPAL	बेसारको चानालाई खुल्ला घामको तुलनामा सोलार ड्रायरमा सुकाउँदा कम समयमा सुक्यो र तुलनात्मक रूपमा राम्रो गुणस्तरको बेसारको धुलो पनि प्राप्त भयो। बेसारलाई पानीमा नउमाली, सिधै सुकाउँदा प्राप्त भएको धुलोबाट बढी मात्रामा बास्नादार तेल पाइयो। बेसार कृषक र प्रशोधनकर्ताहरूलाई उच्च गुणस्तर को बेसारको धुलो प्राप्त गर्न बेसारलाई पानीमा नउमाली सोलार ड्रायरमा सुकाएर प्रशोधन गर्न सुझाव दिन सकिन्छ।

परियोजना कार्य/व्ययन एकाइ	जोब/ सुपरजोब	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	सम्पर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
	अदुवा/ बेसार	२	ममता के. सी.	कृषि तथा वन विज्ञान विश्व विद्यालय		EFFECTS OF PEELING AND DRYING ON BIOCHEMICAL COMPOSITION AND ANTI-OXIDANT PROPERTY OF GINGER VARIETIES IN SALLYAN, NEPAL	Peeling followed by oven drying is the best method to maintain the moisture content of dried ginger in the acceptable range. Bose ginger is superior to Nase ginger variety on lower fiber content and fiber content gets reduced by peeling in both varieties. Retention of essential oil is better in unpeeled oven-dried ginger and sun-drying preserves the crude protein. α -Zingiberene was found as the predominant chemical composition of the ginger oil.
	तरकारी	३	दिपक खत्री	"		EFFECT OF FOLIAR SPRAY OF MICRONUTRIENTS (ZINC AND BORON) ON PERFORMANCE OF TOMATO VAR. MANISHA UNDER NET HOUSE CONDITION IN WEST RUKUM, NEPAL	गोलभेंडा खेतीमा प्रयोग अति आवश्यक चिलेटेड जिङ्क र बोराक्सको ३० पीपीएम अर्थात ३० मिलियाम एक लिटर पानीमा मिसाई विरूवा सारेको १५ र ३५ दिनमा दुईपटक पातमा प्रयोग गर्नाले गोलभेंडाको उत्पादनमा धेरै वृद्धि ल्याउँछ।
		४	नविन पाण्डे	AFU, Rampur, Chitwan		Efficacy of Insecticides against South American Tomato Miner (<i>Tuta absoluta</i> Meyrick) Under Open Field Condition in Salyan, Nepal	गोलभेंडाको पात खन्ने कीराले परिमाण र गुणस्तरका हिसाबले नेपालका प्रायः सबै जिल्लामा उल्लेख्य क्षति पुऱ्याएको छ। क्लोरान्द्रानिलप्रोल १८., स्पिनोसाइ ४५ र इमामोक्टिन बेन्जोएट टुटा एब्सोलुटाको व्यवस्थापनका लागि उत्कृष्ट कीटनाशकहरू देखियो। एजाडिगक्टिन र भोलमोल जस्ता जैविक कीटनाशकहरूले केही रसायनिक कीटनाशकहरूसँग समान परिणाम देखाए, त्यसैले सिंथेटिक रसायनहरू सुरक्षित, जैविक कीटनाशकहरूले प्रतिस्थापन गर्न आवश्यक छ।
		५	लक्ष्मण चन्द ठकुरी	"		A study on "farmers perception on pesticide handling and adoption behavior of integrated pest management in west rukum	<ul style="list-style-type: none"> Most of the farmers of (Rukum West) Use Chemical pesticides for the control of different Types of pests.. Pesticide handling Practice in Rukum west was not found to be so good. Most of the farmers were not heard about IPM practices in the study area. Insufficient Technical knowledge, Slow response, tedious Job were some major constrains for adopting IPM Practice in the study area
		६	सिकेन्द्र कुमार महतो	"		Effect of foliar application of micronutrient on yield and quality of seed PRODUCTION in onion	The yield parameter was significantly affected by the different levels of Zinc, Boron, and their combination. The best level combination of Zinc and Boron to be used for seed PRODUCTION is Zn 375ppm +B 360ppm. Zinc 300ppm and Zinc 375ppm + Boron 360ppm showed same effect on germination however the combination of Zinc 375ppm + Boron 360ppm has significant effect on yield as well as quality.

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	जोब/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	सम्पर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
डोल्पा	स्याउ जोन	१	अपूर्व पौडेल	पुरनचौर पोखरा	१८४६१५४२२०	ECONOMICS OF THE APPLE NURSERY GROWERS IN THE DOLPA DISTRICT OF NEPAL	High cost of rootstock seed and lack of quality propagating materials are major PRODUCTION constraints, for marketing constraints, Damage during transportation and transportation problem due to difficult road are primary concern. Economic and sensitivity analysis shows the feasibility of the nursery business in the study area. Major rootstock used by farmers is Edimayal and the scion is Golden delicious.
		२	नविन पौडेल			ASSESSMENT OF KNOWLEDGE AND ADOPTION OF RECOMMENDED ORCHARD MANAGEMENT PRACTICES AMONG APPLE GROWERS IN DOLPA DISTRICT	Recommended spacing and FYM application were the most adopted orchard management practices while chemical fertilizer application was the least adopted orchard management practices among nine selected management practices. Apple farmers had not adopted orchard management practices as per recommendation which is declining productivity in the study area. Diseases and insects were the major problems in the study area.
जुम्ला	स्याउ सुपरजोन	१	सायरा पुडासैनी	कृषि र वन विज्ञान विश्वविद्यालय	१८६६६४०८८	STATUS OF PEST AND DISEASES OF APPLE AND FARMERS CONTROL INTERVENTION IN JUMLA DISTRICT	Wooly Apple Aphid, Stem Borer and San Jose Scale were the major pests in the study area. <ul style="list-style-type: none"> Papery Bark, Apple Scab and Powdery Mildew were the major diseases in the study area. Farmers lack knowledge on pest and disease identification and management. Mechanical and cultural methods of pest and diseases management were mostly practiced by the farmers. Lack of technical guidance, lack of materials and high cost of organic inputs were the major problems in the management of pests and diseases
		२	इउरेका सुवेदी	"	१८४६६१४२२	AN ASSESSMENT OF APPLE ORCHARD MANAGEMENT PRACTICES IN JUMLA, NEPAL	Orchard management practices like training/ pruning, FYM application, mulching were highly adopted whereas practices like irrigation, micronutrients application, plant protection were least adopted by apple growers. Farmers of young age, having higher education level along with proper exposure to training and other technicalities of apple farming had positive association on adoption of improved orchard management practices. Diseases and pests infestation, lack of their diagnosis and concerned management, lack of identification of micronutrients deficiencies and lack of cold storage were severe constraints limiting apple PRODUCTION in the study area.

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	जोब/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	सम्पर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		३	केशवराज कपाडी	कृषि र वन विज्ञान विश्वविद्यालय	१८६११११८१८	An assessment of Efficiency of organic apple(malus pumila) PRODUCTION in Jumla, Nepal	The study has shown that apple growers are highly and technically efficient which implies that there is the scope of increasing the technical efficiency of apple crop by with the adoption of better technology. Frontier model has revealed that two third majority of the surveyed farmers were in the most efficient category hence output of apple can be increased by improving the technical efficiency of least efficient farmers through suitable extension delivery, training opportunities, irrigation facility. Amount of Fertilizer used, amount of Lime used and farm size were found to be positively significant whereas amount of copper sulphate used negatively significant. Out of five variables in stochastic PRODUCTION function only labor used was found to be non-significant. The computed return to scale on the other hand revealed that on average the apple farmers exhibit increasing return to scale. This study has revealed that the variation in output of apple was due to farmers practice rather than random variability so the deviation is basically focused on inefficiency model. This indicates that there is a necessity to change in cultivation practice to uplift the level of farmers in highly efficient category. The benefit-cost ratio shows apple was found to be profitable business in the study area. Five-Point scaling techniques shows that Land fragmentation, Lack of irrigation, lack of market information, lack of storage and processing facility are the major problems related to PRODUCTION and marketing of the apple.
		४	चिरन्जीवी शर्मा	AFU, Rampur, Chitwan		EFFECT OF USING DIFFERENT VARIETY OF SCION AND GRAFTING DATE ON GRAFTING SUCCESS OF PERSIAN WALNUT (Juglans regia L.) UNDER FIELD CONDITION IN JUMLA DISTRICT, NEPAL	Our experiment unveiled highly significant effect of variety and date of grafting on scion length, number of leaves, days to bud burst, graft success and saleable plants. Highest scion length (66.03cm) was recorded on 'Payne' while maximum number of leaves (39.75) were observed on 4th of April and least (32.25) was observed on 14th of March. Significantly earlier bud burst occurred in 'Payne' (55.87 days) whereas 'Hartley' took 61.59 days to bud burst. 'Hartley' variety divulged maximum graft take (81.56%) and saleable plants (75%) whereas least graft take (70.31%) and saleable plants (64.38%) was found in 'Payne' variety. Similarly, highest grafting success (83.13%) and saleable plants (77.50%) were recorded on 4th of April while least graft take (71.25%) and saleable plants (65.63%) was recorded on 21st of March. In a nutshell, 'Hartley' variety unlocked higher grafting success rate with 4th of April as the optimum time of grafting in Jumla condition. Thus, grafting on first week of April using 'Hartley' variety is suggested to the walnut growers and other concerned stakeholders of similar agroclimatic conditions to optimize the graft take rate.

परियोजना कार्य/व्ययन एकाइ	जोड/सुपरजोड	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
कालीकोट	स्याउ जोड	१	अनिल गिरि	AFU, Rampur, Chitwan		Assessment on the effectiveness of botanical pesticide (jholmal) for the management of woolly apple aphid (Eriosoma lanigerum) in kalikot, Nepal	<p>Most of the respondents were unaware about pollinators and their roles.</p> <ul style="list-style-type: none"> Many farmers knew about pollinizer variety but were not aware about their management Insufficient pollinators was identified as the major problem responsible for insufficient pollination with an index value of 0.847 followed by stress from climate change (0.786). Education, training taken and farmer's perception towards bee were found to significant in it's influence on farmer's attitude towards pollination
		२	मेलो ग घर्ति मगर	"			<p>Tent caterpillar, apple stem borer, WAA, root rot, collar rot, apple canker are the most havoc apple diseases and pests. IPM and Biological method is hundred percent not in practices. Biological and IPM management approaches have been found to be completely absent, and the remaining procedures have yielded no significant results. The majority of farmers stated that irrigation constraint was the most serious problem in apple PRODUCTION.</p>
मुगु	सिमि जोड	१	राजीव रेग्मी तुल्सीपुर उपमहानगर पालिका- १५, दाङ	"	१८६६८३४४६	EFFECT OF GIBBERELLIN ON GERMINATION AND VEGETATIVE GROWTH OF FRENCH BEAN IN MUGU, NEPAL	<p>The results from the experiment revealed that both germination as well as vegetative parameters were significantly influenced by different mode of application as well as different concentration of GA3. Seed treatment with GA3 @ 200 ppm resulted in earlier seed emergence, maximum germination percentage and higher speed of germination. Likewise, plant height; number of nodes, branches and leaves; fresh weight and dry weight of leaf, stem and root were found significantly higher in seed treatment + foliar spray mode of application at 200 ppm concentration at all dates of observation. Findings of this experiment thus clearly suggest that the germination of french bean could be improved through seed treatment with GA3 @ 200 ppm concentration and vegetative growth could be improved through seed treatment + foliar spray mode of application at 200 ppm concentration.</p>
		२	प्रवेश आचार्य	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय		A STUDY ON SOCIO-ECONOMIC ANALYSIS OF PRODUCTION AND MARKETING OF FRENCH BEAN IN MUGU DISTRICT OF NEPAL	<p>French bean cultivation was found to be significant factor contributing to household income. Majority of the farmers used their own saved seeds (56.7%) with minimum information about the source of improved variety. No use of chemical fertilizer and pesticide. B: C ratio of 1.56 indicates that French bean cultivation is a highly profitable and remunerative enterprise. Marketing of French bean seems to be problematic due to lack of access to market information, lack of direct access to market and poor road network.</p>

परियोजना कार्यविवरण एकाइ	जोड/सुपरजोड	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
जाजरकोट	सुन्तलाजात फलफूल जोड	१	विपेश बली, दाङ	AFU, Rampur, Chitwan	१८६३४०८८०४	ASSESSMENT OF SOIL FERTILITY STATUS OF NURSERIES IN CITRUS GROWING AREAS OF TWO MUNICIPALITIES (KUSHE AND NALGAD) IN JAJARKOT DISTRICT.	Timely testing of soil fertility status is important for sustainable soil nutrient management. It is necessary to include phosphorous in soil of citrus nurseries in Jajarkot for quality citrus sapplings as it is found to be very low.
	मौरी जोड	२	नानीराम दुलाल, भक्तपुर	"	१८४०३३८६८८	VALUE CHAIN ANALYSIS OF HONEY BEE PRODUCTS IN JAJARKOT DISTRICT	Benefit-cost ratio of beekeeping farmer was low in 2077 B.S which was due to lower availability of bee forage due to drought. Market demand of Chiuri honey was high but produced honey had limited availability in market, only in honey flow season. Only raw honey was flow in the entire value chain. Most of the produced honey sold by farmer directly to consumer inside district. Limited amount of chiuri honey marketed in the Kathmandu which gets double the price of honey in local market. Strategy for bee forage management along with modern beekeeping technique would only help to expand beekeeping business in Jajarkot district.
	सुन्तलाजात फलफूल जोड	३	अर्पण पराजुली, मकवानपुर	"	१८४४८६३०४४	SURVEY AND MONITORING OF FRUITFLY IN MANDARIN IN JAJARKOT DISTRICT OF NEPAL	The survey data revealed that only 30% of the farmers were aware about the nature of fruit fly damage mandarin. Experience in mandarin cultivation was found significantly affecting the awareness status of mandarin growers regarding fruit fly damage. Farmers of Jajarkot practiced different management practices like pruning of trees, collection and destruction of fallen fruits, use of chemicals and different traps. The use of traps was limited to few progressive farmers (28.33%) among which majority used cue lure. Monitoring data revealed that there were four major fruit fly species viz. Bactrocera nigrofemoralis, Zeugodacus tau, Zeugodacus scutellaris and Bactrocera dorsalis. Cue lure was found effective in trapping Bactrocera nigrofemoralis, Zeugodacus tau and Zeugodacus scutellaris whereas methyl eugenol was found effective in trapping Bactrocera dorsalis. Great fruit fly bait also captured Bactrocera nigrofemoralis and Zeugodacus tau, but in lesser number. The number of all the species of fruit fly started increasing from April and reached the highest during the month of May indicating need of management practices to be adopted during May.
		४	विवेचना पौडेल	"			KNOWLEDGE AND APPLICATION OF GOOD AGRICULTURAL PRACTICES (GAP) BY CITRUS GROWERS AT JAJARKOT, NEPAL

परियोजना कार्यान्वयन एकाइ	जोब/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	सम्पर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
दैलेख	सुन्तला जोन	१	दिनेश पौडेल	AFU, Rampur, Chitwan	१८६७६६४२१	सुन्तलामा ग्रीनीङ्ग रोगको पहिचान तथा व्यवस्थापन	The prevalence of citrus greening as revealed by Iodine-starch test was found critically high which emphasizes the urgent need of regular disease surveillance and appropriate disease management strategies. Three foliar spray schedule of Neem oil @ 5ml/l + Bacillus amyloliquefaciens @ 5ml/l and Bacillus thuringiensis @ 2ml/l + Bacillus amyloliquefacians @ 5ml/l at monthly interval were found promising in reducing the severity of citrus greening.
	सुन्तला जोन	२	जुनु जिमी	"	१८६२२१०९६६	सुन्तला विरूवामा प्राङ्गारिक तथा जैविक मलको प्रयोग गरी वृद्धि विकासमा पर्ने असरबारे तुलनात्मक अध्ययन	Among different potting media such as soil + FYM, soil + FYM + cocopeat (1:1:1) and soil + Vermicompost + cocopeat (1:1:1), and different bioinoculant such as Trichoderma Viridae, pseudomonas fluorescens, Bacillus amyloliquefaciens, azotobacter, phosphate solubilizing bacteria and potassium mobilizing bacteria used as growing media in experiment. Consortia of soil, FYM, cocopeat (1:1:1) and Vascular Arbuscular Mycorrhiza as growing media found to be better for growth of mandarin sapling.
	आलु जोन	३	रोमान पाण्डे	"	१८६७३३१०४४	पाउड्री स्कैब रोग नियन्त्रणबारे अध्ययन	Among different management treatments, potato seed tuber dip with Trichoderma viride @ 10 gm/kg coupled with soil application of Trichoderma viride fortified vermicompost @ 100 kg/ha was found most promising in terms of disease control followed by potato seed dip with boric acid @ 3 percent. The highest B:C ratio was found in case of potato seed dip with boric acid @ 3 percent followed by seed tuber dip with Trichoderma viride @ 10 gm/kg coupled with soil application of Trichoderma viride fortified spent mushroom substrate @ 100 kg/ha as compared to other management treatments. The study revealed the effective powdery scab disease control using consortia of seed tuber dip with bio-control agents (BCA) and BCA fortified organic amendments.
सुर्खेत	अदुवा/ बेसार जोन	१	शुशान्त ढुङ्गेल	"	१८४०४७६४१४	अदुवा खेती	The outcome of the study was mainly focused on the level of adoption of the post-HARVEST farming practices that were influential in regulating the post HARVEST losses of ginger in surkhet district. Among the farmers, most of the post-HARVEST farming practices were adopted. Similarly, access to extension services, training received and age of the household head were influential in the adoption of the post-HARVEST technology.

परियोजना कार्यन्वयन एकाइ	जोब/ सुपरजोब	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
	अदुवा / बेसार जोन	२	सन्तोष राजवंशी	AFU, Rampur, Chitwan	१५६१७५२७२४	बेसार खेती	<ul style="list-style-type: none"> The input resources like human labor, bullock labor, FYM cost and miscellaneous costs are underutilized whereas the seed cost is over utilized. Price of turmeric seed rhizomes have been increased by 62.07% in recent 5 years showing the high price variation in seed rhizomes in study area. The major problems in the turmeric PRODUCTION are high price of seed rhizomes, lack of labor availability, lack of quality seed rhizome, lack of appropriate training and incidence of disease/pests whereas minor problems are lack of transportation and storage facility and lack of financial support by the government.
	तरकारी जोन	३	रिजन न्यौपाने	"	१५६१७५२६१९	तरकारी खेती	<p>COVID-19 pandemic had impact on major vegetables viz; potato, tomato, cauliflower, onion, radish, okra, cucumber and cabbage. Accessibility in input procurement, transportation availability and vegetable PRODUCTION during pandemic were found decreased by 76%, 61.91% and 18% respectively. Input price and labor cost during pandemic was found increased by 29% and 73.05% respectively. There was disruption in distribution channel during pandemic. Transport restrictions and border closure proved to be fatal for supply chain actors.</p>
		४	सतिस पौडेल	"		ANALYSIS OF FUNCTIONAL AND PHYSIO-CHEMICAL PROPERTIES OF TURMERIC VAR. KAPURKOT HALEDO-1 HARVESTED FROM SURKHET, NEPAL	<p>The study shows that boiling fresh turmeric rhizomes increase functional properties i.e. properties that decide behaviour of turmeric rhizomes while in use. Thus, boiling improves bulk density, water and oil absorption capacity (giving characteristic aroma and flavour to food products), solubility and swelling power. However, boiling or heat treatment also reduces the curcumin, an important bio-active compound of turmeric powder.</p> <ul style="list-style-type: none"> On the other hand, heat treatment reduces the number of bio-active compounds in turmeric rhizome essential oil. Thus, fresh turmeric rhizomes best fits for good yield of important bio-active compounds
बाजुरा	जैतुन	१	युवराज अर्याल	"		An Assessment of Determinants of Productivity and PRODUCTION Constraints Of Olive in Bajura District Nepal	<p>The different determinants of PRODUCTION fertilizer cost, intercropping, orchard experience were found to affect the PRODUCTION. Incidence of pest and diseases, unavailability of the irrigation, unavailability of quality seedling, unavailability of fertilizer were found to be major constraints in Olive farming in Bajura district, Nepal.</p>

परियोजना कार्यव्ययन एकाइ	जोब/ सुपरजोब	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		२	केशव भट्टराई	AFU, Rampur, Chitwan		A study on present status of olive community forest and its prospects on commercialization of olive in Bajura	Climatic suitability, high internal demand, high export potential, uplifting economic standard, Subsidies are opportunities for olive growers. Pests and Diseases, lack of national body to support and Poor infrastructure are major challenges faced by olive farmers. Problem of unorganized market and poor infrastructure needs to be addressed through promoting market of olive PRODUCTION and establishment of processing plant for boosting olive farming.
	आलु	३	विशाल चौधरी	"		Performance of potato in different phosphorous doses and plastic mulch in Bajura, Nepal	The key findings that I got from my research entitled, " Performance of potato at different phosphorous level and mulch in Bajura, Nepal" was it increases the vegetative as well as tuber yield quicker than in farmers practice. The different phosphorous level resulted in the variability on their performance. Recommended dose of phosphorous (100kg/ha-1) was effective in my practice as well along with mulch giving higher BC ratio. Even significant correlation ($r=0.40^*$) was found between phosphorous level and total tuber yield which signifies that there is increase in total tuber yield with an increase in phosphorous level. Overall, phosphorous and mulch resulted significant effect on my research
		१	सन्देश पराजुली	"		EFFECT OF DIFFERENT MULCHING ON GROWTH AND YIELD OF VARIOUS VARIETIES OF POTATO IN BAJHANG DISTRICT, NEPAL	Planting Janakdev and Bajhang Local potato varieties in plastic mulch is suitable for Surma, Bajhang region in terms of productivity and profit
बम्फाङ		२	कृतिम श्रेष्ठ	कृषि तथा वन विज्ञान विश्वविद्यालय		EVALUATION OF FIVE VARIETIES OF POTATO FOR THEIR YIELD IN BAJHANG DISTRICT	Among different varieties of potato under research, Cardinal had maximum tuber weight per plant (515.75 gm), highest large grade tuber percentage (37.95%), and also the highest productivity (29.47 t/ha). The highest number of tubers (14.55) with a maximum medium grade tuber percentage (34.71%) was found in Bajhang local. Thus, the findings of the research conclude Cardinal and Axona as better varieties under study in terms of yield. Being an indigenous (native) variety of that region, the growth parameters (number of main stems per hill, leaves and leaflet numbers, and canopy diameter) of Bajhang local were impressive.
		३	सरोज थापा	"		EVALUATION OF PERFORMANCE OF DIFFERENT VARIETIES OF POTATO IN BAJHANG DISTRICT	Among the different varieties of Potato, Khumal Ujjwol was found to be best performing variety which was followed by the Bajhang local as these two varieties have better yield and yield attributing characters in the agroclimatic condition of Bajhang, Nepal. MS 42.3 was the variety that does not perform well there

परियोजना कार्यन्वयन एकाइ	जोन/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
अछाम	आलु जोन अछाम	१	पुजा जोशी	AFU, Rampur, Chitwan	१८६६१०८१५५		In the study area, it was found that gender of the respondents, economically active population, credit facility, subsidy facility, and reception of training were found to be significantly affecting the adoption of improved potato varieties. Whereas, family type and family size were found to be negatively influencing the adoption of improved potato varieties.
		२	अस्मीता महत्तो	"	१८१२१०६८६६		Inappropriate soil fertility management and cropping system is major challenge to potato PRODUCTION in mid and high hills. This research was conducted with the main objective to assess the effect of various dose of Nitrogen on growth and tuber yield of different varieties of potato. This study clearly visualized Cardinal variety was better than other varieties in term of marketing as it had greater BC ratio. 140 kg ha-1 Nitrogen produced the highest yield (26.41 Mt ha-1) which is statistically as par with Nitrogen dose of 70 kg ha-1 (25.53 Mt ha-1). In conclusion, cultivation of Cardinal and 70 Kg N/ha was productive in Achham.
		३	श्रीषा पाण्डे	"		An economic analysis of PRODUCTION and marketing of potato in Achham district, Nepal	The high cost of potato PRODUCTION was mostly contributed by high labor cost and seed cost in the study area, however, benefit cost ratio (1.3), gross margin (NRs.81,486 per ha), thus obtained revealed that potato PRODUCTION is profitable and remunerative enterprise in Achham district. Channel V (Producers-Collectors-Retailers-Consumers) was found to be the dominant marketing channel contributing 65.8 % in the study area followed by Channel II (Producers-Retailers-Consumers). Marketing channel (Producers-Consumers) was more profitable whose producer's share was highest the existing channel which shows that there is a need for a proper marketing channel. The increasing value of return to scale (1.17) tells that efficient use of resources in appropriate amount could increase the profitability of potato PRODUCTION in Achham district.
दार्चुला	स्याउ जोन दार्चुला	१	विशाल महतरा	"	१८४१३५०२०	PRESENT STATUS AND FUTURE PROSPECTS OF APPLE PRODUCTION IN DARCHULA, NEPAL	
	स्याउ जोन दार्चुला	२	मिलन ढुंगाना	"	१८६०१४७०९२	ECONOMIC OF APPLE PRODUCTION AND ITS ROLE IN RURAL LIVELIHOOD IN DARCHULA, NEPAL	Apple PRODUCTION was found to be more profitable in case of large farmers in Darchula. It was the major source of income for rural people. Various products were produced from apple and farmers showed great interest towards apple enterprise. So apple has an important role in rural livelihood in Darchula. The poor state of infrastructure was the most significant hurdle for both PRODUCTION and marketing.

परियोजना कार्यविवरण एकाइ	जोन/ सुपरजोन	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
डडेल्धुरा	स्याउ जोन दार्चुला	३	विनोद पोख्रेल	AFU, Rampur, Chitwan	१८४३८६१८१६	AN ASSESSMENT ON ADOPTION OF HIGH DENSITY PLANTING OF APPLE AND ITS ECONOMIC IMPACTS ON RURAL LIVELIHOOD OF DARCHULA DISTRICT NEPAL	Majority of the farmers adopted high density planting due to small land holding and high return per unit area. Establishment and other costs were relatively higher among small farmers due to insufficient resource allocation. The higher B: C ratio indicated apple high density planting as the profitable and sustainable enterprise. The major PRODUCTION problem was unavailability of inputs whereas poor road conditions and transportation was the major marketing problem.
		४	लोकेन्द्र ब. रोकाया	"		FARMERS PREFERENCE AND WILLINGNESS TO PAY FOR EXISTING AND IMPROVED APPLE VARIETIES; EVIDENCE FROM DARCHULA	Most of all farmers preferred the improved apple variety sapplings. They were willing to pay on an average of NPR 605 for improved apple sapplings and for local sapplings they wanted to pay in the range of NPR 200 with maximum NPR 200. The major preferred trait was high productivity and major problem was lack of inputs and marketing channels.
		१	सवन राजवंशी	"		EFFECT OF DIFFERENT CONCENTRATIONS OF GIBBERELIC ACID ON SPROUTING, GROWTH AND YIELD ATTRIBUTES OF POTATO TUBERS AS COMPARED TO FARMERS PRACTICE IN DAELEDHURA DISTRICT.	From the research conducted in Amargadhi, Daddeldhura, Nepal for evaluating the effect of different levels of GA3 (sprouting hormone), it was found that the Farmers practice of using 10 ppm GA3+ 1% Thiourea gave the best results in potato sprouting, growth of potato plant and the yield of tubers. It was also found out that for sprouting only GA3 based treatment could be used for making freshly HARVESTed tubers useable as planting material.
		२	विप्ती बराल	"		EFFECT OF DIFFERENT CONCENTRATIONS OF THIOUREA IN BREAKING DORMANCY OF FRESHLY HARVESTED POTATO AND THEIR SUBSEQUENT YIELD IN DAELEDHURA DISTRICT.	Dormancy of freshly HARVESTed potato can be removed, and yield can be improved by pre-sowing treatment with thiourea and GA3. Pre-sowing treatment of potato with 1% thiourea is most effective for early emergence of sprouts. 1% thiourea combined with 10ppm GA3 gives better yield. Thus, an optimum chemical concentration combined with appropriate treatment time is recommended for obtaining better sprouts and yield in potato.
		३	मनिषा चौधरी	"		EFFECT OF DIFFERENT DOSE OF POTASSIUM AND ZINC FERTILIZER ON GROWTH AND YIELD OF POTATO.	The application of potassium with zinc fertilizers has significant and positive effect on the growth and yield of potato. There was significant difference in the performance of potato. Increase in potassium rate up to 120kg/ha with 2.5kg/ha zinc, could improve potato yield and quality. Potassium 120kg/ha with 5kg/ha Zinc showed better performance in term of yield and quality of potato. However, it wasn't significantly different from 120kg/ha potassium with 2.5kg/ha zinc. Also in terms of B:C ratio there was no significant difference between 120kg/ha potassium with 5kg/ha zinc (4.12) and 120kg/ha potassium with 2.5kg/ha zinc (4.08).

परियोजना कार्यन्वयन एकाइ	जोड/ सुपरजोड	क्र. सं.	इन्डर्सको नाम	विश्वविद्यालय	सम्पर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		४	संगा लामिछाने	AFU, Rampur, Chitwan	१८४६९८४४४३	EFFECT OF DIFFERENT SOURCES AND DOSES OF POTASSIUM FERTILIZER ON GROWTH AND YIELD OF POTATO PRODUCTION IN DADELDHURA.	The result of the study indicated that there were significant variations in the performances in terms of growth and tuber yield in which potassium application at 150kg ha-1 supplemented with 1% foliar spray as SOP found to be more responsive and high yielding. The tuber size also showed significant and gradual difference with increasing potassium levels. The economic analysis result revealed that higher B: C ratio was obtained when applied with MOP fertilizer.
		५	प्रियंका जोशी	"	"	STEM THINNING EFFECT ON GROWTH AND YIELD OF POTATO (Solanum tuberosum) AT VARIOUS DAYS IN DADELDHURA, NEPAL	From the research conducted in Amargadhi-03, Dadelhdhura, Nepal for evaluating the effect of stem thinning intensities at various dates on tuber size and yield of potato, it was found that early stem thinning to maintain two to four stems per hill showed the best results in potato's tuber size and marketable tuber yield than unthinned conditions.
	अदुवा/ बेसार जोड डोटी	१	अनुषा लामिछाने	"	१८४६७७२४२६	EVALUATION OF SPROUT TRANSPLANTING AND CONVENTIONAL PLANTING ON GROWTH AND YIELD ATTRIBUTES OF GINGER	Germination percentage was higher in 2 sprout rhizome raised in coir- pith and vermicompost as nursery medium which is similar to 2 and 3-4 sprout direct planting in field. The growth of ginger was similar in direct planting ana 2 sprout transplanting.
		२	Samikshya pokhrel	"	"	PRODUCTION and Marketing Opportunities and Constraints of ginger in doti district, Nepal	यस अध्ययनले अध्ययन क्षेत्रका किसानहरूले परम्परागत रूपमा खेती गर्ने भएकाले उनीहरूलाई थप प्राविधिक मार्गदर्शन आवश्यक पर्ने देखाएको छ । गुणस्तरीय बीउ राइजोमको अनुपलब्धता र भण्डारण सुविधाको अभाव अध्ययन क्षेत्रमा क्रमशः अदुवा उत्पादन र बजारिकरणको प्रमुख बाधा थियो । तर, BMC अनुपात २.३३ रहेको पाइयो जसले अध्ययन क्षेत्रमा अदुवा लाभदायक बस्तु भएको देखाउँछ । अदुवा उत्पादनका लागि अनुकूल हावापानी र माटो र अर्गानिक अदुवाको बढ्दो मागले डोटीका कृषकलाई फाइदा पुग्ने भएकाले अदुवा उत्पादनमा सुधार गर्ने धेरै अवसर रहेको देखाउँछ ।
कञ्चनपुर	धान	१	द्विपेश गिरी	"	१८४६९०३७९९	EFFECT OF NITROGEN LEVELS ON GROWTH AND YIELD OF DRY DIRECT SEEDED SPRING RICE VARIETIES IN KANCHANPUR, NEPAL.	Among the varieties, Hardinath 3 produced significantly higher plant height, panicle length, sterility percentage, and 1000 grain weight as compared to Hardinath 1 and Chaita 5 respectively. However, yield and yield attributing characters like grain yield, straw yield, effective tillers, filled grains per panicle were significantly higher in variety Chaita 5. Therefore, it seems that a nitrogen level of 180 kg ha-1 and variety Chaita5 may be used for better productivity at Kanchanpur, Nepal.

परियोजना कार्यविवरण एकाइ	जोड/ सुपरजोड	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	समर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		२	रमेश भट्ट	AFU, Rampur, Chitwan	१८६१८२१७६	COMPARATIVE ECONOMIC ANALYSIS ON RICE GRAIN AND SEED PRODUCTION IN KANCHANPUR, NEPAL.	अध्ययनले देखाएको छ कि १ हेक्टरभन्दा कम क्षेत्रफल भएका अधिकांश किसान परम्परागत निवाहमुखी उत्पादनमा सलन छन् बहुसंख्यक बीउ उत्पादक र अन्न उत्पादक दुवैको आम्दानीको प्रमुख स्रोत कृषि भएको देखाएको छ, दुवै उत्पादन प्रणालीमा क्षेत्री समुदाय नै अगाडि देखिए अर्थात् ३४.९% बीउ र ५३.३% अन्न उत्पादनमा संलग्न थिए, धान उत्पादनमा विभिन्न चरणमा लाग्ने लागत मध्ये बीउ र अन्न दुवैको उत्पादनमा सबैभन्दा बढी श्रम खर्च भएको देखाएको छ, बीउ उत्पादनको लागि लाभ लागत अनुपात १.७१ र अन्न उत्पादनको लागि लाभ लागत अनुपात १.२३ पाइयो ।
		३	देवराज शर्मा	"	१८६७८८५२२	IMPACT OF ROW SPACING AND WEED MANAGEMENT ON DRY DIRECT SEEDED SPRING RICE IN KANCHANPUR, NEPAL.	From the research conducted in Kanchanpur, Nepal for evaluating the effect of different weed managements and row spacing in dry direct seeded rice, it was found that the Preti-lachlor fb 1HW gave the best results in effective number of tillers and grain yield. It was also found out that grain yield was similar in both rows spacing.
		४	राजन साह	"		A STUDY OF PERFORMANCE AND YIELD OF DIFFERENT VARIETIES OF SPRING RICE IN BHIMDATTA MUNICIPALITY BAGHPHATTA KANCHANPUR	From the research conducted in Ultakham, Kanchanpur, Nepal for evaluating the performance and yield of different genotypes of spring rice, it was found that IR16L1831 pipeline showed higher yield, higher effective tiller per square meter, highest thousand grain weight and least sterility, it is advised to improve this variety by further breeding works. Based on yield attributing characters, Hardinath Hybrid-1 showed better performance.
		५	भास्कर सिंह ठकुरी	"		Adoption of mechanization on rice cultivation on Kanchanpur district	Tillage was most mechanized Reaper thresher had been least mechanised Sex. training, subsidies, occupation had significant association with adoption High cost is main reason failed to mechanised.
		१	रोशन कुमार यादव	"		Resource Use efficiency of wheat PRODUCTION in Kailali District, Nepal	Adoption of farm machineries for better tillage, use of sustainable management techniques with recommended dose of quality wheat seed would increase the productivity and profitability of wheat farmers of the study area.
		२	सुन्दर प्रसाद भुर्तेल	"		Value chain analysis of wheat seed in Kailali district of Nepal	The major actors of value chain of wheat seed in Kailali district are input supplier, wheat seed producing farmers, local collectors, cooperatives, Seed companies, wholesaler, retailer and wheat growing farmers. Benefit cost ratio for wheat seed PRODUCTION was found as 1.37 in the study area. Although many PRODUCTION and marketing constraints were faced by wheat seed producers, group farming and processing provides ample opportunity to the farmer because of climatic and geographic suitability of Kailali district.

परियोजना कार्यन्वयन एकाइ	जोड/ सुपरजोड	क्र. सं.	इन्डर्नको नाम	विश्वविद्यालय	सम्पर्क नं.	अनुसन्धानको विषय	अनुसन्धानको नतिजा
		३	अमृत अधिकारी	AFU, Rampur, Chitwan		EFFECT OF VARIETY AND RHIZOBIUM INOCULATION ON GROWTH, PRODUCTION AND ECONOMICS OF MUNGBEAN IN KAILALI DISTRICT	The grain yields of moongbean varieties Pant-5 and SML-668 were higher than Pusa Baisakhi and Kalyan. The higher yield of SML-668 was because of more number of grains per pod as compared to other varieties whereas higher yield of Pant-5 was due to higher thousand grain weight. The grain yield of Rhizobium inoculated treatment was higher than uninoculated one because of more number of pods per plant, grains per pod and higher thousand grain weight. So, these two varieties SML-668 and Pant-5 and Rhizobium inoculation in seed before sowing is suggested for Kailali like climate.
		४	बिनोद भट्टराई	"		INFLUENCE ON YIELD AND YIELD ATTRIBUTES OF MUNGBEAN VARIETIES TO DIFFERENT SOWING DATES AT KAILALI DISTRICT	The moongbean planted at 15th March produced the highest yield (1.49 t/ha) followed by moongbean planted at 5th March (1.33 t/ha). The SML-668 variety produced the highest yield (1.56 t/ha) followed by Pant-5 variety (1.37 t/ha). Therefore, SML-668 and Pant-5 varieties of moongbean sown at 15th March are suggested for farmers of Kailali like climatic during spring season.
		५	विशाल पन्थी	"		TECHNICAL EFFICIENCY OF RAPESEED PRODUCTION IN EASTERN PART OF KAILALI DISTRICT, NEPAL.	Although the productivity of rapeseed was satisfactory, there is still plenty of room for improvement in technical and resource allocation aspect in order to increase the productivity and maximize the profitability. Positive gross margin and net profit showed the rapeseed PRODUCTION profitable. The benefit cost ratio greater than unity (1.32) indicated the venture to be economically viable. Labor was over-utilized resource while all other inputs were underutilized and proper utilization of resources is necessary. Major constraints in rapeseed PRODUCTION were unavailability of quality inputs in time, insects and pest damage and fluctuation of market price.

सुनकुना बन्दै म्याग्दीको बाँसकुना

किवीमा थाँक्रा वितरण कार्यक्रम, इलाम

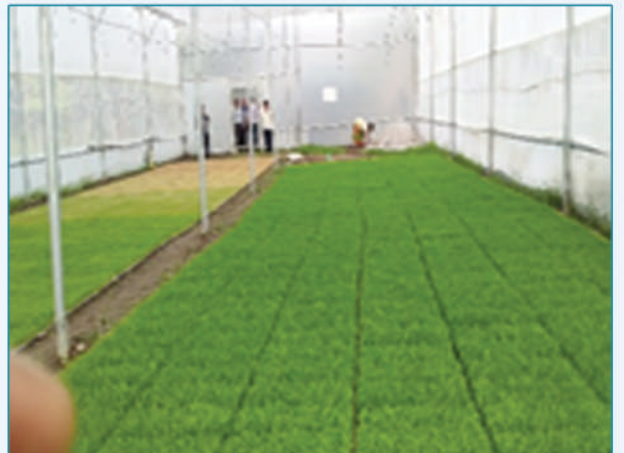
स्याउ प्याकेजिडका लागि कार्टुन वितरण,
मुस्ताङ

कस्टम हायरिड सेन्टर, सतवरिया, दाङ

व्यावसायिक माछा गाउँ छपिया, रूपन्देही

ट्रेमा चैते धान नर्सरी व्याड, बर्दिया

नेपाल सरकार

कृषि तथा पशुपन्ध्री विकास मन्त्रालय
प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना
परियोजना व्यवस्थापन एकाइ

खुमलटार, ललितपुर

फोन नं. : ०१-५५२०३८६

इमेल : pmamp.pmu@gmail.com, वेमसाइट : pmamp.gov.np